

Spis treści

II Akty o charakterze nieustawodawczym

ROZPORZĄDZENIA

- ★ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/2278 z dnia 4 września 2017 r. zmieniające załącznik I do rozporządzenia Rady (WE) nr 1217/2009 ustanawiającego sieć zbierania danych rachunkowych o dochodach i działalności gospodarczej gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej 1
- ★ Rozporządzenie Komisji (UE) 2017/2279 z dnia 11 grudnia 2017 r. zmieniające załączniki II, IV, VI, VII i VIII do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 767/2009 w sprawie wprowadzania na rynek i stosowania pasz ⁽¹⁾ 3
- ★ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/2280 z dnia 11 grudnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2015/220 ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1217/2009 ustanawiającego sieć zbierania danych rachunkowych o dochodach i działalności gospodarczej gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej 12
- ★ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/2281 z dnia 11 grudnia 2017 r. zezwalające na zwiększenie limitów wzbogacania wina produkowanego z wykorzystaniem winogron zebranych w 2017 r. w niektórych regionach uprawy winorośli w Niemczech oraz we wszystkich regionach uprawy winorośli w Danii, Niderlandach i Szwecji 17

DECYZJE

- ★ Decyzja Rady (WPZiB) 2017/2282 z dnia 11 grudnia 2017 r. zmieniająca decyzję 2010/788/WPZiB w sprawie środków ograniczających wobec Demokratycznej Republiki Konga 19
- ★ Decyzja Rady (WPZiB) 2017/2283 z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie wspierania globalnego mechanizmu raportowania w zakresie nielegalnej broni strzeleckiej i lekkiej oraz innej nielegalnej broni konwencjonalnej oraz amunicji w celu zmniejszenia ryzyka nielegalnego handlu nimi („iTrace III”) 20

⁽¹⁾ Tekst mający znaczenie dla EOG.

- ★ Decyzja Rady (UE) 2017/2284 z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie zapewnienia wsparcia państwom w regionach Afryki, Azji i Pacyfiku oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów w ich udziale w procesie konsultacji przygotowawczej grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. traktatu o zakazie produkcji materiałów rozszczepialnych 32
- ★ Decyzja Komisji (UE) 2017/2285 z dnia 6 grudnia 2017 r. zmieniająca przewodnik użytkownika, w którym określa się działania konieczne do uczestnictwa w EMAS, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) (notyfikowana jako dokument nr C(2017) 8072) ⁽¹⁾ 38
- ★ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/2286 z dnia 6 grudnia 2017 r. w sprawie uznania wymogów systemu zarządzania środowiskowego Eco-Lighthouse za spełniające odpowiednie wymogi systemu ekozarządzania i audytu (EMAS) zgodnie z art. 45 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) (notyfikowana jako dokument nr C(2017) 8082) ⁽¹⁾ 87
- ★ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/2287 z dnia 8 grudnia 2017 r. określająca formularze, które mają być stosowane w odniesieniu do przywozu rtęci i niektórych mieszanin rtęci na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/852 w sprawie rtęci (notyfikowana jako dokument nr C(2017) 8190) ⁽¹⁾ 118
- ★ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/2288 z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie wskazania specyfikacji technicznych ICT na potrzeby dokonywania odniesień w zamówieniach publicznych ⁽¹⁾ 123
- ★ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/2289 z dnia 11 grudnia 2017 r. zmieniająca załącznik do decyzji wykonawczej (UE) 2017/247 w sprawie środków ochronnych w odniesieniu do ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków w niektórych państwach członkowskich (notyfikowana jako dokument nr C(2017) 8631) ⁽¹⁾ 126

AKTY PRZYJĘTE PRZEZ ORGANY Utworzone na mocy umów międzynarodowych

- ★ Decyzja nr 52/2017 Wspólnego Komitetu ustanowionego na mocy umowy o wzajemnym uznawaniu między Wspólnotą Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki z dnia 24 listopada 2017 r. odnosząca się do wpisania organu oceny zgodności do wykazu zawartego w załączniku sektorowym dotyczącym kompatybilności elektromagnetycznej [2017/2290] 136
- ★ Decyzja nr 53/2017 Wspólnego Komitetu ustanowionego na mocy umowy o wzajemnym uznawaniu między Wspólnotą Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki z dnia 24 listopada 2017 r. odnosząca się do wpisania organu oceny zgodności do wykazu zawartego w załączniku sektorowym dotyczącym kompatybilności elektromagnetycznej [2017/2291] 138
- ★ Decyzja nr 54/2017 Wspólnego Komitetu ustanowionego na mocy umowy o wzajemnym uznawaniu między Wspólnotą Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki z dnia 24 listopada 2017 r. odnosząca się do wpisania instytucji oceny zgodności do wykazu tych instytucji zawartego w załączniku sektorowym dotyczącym kompatybilności elektromagnetycznej [2017/2292] 140

⁽¹⁾ Tekst mający znaczenie dla EOG.

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2017/2278

z dnia 4 września 2017 r.

zmieniające załącznik I do rozporządzenia Rady (WE) nr 1217/2009 ustanawiającego sieć zbierania danych rachunkowych o dochodach i działalności gospodarczej gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1217/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. ustanawiające sieć zbierania danych rachunkowych o dochodach i działalności gospodarczej gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej⁽¹⁾, w szczególności jego art. 3,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Załącznik I do rozporządzenia (WE) nr 1217/2009 zawiera wykaz okręgów w ramach sieci danych rachunkowych gospodarstw rolnych („okręgów FADN”) w danym państwie członkowskim.
- (2) Zgodnie z tym załącznikiem obszar Niemiec dzieli się na 16 okręgów. Do celów rozporządzenia (WE) nr 1217/2009 Niemcy wystąpiły z wnioskiem o połączenie okręgów FADN Schleswig-Holstein i Hamburg w jeden okręg FADN: Schleswig-Holstein/Hamburg.
- (3) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (WE) nr 1217/2009.
- (4) Zaktualizowany wykaz okręgów FADN przewidziany w niniejszym rozporządzeniu należy stosować od roku obrachunkowego 2018,

PRZYMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1217/2009 wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie siódmego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od roku obrachunkowego 2018.

⁽¹⁾ Dz.U. L 328 z 15.12.2009, s. 27.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 4 września 2017 r.

W imieniu Komisji
Jean-Claude JUNCKER
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

W załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1217/2009 wykaz okręgów FADN w odniesieniu do Niemiec otrzymuje brzmienie:

„Niemcy

1. Schleswig-Holstein/Hamburg
 2. Niedersachsen
 3. Bremen
 4. Nordrhein-Westfalen
 5. Hessen
 6. Rheinland-Pfalz
 7. Baden-Württemberg
 8. Bayern
 9. Saarland
 10. Berlin
 11. Brandenburg
 12. Mecklenburg-Vorpommern
 13. Sachsen
 14. Sachsen-Anhalt
 15. Thüringen”.
-

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) 2017/2279**z dnia 11 grudnia 2017 r.****zmieniające załączniki II, IV, VI, VII i VIII do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 767/2009 w sprawie wprowadzania na rynek i stosowania pasz****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 767/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie wprowadzania na rynek i stosowania pasz, zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1831/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady i uchylające dyrektywę Rady 79/373/EWG, dyrektywę Komisji 80/511/EWG, dyrektywy Rady 82/471/EWG, 83/228/EWG, 93/74/EWG, 93/113/WE i 96/25/WE oraz decyzję Komisji 2004/217/WE⁽¹⁾, w szczególności jego art. 20 ust. 2 i art. 27 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Aby etykiety paszy dla zwierząt domowych były zrozumiałe, w niektórych językach unijnych dozwolone jest stosowanie szczególnych wyrażeń. W wyniku rozwoju sytuacji w sektorze karmy dla zwierząt domowych w dwóch państwach członkowskich takie szczególne wyrażenia dotyczące karmy dla zwierząt domowych stały się również odpowiednie w języku tych państw członkowskich.
- (2) Należy zatem odpowiednio zmienić załącznik II do rozporządzenia (WE) nr 767/2009.
- (3) Należy zmienić tolerancje składników analitycznych i dodatków paszowych w materiałach paszowych i mieszankach paszowych, aby uwzględnić postęp technologiczny w dziedzinie badań analitycznych oraz doświadczenia zdobyte w ramach dobrej praktyki laboratoryjnej. Należy zatem odpowiednio zmienić załącznik IV do rozporządzenia (WE) nr 767/2009.
- (4) Coraz większa liczba zezwoleń na stosowanie dodatków paszowych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1831/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾ zawiera przepisy określające maksymalną zawartość dodatków w mieszankach paszowych i materiałach paszowych, w odniesieniu do których wcześniej nie ustalano takich wartości; w innych zezwoleniach stosuje się natomiast od niedawna pojęcie zalecanej maksymalnej zawartości dodatku w mieszankach paszowych pełnoporcjowych. Ponadto technologia produkcji paszy może prowadzić do zmniejszenia ilości stosowanych dodatków takich jak witaminy, które mogą również naturalnie występować w produkcie końcowym. W praktyce może to prowadzić do nieporozumień, w przypadku gdy podmiot ma obowiązek wskazać na etykiecie dodaną ilość dodatku, a organ kontroli może jedynie zbadać i sprawdzić jego ilość w produkcie końcowym. Aby uwzględnić te zmiany oraz zapewnić wyważone, stosowne i zrozumiałe etykietowanie materiałów paszowych i mieszanek paszowych, należy odpowiednio zmienić załączniki VI i VII do rozporządzenia (WE) nr 767/2009.
- (5) Rozwój technologiczny umożliwia coraz częstsze stosowanie jako paszy żywności, która nie nadaje się już do spożycia przez ludzi. W rozporządzeniu Komisji (UE) nr 68/2013⁽³⁾ włączono takie „wycofane środki spożywcze” do wykazu materiałów paszowych. Ponieważ jednak jakość takich wycofanych środków spożywczych może być w niektórych przypadkach niezgodna z wymaganiami dotyczącymi paszy, na etykietach takich wycofanych środków spożywczych należy wskazać, że można je stosować jako paszę wyłącznie po przetworzeniu. Należy zatem odpowiednio zmienić załącznik VIII do rozporządzenia (WE) nr 767/2009.
- (6) Jako że względy bezpieczeństwa nie wymagają natychmiastowego zastosowania zmian w załącznikach, należy przewidzieć środki przejściowe zapewniające sprawną zmianę etykietowania, aby uniknąć niepotrzebnych zakłóceń w praktykach handlowych i zapobiec zbędnemu obciążeniu administracyjnemu podmiotów.
- (7) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz,

⁽¹⁾ Dz.U. L 229 z 1.9.2009, s. 1.

⁽²⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1831/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie dodatków stosowanych w żywieniu zwierząt (Dz.U. L 268 z 18.10.2003, s. 29).

⁽³⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 68/2013 z dnia 16 stycznia 2013 r. w sprawie katalogu materiałów paszowych (Dz.U. L 29 z 30.1.2013, s. 1).

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W załącznikach II, IV, VI, VII i VIII do rozporządzenia (WE) nr 767/2009 wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

1. Materiały paszowe i mieszanki paszowe opatrzone etykietami przed dniem 1 stycznia 2019 r. zgodnie z przepisami obowiązującymi przed dniem 1 stycznia 2018 r. mogą być nadal wprowadzane do obrotu i stosowane aż do wyczerpania zapasów, jeżeli są przeznaczone dla zwierząt, od których lub z których pozyskuje się żywność.
2. Materiały paszowe i mieszanki paszowe opatrzone etykietami przed dniem 1 stycznia 2020 r. zgodnie z przepisami obowiązującymi przed dniem 1 stycznia 2018 r. mogą być nadal wprowadzane do obrotu i stosowane aż do wyczerpania zapasów, jeżeli są przeznaczone dla zwierząt, od których ani z których nie pozyskuje się żywności.

Artykuł 3

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 grudnia 2017 r.

W imieniu Komisji
Jean-Claude JUNCKER
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

1) W załączniku II wprowadza się następujące zmiany:

pkt 3 lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) przy oznaczaniu pasz dla zwierząt domowych dopuszcza się następujące wyrażenia: w języku bułgarskim »храна«; w języku hiszpańskim »alimento«; w języku czeskim oznaczenie »kompletní krmná směs« może być zastąpione przez »kompletní krmivo«, a »doplňková krmná směs« może być zastąpione przez »doplňkové krmivo«; w języku angielskim »pet food«; w języku włoskim »alimento«; w języku węgierskim »állateledel«; w języku niderlandzkim »samengesteld voeder«; w języku polskim »karma«; w języku słoweńskim »hrana za hišne živali«; w języku fińskim »lemmikkieläinten ruoka«; w języku estońskim »lemmikloomatoit«; w języku chorwackim »hrana za kućne ljubimce.“;

2) w załączniku IV wprowadza się następujące zmiany:

część A otrzymuje brzmienie:

„Część A: Tolerancje dla składników analitycznych określonych w załącznikach I, V, VI i VII

- 1) Tolerancje określone w niniejszej części obejmują odchylenia techniczne i analityczne. Po ustaleniu na szczeblu unijnym tolerancji analitycznych, obejmujących niepewności pomiaru i różnice proceduralne, należy odpowiednio dostosować wartości określone w pkt 2 w celu objęcia wyłącznie tolerancji technicznych.
- 2) W przypadku stwierdzenia, że skład materiału paszowego lub mieszanki paszowej odbiega od podanej na etykiecie wartości składników analitycznych, określonej w załącznikach I, V, VI i VII, dopuszcza się następujące tolerancje:

Składnik	Deklarowana zawartość składnika	Tolerancja (1)	
		Poniżej wartości podanej na etykiecie	Powyżej wartości podanej na etykiecie
tłuszcz surowy	< 8	1	2
	8–24	12,5 %	25 %
	> 24	3	6
tłuszcz surowy, pasza dla zwierząt niewykorzystywanych do produkcji żywności	< 16	2	4
	16–24	12,5 %	25 %
	> 24	3	6
białko surowe	< 8	1	1
	8–24	12,5 %	12,5 %
	> 24	3	3
białko surowe, pasza dla zwierząt niewykorzystywanych do produkcji żywności	< 16	2	2
	16–24	12,5 %	12,5 %
	> 24	3	3
popiół surowy	< 8	2	1
	8–32	25 %	12,5 %
	> 32	8	4

Składnik	Deklarowana zawartość składnika	Tolerancja (1)	
		Poniżej wartości podanej na etykiecie	Powyżej wartości podanej na etykiecie
włókno surowe	< 10	1,75	1,75
	10–20	17,5 %	17,5 %
	> 20	3,5	3,5
cukier	< 10	1,75	3,5
	10–20	17,5 %	35 %
	> 20	3,5	7
skrobia	< 10	3,5	3,5
	10–20	35 %	35 %
	> 20	7	7
wapń	< 1	0,3	0,6
	1–5	30 %	60 %
	> 5	1,5	3
magnez	< 1	0,3	0,6
	1–5	30 %	60 %
	> 5	1,5	3
sód	< 1	0,3	0,6
	1–5	30 %	60 %
	> 5	1,5	3
fosfor całkowity	< 1	0,3	0,3
	1–5	30 %	30 %
	> 5	1,5	1,5
popiół nierozpuszczalny w kwasie chlorowodorowym	< 1	nie ustanowiono ograniczeń	0,3
	1–< 5		30 %
	> 5		1,5
potas	< 1	0,2	0,4
	1–5	20 %	40 %
	> 5	1	2
wilgotność	< 2	nie ustanowiono ograniczeń	0,4
	2–< 5		20 %
	5–12,5		1
	> 12,5		8 %

Składnik	Deklarowana zawartość składnika	Tolerancja ⁽¹⁾	
		Poniżej wartości podanej na etykiecie	Powyżej wartości podanej na etykiecie
	[%]		
wartość energetyczna ⁽²⁾		5 %	10 %
wartość białkowa ⁽²⁾		10 %	20 %

⁽¹⁾ Tolerancje podane są jako bezwzględna wartość procentowa (tę wartość należy odjąć od lub dodać do deklarowanej zawartości) albo jako wartość względna, po której zamieszczono znak »%« (tę wartość procentową należy zastosować do deklarowanej zawartości, aby obliczyć dopuszczalne odchylenie).

⁽²⁾ Tolerancje mają zastosowanie w przypadku, gdy nie określono tolerancji zgodnie z metodą UE, zgodnie z urzędową metodą krajową w państwie członkowskim, w którym pasza jest wprowadzana na rynek, lub zgodnie z metodą przyjętą przez Europejski Komitet Normalizacyjny (https://standards.cen.eu/dyn/www/?p=204:32:0:::FSP_ORG_ID,FSP_LANG_ID:6308,25&cs=1C252307F473504B6354F4EE56B99E235).;

3) załącznik VI otrzymuje brzmienie:

„ZAŁĄCZNIK VI

Dane szczegółowe podlegające etykietowaniu w odniesieniu do materiałów paszowych i mieszanek paszowych dla zwierząt wykorzystywanych do produkcji żywności

Rozdział I: Obowiązkowe i dobrowolne etykietowanie dodatków paszowych, o którym mowa w art. 15 lit. f) i art. 22 ust. 1

1. Wyszczególnia się następujące dodatki z podaniem ich szczególnej nazwy lub ich numeru identyfikacyjnego, dodanej ilości oraz nazwy grupy funkcjonalnej, określonej w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1831/2003, lub kategorii, o której mowa w art. 6 ust. 1 tego rozporządzenia:
 - a) dodatki, w przypadku których określona jest maksymalna zawartość dla co najmniej jednego zwierzęcia wykorzystywanego do produkcji żywności;
 - b) dodatki należące do kategorii »dodatki zootechniczne« oraz »kokcydiostatyki i histomonostatyki«;
 - c) dodatki, w przypadku których przekroczone są zalecane maksymalne zawartości określone w akcie prawnym dopuszczającym dodatek paszowy.

Dane szczegółowe podlegające etykietowaniu podaje się zgodnie z aktem prawnym dopuszczającym dany dodatek paszowy.

Dodana ilość, o której mowa w akapicie pierwszym, wyrażona jest jako ilość dodatku paszowego, z wyjątkiem przypadków, gdy w akcie prawnym dopuszczającym odpowiedni dodatek paszowy wskazano substancję w kolumnie »minimalna/maksymalna zawartość«. W tym drugim przypadku dodaną ilość wyraża się jako ilość tej substancji.

2. W przypadku dodatków paszowych należących do grupy funkcjonalnej »witaminy, pro-witaminy i chemicznie dobrze zdefiniowane substancje o podobnym działaniu«, które muszą być wymienione zgodnie z pkt 1, zamiast wskazywać na etykiecie dodaną ilość pod nagłówkiem »dodatki«, można wskazać całkowitą ilość gwarantowaną przez cały okres przydatności do spożycia pod nagłówkiem »składniki analityczne«.
3. Nazwę grupy funkcjonalnej, o której mowa w pkt 1, 4 i 6, można zastąpić następującym skrótem, jeśli skrótu takiego nie ustanowiono w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1831/2003:

Grupa funkcjonalna	Nazwa i opis	Nazwa skrócona
1h	Substancje służące do kontroli zanieczyszczenia radionuklidami: substancje, które wstrzymują absorpcję radionuklidów lub zwiększają ich ekskrecję	Kontrolery radionuklidów
1m	Substancje redukujące zanieczyszczenie paszy mikotoksynami: substancje, które mogą hamować lub redukować wchłanianie mikotoksyn, pobudzać ich wydalanie lub modyfikować sposób ich działania	Reduktory mikotoksyn

Grupa funkcjonalna	Nazwa i opis	Nazwa skrócona
1n	Substancje polepszające stan higieniczny: substancje lub, w stosownych przypadkach, drobnoustroje, które korzystnie wpływają na higieniczne właściwości paszy poprzez zmniejszenie określonego zanieczyszczenia mikrobiologicznego	Polepszacze higieny
2b	Substancje aromatyzujące: substancje, których dodanie do pasz wzmacnia ich zapach i właściwości smakowe	Środki aromatyzujące
3a	Witaminy, pro-witaminy i chemicznie dobrze zdefiniowane substancje o podobnym działaniu	Witaminy
3b	Mieszanki pierwiastków śladowych	Pierwiastki śladowe
3c	Aminokwasy, ich sole i podobne produkty	Aminokwasy
3d	Mocznik i jego pochodne	Mocznik
4c	Substancje, które korzystnie wpływają na środowisko	Substancje korzystne dla środowiska

4. Dodatki paszowe, których obecność jest podkreślona na etykiecie za pomocą słów, ilustracji lub symboli graficznych, wskazuje się zgodnie z pkt 1 lub 2, w zależności od przypadku.
5. Osoba odpowiedzialna za etykietowanie ujawnia kupującemu na jego wniosek nazwę, numer identyfikacyjny i grupę funkcjonalną dodatków paszowych niewymienionych w pkt 1, 2 i 4. Niniejszego przepisu nie stosuje się do substancji aromatyzujących.
6. Dodatki paszowe niewymienione w pkt 1, 2 i 4 można wskazać dobrowolnie, podając co najmniej ich nazwę lub, w przypadku substancji aromatyzujących, co najmniej ich grupę funkcjonalną.
7. Nie naruszając przepisów pkt 6, jeżeli sensoryczny lub dietetyczny dodatek paszowy jest wskazany na etykiecie dobrowolnie, zastosowaną ilość tego dodatku wskazuje się zgodnie z pkt 1 lub 2, w zależności od przypadku.
8. Jeżeli dodatek należy do więcej niż jednej grupy funkcjonalnej, podaje się grupę funkcjonalną lub kategorię odpowiednią dla jego zasadniczej funkcji w danej paszy.
9. Należy podać dane szczegółowe podlegające etykietowaniu dotyczące właściwego stosowania materiałów paszowych i mieszanek paszowych, określone w akcie prawnym dopuszczającym dany dodatek paszowy.

Rozdział II: Etykietowanie składników analitycznych, o którym mowa w art. 17 ust. 1 lit. f) i art. 22 ust. 1

1. Składniki analityczne mieszanek paszowych dla zwierząt wykorzystywanych do produkcji żywności, poprzedzone nagłówkiem »składniki analityczne«⁽¹⁾, należy wskazać na etykiecie w następujący sposób:

Mieszanki paszowe	Gatunki docelowe	Składniki analityczne i poziomy
Mieszanki paszowe pełnoporcjowe	Wszystkie gatunki	— Białko surowe
	Wszystkie gatunki	— Włókno surowe
	Wszystkie gatunki	— Tłuszcz surowy
	Wszystkie gatunki	— Popiół surowy
	Wszystkie gatunki	— Wapń
	Wszystkie gatunki	— Sód
	Wszystkie gatunki	— Fosfor
	Świnie i drób	— Lizyna
	Świnie i drób	— Metionina

⁽¹⁾ W języku niemieckim określenie »analytische Bestandteile« można zastąpić określeniem »Inhaltsstoffe«. W języku szwedzkim określenie »Analytiska beståndsdelar« można zastąpić określeniem »Analyserat innehåll«.

Mieszanki paszowe	Gatunki docelowe	Składniki analityczne i poziomy
Mieszanki paszowe uzupełniające – mineralne	Wszystkie gatunki	— Wapń
	Wszystkie gatunki	— Sód
	Wszystkie gatunki	— Fosfor
	Świnie i drób	— Lizyna
	Świnie i drób	— Metionina
	Przeżuwacze	— Magnez
Inne mieszanki paszowe uzupełniające	Wszystkie gatunki	— Białko surowe
	Wszystkie gatunki	— Włókno surowe
	Wszystkie gatunki	— Tłuszcz surowy
	Wszystkie gatunki	— Popiół surowy
	Wszystkie gatunki	— Wapń ≥ 5 %
	Wszystkie gatunki	— Sód
	Wszystkie gatunki	— Fosfor ≥ 2 %
	Świnie i drób	— Lizyna
	Świnie i drób	— Metionina
	Przeżuwacze	— Magnez $\geq 0,5$ %

2. Substancje wskazane pod niniejszym nagłówkiem będące również dodatkami sensorycznymi lub dietetycznymi, deklaruje się, podając ich całkowitą ilość.
3. Jeżeli wskazane zostały wartości energetyczne lub białkowe, wskazanie takie musi być zgodne z art. 11 rozporządzenia (WE) nr 882/2004.”;
- 4) załącznik VII otrzymuje brzmienie:

„ZAŁĄCZNIK VII

Dane szczegółowe podlegające etykietowaniu w odniesieniu do materiałów paszowych i mieszanek paszowych dla zwierząt niewykorzystywanych do produkcji żywności

Rozdział I: Obowiązkowe i dobrowolne etykietowanie dodatków paszowych, o którym mowa w art. 15 lit. f) i art. 22 ust. 1

1. Wyszczególnia się następujące dodatki z podaniem ich szczególnej nazwy lub ich numeru identyfikacyjnego, dodanej ilości oraz nazwy grupy funkcjonalnej, określonej w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1831/2003, lub kategorii, o której mowa w art. 6 ust. 1 tego rozporządzenia:
 - a) dodatki, w przypadku których określona jest maksymalna zawartość dla co najmniej jednego zwierzęcia niewykorzystywanego do produkcji żywności;
 - b) dodatki należące do kategorii »dodatki zootechniczne« oraz »kokcydiostatyki i histomonostatyki«;
 - c) dodatki, w przypadku których przekroczone są zalecane maksymalne zawartości określone w akcie prawnym dopuszczającym dodatek paszowy.

Dane szczegółowe podlegające etykietowaniu podaje się zgodnie z aktem prawnym dopuszczającym dany dodatek paszowy.

Dodana ilość, o której mowa w akapicie pierwszym, wyrażona jest jako ilość dodatku paszowego, z wyjątkiem przypadków, gdy w akcie prawnym dopuszczającym odpowiedni dodatek paszowy wskazano substancję w kolumnie »minimalna/maksymalna zawartość«. W tym drugim przypadku dodaną ilość wyraża się jako ilość tej substancji.

2. W przypadku dodatków paszowych należących do grupy funkcjonalnej »witaminy, pro-witaminy i chemicznie dobrze zdefiniowane substancje o podobnym działaniu«, które muszą być wymienione zgodnie z pkt 1, zamiast wskazywać na etykiecie dodaną ilość pod nagłówkiem »dodatki«, można wskazać całkowitą ilość gwarantowaną przez cały okres przydatności do spożycia pod nagłówkiem »składniki analityczne«.

3. Nazwę grupy funkcjonalnej, o której mowa w pkt 1, 5 i 7, można zastąpić skrótem zgodnie z tabelą w załączniku VI pkt 3, jeśli skrótu takiego nie ustanowiono w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1831/2003.
4. Dodatki paszowe, których obecność jest podkreślona na etykiecie za pomocą słów, ilustracji lub symboli graficznych, wskazuje się zgodnie z pkt 1 lub 2, w zależności od przypadku.
5. Na zasadzie odstępstwa od pkt 1, dla dodatków należących do grup funkcjonalnych »konserwanty«, »przeciwutleniające«, »barwniki« i »substancje aromatyzujące« należy podać tylko daną grupę funkcjonalną. W takim przypadku informacje, o których mowa w pkt 1 i 2, są ujawniane kupującemu na jego wniosek przez osobę odpowiedzialną za etykietowanie.
6. Osoba odpowiedzialna za etykietowanie ujawnia kupującemu na jego wniosek nazwę, numer identyfikacyjny i grupę funkcjonalną dodatków paszowych niewymienionych w pkt 1, 2 i 4. Niniejszego przepisu nie stosuje się do substancji aromatyzujących.
7. Dodatki paszowe niewymienione w pkt 1, 2 i 4 można wskazać dobrowolnie, podając co najmniej ich nazwę lub, w przypadku związków aromatyzujących, co najmniej ich grupę funkcjonalną.
8. Jeżeli sensoryczny lub dietetyczny dodatek paszowy jest wskazywany na etykiecie dobrowolnie, dodaną ilość tego dodatku należy wskazać zgodnie z pkt 1 lub 2, w zależności od przypadku.
9. Jeżeli dodatek należy do więcej niż jednej grupy funkcjonalnej, podaje się grupę funkcjonalną lub kategorię odpowiednią dla jego zasadniczej funkcji w danej paszy.
10. Należy podać dane szczegółowe podlegające etykietowaniu dotyczące właściwego stosowania materiałów paszowych i mieszanek paszowych, określone w akcie prawnym dopuszczającym dany dodatek paszowy.

Rozdział II: Etykietowanie składników analitycznych, o którym mowa w art. 17 ust. 1 lit. f) i art. 22 ust. 1

1. Składniki analityczne mieszanek paszowych dla zwierząt niewykorzystywanych do produkcji żywności wymienia się pod nagłówkiem »składniki analityczne« ⁽¹⁾ i oznacza na etykiecie w następujący sposób:

Mieszanki paszowe	Gatunki docelowe	Składniki analityczne
Mieszanki paszowe pełnoporcjowe	Koty, psy i zwierzęta futerkowe Koty, psy i zwierzęta futerkowe Koty, psy i zwierzęta futerkowe Koty, psy i zwierzęta futerkowe	— Białko surowe — Włókno surowe — Tłuszcz surowy — Popiół surowy
Mieszanki paszowe uzupełniające – mineralne	Wszystkie gatunki Wszystkie gatunki Wszystkie gatunki	— Wapń — Sód — Fosfor
Inne mieszanki paszowe uzupełniające	Koty, psy i zwierzęta futerkowe Koty, psy i zwierzęta futerkowe Koty, psy i zwierzęta futerkowe Koty, psy i zwierzęta futerkowe	— Białko surowe — Włókno surowe — Tłuszcz surowy — Popiół surowy

2. Substancje wskazane pod niniejszym nagłówkiem będące również dodatkami sensorycznymi lub dietetycznymi, deklaruje się, podając ich całkowitą ilość.
3. Jeżeli wskazane zostały wartości energetyczne lub białkowe, wskazanie takie musi być zgodne z art. 11 rozporządzenia (WE) nr 882/2004.”;

⁽¹⁾ W języku niemieckim określenie »analytische Bestandteile« można zastąpić określeniem »Inhaltsstoffe«. W języku szwedzkim określenie »Analytiska beståndsdelar« można zastąpić określeniem »Analyserat innehåll«.

5) w załączniku VIII wprowadza się następujące zmiany:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Materiały skażone są etykietowane jako »pasza zawierająca nadmierny(-e) poziom(-y) ... (oznaczenie niepożądaney(-ych) substancji zgodnie z załącznikiem I do dyrektywy 2002/32/WE), do zastosowania wyłącznie jako pasza po detoksykacji w zatwierdzonym zakładzie«. Zatwierdzanie wspomnianych zakładów dokonywane jest zgodnie z art. 10 ust. 2 lub 3 rozporządzenia (WE) nr 183/2005.”;

b) dodaje się punkt w brzmieniu:

„3. Nie naruszając przepisów pkt 1 i 2, wycofane środki spożywcze, które przed wykorzystaniem jako pasza muszą zostać przetworzone, etykietuje się w następujący sposób: »wycofana żywność, do wykorzystania jako materiał paszowy wyłącznie po ... (określenie stosownego procesu zgodnie z częścią B załącznika do rozporządzenia (UE) nr 68/2013)«.”.

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2017/2280**z dnia 11 grudnia 2017 r.****zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2015/220 ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1217/2009 ustanawiającego sieć zbierania danych rachunkowych o dochodach i działalności gospodarczej gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając Rozporządzenie Rady (WE) nr 1217/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. ustanawiające sieć zbierania danych rachunkowych o dochodach i działalności gospodarczej gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej⁽¹⁾, w szczególności jego art. 5a ust. 2, art. 8 ust. 3 akapit trzeci i czwarty oraz art. 19 ust. 3,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2015/220⁽²⁾ określono liczbę gospodarstw przekazujących dane przypadających na państwo członkowskie oraz na okręg sieci danych rachunkowych gospodarstw rolnych (FADN). Zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym (UE) 2015/220 państwa członkowskie zobowiązane są do powiadamiania Komisji o sporządzeniu planu służącego do wyboru gospodarstw przekazujących dane, który zapewnia reprezentatywną próbę gospodarstw przekazujących dane do celów pola obserwacji przed rozpoczęciem roku obrachunkowego, do którego plan ten się odnosi.
- (2) Ponieważ Niemcy wystąpiły z wnioskiem o połączenie okręgów Szleswig-Holsztyn i Hamburg w jeden okręg o nazwie Schleswig-Holstein/Hamburg, a Grecja, Węgry, Rumunia i Finlandia zwróciły się o zmianę liczby gospodarstw przekazujących dane lub progu wielkości ekonomicznej ze względu na zmiany strukturalne w rolnictwie, należy zezwolić tym państwom członkowskim na wprowadzenie zmian do ich planów wyboru lub zmian progu wielkości ekonomicznej w odniesieniu do roku obrachunkowego 2018 oraz odpowiednio ponowne rozdzielanie lub skorygowanie liczby gospodarstw przekazujących dane.
- (3) Ze względu to, że wcześniejsze udostępnianie danych rachunkowych i ich lepsza jakość mają coraz większe znaczenie, Komisja zachęca państwa członkowskie do podejmowania dodatkowych wysiłków organizacyjnych w celu przedkładania jeszcze bardziej wyczerpujących danych i wcześniejszego składania sprawozdań z gospodarstw niż w terminach określonych w art. 10 rozporządzenia (UE) 2015/220.
- (4) Aby umożliwić wcześniejsze udostępnienie danych rachunkowych przedłożonych przez państwa członkowskie oraz zapewnić ich kompletność i lepszą jakość, należy dokonać przeglądu terminów przesyłania danych oraz procedury w odniesieniu do płatności opłaty standardowej i powiązać je z harmonogramem dostarczania danych FADN do Komisji oraz z ich kompletnością.
- (5) Przepisy przejściowe odnoszące się do środków dostępnych w roku obrachunkowym 2018 należy uwzględnić w art. 14 rozporządzenia (UE) 2015/220.
- (6) W załączniku VIII do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2015/220 określono format i układ danych rachunkowych z gospodarstw rolnych podawanych w sprawozdaniach z gospodarstw rolnych. W celu zachowania jasności załącznik VIII powinien zawierać dodatkowe informacje dotyczące prezentacji tych danych.
- (7) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie wykonawcze (UE) 2015/220.
- (8) Proponowane zmiany powinny mieć zastosowanie od roku obrachunkowego 2018.
- (9) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu ds. Sieci Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych,

⁽¹⁾ Dz.U. L 328 z 15.12.2009, s. 27.⁽²⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/220 z dnia 3 lutego 2015 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1217/2009 ustanawiającego sieć zbierania danych rachunkowych o dochodach i działalności gospodarczej gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej (Dz.U. L 46 z 19.2.2015, s. 1).

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2015/220 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 ust. 2 dodaje się akapit w brzmieniu:

„Niemcy, Grecja, Węgry, Rumunia i Finlandia zmieniają swoje plany wyboru, które zgłosiły w odniesieniu do roku obrachunkowego 2018. Powiadamią one Komisję o swoich zmienionych planach wyboru na wspomniany rok obrachunkowy do dnia 31 marca 2018 r.”;

2) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 14

Wysokość opłaty standardowej

1. Wysokość opłaty standardowej, o której mowa w art. 19 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1217/2009, ustala się na 160 EUR za sprawozdanie z gospodarstwa rolnego.

2. Jeżeli próg 80 %, o którym mowa w art. 19 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1217/2009, nie został spełniony ani na szczeblu okręgu FADN, ani na szczeblu danego państwa członkowskiego, zmniejszenie, o którym mowa w tym przepisie, stosuje się tylko na poziomie krajowym.

3. Pod warunkiem spełnienia obowiązku przestrzegania progu 80 %, o którym mowa w art. 19 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1217/2009, w odniesieniu do okręgu FADN lub państwa członkowskiego wysokość opłaty standardowej zwiększa się o:

a) 5 EUR, w przypadku gdy dane państwo członkowskie przekazuje dane rachunkowe, o których mowa w art. 9 niniejszego rozporządzenia, nie później niż na miesiąc przed odpowiednim terminem, o którym mowa w art. 10 ust. 3; lub

b) 7 EUR w roku obrachunkowym 2018 i 10 EUR od roku obrachunkowego 2019, jeżeli państwo członkowskie przekazuje dane rachunkowe, o których mowa w art. 9 niniejszego rozporządzenia, nie później niż dwa miesiące przed odpowiednim terminem, o którym mowa w art. 10 ust. 3.

4. Do podwyżki opłat standardowych, o których mowa w ust. 3 lit. a) i b), może zostać doliczona opłata w wysokości 2 EUR w roku obrachunkowym 2018 oraz 5 EUR od roku obrachunkowego 2019, jeżeli dane rachunkowe zostały zweryfikowane przez Komisję zgodnie z art. 13 akapit pierwszy lit. b) niniejszego rozporządzenia i zostały uznane za należycie wypełnione zgodnie z art. 8 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1217/2009, w chwili przedłożenia Komisji lub w terminie dwóch miesięcy od dnia, w którym Komisja poinformowała wnioskujące państwo członkowskie, że przedłożone dane rachunkowe nie zostały należycie wypełnione.”;

3) załączniki I, II i VIII zmienia się zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie siódmego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od roku obrachunkowego 2018.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 grudnia 2017 r.

W imieniu Komisji
Jean-Claude JUNCKER
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

W załącznikach I, II i VIII do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2015/220 wprowadza się następujące zmiany:

1) w załączniku I:

pozycja odnosząca się do Rumunii otrzymuje brzmienie:

„Rumunia	4 000”
----------	--------

2) w załączniku II wprowadza się następujące zmiany:

a) pozycje odnoszące się do Niemiec w tabeli dotyczącej liczby gospodarstw przekazujących dane otrzymują brzmienie:

„Numer referencyjny	Nazwa okręgu FADN	Liczba gospodarstw rolnych przekazujących dane na rok obrachunkowy
	NIEMCY	
015	Schleswig-Holstein/Hamburg	662
030	Niedersachsen	1 307
040	Bremen	—
050	Nordrhein-Westfalen	1 010
060	Hessen	558
070	Rheinland-Pfalz	887
080	Baden-Württemberg	1 190
090	Bayern	1 678
100	Saarland	90
110	Berlin	—
112	Brandenburg	284
113	Mecklenburg-Vorpommern	268
114	Sachsen	313
115	Sachsen-Anhalt	270
116	Thüringen	283
	Łącznie Niemcy	8 800”

b) pozycje odnoszące się do Grecji w tabeli dotyczącej liczby gospodarstw przekazujących dane otrzymują brzmienie:

„Numer referencyjny	Nazwa okręgu FADN	Liczba gospodarstw rolnych przekazujących dane na rok obrachunkowy
	GRECJA	
450	Μακεδονία – Θράκη (Macedonia-Tracja)	1 700
460	Ἠπειρος — Πελοπόννησος — Νήσοι Ιονίου (Epir, Peloponez, Wyspy Jońskie)	1 150
470	Θεσσαλία (Tesalia)	600
480	Στερεά Ελλάδα — Νήσοι Αιγαίου — Κρήτη (Grecja Środkowa, Wyspy Egejskie, Kreta)	1 225
	Łącznie Grecja	4 675”

- c) pozycje odnoszące się do Węgry w tabeli dotyczącej liczby gospodarstw przekazujących dane otrzymują brzmienie:

„Numer referencyjny	Nazwa okręgu FADN	Liczba gospodarstw rolnych przekazujących dane na rok obrachunkowy
	WĘGRY	
767	Alföld	1 144
768	Dunántúl	733
764	Észak-Magyarország	223
	Łącznie Węgry	2 100*

- d) pozycje odnoszące się do Rumunii w tabeli dotyczącej liczby gospodarstw przekazujących dane otrzymują brzmienie:

„Numer referencyjny	Nazwa okręgu FADN	Liczba gospodarstw rolnych przekazujących dane na rok obrachunkowy
	RUMUNIA	
840	Nord-Est	724
841	Sud-Est	913
842	Sud-Muntenia	857
843	Sud-Vest-Oltenia	519
844	Vest	598
845	Nord-Vest	701
846	Centru	709
847	București-Ilfov	79
	Łącznie Rumunia	5 100*

- e) pozycje odnoszące się do Finlandii w tabeli dotyczącej liczby gospodarstw przekazujących dane otrzymują brzmienie:

„Numer referencyjny	Nazwa okręgu FADN	Liczba gospodarstw rolnych przekazujących dane na rok obrachunkowy
	FINLANDIA	
670	Etelä-Suomi	420
680	Sisä-Suomi	169
690	Pohjanmaa	203
700	Pohjois-Suomi	108
	Łącznie Finlandia	900*

- 3) w załączniku VIII wprowadza się następujące zmiany:

- a) w tabeli D wprowadza się następujące zmiany:

- (i) w drugiej tabeli pozycja dotycząca kategorii „2010. Aktywa biologiczne – rośliny” otrzymuje brzmienie:

„Kod (*)	Opis kategorii	OV	AD	DY	IP	S	SA	CV
2010	Aktywa biologiczne – rośliny							”

(ii) pozycja dotycząca kategorii aktywów „2010. Aktywa biologiczne – rośliny” otrzymuje brzmienie:

„2010. Aktywa biologiczne - rośliny

Wartość wszystkich roślin, które jeszcze nie zostały zebrane (wszystkie uprawy trwałe i uprawy na pniu). Łączną amortyzację (D.AD) i amortyzację w bieżącym roku (D.DY.) należy zgłaszać wyłącznie w odniesieniu do upraw trwałych.”;

(iii) tabela dotycząca metody wyceny zostaje zastąpiona następującą tabelą:

„Wartość godziwa pomniejszona o szacunkowe koszty związane ze sprzedażą	kwota, za jaką w wyniku transakcji między dobrze poinformowanymi, zainteresowanymi i niepowiązanymi stronami mogłyby zostać wymienione aktywa bądź uregulowane zobowiązania, pomniejszona o szacunkowe koszty związane ze sprzedażą	3010, 5010, 7010
Koszt historyczny	koszt nominalny lub koszt wytworzenia aktywów w momencie ich nabycia	2010, 3020, 3030, 4010, 7020
Wartość księgową	wartość przypisana aktywom w bilansie	1010, 1020, 1030, 1040, 8010”

b) w tabeli H akapit czwarty otrzymuje brzmienie:

„W przypadku gdy koszty wykazane są w odniesieniu do całkowitego »zużycia« nakładów w ciągu roku obrachunkowego, ale nie odpowiadają produkcji w ciągu tego roku, zmiany w zapasach nakładów (w tym koszty upraw w toku) należy wykazać w tabeli D i opatrzyć je kodem 1040. Zapasy.”;

c) w tabeli M,

w części „AI Informacje administracyjne” akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„Przedstawienie danych, o których mowa w kolumnie Liczba jednostek podstawowych (N), jest opcjonalne w przypadku lat obrachunkowych 2015 – 2017 dla kodów 10300–10319.”.

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2017/2281**z dnia 11 grudnia 2017 r.****zezwalające na zwiększenie limitów wzbogacania wina produkowanego z wykorzystaniem winogron zebranych w 2017 r. w niektórych regionach uprawy winorośli w Niemczech oraz we wszystkich regionach uprawy winorośli w Danii, Niderlandach i Szwecji**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007⁽¹⁾, w szczególności jego art. 91,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W części I pkt A.3 załącznika VIII do rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 przewidziano, że w latach, w których warunki klimatyczne były wyjątkowo niekorzystne, państwa członkowskie mogą zwrócić się o podwyższenie limitów zwiększenia zawartości objętościowej alkoholu w winie (wzbogacania) o 0,5 %.
- (2) Dania, Niemcy, Niderlandy i Szwecja zwróciły się o takie podwyższenie limitów wzbogacania wina produkowanego z wykorzystaniem winogron zebranych w 2017 r., ponieważ warunki klimatyczne w sezonie wegetacyjnym były wyjątkowo niekorzystne. Dania, Niderlandy i Szwecja wystosowały taki wniosek w odniesieniu do wszystkich regionów uprawy winorośli. Niemcy zwróciły się o podwyższenie limitów wzbogacania jedynie w odniesieniu do wina produkowanego z odmiany winorośli Dornfelder w regionach Ahr, Nadrenia Środkowa, Mozela, Nahe, Palatynat i Hesja Nadreńska.
- (3) Z powodu wyjątkowo niekorzystnych warunków pogodowych w 2017 r. limity zwiększenia naturalnej zawartości alkoholu określone w części I pkt A.2 załącznika VIII do rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 nie umożliwiają produkcji wina o odpowiedniej całkowitej zawartości alkoholu, na które normalnie istniałby popyt na rynku, ze wszystkich lub niektórych odmian winorośli w niektórych regionach uprawy winorośli.
- (4) Należy zatem zezwolić na podwyższenie limitów wzbogacania wina produkowanego z wykorzystaniem wszystkich lub niektórych odmian winogron zebranych w 2017 r. w regionach uprawy winorośli w Danii, Niemczech, Niderlandach i Szwecji.
- (5) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Na zasadzie odstępstwa od części I pkt A.2 załącznika VIII do rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 w regionach uprawy winorośli wymienionych w załączniku do niniejszego rozporządzenia lub w ich częściach w odniesieniu do wszystkich lub niektórych odmian winorośli wymienionych w tym załączniku zwiększenie naturalnej zawartości objętościowej alkoholu w odniesieniu do objętości świeżych winogron zebranych w 2017 r., moszczu winogronowego, moszczu winogronowego w trakcie fermentacji, młodego wina w trakcie fermentacji i wina produkowanego z wykorzystaniem winogron zebranych w 2017 r. nie przekracza 3,5 % obj.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 grudnia 2017 r.

W imieniu Komisji
Jean-Claude JUNCKER
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

Odmiany winorośli i regiony uprawy winorośli lub ich części, w których zezwala się na zwiększenie limitu wzbogacania zgodnie z art. 1

Państwo członkowskie	Regiony uprawy winorośli lub ich części (strefa uprawy winorośli)	Odmiany
Dania	Wszystkie regiony uprawy winorośli (strefa A)	Wszystkie dopuszczone odmiany winorośli
Niemcy	Region uprawy winorośli w Ahr (strefa A)	Dornfelder
	Region uprawy winorośli w Nadrenii Środkowej (strefa A)	
	Region uprawy winorośli w Mozeli (strefa A)	
	Region uprawy winorośli w Nahe (strefa A)	
	Region uprawy winorośli w Palatynacie (strefa A)	
	Region uprawy winorośli w Hesji Nadreńskiej (strefa A)	
Niderlandy	Wszystkie regiony uprawy winorośli (strefa A)	Wszystkie dopuszczone odmiany winorośli
Szwecja	Wszystkie regiony uprawy winorośli (strefa A)	Wszystkie dopuszczone odmiany winorośli

DECYZJE

DECYZJA RADY (WPZiB) 2017/2282

z dnia 11 grudnia 2017 r.

zmieniająca decyzję 2010/788/WPZiB w sprawie środków ograniczających wobec Demokratycznej Republiki Konga

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 29,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 20 grudnia 2010 r. Rada przyjęła decyzję 2010/788/WPZiB ⁽¹⁾ w sprawie środków ograniczających wobec Demokratycznej Republiki Konga.
- (2) W dniu 12 grudnia 2016 r. Rada przyjęła decyzję (WPZiB) 2016/2231 ⁽²⁾ w odpowiedzi na utrudnianie procesu wyborczego i związane z tym przypadki naruszania praw człowieka w Demokratycznej Republice Konga. Decyzja (WPZiB) 2016/2231 zmieniła decyzję 2010/788/WPZiB i na podstawie art. 3 ust. 2 tej decyzji wprowadziła autonomiczne środki ograniczające.
- (3) W oparciu o przegląd środków, o których mowa w art. 3 ust. 2 decyzji 2010/788/WPZiB, ich obowiązywanie należy przedłużyć do dnia 12 grudnia 2018 r.
- (4) Należy odpowiednio zmienić decyzję 2010/788/WPZiB,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Art. 9 ust. 2 decyzji 2010/788/WPZiB otrzymuje brzmienie:

„2. Środki, o których mowa w art. 3 ust. 2, stosuje się do dnia 12 grudnia 2018 r. W stosownych przypadkach ich okres obowiązywania jest przedłużany lub są one zmieniane, jeżeli Rada uzna, że ich cele nie zostały osiągnięte.”.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 grudnia 2017 r.

W imieniu Rady

F. MOGHERINI

Przewodniczący

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2010/788/WPZiB z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie środków ograniczających wobec Demokratycznej Republiki Konga i uchYLENIA WSPÓLNEGO STANOWISKA 2008/369/WPZiB (Dz.U. L 336 z 21.12.2010, s. 30).

⁽²⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2016/2231 z dnia 12 grudnia 2016 r. zmieniająca decyzję 2010/788/WPZiB w sprawie środków ograniczających wobec Demokratycznej Republiki Konga (Dz.U. L 336I z 12.12.2016, s. 7).

DECYZJA RADY (WPZiB) 2017/2283**z dnia 11 grudnia 2017 r.****w sprawie wspierania globalnego mechanizmu raportowania w zakresie nielegalnej broni strzeleckiej i lekkiej oraz innej nielegalnej broni konwencjonalnej oraz amunicji w celu zmniejszenia ryzyka nielegalnego handlu nimi („iTrace III”)**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności art. 28 ust. 1 i art. 31 ust. 1,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W globalnej strategii UE z 2016 r. na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej (zwanej dalej „globalną strategią UE”) podkreśla się, że Unia będzie promować pokój i gwarantować bezpieczeństwo swoich obywateli i swojego terytorium oraz zwiększy swój wkład na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa zbiorowego.
- (2) Nielegalna produkcja i transfer broni konwencjonalnej, w tym broni strzeleckiej i lekkiej (zwanej dalej „BSiL”) oraz obrót tą bronią, a także jej nadmierne gromadzenie i niekontrolowane rozprzestrzenianie leżą u podstaw tego wyzwania, w Europie i poza nią. Te nielegalne działania zwiększają poczucie braku bezpieczeństwa w Europie i jej sąsiedztwie, a także w wielu innych regionach świata, pogłębiając konflikty i podkopując proces budowania pokoju po zakończeniu konfliktu, tym samym stanowiąc poważne zagrożenie dla europejskiego pokoju i bezpieczeństwa.
- (3) W strategii UE z dnia 16 grudnia 2005 r. w zakresie zwalczania nielegalnego gromadzenia BSiL i amunicji do tych rodzajów broni oraz handlu nimi (zwanej dalej „strategią UE dotyczącą BSiL”), która przedstawia wytyczne działań Unii w dziedzinie BSiL podkreślono, że BSiL przyczynia się do pogłębienia zjawiska terroryzmu i do wzrostu przestępczości zorganizowanej oraz jest jednym z głównych czynników wyzwalających konflikty i powodujących ich rozprzestrzenianie się, jak również upadek struktur państwowych.
- (4) W strategii UE dotyczącej BSiL stwierdza się również, że Unia powinna wzmocnić i wspierać mechanizmy monitorowania sankcji oraz wspierać zaostrenie kontroli wywozu, a także promować wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB ⁽¹⁾ m.in. poprzez propagowanie środków zwiększania przejrzystości.
- (5) Wraz z przygotowanym przez ONZ programem działania na rzecz zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką, zwalczania i eliminowania go we wszystkich aspektach (zwanym dalej „programem działania ONZ”), przyjętym w dniu 20 lipca 2001 r., wszystkie państwa członkowskie ONZ zobowiązały się do zapobiegania nielegalnemu handlowi BSiL lub jej przenikaniu do nieupoważnionych odbiorców, a w szczególności do uwzględniania – w procesie rozpatrywania wniosków o wydanie pozwolenia na wywóz – ryzyka przenikania BSiL do nielegalnego handlu.
- (6) W dniu 8 grudnia 2005 r. Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych przyjęło międzynarodowy instrument umożliwiający państwom terminowe i rzetelne identyfikowanie i śledzenie nielegalnej BSiL.
- (7) Podczas drugiej konferencji przeglądowej programu działania ONZ, która odbyła się w 2012 r., wszystkie państwa członkowskie ONZ potwierdziły swoje zaangażowanie na rzecz zapobiegania nielegalnemu handlowi BSiL, w tym jej przenikaniu do nieupoważnionych odbiorców, oraz swoje zawarte w programie działania ONZ zobowiązania dotyczące oceny wniosków o wydanie pozwolenia na wywóz.
- (8) W dniu 24 grudnia 2014 r. wszedł w życie Traktat o handlu bronią. Celem tego traktatu jest wprowadzenie jak najsurowszych wspólnych międzynarodowych norm regulujących międzynarodowy handel bronią konwencjonalną lub poprawiających regulacje dotyczące międzynarodowego handlu bronią konwencjonalną, zapobieganie nielegalnemu handlowi bronią konwencjonalną i zwalczanie takiego handlu, jak również zapobieganie przenikaniu takiej broni. Unia powinna wspierać wszystkie państwa członkowskie ONZ we wdrażaniu skutecznych środków kontroli transferu broni, by zapewnić jak największą skuteczność Traktatu o handlu bronią, w szczególności w odniesieniu do wdrażania jego art. 11.
- (9) Poprzednio Unia udzieliła wsparcia spółce Conflict Armament Research Ltd. (CAR) decyzją Rady 2013/698/WPZiB ⁽²⁾ i decyzją Rady 2015/1908/WPZiB ⁽³⁾ (iTrace I i II).

⁽¹⁾ Wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego (Dz.U. L 335 z 13.12.2008, s. 99).

⁽²⁾ Decyzja Rady 2013/698/WPZiB z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie wsparcia globalnego mechanizmu raportowania w zakresie nielegalnej broni strzeleckiej i lekkiej i innej nielegalnej broni konwencjonalnej oraz amunicji w celu zmniejszenia ryzyka nielegalnego handlu nimi (Dz.U. L 320 z 30.11.2013, s. 34).

⁽³⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2015/1908 z dnia 22 października 2015 r. w sprawie wsparcia globalnego mechanizmu raportowania w zakresie nielegalnej broni strzeleckiej i lekkiej i innej nielegalnej broni konwencjonalnej oraz amunicji w celu zmniejszenia ryzyka nielegalnego handlu nimi („iTrace II”) (Dz.U. L 278 z 23.10.2015, s. 15).

- (10) Unia pragnie finansować iTrace III, trzecią fazę tego globalnego mechanizmu raportowania w zakresie nielegalnej BSiL i innej nielegalnej broni konwencjonalnej oraz amunicji. Zmniejszy to ryzyko nielegalnego handlu nimi oraz przyczyni się do realizacji powyższych celów, w tym poprzez dostarczanie krajowym organom do spraw wywozu broni odpowiednich i aktualnych informacji o nielegalnym handlu bronią, tak aby przyczynić się do zbiorowego bezpieczeństwa Europy, zgodnie z globalną strategią UE,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W celu wdrożenia globalnej strategii UE i strategii UE dotyczącej BSiL oraz propagowania pokoju i bezpieczeństwa, działania w ramach projektu, które mają być wspierane przez Unię, służą realizacji następujących celów szczegółowych:

- stałe utrzymywanie dostępnego i przyjaznego użytkownikom globalnego systemu zarządzania informacjami o nielegalnie przekierowanej lub stanowiącej przedmiot nielegalnego handlu BSiL i innej nielegalnie przekierowanej lub stanowiącej przedmiot nielegalnego handlu broni konwencjonalnej oraz amunicji („iTrace”), której obecność udokumentowano na terenach objętych konfliktem, który to system ma zapewniać decydom, ekspertom w dziedzinie kontroli broni konwencjonalnej i urzędnikom zajmującym się kontrolą wywozu broni konwencjonalnej stosowne informacje służące opracowaniu skutecznych i opartych na dowodach strategii i projektów skierowanych przeciwko nielegalnemu rozprzestrzenianiu BSiL i innej broni konwencjonalnej oraz amunicji,
- zapewnianie szkoleń i mentoringu władzom krajowym w państwach dotkniętych konfliktem w celu rozwoju trwałych krajowych zdolności w zakresie identyfikacji i śledzenia nielegalnej broni, zachęcania do trwałej współpracy z projektem iTrace, lepszego określenia priorytetów w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i zarządzania zapasami (PSSM), określania krajowych wymogów w zakresie kontroli broni i pomocy w dziedzinie egzekwowania prawa (w szczególności inicjatyw finansowanych przez UE, takich jak iARMS) oraz wzmocnienia dialogu z misjami i inicjatywami UE,
- zwiększenie częstotliwości i czasu trwania badań terenowych w dziedzinie BSiL i innej broni konwencjonalnej oraz amunicji będących nielegalnie w obrocie na obszarach dotkniętych konfliktem w celu wygenerowania danych iTrace, w odpowiedzi na wyraźne żądania państw członkowskich i delegatur Unii,
- udzielanie bezpośredniego wsparcia organom państw członkowskich, w których gestii leży kontrola wywozu broni, oraz decydom odpowiedzialnym za kontrolę broni, w tym wielokrotne wizyty konsultacyjne personelu projektu iTrace w stolicach państw członkowskich, całodobowe wsparcie techniczne w celu zapewnienia natychmiastowej porady na temat strategii oceny ryzyka i strategii przeciwdziałania przenikaniu, opracowanie bezpiecznych interfejsowych aplikacji na komputery stacjonarne i mobilne służących natychmiastowemu powiadomianiu o przenikaniu po wywozie oraz zapewnienie przez personel projektu iTrace państwom członkowskim, na wniosek, weryfikacji po wysyłce,
- pogłębianie świadomości przez działania informacyjne dotyczące ustaleń w ramach projektu, propagowanie celu i dostępnych funkcji iTrace wśród krajowych i międzynarodowych decydom, ekspertów w dziedzinie kontroli broni konwencjonalnej i organów wydających pozwolenia na wywóz broni oraz zwiększanie międzynarodowych zdolności monitorowania nielegalnego rozprzestrzeniania BSiL i innej broni konwencjonalnej oraz amunicji oraz wspomaganie decydom w określaniu priorytetów w dziedzinie pomocy i współpracy międzynarodowej, a także zmniejszania ryzyka przenikania BSiL i innej broni konwencjonalnej oraz amunicji,
- sporządzanie sprawozdań dotyczących kluczowych kwestii polityki na podstawie danych zebranych podczas badań terenowych i wprowadzonych do systemu iTrace, w konkretnych dziedzinach zasługujących na uwagę społeczności międzynarodowej, takich jak najważniejsze sposoby nielegalnego handlu BSiL i inną bronią konwencjonalną oraz amunicją oraz kanały ich dystrybucji w regionach.

Unia finansuje ten projekt, którego szczegółowy opis przedstawiono w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

1. Za wykonanie niniejszej decyzji odpowiada Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (zwany dalej „Wysokim Przedstawicielem”).
2. Szczegóły techniczne realizacji projektu, o którym mowa w art. 1, powierza się spółce Conflict Armament Research Ltd. (zwanej dalej „CAR”).
3. CAR wykonuje swoje zadania pod kierownictwem Wysokiego Przedstawiciela. W tym celu Wysoki Przedstawiciel dokonuje niezbędnych ustaleń z CAR.

Artykuł 3

1. Finansowa kwota odniesienia na realizację projektu, o którym mowa w art. 1, wynosi 3 474 322,77 EUR. Ogólny szacunkowy budżet całego projektu wynosi 3 993 676,97 EUR; kwota ta zostanie zapewniona w drodze współfinansowania przez CAR oraz niemieckie federalne ministerstwo spraw zagranicznych.
2. Wydatkami pokrywanymi z kwoty określonej w ust. 1 zarządza się zgodnie z procedurami i zasadami mającymi zastosowanie do budżetu ogólnego Unii.
3. Komisja nadzoruje właściwe zarządzanie finansową kwotą odniesienia, o której mowa w ust. 1. W tym celu Komisja zawiera niezbędną umowę z CAR. Umowa ta będzie zawierać zobowiązanie CAR do zapewnienia, aby wkład Unii był wyeksponowany stosownie do jego wielkości.
4. Komisja podejmuje starania w celu zawarcia umowy, o której mowa w ust. 3, jak najszybciej po wejściu w życie niniejszej decyzji. Informuje ona Radę o wszelkich związanych z tym trudnościach oraz o dacie zawarcia tej umowy.

Artykuł 4

1. Wysoki Przedstawiciel składa Radzie sprawozdania z wykonania niniejszej decyzji na podstawie regularnych opisowych sprawozdań kwartalnych przygotowywanych przez CAR. Sprawozdania te stanowią dla Rady podstawę do przeprowadzenia oceny. Aby wspomóc Radę w jej ocenie wyników niniejszej decyzji Rady, ocenę projektu przeprowadza podmiot zewnętrzny.
2. Komisja składa sprawozdania dotyczące aspektów finansowych projektu, o którym mowa w art. 1.

Artykuł 5

1. Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.
2. Niniejsza decyzja traci moc 24 miesiące od daty zawarcia umowy, o której mowa w art. 3 ust. 3. Jednakże niniejsza decyzja traci moc sześć miesięcy po dacie jej wejścia w życie, jeżeli umowa ta nie zostanie zawarta w tym okresie.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 grudnia 2017 r.

W imieniu Rady
F. MOGHERINI
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

iTrace – Globalny mechanizm raportowania w zakresie BSiL i innej broni konwencjonalnej oraz amunicji

1. Kontekst i uzasadnienie wsparcia w ramach Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa (WPZiB)
 - 1.1. Niniejsza decyzja opiera się na kolejnych decyzjach Rady mających na celu walkę z destabilizującymi skutkami przenikania BSiL i innej broni konwencjonalnej oraz nielegalnego handlu tą bronią, w szczególności na decyzji Rady 2013/698/WPZiB z dnia 25 listopada 2013 r. ⁽¹⁾ i na decyzji Rady WPZiB 2015/1908 z dnia 22 października 2015 r. ⁽²⁾, która ustanowiła i wzmocniła iTrace – globalny mechanizm raportowania w zakresie BSiL i nielegalnej innej broni konwencjonalnej oraz amunicji.

Nielegalne rozprzestrzenianie BSiL i innej broni konwencjonalnej oraz amunicji jest jednym z najważniejszych czynników prowadzących do zachwiania stabilności państw i zaostrzających konflikty, co stanowi poważne zagrożenie dla pokoju i bezpieczeństwa. Jak podkreślono w strategii UE w zakresie zwalczania nielegalnego gromadzenia broni strzeleckiej i lekkiej i amunicji do tych rodzajów broni oraz handlu nimi (zwanej dalej „strategią UE dotyczącą BSiL”), nielegalna broń oraz amunicja przyczyniają się do pogłębienia zjawiska terroryzmu i do wzrostu przestępczości zorganizowanej oraz są jednym z głównych czynników wyzwalających konflikty i powodujących ich rozprzestrzenianie się, jak również upadek struktur państwowych. Ostatnie wnioski wynikające z projektu iTrace w Iraku, Libii, Syrii i z innych złożonych konfliktów w pobliżu granic zewnętrznych Unii potwierdzają założenia zawarte w strategii UE dotyczącej BSiL.

W ramach działań prowadzonych na podstawie decyzji WPZiB 2015/1908 ustanowiono iTrace – globalną inicjatywę monitorowania broni wykorzystywanej w konfliktach. Inicjatywa ta realizowana jest w 27 państwach dotkniętych konfliktem, w tym w Afryce, na Bliskim Wschodzie, w Azji Południowej i Azji Wschodniej oraz ostatnio w Ameryce Łacińskiej. iTrace jest największym na świecie publicznym repozytorium nielegalnie przekierowanej broni konwencjonalnej mającym na celu wspieranie państw w ich wysiłkach na rzecz wykrywania jej nielegalnego przenikania i rozwiązania tego problemu zgodnie z zobowiązaniami wynikającymi z art. 11 Traktatu o handlu bronią oraz kryterium 7 wspólnego stanowiska Rady 2008/944/WPZiB ⁽³⁾. iTrace umożliwia szczegółową sprawozdawczość na temat broni i amunicji dostarczanych zbrojnym ugrupowaniom rebelianckim i terrorystycznym, które stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa Unii, w tym Al-Kaidzie w Islamskim Maghrebie i Daisz lub Państwu Islamskiemu; umożliwia on poufne i szybkie powiadamianie organów kontroli wywozu państw członkowskich o ryzyku nielegalnego przekierowania po wywozie; dostarcza kluczowych informacji w czasie rzeczywistym o nielegalnym handlu bronią i dynamice konfliktu delegatom Unii i misjom dyplomatycznym państw członkowskich w regionach dotkniętych konfliktami; oraz przyczynia się do podnoszenia świadomości na temat środków kontroli broni i przeciwdziałania jej przenikaniu poprzez częste angażowanie najbardziej wpływowych globalnych mediów.

- 1.2 Obecnie państwa członkowskie coraz częściej postulują jednak, by projekt iTrace zapewniał bezpośrednie briefingi (w tym poprzez częste wizyty w stolicach) krajowym organom odpowiedzialnym za wydawanie licencji na wywóz broni, i by udostępnił decydom odpowiedzialnym za politykę w dziedzinie kontroli wywozu broni większy wachlarz zasobów.

Celem niniejszej decyzji jest zatem kontynuowanie i wzmocnienie prac nad projektem w ramach decyzji WPZiB 2015/1908 przez dalsze zapewnianie unijnym decydom politycznym, ekspertom w dziedzinie kontroli broni i urzędnikom zajmującym się kontrolą wywozu broni dostępu do systematycznie gromadzonych stosownych informacji, które będą ich wspierać w opracowywaniu skutecznych i opartych na dowodach strategii skierowanych przeciwko przenikaniu i nielegalnemu rozprzestrzenianiu broni konwencjonalnej oraz amunicji do tych rodzajów broni, by zwiększyć bezpieczeństwo międzynarodowe i regionalne. Będzie zatem nadal stanowić dla nich wsparcie umożliwiające połączenie skutecznej strategii reagowania z właściwymi działaniami zapobiegawczymi, by zająć się kwestią nielegalnej podaży i popytu oraz zapewnić skuteczną kontrolę broni konwencjonalnej w państwach trzecich.

- 1.3. Decyzja przewiduje ciągłe utrzymywanie i dalsze wzmocnianie publicznie dostępnego systemu internetowego iTrace. Projekty wymienione w decyzji WPZiB 2015/1908 zostaną wzmocnione przez: 1) zwiększenie częstotliwości i czasu trwania wyjazdów w celu gromadzenia danych na temat nielegalnych dostaw broni konwencjonalnej do regionów dotkniętych konfliktami; 2) zindywidualizowane pakiety wsparcia dla państw członkowskich

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2013/698/WPZiB z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie wsparcia globalnego mechanizmu raportowania w zakresie nielegalnej broni strzeleckiej i lekkiej i innej nielegalnej broni konwencjonalnej oraz amunicji w celu zmniejszenia ryzyka nielegalnego handlu nimi (Dz.U. L 320 z 30.11.2013, s. 34).

⁽²⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2015/1908 z dnia 22 października 2015 r. w sprawie wsparcia globalnego mechanizmu raportowania w zakresie nielegalnej broni strzeleckiej i lekkiej i innej nielegalnej broni konwencjonalnej oraz amunicji w celu zmniejszenia ryzyka nielegalnego handlu nimi („iTrace II”) (Dz.U. L 278 z 23.10.2015, s. 15).

⁽³⁾ Wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego (Dz.U. L 335 z 13.12.2008, s. 99).

obejmujące bezpośrednie konsultacje, dostosowane do potrzeb dane i sprawozdania, całodobowe wsparcie techniczne i wyznaczanie zadań w dotyczących weryfikacji po dostawie; 3) szkolenie i mentoring władz krajowych w państwach dotkniętych konfliktami w celu budowania zdolności w zakresie przeciwdziałania przenikaniu, wzmocnienia zarządzania bronią oraz stymulowania gromadzenia danych iTrace.

2. Cele ogólne

Opisane poniżej działanie będzie w dalszym stopniu wspierać społeczność międzynarodową w walce z destabilizującymi skutkami przenikania BSiL i innej broni konwencjonalnej oraz amunicji oraz nielegalnego handlu nimi. Nadal będzie ono zapewniać decydom politycznym, ekspertom w dziedzinie kontroli broni i urzędnikom zajmującym się kontrolą wywozu broni dostęp do stosownych informacji, które będą ich wspierać w opracowywaniu skutecznych i opartych na dowodach strategii skierowanych przeciwko przenikaniu i nielegalnemu rozprzestrzenianiu BSiL i innej broni konwencjonalnej oraz amunicji, by zwiększyć bezpieczeństwo międzynarodowe i regionalne. W szczególności działanie to:

- a) zapewni konkretne informacje o nielegalnym handlu BSiL i inną bronią konwencjonalną niezbędne do skuteczniejszego monitorowania realizacji programu działania ONZ dotyczącego nielegalnego handlu BSiL;
- b) wzmocni wdrażanie międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie;
- c) ujawni najważniejsze szlaki i podmioty zaangażowane w przenikanie broni konwencjonalnej oraz amunicji do regionów dotkniętych konfliktem lub do międzynarodowych organizacji terrorystycznych oraz przedstawi dowody uczestnictwa grup i osób fizycznych w nielegalnym handlu, stanowiące wsparcie dla krajowych postępowań sądowych;
- d) pogłębi współpracę między stosownymi organami ONZ, misjami i innymi organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie śledzenia BSiL i innej broni konwencjonalnej oraz bezpośredniego przekazywania informacji z korzyścią dla istniejących mechanizmów monitorowania, w tym z systemem Interpolu do zarządzania rejestrowaniem i śledzeniem nielegalnej broni (iARMS) będącym uzupełnieniem mechanizmu iTrace i dzięki któremu będzie zapewniona koordynacja;
- e) zapewni stosowne informacje umożliwiające określenie priorytetowych obszarów współpracy międzynarodowej i pomocy na rzecz skutecznego zwalczania przenikania BSiL i innej broni konwencjonalnej oraz amunicji oraz nielegalnego handlu nimi, takich jak finansowanie przedsięwzięć dotyczących bezpieczeństwa zapasów broni lub zarządzania granicami;
- f) zapewni mechanizm wspierający monitorowanie wdrażania Traktatu o handlu bronią, w szczególności wykrywanie nielegalnego przenikania przerzucanej broni konwencjonalnej, oraz wspierający rządy w ocenianiu ryzyka przenikania przed wywozem broni konwencjonalnej, zwłaszcza ryzyka przenikania w granicach państwa-odbiorcy lub ponownego wywozu na niepożądanych warunkach; oraz
- g) zapewni zindywidualizowane wsparcie państwom członkowskim, aby pomóc w ocenie ryzyka przenikania i w ograniczaniu tego ryzyka.

3. Trwałość projektu w dłuższym okresie i jego wyniki

Działanie zapewni trwale ramy ciągłego monitorowania nielegalnego rozprzestrzeniania BSiL i innej broni konwencjonalnej oraz amunicji. Oczekuje się, że w dużym stopniu zwiększy zasób dostępnych informacji dotyczących broni i będzie znacząco wspierać ukierunkowany rozwój skutecznej kontroli broni konwencjonalnej i polityk kontroli wywozu broni. Projekt umożliwi w szczególności:

- a) dalsze zasilanie systemu zarządzania informacjami iTrace, który zapewni długookresowe gromadzenie danych dotyczących nielegalnej broni konwencjonalnej i ich analizę;
- b) zapewnienie decydom zajmującym się kontrolą broni konwencjonalnej i ekspertom w tej dziedzinie narzędzia umożliwiającego określenie skuteczniejszych strategii i priorytetów w dziedzinie pomocy i współpracy (na przykład przez określanie możliwości współpracy regionalnej lub subregionalnej, mechanizmy koordynacji i wymiany informacji, które należy ustanowić lub wzmocnić, przez identyfikowanie niewystarczająco zabezpieczonych krajowych zapasów broni, nieodpowiednie zarządzanie zasobami, tras nielegalnego transferu, nieskutecznych kontroli granicznych oraz niewystarczających zdolności w zakresie egzekwowania prawa);
- c) zachowanie charakteryzującej go elastyczności, by generować informacje mające znaczenie dla określania polityki działania, niezależnie od szybkich zmian dotyczących jej wymogów;
- d) znaczne zwiększenie skuteczności organizacji i osób fizycznych monitorujących broń w kontekście międzynarodowym, dzięki udostępnieniu im mechanizmu wymiany informacji, których zakres stale się powiększa; oraz

- e) zbudowanie trwałych zdolności krajowych w państwach dotkniętych konfliktami do identyfikowania i śledzenia nielegalnej broni i skuteczniejszego angażowania się w międzynarodowe procesy kontroli broni i egzekwowania prawa.

4. Opis działania

- 4.1. Projekt 1: Szkolenie i mentoring władz krajowych w państwach dotkniętych konfliktami w zakresie identyfikacji broni i jej śledzenia w skali międzynarodowej.

4.1.1. Cel projektu

Projekt zapewni szkolenia „na żądanie” w zakresie identyfikacji i śledzenia broni oraz zarządzania nią lokalnym partnerom oraz – w razie potrzeby – pracownikom misji pokojowych (w tym misji ONZ i Unii i grup lub paneli monitorowania sankcji). Szkolenie to wykorzysta szeroki wachlarz usług oferowanych przez CAR od 2014 r., choć finansowanych niezależnie od projektów iTrace I i II, które to usługi okazały się niezbędne do ułatwienia realizacji wspomnianych projektów.

4.1.2. Działania w ramach projektu

W ramach projektu personel z zespołów dochodzeniowo-śledczych w terenie zostanie oddelegowany do przekazywania wiedzy na stopniowo coraz bardziej technicznym poziomie, obejmującej między innymi:

- a) wprowadzenie do gromadzenia danych na temat broni, w odniesieniu do poszczególnych przypadków;
- b) podstawowe narzędzia identyfikacji broni i jej skutecznego dokumentowania;
- c) standardowe procedury operacyjne w zakresie gromadzenia dowodów oraz łańcuch dowodowy;
- d) wymogi dotyczące badań dalekosiężnych, regionalnych i międzynarodowych;
- e) wdrażanie międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie;
- f) międzynarodowe śledzenie broni i międzynarodowe systemy śledzenia broni (zwłaszcza Interpol i Europol);
- g) wykorzystanie dużych zbiorów danych i analizy trendów; oraz
- h) możliwości pomocy technicznej (międzynarodowe) oraz interwencji w zakresie egzekwowania prawa.

Działania te będą prowadzone równoległe z badaniami terenowymi w ramach iTrace – w tym wspólnymi badaniami (mentoringiem w ich zakresie) prowadzonymi z organami władz krajowych.

4.1.3. Wyniki projektu

Projekt:

- a) Będzie zachęcać organy krajowe do udzielania szerszego dostępu terenowym zespołom dochodzeniowo-śledczym iTrace – co jest odpowiedzią na powtarzające się apele o zapewnienie przez zespoły iTrace pomocy technicznej i zdolności w zakresie wspólnych badań, i oznacza zwiększenie danych iTrace.
- b) Zapewni konkretne wsparcie zdolności rządów krajowych, które choć są dotknięte skutkami przenikania broni, nie posiadają narzędzi do identyfikowania i zgłaszania przekierowanej broni wykorzystywanej w konfliktach; jest to często wstępem do skuteczniejszego zarządzania bronią na poziomie krajowym i jako takie wspiera wdrażanie Traktatu o handlu bronią, instrumentu umożliwiającego śledzenie oraz UN PoA, a także do programowania fizycznego bezpieczeństwa i zarządzania zapasami (PSSM), jak również sprzyja kontaktom z międzynarodowymi organami egzekwowania prawa, w tym Interpolem (iARMS) i Europolem.
- c) Będzie wspierać pogłębiony dialog – zwłaszcza poprzez określenie głównych zainteresowanych stron na potrzeby innych wspieranych przez Unię inicjatyw (np. stosunki misji Unii z rządami państw przyjmujących) oraz ożywienie inicjatyw, takich jak programowanie PSSM (np. wspieranych przez Unię projektów w zakresie zarządzania zapasami).

4.1.4. Wskaźniki realizacji projektu

Do 30 wizyt w terenie w zakresie szkoleń i mentoringu, z naciskiem na wielokrotne wizyty służące wsparciu organów krajowych w budowaniu zdolności w zakresie śledzenia.

Projekt będzie realizowany w pełnym dwuletnim okresie realizacji projektu iTrace.

4.1.5. Beneficjenci projektu

Działania w zakresie szkoleń i mentoringu będą przynosić bezpośrednie korzyści krajowym zainteresowanym stronom w państwach dotkniętych konfliktem, w tym organom egzekwowania prawa i prokuratorom. Program będzie oferować wsparcie pośrednie na rzecz krajowych dialogów z finansowanymi przez Unię i innymi inicjatywami dotyczącymi kontroli broni i będzie zachęcał do wykorzystywania międzynarodowych mechanizmów śledzenia (w tym systemu iARMS Interpolu oraz Europolu), a także będzie ułatwiać współpracę ze wspieranymi przez Unię projektami w zakresie zarządzania zapasami i innymi projektami dotyczącymi kontroli BSiL.

4.2. Projekt 2: Intensywniejsze badania terenowe niezbędne do dalszego wprowadzania do systemu iTrace w czasie rzeczywistym udokumentowanych dowodów na przenikanie BSiL i innej broni konwencjonalnej oraz amunicji oraz na nielegalny handel nimi, a także innych stosownych informacji.

4.2.1. Cel projektu

Dzięki projektowi zwiększy się częstotliwość i czas trwania badań terenowych w zakresie BSiL i innej broni konwencjonalnej oraz amunicji znajdujących się w obrocie na obszarach dotkniętych konfliktem. Projekt będzie priorytetowo traktować kraje, których sytuacja szczególnie niepokoi państwa członkowskie, w tym między innymi Irak, Libię, Mali, Sudan Południowy, Somalię, Syrię i Jemen.

Realizację projektu ułatwi ustanowienie formalnych umów dotyczących wymiany informacji z misjami Unii i ONZ oraz z szeregiem organizacji, jak również selektywne wysyłanie wniosków o oficjalne śledzenie do krajowych rządów. Ponadto w ramach projektu nadal będą prowadzone badania dokumentacyjne w odniesieniu do istniejących już informacji na temat odpowiednich transferów, które to informacje uzyskano od organizacji innych niż CAR, i informacje te będą weryfikowane (poprzez badania terenowe) z myślą o wprowadzeniu ich do systemu iTrace.

4.2.2. Działania w ramach projektu

W ramach omawianego projektu podjęte zostaną następujące działania:

- a) zaangażowanie wykwalifikowanych ekspertów w dziedzinie broni do przeprowadzenia w terenie analizy nielegalnej BSiL i innej broni konwencjonalnej, amunicji i powiązanego materiału odzyskanych z państw dotkniętych konfliktem;
- b) analiza, przegląd i weryfikacja udokumentowanych dowodów dotyczących nielegalnej BSiL i innej nielegalnej broni konwencjonalnej, amunicji i jej użytkowników, w tym: zdjęć broni, jej części składowych oraz oznaczeń wewnętrznych i zewnętrznych, opakowań, odnośnej dokumentacji przewozowej oraz wyników badań terenowych (użytkownicy, dostawy i szlaki transferu);
- c) przegląd i weryfikacja dodatkowych najnowszych dowodów dotyczących nielegalnej BSiL i innej broni konwencjonalnej oraz amunicji zebranych przez organizacje inne niż CAR, w tym sprawozdań grup monitorowania sankcji ONZ, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i międzynarodowych środków masowego przekazu;
- d) wprowadzanie wszystkich zebranych i zweryfikowanych dowodów do systemu zarządzania informacjami iTrace i internetowego portalu służącego do mapowania;
- e) identyfikacja i wspieranie lokalnych partnerów, by zapewnić nieprzerwane gromadzenie danych dla iTrace przez cały czas trwania proponowanego działania i po jego zakończeniu;
- f) dalsza współpraca z rządami krajowymi pozwalająca z góry ustalić krajowe punkty kontaktowe oraz mechanizm koordynacji, by doprecyzować zakres badań prowadzonych przez CAR i zapobiec ewentualnym konfliktom interesów przed rozpoczęciem tych badań.

Projekt będzie realizowany stopniowo w pełnym dwuletnim okresie realizacji projektu iTrace.

4.2.3. Wyniki projektu

Projekt zakłada:

- a) udokumentowanie na miejscu fizycznych dowodów dotyczących przenikania broni konwencjonalnej i amunicji do niej lub nielegalnego handlu nimi w regionach dotkniętych konfliktem;
- b) weryfikację i opis przypadków nielegalnego handlu na podstawie zebranych przez CAR, organizacje posiadające aktualne umowy dotyczące wymiany informacji z CAR oraz, w odpowiednich przypadkach, inne organizacje dowodów dotyczących przenikania broni konwencjonalnej oraz amunicji lub nielegalnego handlu nimi we wszystkich regionach;

- c) udostępnienie konkretnych dowodów wizualnych dotyczących przenikania broni konwencjonalnej oraz amunicji lub na nielegalnego handlu nimi, w tym zdjęć poszczególnych egzemplarzy, numerów seryjnych, oznaczeń fabrycznych, skrzyń, spisów przewożonych przedmiotów, dokumentów przewozowych i zezwoleń dla użytkownika końcowego;
- d) generowanie opisów nielegalnej działalności, w tym szlaków nielegalnego handlu, podmiotów uczestniczących w przenikaniu lub transferze i ocen czynników dodatkowych (w tym nieskutecznego zarządzania zapasami, braku bezpieczeństwa tych zapasów oraz zamierzonych i zorganizowanych – przy współudziale struktur państwowych – nielegalnych sieci dostaw);
- e) wprowadzanie wyżej wymienionych dowodów do systemu zarządzania informacjami iTrace i internetowego portalu służącego do mapowania w celu ich pełnego udostępnienia opinii publicznej i państwom członkowskim za pośrednictwem bezpiecznych platform stacjonarnych i mobilnych.

4.2.4. Wskaźniki realizacji projektu

Do 50 misji w terenie (w tym, w razie potrzeby, misji poszerzonych) w okresie dwuletnim w celu wygenerowania opartych na dowodach danych do wprowadzenia do systemu zarządzania informacjami iTrace i internetowego portalu służącego do mapowania.

Projekt będzie realizowany w pełnym dwuletnim okresie realizacji projektu iTrace.

4.2.5. Beneficjenci projektu

iTrace będzie nadal w coraz większym stopniu zapewniać kompleksowe informacje wyraźnie ukierunkowane przede wszystkim na decydentów odpowiedzialnych za politykę kontroli broni w państwach członkowskich, organy wydające pozwolenia na wywóz broni, jak również instytucje, agencje i misje Unii. Ci unijni decydenci będą mieć również dostęp do informacji poufnych za pomocą bezpiecznych stacjonarnych i mobilnych platform iTrace.

Informacje publiczne nadal będą dostępne dla wszystkich unijnych beneficjentów, a także dla beneficjentów spoza Unii, zwłaszcza decydentów odpowiedzialnych za politykę kontroli broni i organów wydających pozwolenia na wywóz broni w państwach trzecich. Z informacji tych będą mogły również korzystać organizacje regionalne i międzynarodowe (w tym grupy monitorowania sankcji ONZ, misje pokojowych ONZ, UNODC, UNODA i Interpol); pozarządowe organizacje badawcze (w tym Bońskie Międzynarodowe Centrum Konwersji (BICC), Grupa Badawczo-Informacyjna ds. Pokoju i Bezpieczeństwa (GRIP), Sztokholmski Międzynarodowy Instytut Badań nad Pokojem (SIPRI) i Small Arms Survey); Z informacji publikowanych przez iTraces będą korzystać organizacje wspierające (w tym Amnesty International i Human Rights Watch) oraz międzynarodowe środki masowego przekazu.

- 4.3. Projekt 3: Bezpośrednie wsparcie tych organów państw członkowskich, które są odpowiedzialne za kontrolę wywozu broni, oraz decydentów odpowiedzialnych za politykę kontroli broni.

4.3.1. Cel projektu

Personel projektu iTrace będzie działać w ścisłej współpracy z krajowymi organami państw członkowskich wydającymi pozwolenia na wywóz broni. Informacje dostarczane przez krajowe organy państw członkowskich wydające pozwolenia na wywóz będą przetwarzane z należytym poszanowaniem poufności. iTrace będzie też nadal w kontakcie z szeregiem krajowych organów wydających pozwolenia na wywóz w państwach trzecich. Stosunki te będą wspierać kilka kluczowych aspektów międzynarodowych wysiłków zmierzających do zaradzenia problemowi przenikania i nielegalnego handlu bronią konwencjonalną oraz do wzmocnienia międzynarodowych środków przeciwdziałania przenikaniu broni, m.in.:

- a) poprzez dostarczanie organom wydającym pozwolenia na wywóz broni szczegółowych danych i dowodów o udokumentowanych przypadkach przenikania broni
- b) na oficjalny wniosek krajowych organów państw członkowskich wydających pozwolenia na wywóz broni – udzielanie wsparcia państwom członkowskim w zakresie zdolności do przeprowadzenia weryfikacji po wysyłce lub po dostawie lub zapewnienie im takiej zdolności.

4.3.2. Działania w ramach projektu

W ramach omawianego projektu podjęte zostaną następujące działania:

- a) wysyłanie zespołów iTrace na wielokrotne wizyty do odpowiednich organów stolicach państw członkowskich w celu przedstawienia informacji o zagadnieniach związanych przeciwdziałaniem przenikaniu broni oraz o międzynarodowych badaniach;
- b) działający nieprzerwanie punkt informacyjny udzielający natychmiastowych porad w zakresie przeciwdziałania przenikaniu broni lub potencjalnie negatywnych doniesień prasowych opartych na niezweryfikowanych zgłoszeniach strony trzeciej;

- c) rozwijanie na potrzeby organów wydających pozwolenia na wywóz w państwach członkowskich działających online interfejsów, które będą przysyłać zabezpieczone dane z systemu iTrace – ostrzeżenia dotyczące podmiotów, o których wiadomo, że przekierowywały broń w przeszłości, profilowanie miejsc przeznaczenia o wysokim stopniu ryzyka, a także zgłaszanie w czasie rzeczywistym przekierowania broni wyprodukowanej w odnośnym kraju; oraz
- d) na oficjalny wniosek krajowych organów państw członkowskich wydających pozwolenia na wywóz broni – udzielanie wsparcia państwom członkowskim w zakresie kontroli (weryfikacji) zastosowania końcowego po dostawie przez terenowe zespoły dochodzeniowo-śledcze iTrace.

Projekt będzie realizowany w pełnym dwuletnim okresie realizacji projektu iTrace.

4.3.3. Wyniki projektu

Projekt zakłada:

- a) udzielanie organom wydającym pozwolenia na wywóz broni w państwach członkowskich, na ich wniosek, pomocy w identyfikowaniu przypadków przekierowania po wywozie;
- b) dostarczanie informacji wspierających pełną analizę ryzyka przenikania broni dokonywaną przez organy wydające pozwolenia na wywóz broni w państwach członkowskich (zgodne z Traktatem o handlu bronią i wspólnym stanowiskiem 2008/944/WPZiB) przed wydaniem pozwolenia na wywóz;
- c) zapewnianie organom wydającym pozwolenia na wywóz broni w państwach członkowskich, na ich żądanie, zdolności w zakresie weryfikacji po wysyłce;
- d) wsparcie decydentów odpowiedzialnych za politykę kontroli broni w państwach członkowskich przekazywanymi w czasie rzeczywistym informacjami o trendach w zakresie przenikania i nielegalnego handlu, wspomagającymi krajowe zaangażowanie w międzynarodowe procesy polityczne; oraz
- e) udzielanie krajowym organom ścigania państw członkowskich wsparcia na rzecz postępowań przygotowawczych, w stosownych przypadkach i na wniosek tych organów.

4.3.4. Wskaźniki realizacji projektu

Zaprojektowanie i rozwijanie przez projektantów istniejącego systemu iTrace interfejsów dla stacjonarnych i mobilnych komputerów, przysyłających w czasie rzeczywistym informacje z zabezpieczonych partycji systemu iTrace do krajowych organów państw członkowskich. Zapewnianie przez dział pomocy technicznej, który będzie obsługiwany przez personel projektu iTrace, pełnego wsparcia organom kontroli wywozu broni w państwach członkowskich i decydentom odpowiedzialnym z politykę kontroli broni w tych państwach. Do 30 wizyt w stolicach państw członkowskich, na wniosek tych państw.

Projekt będzie realizowany w pełnym dwuletnim okresie realizacji projektu iTrace.

4.3.5. Beneficjenci projektu

Wszystkie zainteresowane państwa członkowskie poprzez wizyty w stolicach, jak i przeprowadzane na wniosek misje kontrolne po wysyłce.

4.4. Projekt 4: Działalność informacyjna skierowana do zainteresowanych stron i koordynacja międzynarodowa

4.4.1. Cel projektu

Projekt ukáže korzyści ze stosowania iTrace międzynarodowym i krajowym decydentom, ekspertom w dziedzinie kontroli broni konwencjonalnej i organom wydającym pozwolenia na wywóz broni. Zostaną również opracowane działania informacyjne mające na celu dalszą koordynację wymiany informacji i budowanie trwałych partnerstw z osobami fizycznymi i organizacjami zdolnymi do generowania informacji, które mogą zostać wprowadzone do systemu iTrace.

4.4.2. Działania w ramach projektu

W ramach omawianego projektu podjęte zostaną następujące działania, ze zwróceniem szczególnej uwagi na unikanie powielania działań innych przedsięwzięć, np. działań informacyjnych dotyczących Traktatu o handlu bronią.

- a) Prezentacje przygotowane przez personel projektu iTrace na potrzeby odpowiednich konferencji międzynarodowych dotyczących nielegalnego handlu bronią konwencjonalną we wszystkich jego aspektach. Celem tych prezentacji będzie przedstawienie iTrace, ze szczególnym uwzględnieniem: 1) konkretnych korzyści płynących ze wspomagania przez iTrace procesu monitorowania realizacji programu działania ONZ, Traktatu o handlu bronią i innych odpowiednich instrumentów międzynarodowych; 2) użyteczności iTrace dla określania priorytetowych dziedzin międzynarodowej pomocy i współpracy oraz 3) użyteczności iTrace – jako mechanizmu profilowania oceny ryzyka – dla organów wydającym pozwolenia na wywóz broni;

- b) Prezentacje przygotowane przez personel projektu iTrace na potrzeby rządów krajowych i operacji pokojowych. Celem tych prezentacji będzie przedstawienie iTrace odpowiednim departamentom misji, zachęcenie do zawierania i rozwijania formalnych umów dotyczących wymiany informacji pozwalających na generowanie informacji, które mogą być wprowadzane do iTrace, oraz wspomaganie decydentów w określaniu priorytetowych dziedzin międzynarodowej pomocy i współpracy.

Projekt będzie realizowany w pełnym dwuletnim okresie realizacji projektu iTrace.

4.4.3. Wyniki projektu

Projekt:

- a) ukaże korzyści ze stosowania iTrace oraz przedstawi koncepcję dokumentowania, kompilowania i wymiany danych o przenikaniu krajowym i międzynarodowym decydentom, którzy zajmują się realizacją porozumień dotyczących kontroli broni konwencjonalnej i kontroli wywozu broni (programu działania ONZ, Traktatu o handlu bronią, i innych odpowiednich instrumentów międzynarodowych) oraz oceną ich wdrażania;
- b) zapewni stosowne informacje wspomagające decydentów i ekspertów w dziedzinie kontroli broni konwencjonalnej w określeniu priorytetowych dziedzin międzynarodowej pomocy i współpracy oraz formułowaniu skutecznych strategii przeciwdziałania przenikaniu broni;
- c) dostarczy organom wydającym pozwolenia na wywóz szczegółowych informacji na temat iTrace i jego użyteczności dla oceny ryzyka, a ponadto zapewni możliwości otrzymywania dalszych informacji zwrotnych i dalszego doskonalenia systemu;
- d) ułatwi wymianę informacji między rządami krajowymi i operacjami pokojowymi ONZ, w tym przetwarzanie danych i ich analizę z wykorzystaniem systemu iTrace;
- e) ułatwi dalsze budowanie sieci ekspertów w dziedzinie kontroli broni konwencjonalnej zaangażowanych w badania terenowe dotyczące przenikania broni konwencjonalnej i amunicji oraz nielegalnego handlu nimi;
- f) będzie służył popularyzacji śledzenia broni konwencjonalnej i amunicji do niej jako środka wspierającego monitorowanie realizacji programu działania ONZ, międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie i traktatu o handlu bronią, a także innych międzynarodowych i regionalnych instrumentów kontroli broni i kontroli wywozu broni.

4.4.4. Wskaźniki realizacji projektu

Personel iTrace będzie uczestniczył w maksymalnie 20 konferencjach. Na wszystkich konferencjach zostanie zaprezentowany system iTrace. Programy tych konferencji i krótkie streszczenia zostaną włączone do sprawozdania końcowego.

Projekt będzie realizowany w pełnym dwuletnim okresie realizacji projektu iTrace.

4.4.5. Beneficjenci projektu

Zob. sekcja 4.2.5 powyżej. Zawiera ona pełny wykaz beneficjentów, który jest identyczny z wykazem beneficjentów niniejszego projektu.

4.5. Projekt 5: Sprawozdania merytoryczne iTrace

4.5.1. Cel projektu

W ramach projektu zostaną sporządzone sprawozdania dotyczące zasadniczych kwestii merytorycznych opracowane na podstawie wprowadzonych do systemu iTrace danych z badań terenowych. Sprawozdania zostaną opracowane w taki sposób, by wyróżnić konkretne dziedziny budzące niepokój społeczności międzynarodowej, w tym najważniejsze wzorce nielegalnego handlu bronią konwencjonalną i amunicją oraz kanały ich dystrybucji w regionach, a także priorytetowe dziedziny, którym społeczność międzynarodowa powinna poświęcić uwagę.

4.5.2. Działania w ramach projektu

Dogłębna analiza prowadząca do opracowania, przeglądu, zredagowania i publikacji maksymalnie 10 sprawozdań merytorycznych iTrace.

4.5.3. Wyniki projektu

Projekt zakłada:

- a) opracowanie maksymalnie 10 sprawozdań, z których każde będzie poświęcone oddzielnemu problemowi budzącemu niepokój społeczności międzynarodowej;

- b) zagwarantowanie dystrybucji sprawozdań merytorycznych iTrace wśród wszystkich państw członkowskich;
- c) opracowanie ukierunkowanej strategii informacyjnej, by zapewnić jak największy zasięg globalny;
- d) utrzymanie wyeksponowania działania na arenie politycznej i w międzynarodowych środkach masowego przekazu, między innymi poprzez prezentowanie informacji dotyczących nielegalnej broni budzących największy niepokój; zapewnianie mających znaczenie dla określania polityki działania analiz wspierających toczące się procesy kontroli broni i opracowywanie sprawozdań w taki sposób, by wywoływały jak największe zainteresowanie międzynarodowych środków masowego przekazu.

4.5.4. Wskaźniki realizacji projektu

Maksymalnie 10 dostępnych w internecie sprawozdań merytorycznych iTrace opracowanych w okresie realizacji proponowanego działania i rozprowadzanych na całym świecie.

4.5.5. Beneficjenci projektu

Zob. sekcja 4.2.5 powyżej. Zawiera ona pełny wykaz beneficjentów, który jest identyczny z wykazem beneficjentów niniejszego projektu.

5. Lokalizacja

Realizacja projektu 1 i 2 będzie wymagać wysłania wielu ekspertów w dziedzinie broni konwencjonalnej do regionów dotkniętych konfliktem. Delegowanie ekspertów będzie oceniane w każdym konkretnym przypadku pod kątem bezpieczeństwa, dostępu do informacji i łatwości jej uzyskania. CAR nawiązało już kontakty lub rozpoczęło realizację projektów w wielu spośród odnośnych państw. Projekt 3 będzie realizowany w stolicach państw członkowskich (a także na terenie państw członkowskich stosownie do ich wymogów). Projekt 4 będzie realizowany na międzynarodowych konferencjach na całym świecie, we współpracy z rządami krajowymi oraz odpowiednimi organizacjami, by zapewnić jak największe wyeksponowanie projektu. Projekt 5 zostanie opracowany w Belgii, we Włoszech, we Francji i w Zjednoczonym Królestwie.

6. Czas trwania

Całkowity szacowany czas trwania połączonych projektów wynosi 24 miesiące.

7. Podmiot odpowiedzialny za realizację i wyeksponowanie działań Unii

CAR umieszcza niewielkie terenowe zespoły dochodzeniowo-śledcze w miejscowych siłach obrony i bezpieczeństwa, wśród personelu odpowiedzialnego za utrzymanie lub wspieranie pokoju, a także w ramach innych podmiotów dysponujących mandatem w zakresie bezpieczeństwa. Zawsze, gdy te siły lub misje zabezpieczają miejsca, w których zbierane są broń lub dowody, zespoły CAR odzyskują wszelkie dostępne dowody dotyczące broni, powiązanego materiału i grup użytkowników. CAR rozpoczyna następnie śledzenie wszystkich egzemplarzy, które można jednoznacznie zidentyfikować, i prowadzi dalekosiężne badania transferów broni, dostarczania materiału wojskowego i wsparcia udzielanego stronom, które zagrażają pokojowi i stabilności.

We współpracy z krajowymi organami wydającymi pozwolenia na wywóz CAR odtwarza łańcuchy dostaw odpowiedzialne za dostawy broni do wykorzystania w konfliktach zbrojnych – poprzez identyfikowanie nielegalnej działalności i przenikania broni z rynku legalnego na nielegalny. CAR zapisuje wszystkie informacje w swoim globalnym systemie monitorowania broni – iTrace, który, dysponując ponad 100 000 wpisów o broni wykorzystywanej w konfliktach, jest największym na świecie repozytorium danych o broni wykorzystywanej w konfliktach.

CAR wykorzystuje te informacje, by a) ostrzec państw członkowskie o przekierowaniach broni i amunicji i by b) umożliwić ukierunkowane inicjatywy przeciwdziałające przenikaniu broni, w tym poddane przeglądowi środki kontroli wywozu i międzynarodowe działania dyplomatyczne.

Dowiedziono skuteczności tej metody w niemal natychmiastowym wykrywaniu przypadków przekierowania – zespoły terenowe CAR ostrzegały państwa członkowskie o przekierowanej broni, gdy wciąż jeszcze znajdowały się na obszarach dotkniętych konfliktem (np. przebywając na miejscu w Mosulu, w Iraku). W niektórych przypadkach zespołom CAR udało się wykryć niedozwolony ponowny transfer broni dwa miesiące po tym, jak opuściła ona fabrykę.

W dniu 22 października 2015 r. decyzja WPZiB 2015/1908 wsparła CAR w kontynuowaniu i rozbudowywaniu projektu iTrace ustanowionego decyzją 2013/698/WPZiB. Projekty – określane jako odpowiednio iTrace I i II – ugruntowały pozycję iTrace jako istotnej globalnej inicjatywy w zakresie monitorowania broni wykorzystywanej w konfliktach i udzieliły bezpośredniego wsparcia organom państw członkowskich wydającym pozwolenia na wywóz oraz decydującym odpowiedzialnym za politykę kontroli broni.

Ponadto w dniu 2 grudnia 2015 r. w planie działania Unii przeciwko nielegalnemu handlowi bronią palną i materiałami wybuchowymi oraz ich wykorzystywaniu do celów niezgodnych z prawem zaapelowano o szersze stosowanie iTrace i zalecono, by każdy krajowy organ ścigania sprawdzał wpisy w iTrace w przypadku stwierdzenia przekierowania broni i amunicji.

CAR podejmie wszelkie stosowne środki w celu wyeksponowania faktu, że działanie jest finansowane przez Unię. Te środki te zostaną przedsięwzięte zgodnie z podręcznikiem „Informowanie o działaniach zewnętrznych Unii Europejskiej i ich eksponowanie” opracowanym i opublikowanym przez Komisję.

CAR zapewni w związku z tym wyeksponowanie wkładu Unii przez używanie stosownego logo i prowadzenie działań promocyjnych, podkreślając rolę odgrywaną przez Unię, zapewniając przejrzystość unijnych działań i podnosząc świadomość co do przyczyn przyjęcia niniejszej decyzji oraz powodów jej wspierania przez UE, a także rezultatów tego wsparcia. Na materiałach wyprodukowanych w wyniku tego projektu w widocznym miejscu zostanie umieszczona flaga UE zgodnie z unijnymi wytycznymi dotyczącymi prawidłowego wykorzystywania i reprodukcji flagi.

8. Sprawozdawczość

CAR będzie przygotowywać regularne opisowe sprawozdania kwartalne.

DECYZJA RADY (UE) 2017/2284**z dnia 11 grudnia 2017 r.****w sprawie zapewnienia wsparcia państwom w regionach Afryki, Azji i Pacyfiku oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów w ich udziale w procesie konsultacji przygotowawczej grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. traktatu o zakazie produkcji materiałów rozszczepialnych**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 28 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 12 grudnia 2003 r. Rada Europejska przyjęła strategię UE przeciw rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (zwaną dalej „strategią”), której rozdział II zawiera wykaz środków, do stosowania których należy dążyć w celu uzyskania skutecznego multilateralizmu, który stanowi podstawę europejskiej strategii przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia. Przewiduje ona między innymi, że „UE zaangażowana jest na rzecz systemu wielostronnego traktatu, który stanowi podstawę prawną i normatywną dla wszystkich starań z zakresu nieprolifracji” oraz że „polityka UE zakłada dążenie do zawarcia umowy międzynarodowej o zakazie produkcji materiałów rozszczepialnych do broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych”.
- (2) UE aktywnie wdraża strategię oraz wprowadza w życie środki wymienione w jej rozdziale III, w szczególności poprzez przeznaczanie zasobów finansowych na wspieranie określonych projektów mających na celu wzmocnienie wielostronnego systemu nieprolifracji oraz wielostronnych środków budowy zaufania.
- (3) W dniu 8 grudnia 2008 r. Rada przyjęła konkluzje oraz dokument zatytułowany „Nowe kierunki działań Unii Europejskiej na rzecz zwalczania rozprzestrzeniania broni masowego rażenia i systemów jej przenoszenia”. Dokument ten przewiduje między innymi, że UE zobowiązuje się do dalszego prowadzenia oraz intensyfikacji działań „na rzecz rozpoczęcia negocjacji na temat FMCT”.
- (4) UE stale apelowała o bezzwłoczne rozpoczęcie oraz szybkie zakończenie negocjacji dotyczących traktatu o zakazie produkcji materiałów rozszczepialnych dla broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych, na podstawie dokumentu CD/1299 i zawartego w nim mandatu. W tym samym duchu UE zachęcała wszystkich członków Konferencji Rozbrojeniowej do dokładania wszelkich starań w celu przełamania impasu w ramach tej konferencji oraz przyjęcia kompleksowego i wyważonego programu prac obejmującego niezwłoczne rozpoczęcie negocjacji w sprawie traktatu o zakazie produkcji materiałów rozszczepialnych (FMCT).
- (5) W 2013 r. Zgromadzenie Ogólne ONZ przyjęło rezolucję, na mocy której utworzono grupę ekspertów rządowych wyłonioną z 25 państw w celu przedstawienia zaleceń dotyczących ewentualnych aspektów, które mogłyby stanowić wkład do traktatu o zakazie produkcji materiałów rozszczepialnych dla broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych, ale która nie będzie negocjować tego traktatu. Grupa ekspertów rządowych przedstawiła pierwszemu komitetowi Zgromadzenia Ogólnego (ds. rozbrojenia) swoje sprawozdanie w 2015 r.
- (6) W 2016 r. Zgromadzenie Ogólne ONZ przyjęło rezolucję 71/259 zatytułowaną „Traktat zakazujący produkcji materiałów rozszczepialnych dla broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych”. Rezolucja 71/259 wzywa sekretarza generalnego do utworzenia przygotowawczej grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. traktatu o zakazie produkcji materiałów rozszczepialnych w celu rozważenia istotnych elementów przyszłego niedyskryminującego, wielostronnego oraz weryfikowalnego skutecznego i na szczeblu międzynarodowym traktatu zakazującego produkcji materiałów rozszczepialnych dla broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych, oraz w celu przedstawienia zaleceń dotyczących tych istotnych elementów. Przygotowawcza grupa ekspertów wysokiego szczebla ds. FMCT będzie się składała z członków z 25 państw i przeprowadzi dwa nieformalne spotkania konsultacyjne otwarte dla wszystkich państw członkowskich ONZ w celu umożliwienia udziału wszystkich państw w procesie opracowywania FMCT. Oczekuje się, że prace grupy przygotowawczej doprowadzą do negocjacji w tej ważnej kwestii, aby poczynić dalsze postępy na drodze do rozbrojenia jądrowego i nieprolifracji.
- (7) Wszystkie państwa członkowskie UE głosowały za rezolucją 71/259 Zgromadzenia Ogólnego ONZ dotyczącą FMCT, która została przedstawiona przez Kanadę, Niemcy i Niderlandy. Rezolucja ta uruchamia sprzyjający włączeniu proces poprzez organizowanie nieformalnych spotkań konsultacyjnych z udziałem wszystkich państw członkowskich ONZ oraz przewodniczącego przygotowawczej grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. FMCT.

Szereg państw członkowskich UE będzie uczestniczyć w pracach tej przygotowawczej grupy ekspertów wysokiego szczebla, której mandat polega na wydaniu zaleceń dotyczących istotnych elementów przyszłego traktatu, bez uszczerbku dla stanowisk krajowych w przyszłych negocjacjach.

- (8) Przygotowawcza grupa ekspertów wysokiego szczebla ds. FMCT wniesie praktyczny wkład w starania na rzecz rozbrojenia jądrowego i nieprolifracji. Grupa ekspertów rządowych⁽¹⁾ oraz dwa sprawozdania sekretarza generalnego na ten temat⁽²⁾ wskazały na złożony charakter tej kwestii, a także zagadnienia zasługujące na głębszą analizę i rozważenie przez państwa członkowskie ONZ. Przygotowawcza grupa ekspertów wysokiego szczebla ds. FMCT złoży sprawozdanie Zgromadzeniu Ogólnemu ONZ na jego 73. sesji (w 2018 r.).
- (9) W ujęciu bardziej ogólnym, materiał rozszczepialny (taki jak wysoko wzbogacony uran lub pluton), który może spowodować powstanie wybuchowej rozszczepieniowej reakcji łańcuchowej, stanowi istotny element broni jądrowej. Niezwłoczne rozpoczęcie i szybkie zakończenie negocjacji – w ramach Konferencji Rozbrojeniowej – dotyczących traktatu zakazującego produkcji materiałów rozszczepialnych dla broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych.
- (10) Traktat zakazujący produkcji materiałów rozszczepialnych dla broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych stanowiłby istotny krok w kierunku stworzenia warunków do zaistnienia świata bez broni jądrowej. FMCT jest uważany za wielostronny instrument, który należy negocjować w ramach rozbrojenia jądrowego jako uzupełnienie Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej (NPT) oraz Traktatu o całkowitym zakazie prób jądrowych (CTBT),

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Zgodnie ze strategią UE, w której ustala się cel polegający na podtrzymywaniu, wdrażaniu i wzmacnianiu wielostronnych traktatów i układów o rozbrojeniu i nieprolifracji, Unia zapewnia wsparcie państwom w regionach Afryki, Azji i Pacyfiku oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów w ich udziale w procesie konsultacji przygotowawczej grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. traktatu o zakazie produkcji materiałów rozszczepialnych.
2. Na projekty zapewniające wsparcie państwom w regionach Afryki, Azji i Pacyfiku oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów w ich udziale w procesie konsultacji przygotowawczej grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. FMCT, odpowiadające środkom zgodnym ze strategią UE, składają się warsztaty subregionalne, spotkania ekspertów, merytoryczne działania wspierające przeznaczone dla państw członkowskich ONZ oraz utworzenie repozytorium odpowiednich informacji i publikacji.
3. Celem projektów jest:
 - ułatwienie dialogu na szczeblu regionalnym między państwami w regionach Afryki, Azji i Pacyfiku oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów,
 - wytworzenie poczucia odpowiedzialności za tę kwestię w państwach w tych regionach,
 - określenie krajowych potrzeb i priorytetów polityki państw w tych regionach,
 - udział odpowiednich organizacji regionalnych w rozmowach na temat traktatu zakazującego produkcji materiałów rozszczepialnych dla broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych, który ma zostać wynegocjowany w ramach Konferencji Rozbrojeniowej,
 - ocena konsekwencji tego procesu na szczeblu regionalnym oraz roli, którą w tym procesie mogą odegrać odpowiednie organizacje regionalne i międzynarodowe,
 - analiza porównawcza konsekwencji tego procesu dla każdego regionu,
 - ułatwienie przekazywania wiedzy odnoszącej się do materiałów rozszczepialnych między środowiskami akademickimi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i państwami członkowskimi.
4. Szczegółowy opis projektów znajduje się w załączniku.

⁽¹⁾ A/70/81 – sprawozdanie grupy ekspertów rządowych, która ma przedstawić zalecenia dotyczące ewentualnych aspektów, które mogłyby stanowić wkład do traktatu zakazującego produkcji materiałów rozszczepialnych dla broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych, ale która nie będzie negocjować tego traktatu.

⁽²⁾ A/68/154, A/68/154/Add.1, A/71/140/Rev.1 i A/71/140/Rev.1/Add.1

Artykuł 2

1. Za wykonanie niniejszej decyzji odpowiada Wysoki Przedstawiciel (zwany dalej „WP”).
2. Techniczną realizację projektów, o których mowa w art. 1 ust. 2, przeprowadzi Biuro ONZ ds. rozbrojenia (UNODA) za pośrednictwem swojego oddziału w Genewie i regionalnego oddziału ds. rozbrojenia, trzech regionalnych ośrodków na rzecz pokoju i rozbrojenia w Afryce (UNREC) oraz w rejonie Azji i Pacyfiku (UNRCPD) i w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach (UNLIREC). UNODA wykonuje to zadanie pod kierownictwem WP. W tym celu WP dokonuje niezbędnych ustaleń z UNODA.

Artykuł 3

1. Finansowa kwota odniesienia na realizację projektów, o których mowa w art. 1 ust. 2, wynosi 1 220 880,51 EUR.
2. Wydatkami pokrywanymi z kwoty określonej w ust. 1 zarządza się zgodnie z procedurami i zasadami mającymi zastosowanie do budżetu ogólnego Unii.
3. Komisja nadzoruje należyte zarządzanie wydatkami, o których mowa w ust. 1. W tym celu po przyjęciu niniejszej decyzji Rady Komisja zawiera z UNODA umowę w sprawie finansowania w wysokości kwoty odniesienia. Umowa ta musi przewidywać zapewnienie przez UNODA wyekspozowania wkładu Unii stosownie do jego wielkości.
4. Komisja dąży do zawarcia umowy w sprawie finansowania, o której mowa w ust. 3, w możliwie najkrótszym terminie po wejściu w życie niniejszej decyzji. Poinformuje ona Radę o wszelkich związanych z tym trudnościach oraz o dacie zawarcia umowy w sprawie finansowania.

Artykuł 4

1. WP składa Radzie sprawozdania z wykonania niniejszej decyzji na podstawie regularnych sprawozdań przygotowywanych przez UNODA. Na podstawie tych sprawozdań Rada dokonuje oceny.
2. Komisja przedstawia informacje na temat aspektów finansowych projektów, o których mowa w art. 1 ust. 2.

Artykuł 5

1. Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.
2. Niniejsza decyzja wygasa 36 miesięcy po dniu zawarcia umowy w sprawie finansowania, o której mowa w art. 3 ust. 3. Wygasa ona jednak sześć miesięcy po jej wejściu w życie, jeżeli do tego czasu nie zostanie zawarta umowa w sprawie finansowania.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 grudnia 2017 r.

W imieniu Rady
F. MOGHERINI
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

1. CEL

Istnieje potrzeba, aby państwa na wczesnym etapie procesu w pełni pojęły konsekwencje przyszłego traktatu i jego związek z regionalnymi instrumentami dotyczącym stref wolnych od broni jądrowej, z Układem o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej (NPT) oraz innymi instrumentami. Zatem ogólnym celem nowej decyzji Rady powinno być zapewnienie funduszy przeznaczonych na stworzenie w społeczności międzynarodowej szerokiej bazy wiedzy dotyczącej traktatu zakazującego produkcji materiałów rozszczepialnych dla broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych w celu zapewnienia, aby wszystkie państwa członkowskie ONZ były w stanie w pełni zaangażować się w proces konsultacji, a także w przyszłe negocjacje takiego traktatu w ramach Konferencji Rozbrojeniowej.

Zaangażowanie państw członkowskich ONZ na szczeblu regionalnym uzupełni nieformalne spotkania konsultacyjne, które będą prowadzone w Nowym Jorku przez przewodniczącą przygotowawczej grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. FMCT, a tym samym zwiększy ilościowy i jakościowy udział państw oraz wzmocni włączający charakter przyszłych negocjacji takiego traktatu w ramach Konferencji Rozbrojeniowej.

Zorganizowanie serii warsztatów (sub)regionalnych umożliwi wymianę wiedzy i informacji w obrębie regionów, a także pomiędzy nimi. Warsztaty będą obejmowały szeroki wachlarz informacyjnych sesji technicznych i dyskusji na temat konsekwencji i znaczenia tych przyszłych traktatów dla istniejących uzgodnień regionalnych. Techniczne sesje informacyjne prowadzone przez odpowiednich ekspertów skupią się na kwestiach merytorycznych związanych z FMCT, natomiast w trakcie dyskusji uczestnicy rozważą regionalne konsekwencje i znaczenie ostatecznego traktatu.

Przygotowawcza grupa ekspertów wysokiego szczebla ds. FMCT złoży sprawozdanie Zgromadzeniu Ogólnemu ONZ na jego 73. sesji (w roku 2018). Zgromadzenie Ogólne może postanowić o podjęciu dalszych działań w tej kwestii. Aby wspierać udział państw członkowskich ONZ w dyskusjach na ten temat, projekt ten będzie kontynuowany do końca regularnej sesji 74. sesji Zgromadzenia Ogólnego (grudzień 2019 r.).

Biuro ONZ ds. rozbrojenia (UNODA), za pośrednictwem swojego oddziału w Genewie oraz regionalnego oddziału ds. rozbrojenia, co obejmuje regionalny ośrodek ONZ ds. pokoju i rozbrojenia (UNREC) w Lomé (Togo), regionalny ośrodek ONZ ds. pokoju, rozbrojenia i rozwoju w rejonie Azji i Pacyfiku (UNRPCD) w Katmandu (Nepal) oraz regionalny ośrodek ONZ ds. pokoju, rozbrojenia i rozwoju w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach (UNLIREC) w Limie (Peru), wszystkie posiadają długoletnie doświadczenie w udzielaniu wsparcia państwom i wspierania dialogu w poszczególnych regionach na temat kwestii dotyczących rozbrojenia jądrowego i nieprolifracji.

Eksperci zostaną wyłonieni z szeregu krajów, z uwzględnieniem szerokiego zasięgu geograficznego, z rządów i organizacji regionalnych, a także organizacji społeczeństwa obywatelskiego, takich jak Międzynarodowy Panel ds. Materiałów Rozszczepialnych (IPFM), Ośrodek Weryfikacji Badań, Szkoleń i Informacji (VERTIC), Instytut Studiów nad Bezpieczeństwem (ISS), oraz środowiska akademickie.

W punkcie 16.8 celów zrównoważonego rozwoju ONZ uznaje się potrzebę: „rozszerzenia i wzmocnienia udziału krajów rozwijających się w światowych instytucjach międzynarodowego porządku prawnego”. Zatem działania przewidziane w ramach tego projektu mogłyby stanowić wkład w realizację tego celu.

2. DZIAŁANIA

2.1. Cele działań

- Ułatwianie dialogu na szczeblu regionalnym między państwami w regionach Afryki, Azji i Pacyfiku oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów,
- zapewnianie udziału odpowiednich organizacji regionalnych w dyskusjach na temat FMCT,
- wytworzenie poczucia odpowiedzialności wśród wszystkich państw za przyszły FMCT,
- ułatwianie przekazywania między środowiskami akademickimi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i państwami członkowskimi wiedzy dotyczącej kwestii istotnych dla zakazu produkcji materiałów rozszczepialnych dla broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych oraz stosowania tej wiedzy.

2.2. Opis działań

Wszystkie działania będą organizowane przez UNODA za pośrednictwem jego oddziału w Genewie oraz regionalnego oddziału ds. rozbrojenia, obejmującego UNREC w Lomé (Togo), UNRPCD w Katmandu (Nepal) oraz UNLIREC w Limie (Peru).

a) Warsztaty subregionalne w Afryce, Azji i rejonie Pacyfiku oraz w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach

UNODA zorganizuje nie więcej niż sześć seminariów subregionalnych w regionach Afryki, Azji i Pacyfiku oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów. UNODA zorganizuje jeden lub dwa seminaria subregionalne w każdym z regionów Afryki, Azji i Pacyfiku oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów. Seminaria subregionalne skupią się na swoich odnośnych regionach.

W seminariach udział wezmą eksperci ze stolic odnośnych subregionów oraz z przygotowawczej grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. FMCT, eksperci z Unii Europejskiej, a także ze społeczeństwa obywatelskiego i środowisk akademickich.

Seminaria te uzupełnią otwarte nieformalne spotkania konsultacyjne prowadzone przez przewodniczącego przygotowawczej grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. FMCT w Nowym Jorku zgodnie z rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ 71/259 oraz ułatwią udział ekspertów z państw członkowskich ONZ w przyszłych negocjacjach w sprawie FMCT, które odbędą się w stolicach.

b) Spotkania eksperckie z ekspertami z organizacji regionalnych

UNODA zorganizuje trzy spotkania eksperckie z odpowiednimi organizacjami regionalnymi w regionach Afryki, Azji i Pacyfiku oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów, w tym z ABACC, AFCONE, OPANAL oraz z forum regionalnym ASEAN, aby zgromadzić członków przygotowawczej grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. FMCT, ekspertów z organizacji regionalnych i z organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym Konsorcjum UE ds. Nieprolifracji, VERTIC, IPFM oraz ISS, w celu przygotowania przyszłych negocjacji w sprawie FMCT oraz ułatwienia pozyskania regionalnej wiedzy fachowej i doświadczenia dla tych negocjacji.

c) Wsparcie merytoryczne dla państw członkowskich

W następstwie warsztatów UNODA odpowie na nie więcej niż sześć wniosków o wsparcie merytoryczne od państw członkowskich w regionach Afryki, Azji i Pacyfiku oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów, uwzględniając równowagę geograficzną.

d) Repozytorium zasobów i publikacja wyników

Na czas trwania projektu UNODA stworzy i będzie utrzymywać specjalną stronę internetową zawierającą odpowiednie materiały źródłowe, aby pomóc państwom w przygotowaniach do przyszłego FMCT oraz aby służyła ona jako repozytorium zasobów dla państw, organizacji regionalnych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz naukowców, a także aby ułatwiała komunikację między regionami.

UNODA opublikuje nie więcej niż dwa dokumenty nieregularne UNODA dotyczące wyników warsztatów regionalnych oraz spotkań eksperckich z organizacjami regionalnymi.

2.3. Wpływ działań

- Ułatwiony zostanie udział państw z regionów Afryki, Azji, Pacyfiku oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów w przyszłych negocjacjach w sprawie FMCT.
- Do negocjacji w sprawie przyszłego FMCT włączy się istniejącą regionalną wiedzę oraz wiedzę fachową na temat zakazu produkcji materiałów rozszczepialnych dla broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych.
- Odpowiednie materiały źródłowe zostaną udostępnione przyszłym negocjatorom i ekspertom z państw, organizacji regionalnych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i ze środowisk akademickich.

3. PARTNERZY REALIZUJĄCY ŚRODKI

- System ONZ: UNODA za pośrednictwem swojego oddziału w Genewie i regionalnego oddziału ds. rozbrojenia, co obejmuje trzy regionalne ośrodki ds. pokoju i rozbrojenia w Afryce (UNREC), w Azji i rejonie Pacyfiku (UNRCPD) oraz w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach (UNLIREC),
- organizacje regionalne i subregionalne: ABACC, AFCONE, OPANAL, forum regionalne ASEAN,
- organizacje pozarządowe: Konsorcjum UE ds. Nieprolifracji, VERTIC, IPFM, ISS.

4. WZAJEMNE ODDZIAŁYWANIE Z WYSIŁKAMI UNII

Na podstawie regularnych informacji zwrotnych od UNODA na temat jego działań, Unia może postanowić o uzupełnieniu tych wysiłków poprzez ukierunkowane działania dyplomatyczne mające na celu podnoszenie świadomości znaczenia, jakie ma przewyciężenie długotrwałego impasu w Konferencji Rozbrojeniowej, oraz znaczenia niezwłocznego rozpoczęcia i szybkiego zakończenia w ramach Konferencji Rozbrojeniowej negocjacji w sprawie traktatu zakazującego produkcji materiałów rozszczepialnych dla broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych (FMCT) na podstawie dokumentu CD/1299 i zawartego w nim mandatu.

5. BENEFICJENCI DZIAŁAŃ

- Państwa w regionach Afryki, Azji i Pacyfiku oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów,
- członkowie przygotowawczej grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. FMCT,
- grupa ekspertów rządowych ds. weryfikacji rozbrojenia jądrowego,
- organizacje społeczeństwa obywatelskiego w regionach Afryki, Azji i Pacyfiku oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów działające na rzecz rozbrojenia jądrowego i nieprolifracji.

6. MIEJSCE

Seminaria subregionalne będą organizowane w pomieszczeniach ośrodków regionalnych albo w pomieszczeniach przy biurze regionalnym ONZ w danym subregionie, aby ułatwić udział ekspertów krajowych przyjeżdżających ze stolic.

Spotkania ekspertów będą odbywać się w pomieszczeniach organizacji regionalnych lub ośrodków regionalnych.

W stolicach państw członkowskim zostanie zapewnione wsparcie merytoryczne.

7. CZAS TRWANIA

Planowany całkowity czas trwania projektu wynosi 36 miesięcy.

DECYZJA KOMISJI (UE) 2017/2285**z dnia 6 grudnia 2017 r.****zmieniająca przewodnik użytkownika, w którym określa się działania konieczne do uczestnictwa w EMAS, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS)***(notyfikowana jako dokument nr C(2017) 8072)***(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylające rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 46 ust. 5,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Celem systemu ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) jest wspieranie ciągłej poprawy efektów działalności środowiskowej organizacji poprzez stworzenie i wdrożenie systemu zarządzania środowiskowego, ocenę funkcjonowania takiego systemu, dostarczanie informacji o efektach działalności środowiskowej, prowadzenie otwartego dialogu ze społeczeństwem i innymi zainteresowanymi stronami oraz aktywne angażowanie pracowników.
- (2) Zainteresowane organizacje powinny otrzymać dodatkowe informacje i wytyczne dotyczące działań koniecznych do uczestnictwa w EMAS. Te informacje i wytyczne są aktualizowane na podstawie doświadczeń zdobytych w trakcie realizacji EMAS i w odpowiedzi na zapotrzebowanie na dodatkowe wytyczne.
- (3) Zidentyfikowano następujące potrzeby opracowania dodatkowych wytycznych: definicja lokalizacji geograficznej w kontekście definicji obiektu, wytyczne, w jaki sposób sektorowe dokumenty referencyjne powinny być uwzględniane oraz wytyczne dotyczące wykorzystania metody doboru próby do celów weryfikacji organizacji posiadającej wiele obiektów,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1Załącznik do decyzji Komisji 2013/131/UE ⁽²⁾ zastępuje się tekstem określonym w załączniku do niniejszej decyzji.**Artykuł 2**

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 6 grudnia 2017 r.

W imieniu Komisji

Karmenu VELLA

Członek Komisji

⁽¹⁾ Dz.U. L 342 z 22.12.2009, s. 1.⁽²⁾ Decyzja Komisji 2013/131/UE z dnia 4 marca 2013 r. ustanawiająca przewodnik użytkownika, w którym określa się działania konieczne do uczestnictwa w EMAS, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (Dz.U. L 76 z 19.3.2013, s. 1).

ZAŁĄCZNIK

„ZAŁĄCZNIK I

I. WPROWADZENIE

Celem polityki środowiskowej UE jest zachęcenie wszelkiego rodzaju organizacji do stosowania systemów zarządzania środowiskowego oraz do zmniejszenia ich wpływu na środowisko. Systemy zarządzania środowiskowego są dla przedsiębiorstw i innych organizacji jednym z potencjalnych narzędzi służących poprawie efektów ich działalności środowiskowej, zapewniających jednocześnie oszczędność energii i innych zasobów. W szczególności UE pragnie zachęcić organizacje do uczestnictwa w systemie ekozarządzania i audytu (EMAS), który stanowi dla przedsiębiorstw i innych organizacji narzędzie zarządzania służące do oceny i poprawy efektów ich działalności środowiskowej oraz składania sprawozdań w tym zakresie.

EMAS został ustanowiony w 1993 r. i wraz z upływem czasu podlegał rozwojowi. Rozporządzenie EMAS ⁽¹⁾ zapewnia podstawę prawną dla przedmiotowego systemu, a najnowsza wersja pochodzi z 2009 r.

Niniejszy przewodnik użytkownika EMAS przygotowano zgodnie z wymogami określonymi w art. 46 ust. 5 rozporządzenia EMAS. Celem tego dokumentu jest dostarczenie jasnych, prostych rad organizacjom zainteresowanym uczestnictwem w EMAS. Przedstawiono w nim łatwe do przestrzegania instrukcje typu »krok po kroku«. W przewodniku przedstawiono główne elementy i kroki, jakie powinna podjąć organizacja zamierzająca uczestniczyć w systemie. Celem dokumentu jest zwiększenie ogólnego uczestnictwa w systemie zarządzania EMAS poprzez ułatwienie organizacjom przystąpienie do systemu. Ponadto należy pamiętać o ogólnym celu rozporządzenia, jakim jest harmonizacja wdrożenia we wszystkich państwach członkowskich oraz stworzenie wspólnych ram prawnych. Jeżeli chodzi o szczegółowe kwestie związane z »globalnym EMAS«, odsyła się czytelnika do decyzji Komisji 2011/832/UE ⁽²⁾ z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie przewodnika dotyczącego rejestracji zbiorowej w UE, rejestracji w państwach trzecich oraz rejestracji globalnej zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1221/2009.

II. CZYM JEST SYSTEM EKOZARZĄDZANIA I AUDYTU (EMAS)?

EMAS jest dobrowolnym narzędziem dostępnym każdej organizacji funkcjonującej w dowolnym sektorze gospodarki na terenie Unii Europejskiej lub poza nią, która chciałaby:

- przyjąć na siebie odpowiedzialność środowiskową i ekonomiczną,
- poprawić efekty swojej działalności środowiskowej,
- poinformować o swoich wynikach środowiskowych ogół społeczeństwa i zainteresowanych stron.

Poniżej przedstawiono w skrócie kolejne czynności, które należy wykonać w celu zarejestrowania się w systemie i wdrażania go.

Organizacje rejestrujące się w EMAS mają obowiązek:

- udowodnić przestrzeganie przepisów w dziedzinie środowiska,
- zobowiązać się do ciągłej poprawy efektów działalności środowiskowej,
- wykazać, że prowadzą otwarty dialog z wszystkimi zainteresowanymi stronami,
- zaangażować pracowników w poprawę efektów działalności środowiskowej organizacji,
- publikować i aktualizować zwalidowaną deklarację środowiskową EMAS do celów komunikacji zewnętrznej.

Istnieją również pewne dodatkowe wymogi. Organizacje muszą:

- przeprowadzić przegląd środowiskowy (w tym identyfikację wszystkich bezpośrednich i pośrednich aspektów środowiskowych),
- zarejestrować się za pośrednictwem właściwego organu po pozytywnej weryfikacji ich działalności.

Po zarejestrowaniu organizacje są upoważnione do stosowania logo EMAS.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1221/2009.

⁽²⁾ Decyzja Komisji 2011/832/UE z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie przewodnika dotyczącego rejestracji zbiorowej w UE, rejestracji w państwach trzecich oraz rejestracji globalnej zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 25).

III. KOSZTY I KORZYŚCI WDRAŻANIA EMAS

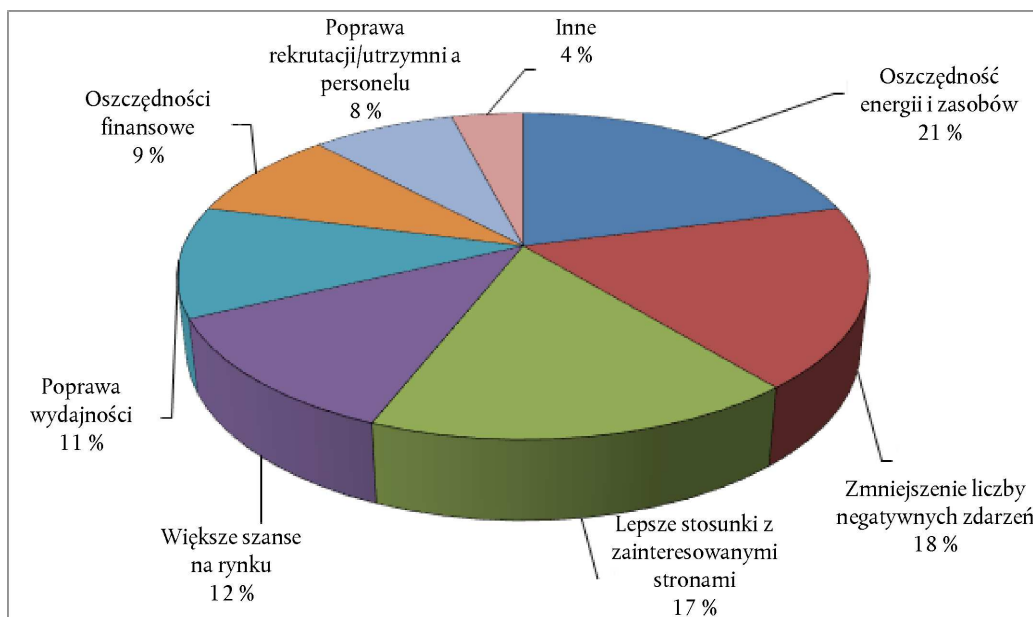
Ogólnie rzecz biorąc, systemy zarządzania środowiskowego, takie jak EMAS, pomagają organizacjom w poprawie efektywnego gospodarowania zasobami, ograniczeniu ryzyka oraz dawaniu przykładu poprzez publiczne deklarowanie przez te organizacje dobrej praktyki. Oszczędności przeważają nad kosztami wdrażania systemu.

Korzyści

Przeprowadzono badanie ⁽¹⁾ dotyczące kosztów i korzyści związanych z zarejestrowaniem w EMAS. Podmioty biorące udział w badaniu poproszono o wybranie z podanej listy najbardziej pozytywnych skutków. Jak pokazano na rysunku 1, »oszczędność energii i zasobów« otrzymała najwięcej głosów (21 %). Następnie wybrano »zmniejszenie negatywnych zdarzeń« (18 %) oraz »lepsze stosunki z zainteresowanymi stronami« (17 %).

Rysunek 1

Korzyści wdrażania EMAS (% wszystkich odpowiedzi)

Bardziej efektywne oszczędzanie

Korzyść »oszczędność energii i zasobów« zajęła najwyższe miejsce w rankingu. Istnieją dowody na to, że niezależnie od wielkości organizacji kwoty wynikające z samej oszczędności energii przekroczyły roczne koszty utrzymania EMAS. Wynika z tego, że większe organizacje powinny móc z łatwością odzyskać koszty wdrażania EMAS.

Mniejsza liczba negatywnych zdarzeń

Ta korzyść uplasowała się na drugim miejscu w rankingu. W grę wchodziło tu kilka czynników, takich jak rzadsze występowanie naruszeń prawa ochrony środowiska. Wiąże się to w oczywisty sposób z korzyściami pod względem lepszych stosunków z organami regulacyjnymi.

Lepsze stosunki z zainteresowanymi stronami

Organizacje oceniły lepsze stosunki z zainteresowanymi stronami jako kluczową korzyść, szczególnie w odniesieniu do administracji publicznej i przedsiębiorstw usługowych.

Większe szanse na rynku

Zarejestrowanie w EMAS może korzystnie wpłynąć na działalność. Może pomóc w utrzymaniu dotychczasowych klientów oraz w pozyskaniu nowych. W przypadku zamówień publicznych posiadanie systemu zarządzania środowiskowego EMAS może stanowić zaletę. Chociaż organizacje zaangażowane w zamówienia publiczne nie mogą otwarcie wymagać od oferentów zarejestrowania w EMAS, przedsiębiorstwa, które są zarejestrowane, mogą wykorzystać to w celu wykazania, że dysponują środkami technicznymi umożliwiającymi spełnienie wymogów zarządzania środowiskowego zawartych w umowie.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_publications/publications_studies_en.htm#Study on the costs and benefits of EMAS to registered organisations

Ponadto organizacje mogą zachęcać swoich dostawców do posiadania obowiązującego systemu zarządzania środowiskowego w ramach własnej polityki środowiskowej. Zarejestrowanie w EMAS może ułatwić obu stronom wewnętrzne procedury między przedsiębiorstwami.

Ulga regulacyjna

Organizacje zarejestrowane w EMAS mogą być uprawnione do ulgi regulacyjnej. Może to być korzystne dla przedsiębiorstw w sektorach wytwórczych, przy czym korzyści mogą wynikać z prawodawstwa dotyczącego zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli ⁽¹⁾.

Niektóre państwa członkowskie oferują również korzyści dla organizacji zarejestrowanych w EMAS w odniesieniu do państwowych i regionalnych przepisów ustawowych i wykonawczych w dziedzinie środowiska. Korzyści te mogą obejmować na przykład uproszczone obowiązki sprawozdawcze; mniejszą liczbę kontroli, mniejsze opłaty za wywóz odpadów oraz dłuższe okresy między przedłużeniami zezwolenia.

Na przykład: 50 % ulgi w opłatach za wywóz odpadów; 20–30 % ulgi w opłatach związanych z procedurami licencjonowania; do 100 % ulgi w opłatach związanych z monitorowaniem i egzekwowaniem w ramach prawa krajowego; 30 % ulgi w opłatach związanych z usługami publicznymi świadczonymi przez agencje rządowe; 30 % ulgi w opłatach związanych z procedurami licencjonowania w odniesieniu do wód powierzchniowych, z wydawaniem zezwoleń uprawniających do poboru wód podziemnych oraz z procedurami licencjonowania w odniesieniu do składowisk. Korzyści występują również w przypadku zarządzania monitorowaniem i postępowania z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi, obowiązków w zakresie składowania odpadów (poprzez brak konieczności przedstawienia środków nadzoru technicznego) i monitorowania gazów cieplarnianych.

Koszty i korzyści

Przedsiębiorstwa powinny postrzegać rejestrację w EMAS jako inwestycję. Proces wdrażania EMAS wiąże się z kosztami wewnętrznymi i zewnętrznymi obejmującymi takie elementy, jak wsparcie doradcze, zasoby ludzkie do celów wdrażania środków i stosowania w odniesieniu do nich działań następczych, kontrole, opłaty rejestracyjne itd.

Rzeczywiste koszty i korzyści różnią się znacznie, na przykład w zależności od rozmiaru i działalności organizacji, aktualnego stanu realizacji praktyk w zakresie zarządzania środowiskowego, określonego państwa itd. Ogólnie rzecz biorąc, stosowanie EMAS prowadzi jednak do znacznych oszczędności. W różnych badaniach wykazano, że koszty wdrażania zwracają się organizacjom w formie większych dochodów w dość krótkim czasie, zwykle w ciągu roku lub dwóch lat ⁽²⁾ ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾.

Tabela 1

Koszty i potencjalne roczne oszczędności związane z wydajnością w ramach EMAS ⁽¹⁾

(w EUR)

Wielkość organizacji ⁽²⁾	Potencjalne roczne oszczędności związane z wydajnością	Koszty poniesione w ciągu pierwszego roku wdrażania EMAS ⁽³⁾	Roczne koszty związane z EMAS ⁽⁴⁾
Mikroprzedsiębiorstwa	3 000 – 10 000	22 500	10 000
Małe przedsiębiorstwa	20 000 – 40 000	38 000	22 000

⁽¹⁾ W dyrektywie w sprawie emisji przemysłowych uchylającej dyrektywę w sprawie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli ze skutkiem od dnia 7 stycznia 2013 r. dostarczono państwom członkowskim szczegółowe wytyczne dotyczące kontroli środowiskowych, przy czym częstotliwość wizyt w terenie powinna opierać się na systematycznej ocenie zagrożeń dla środowiska powodowanych przez dane instalacje, z zastosowaniem zbioru kryteriów, w tym uczestnictwa prowadzącego instalację w systemie EMAS.

⁽²⁾ Badanie EVER: Evaluation of EMAS and Eco-Label for their Revision, 2005, IEFEE – Università Bocconi dla DG ds. Środowiska Komisji Europejskiej.

⁽³⁾ Hamschmidt J., Dyllick T. (2001), »ISO 14001: profitable? Yes! But is it eco-effective?«, Greener Management International, n. 34.

⁽⁴⁾ CESQA SINCERT, »Indagine sulla certificazione ambientale secondo la norma UNI EN ISO 14001; risultati indagine Triveneto«, 2002.

⁽⁵⁾ Freimann, Walther (2001), »The impacts of corporate environmental management systems: a comparison of EMAS and ISO 14001«, Greener Management International, nr 36, s. 91–103.

⁽⁶⁾ IRIS (2000), »Environmental management systems – paper tiger or powerful tool«. The Swedish Institute of Production Engineering Research. Molndal.

(w EUR)

Wielkość organizacji ⁽²⁾	Potencjalne roczne oszczędności związane z wydajnością	Koszty poniesione w ciągu pierwszego roku wdrażania EMAS ⁽³⁾	Roczne koszty związane z EMAS ⁽⁴⁾
Średnie przedsiębiorstwa	do 100 000	40 000	17 000
Duże przedsiębiorstwa	do 400 000	67 000	39 000
Dane dotyczące »potencjalnych rocznych oszczędności związanych z wydajnością« opierają się jedynie na oszczędności energii. Brak dostępnych danych dotyczących oszczędności w zakresie gospodarowania zasobami.			

Źródło: »Costs and Benefits of EMAS to Registered Organisations«, badanie przeprowadzone dla Komisji Europejskiej, 2009.

(1) Liczby podane w tabeli 1 są orientacyjne i odnoszą się do wielkości kategorii. Z tego względu nie można ich stosować bezpośrednio w odniesieniu do dowolnej organizacji w dowolnej sytuacji.

(2) Wielkość organizacji jak określono w zaleceniu Komisji 2003/361/WE dotyczącym definicji mikro- oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

(3) MŚP często mogą zmniejszyć koszty poniesione w ciągu pierwszego roku wdrażania EMAS poprzez stosowanie metodyki »EMAS Easy«. Zgodnie z ostatnimi szacunkami w niektórych przypadkach koszty można zmniejszyć do 11 500 EUR w przypadku mikroprzedsiębiorstw i do 17 000 EUR w przypadku małych przedsiębiorstw w pierwszym roku wdrażania. Szacunki te są czysto orientacyjne i oparte na danych dostarczonych przez MŚP w następstwie seminariów zorganizowanych dla MŚP w różnych państwach członkowskich.

(4) MŚP często mogą zmniejszyć koszty poniesione w ciągu pierwszego roku wdrażania EMAS poprzez stosowanie metodyki »EMAS Easy«. Zgodnie z ostatnimi szacunkami w niektórych przypadkach koszty można zmniejszyć do 2 200 EUR na rok w przypadku mikroprzedsiębiorstw i do 3 300 EUR na rok w przypadku małych przedsiębiorstw. Szacunki te są czysto orientacyjne i oparte na danych dostarczonych przez MŚP w następstwie seminariów zorganizowanych dla MŚP w różnych państwach członkowskich.

Zestaw narzędzi EMAS »Toolkit for small organisations« ⁽¹⁾ zawiera wiele innych przykładów dotyczących oszczędności w zakresie kosztów/korzyści.

Ogólnie rzecz biorąc, mikro- i małe organizacje ponoszą proporcjonalnie wyższe koszty stałe i koszty zewnętrzne niż średnie czy duże organizacje, ponieważ te ostatnie korzystają z ekonomii skali, z większym udziałem kosztów ponoszonych wewnętrznie przez wydziały ochrony środowiska i mniejszymi kosztami zewnętrznymi, ponieważ mają one mniejsze zapotrzebowanie na konsultantów. Nawet bardzo dużym przedsiębiorstwom radzi się jednak, aby szczegółowo zbadały koszty związane z wdrażaniem.

EMAS i systemy zarządzania energią, takie jak normy EN 16001 i ISO 50001, są dość podobne. Ze względu na fakt, że zarządzanie zużyciem energii stanowi część EMAS, organizacje zarejestrowane w EMAS już poprawiają swoją efektywność energetyczną, tym samym spełniając większość wymogów norm EN 16001 i ISO 50001. Również ten aspekt może zatem skutkować obniżeniem kosztów.

Organizacje rozważające rejestrację w EMAS powinny również wziąć pod uwagę wsparcie techniczne i finansowe lub dotacje oferowane przez państwa członkowskie, organy krajowe, władze regionalne lub lokalne i organy właściwe EMAS.

IV. ROZPORZĄDZENIE EMAS

System EMAS został ustanowiony w rozporządzeniu (WE) nr 1221/2009 (znanym również jako »EMAS III«) i ma bezpośrednie zastosowanie we wszystkich państwach członkowskich.

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. ZAKRES

Od 2001 r. każda organizacja publiczna lub prywatna może wdrożyć EMAS. Wraz z EMAS III system dostępny jest również dla organizacji pozaeuropejskich lub europejskich przedsiębiorstw działających w państwach pozaeuropejskich. W odniesieniu do tej ostatniej kwestii istnieją szczegółowe wytyczne dotyczące rejestracji zbiorowej w UE, rejestracji w państwach trzecich oraz rejestracji globalnej.

»Organizacja« oznacza spółkę, korporację, firmę, przedsiębiorstwo, organ lub instytucję, znajdujące się we Wspólnocie lub poza nią, albo część lub kombinację powyższych, posiadające osobowość prawną lub nie, publiczne lub prywatne, mające swoje własne funkcje i administrację.

(1) http://ec.europa.eu/environment/emas/join_emas/what_if_i_am_an_sme_en.htm

EMAS można wdrażać w jednym obiekcie, kilku lub wszystkich obiektach należących do organizacji prywatnych lub publicznych w dowolnym sektorze działalności ⁽¹⁾. Najmniejszą jednostką, jaką można zarejestrować, jest obiekt.

»Obiekt« oznacza geograficznie wydzielony obszar podlegający kontroli zarządczej organizacji, obejmującej działania, produkty i usługi, w tym całą infrastrukturę, wyposażenie i materiały; obiekt jest najmniejszą jednostką, która ma być uwzględniana do celów rejestracji.

»Geograficznie wydzielony obszar« należy rozumieć jako:

fizyczną ciągłość gruntu, budynków, sprzętu lub infrastruktury, która może ewentualnie być zakłócona przez czynniki zewnętrzne, pod warunkiem że zapewniona jest funkcjonalna i organizacyjna ciągłość działania.

1.2. WYMOGI

Ogólną procedurę wdrażania EMAS można podsumować w następujący sposób:

- 1) organizacja powinna zacząć od przeprowadzenia przeglądu środowiskowego, wstępnej analizy wszystkich prowadzonych przez nią działań, aby zidentyfikować istotne bezpośrednie i pośrednie aspekty środowiskowe oraz mające zastosowanie przepisy w dziedzinie środowiska;
- 2) następnie należy wdrożyć system zarządzania środowiskowego zgodnie z wymogami normy EN ISO 14001 (załącznik II do rozporządzenia EMAS);
- 3) system należy skontrolować poprzez przeprowadzenie audytów wewnętrznych i przeglądu zarządzania;
- 4) organizacja sporządza deklarację środowiskową EMAS;
- 5) akredytowany i licencjonowany weryfikator EMAS poddaje weryfikacji przegląd środowiskowy i system zarządzania środowiskowego oraz waliduje deklarację środowiskową;
- 6) po zweryfikowaniu organizacji przedstawia ona właściwemu organowi wniosek o rejestrację.

Zgodnie z art. 46 rozporządzenia EMAS Komisja Europejska opracowuje »sektorowe dokumenty referencyjne« ⁽²⁾ (SRD) w odniesieniu do szeregu sektorów priorytetowych, w porozumieniu z państwami członkowskimi i innymi zainteresowanymi stronami.

Każdy dokument zawiera następujące elementy:

- najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego,
- wskaźniki efektywności środowiskowej dla poszczególnych sektorów,
- w stosownych przypadkach – kryteria doskonałości i systemy oceny poziomu efektów działalności środowiskowej.

W przypadku gdy dla danego sektora dostępne są sektorowe dokumenty referencyjne, organizacje zarejestrowane w EMAS uwzględniają je na dwóch różnych poziomach:

- 1) podczas opracowywania i wdrażania ich systemu zarządzania środowiskowego w świetle wyników przeglądu środowiskowego (art. 4 ust. 1 lit. b));
- 2) podczas przygotowywania deklaracji środowiskowych (art. 4. ust. 1 lit. d) oraz art. 4 ust. 4).

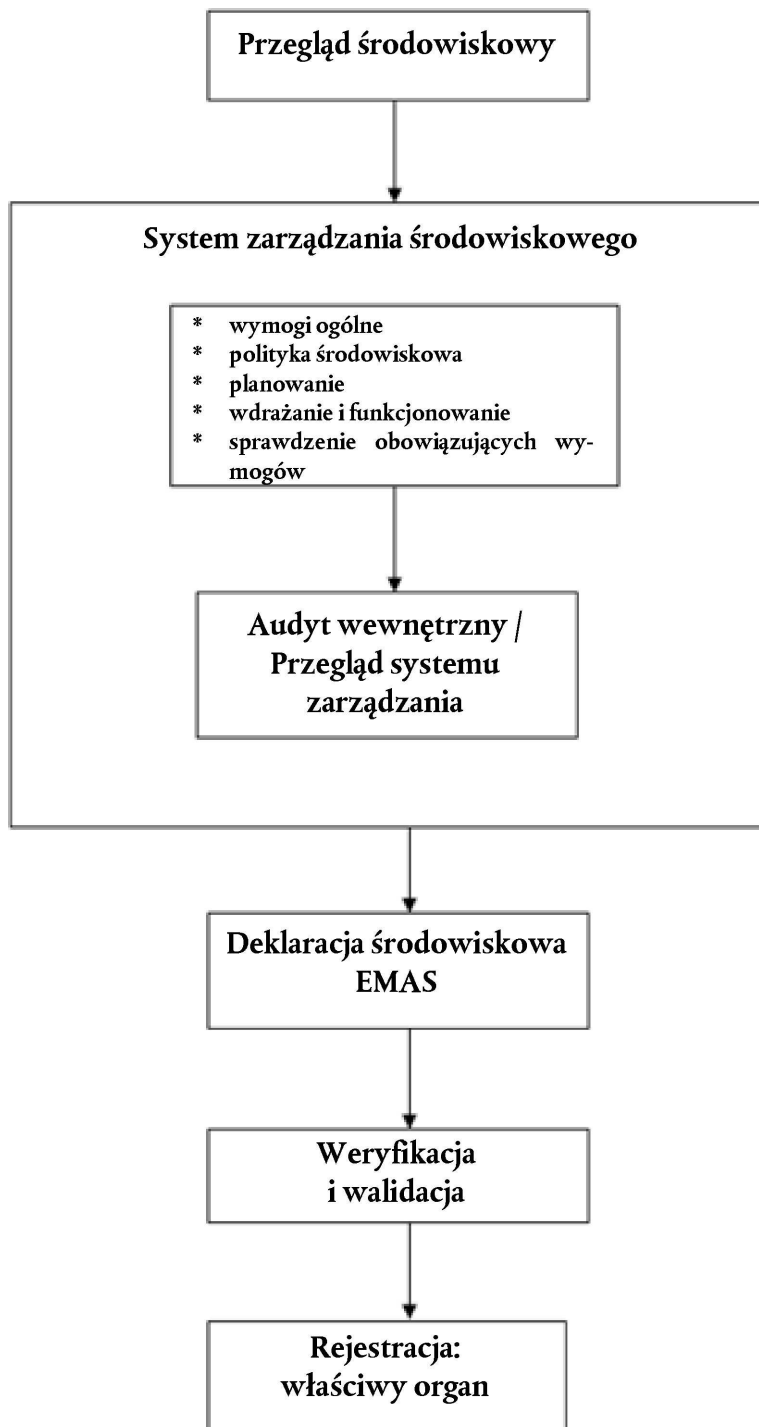
Uczestnictwo w EMAS jest procesem ciągłym. Za każdym razem, gdy organizacja dokonuje przeglądu swojej efektywności środowiskowej i planuje poprawić swoją efektywność środowiskową, odwołuje się do sektorowego dokumentu referencyjnego (jeśli jest on dostępny) w odniesieniu do poszczególnych zagadnień, czerpiąc z niego inspirację co do problemów, które należy rozwiązać w następnej kolejności w ramach działania etapowego.

⁽¹⁾ Dz.U. L 393 z 30.12.2006, s. 1.

⁽²⁾ Orientacyjny wykaz 11 sektorów priorytetowych, w odniesieniu do których zostaną opracowane sektorowe dokumenty referencyjne opublikowano w komunikacie Komisji »Ustanowienie planu prac określającego orientacyjny wykaz sektorów na potrzeby przyjęcia sektorowych i międzysektorowych dokumentów referencyjnych na mocy rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS)« (Dz.U. C 358 z 8.12.2011, s. 2).

Rysunek 2

Ogólny schemat wdrażania EMAS

2. W JAKI SPOSÓB WDROŻYĆ EMAS?

2.1. PRZEGLĄD ŚRODOWISKOWY

Pierwszym etapem prawidłowego wdrażania EMAS jest przeprowadzenie szczegółowej analizy struktury wewnętrznej i działalności organizacji. Celem tego działania jest zidentyfikowanie aspektów *środowiskowych* (określonych poniżej) związanych z *wpływem* na środowisko. Jest ono podstawą do utworzenia formalnego systemu zarządzania środowiskowego.

»Przeгляд środowiskowy« oznacza wstępną kompleksową analizę aspektów środowiskowych, wpływu na środowisko i efektów działalności środowiskowej związanych z działalnością, produktami i usługami organizacji.«

Analiza musi zawierać następujące elementy:

- wymagania prawne mające zastosowanie do organizacji,
- identyfikację bezpośrednich i pośrednich aspektów środowiskowych,
- kryteria oceny znaczenia aspektów środowiskowych,
- ocenę wszystkich istniejących praktyk i procedur zarządzania środowiskowego,
- ocenę informacji zwrotnych po zbadaniu incydentów z przeszłości.

»Aspekt środowiskowy« oznacza składnik działalności, produktów lub usług organizacji, który wpływa lub może wpływać na środowisko. Aspekty środowiskowe mogą być powiązane z nakładami (np. zużycie surowców i energii) lub z rezultatami (emisje do powietrza, wytwarzanie odpadów itp.).«

Rysunek 3

Zależność między działalnością, aspektami środowiskowymi i wpływem na środowisko

W przypadku organizacji konieczne są procedury w celu zagwarantowania, że w odniesieniu do działalności zidentyfikowanej jako znacząca podczas pierwszego przeglądu środowiskowego w późniejszym okresie prowadzone będą odpowiednie działania następcze. Aspekty środowiskowe i powiązany z nimi wpływ mogą ulec zmianie, podobnie jak działalność organizacji. Jeżeli zmiany są istotne, może nastąpić konieczność uaktualnienia przeglądu środowiskowego. Organizacja powinna również być świadoma nowych osiągnięć, technik, wyników badań itd., które będą dla niej pomocne przy ponownej ocenie znaczenia aspektów środowiskowych i możliwej konieczności przeprowadzenia nowego przeglądu środowiskowego, jeżeli jej działalność ulegnie znaczącej zmianie.

Jak wygląda procedura przeprowadzania przeglądu środowiskowego?

Organizacje muszą:

- zidentyfikować aspekty środowiskowe wynikające z ich procesów produkcyjnych, działalności lub usług oraz
- określić kryteria oceny znaczenia tych aspektów. Kryteria muszą być kompleksowe i musi być możliwa ich niezależna weryfikacja.

Organizacja powinna pamiętać, że będzie musiała ujawnić zewnętrznym zainteresowanym stronom zidentyfikowane przez siebie aspekty środowiskowe i wyniki oceny.

Jak należy identyfikować aspekty środowiskowe?

Konieczne jest zgromadzenie wszystkich istotnych informacji.

Może to oznaczać:

- wizyty w obiektach w celu kontroli wkładu i wyników w odniesieniu do procesu (sporządzanie uwag, tworzenie rysunków zgodnie z wymaganiami),
- gromadzenie map i zdjęć lokalizacji,

- identyfikację mających zastosowanie przepisów w dziedzinie środowiska,
- gromadzenie wszelkich decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, licencji i podobnych dokumentów,
- kontrolę wszystkich źródeł informacji (wpływających faktur, liczników, danych dotyczących wyposażenia itd.),
- kontrolę wykorzystania produktów (użytecznymi punktami wyjścia są często działy kupna i sprzedaży),
- identyfikację kluczowych osób (zarządu i pracowników). Informacji należy zażądać od pracowników zaangażowanych we wszystkie systemy wewnętrzne,
- wezwanie do udzielenia informacji podwykonawców, którzy mogą mieć istotny wpływ na efekty działalności środowiskowej organizacji,
- uwzględnienie wypadków z przeszłości, wyników monitorowania i inspekcji, oraz
- identyfikację sytuacji rozruchu i wyłączenia oraz zidentyfikowanych zagrożeń.

Należy uwzględnić zarówno bezpośrednie, jak i pośrednie aspekty środowiskowe, przy czym w ich identyfikacji pomocne powinny być zamieszczone poniżej definicje:

»**bezpośredni** aspekt środowiskowy« oznacza aspekt środowiskowy związany z działalnością, produktami i usługami organizacji, nad którymi sprawuje ona bezpośrednią kontrolę zarządczą;

»**pośredni** aspekt środowiskowy« oznacza aspekt środowiskowy mogący wynikać z relacji organizacji ze stronami trzecimi, na które organizacja może wpływać do pewnego stopnia.

Rozważenie aspektów pośrednich jest niezwykle istotne. Odnosi się to zarówno do sektora prywatnego, jak i publicznego, zatem na przykład władze lokalne, przedsiębiorstwa usługowe lub instytucje finansowe muszą rozszerzyć swój przegląd poza aspekty dotyczące obiektów.

Organizacje muszą być w stanie wykazać, że zidentyfikowały znaczące aspekty środowiskowe związane z ich postępowaniami o udzielenie zamówienia oraz że zajęły się znaczącym wpływem na środowisko związanym z tymi postępowaniami w swoim systemie zarządzania.

Tabela 3

Przykłady bezpośrednich i pośrednich aspektów

Aspekty środowiskowe	
Aspekty bezpośrednie	Aspekty pośrednie
— Emisje do powietrza	— Kwestie związane z cyklem życia produktu
— Emisje do wody	— Inwestycje kapitałowe
— Odpady	— Usługi ubezpieczeniowe
— Korzystanie z zasobów naturalnych i surowców	— Decyzje administracyjne i planistyczne
— Problemy lokalne (hałas, wibracje, nieprzyjemne zapachy)	— Efekty działalności środowiskowej wykonawców, podwykonawców i dostawców
— Użytkowanie gruntów	— Wybór i struktura usług np. transportu, obsługi gastronomicznej itd.
— Emisje do powietrza związane z transportem	
— Zagrożenia związane z wypadkami środowiskowymi i sytuacjami nadzwyczajnymi	

Bezpośrednie aspekty środowiskowe muszą obejmować powiązane **wymagania prawne i ograniczenia zawarte w zezwoleniach**, np. jeżeli określone substancje zanieczyszczające są powiązane z dopuszczalnymi wartościami emisji lub innymi wymogami, emisje takie należy uznać za bezpośrednie aspekty środowiskowe.

Ocena aspektów środowiskowych

Kolejnym etapem jest powiązanie aspektów z ich efektami lub wpływem na środowisko. W tabeli 4 przedstawiono przykłady takich powiązań.

Tabela 4

Przykłady aspektów środowiskowych i wpływu na środowisko

Rodzaj działalności	Aspekt środowiskowy	Wpływ na środowisko
Transport	— Oleje odpadowe stosowane w maszynach — Emisje dwutlenku węgla z pojazdów ciężarowych i maszyn	— Zanieczyszczenie gleby, wody, powietrza — Efekt cieplarniany
Budownictwo	— Emisje do powietrza, hałas, drgania itp. generowane przez maszyny budowlane — Użytkowanie gruntów	— Hałas, zanieczyszczenie gleby, wody, powietrza — Zniszczenie pokrycia terenu — Utrata różnorodności biologicznej
Usługi biurowe	— Korzystanie z takich materiałów, jak papier, toner itd. — Zużycie energii elektrycznej (prowadzące do pośrednich emisji CO ₂)	— Zanieczyszczenie zmieszanyimi odpadami komunalnymi — Efekt cieplarniany
Przemysł chemiczny	— Ścieki — Emisje lotnych związków organicznych — Emisje substancji zubożających warstwę ozonową	— Zanieczyszczenie wody — Ozon fotochemiczny — Zubożenie warstwy ozonowej

Po zidentyfikowaniu aspektów i ich wpływu następnym etapem jest przeprowadzenie szczegółowej oceny każdego z nich w celu określenia znaczących aspektów środowiskowych.

»Znaczący aspekt środowiskowy« oznacza aspekt środowiskowy, którego wpływ na środowisko jest lub może być znaczący.

Przy ocenie znaczenia należy uwzględnić następujące zagadnienia:

- (i) możliwość wyrządzenia szkód w środowisku;
- (ii) wrażliwość środowiska lokalnego, regionalnego lub globalnego;
- (iii) wielkość, liczbę, częstotliwość i odwracalność aspektu lub wpływu;
- (iv) istnienie stosownych przepisów w dziedzinie środowiska i ich wymagań;
- (v) znaczenie dla zainteresowanych stron i pracowników organizacji.

W oparciu o te kryteria organizacja może opracować procedurę wewnętrzną lub wykorzystać inne narzędzia, aby określić znaczenie aspektów środowiskowych. Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) przekonają się, że zestaw narzędzi przeznaczonych dla MŚP w ramach EMAS ⁽¹⁾ dostarcza bardzo użytecznych informacji.

Przy ocenie znaczenia aspektów środowiskowych istotne jest uwzględnienie nie tylko normalnych warunków działalności, lecz także warunków istniejących podczas rozruchu i wyłączenia oraz warunków nadzwyczajnych. Należy także uwzględnić działalność prowadzoną w przeszłości, aktualną i planowaną.

W odniesieniu do każdego aspektu środowiskowego należy oceniać odpowiadający mu wpływ zgodnie z następującymi elementami:

- skalą – poziomem emisji, zużycia energii i wody itp.,
- wagą – zagrożeniami, toksycznością itp.,
- częstotliwością/prawdopodobieństwem,
- uwagami zainteresowanych stron,
- wymaganiami prawnymi.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/environment/emas/join_emas/what_if_i_am_an_sme_en.htm

Tabela 5

Ocena aspektów środowiskowych

Kryteria oceny	Przykład
Jakie wyniki lub rodzaje działalności organizacji mogą negatywnie wpływać na środowisko?	Odpady: zmieszane odpady komunalne, odpady opakowaniowe, odpady niebezpieczne
Skala aspektów, które mogą wpływać na środowisko	Ilość odpadów: Wysoka, średnia, niska
Waga aspektów, które mogą wpływać na środowisko	Poziom niebezpieczeństwa odpadów, toksyczność materiałów: Wysoka, średnia, niska
Częstotliwość aspektów, które mogą wpływać na środowisko	Wysoka, średnia, niska
Świadomość opinii publicznej i pracowników w zakresie aspektów związanych z organizacją	Poważne zastrzeżenia, pewne zastrzeżenia, brak zastrzeżeń
Działalność organizacji regulowana przepisami w dziedzinie środowiska	Zezwolenie w zakresie prawa dotyczącego odpadów, zobowiązania dotyczące monitorowania

Uwaga: Kryteria i ogólne znaczenie poszczególnych aspektów warto określać ilościowo.

Jak sprawdzać zgodność z prawem

»Zgodność z prawem« oznacza pełne wdrożenie mających zastosowanie wymagań prawnych, w tym warunków zezwoleń, dotyczących środowiska.

Państwa członkowskie muszą dopilnować, aby organizacje miały dostęp do informacji i wsparcia, co najmniej w następujących kwestiach:

- informacji na temat mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska, oraz
- identyfikacji właściwych organów egzekwowania prawa w odniesieniu do szczególnych wymagań prawnych dotyczących środowiska.

Od organów egzekwowania prawa wymaga się udzielenia odpowiedzi na wnioski, przynajmniej ze strony małych organizacji, o udostępnienie informacji na temat mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących ochrony środowiska, a także informacji na temat tego, w jaki sposób organizacje mogą spełnić te wymagania.

Identyfikacja wszelkich mających zastosowanie wymagań prawnych oznacza uwzględnienie w stosownych przypadkach przepisów istniejących w dziedzinie środowiska na różnych poziomach, takich jak wymagania krajowe, regionalne lub lokalne, w tym zezwolenia i licencje.

Organizacja musi także uwzględnić inne właściwe wymogi, np. w odniesieniu do warunków udzielania zamówień publicznych, umów handlowych, dobrowolnych umów, które zostały podpisane przez organizację lub do których organizacja się zobowiązuje itp.

Na tym etapie kluczowe jest zidentyfikowanie wymagań prawnych, aby organizacja mogła wskazać jakiegokolwiek wymagania niemożliwe do spełnienia. W razie potrzeby organizacja musi następnie podjąć środki, aby spełnić wszelkie właściwe przepisy w dziedzinie środowiska (zob. pkt 2.2.5.2 na temat oceny zgodności z prawem).

2.2. SYSTEM ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKOWEGO

»System zarządzania środowiskowego« oznacza część ogólnego systemu zarządzania, która obejmuje strukturę organizacyjną, czynności planowania, zakres odpowiedzialności, praktyki, procedury, procesy i zasoby służące rozwijaniu, wdrażaniu, osiąganiu, przeglądowi i utrzymaniu polityki środowiskowej oraz zarządzaniu aspektami środowiskowymi.

2.2.1. Wymogi ogólne

W pierwszej kolejności organizacja musi określić i udokumentować zakres swojego systemu zarządzania środowiskowego.

Każdy obiekt, który ma być objęty rejestracją w EMAS musi spełnić wszystkie wymogi EMAS.

Organizacja musi opracować, udokumentować, wdrożyć i utrzymywać system zarządzania środowiskowego zgodnie z sekcją 4 normy EN ISO 14001. Jeżeli organizacja wdrożyła system zarządzania środowiskowego (inny niż zgodny z normą ISO 14001), który został uznany przez Komisję ⁽¹⁾, w ramach dążenia do spełnienia wymogów EMAS nie musi ona powtarzać pozycji już oficjalnie uznanych.

2.2.2. Polityka środowiskowa

»Polityka środowiskowa« oznacza ogólne zamiary i kierunek działania organizacji w odniesieniu do efektów jej działalności środowiskowej w kształcie wyrażonym formalnie przez najwyższe kierownictwo [...]. Stwarza ona ramy dla działania oraz wyznaczenia celów i zadań środowiskowych.

Polityka środowiskowa musi obejmować następujące elementy:

- zobowiązanie do spełnienia wymagań prawnych i innych wymagań dotyczących jej aspektów środowiskowych,
- zobowiązanie do zapobiegania zanieczyszczeniom,
- zobowiązanie do ciągłego doskonalenia efektów działalności środowiskowej.

Polityka środowiskowa stanowi **ramy działań** oraz ramy wyznaczenia strategicznych celów i zadań środowiskowych (zob. poniżej). Musi ona być przejrzysta oraz musi odnosić się do głównych priorytetów, w oparciu o które można dalej doprecyzować szczególne cele i zadania.

2.2.3. Planowanie

Po odniesieniu się do opisanych powyżej podstawowych kwestii następuje przejście do etapu planowania.

2.2.3.1. Cele i zadania środowiskowe

»Cel środowiskowy« oznacza ogólny cel środowiskowy wynikający z polityki środowiskowej, jaki organizacja wyznacza sobie do osiągnięcia, i który jest, w miarę możliwości, określony ilościowo.

»Zadanie środowiskowe« oznacza szczegółowy wymóg efektywności, wynikający z celów środowiskowych, mający zastosowanie do organizacji lub jej części, który należy określić i spełnić, aby osiągnąć te cele.

Organizacja musi opracować i udokumentować cele i szczegółowe zadania w odniesieniu do każdego z aspektów właściwych w przypadku organizacji zgodnie z jej polityką środowiskową.

Kolejnym etapem po określeniu celów jest ustanowienie dla nich właściwych zadań. W przypadku zadań możliwe jest planowanie szczegółowych działań do wykonania w celu osiągnięcia dobrego zarządzania środowiskowego.

Rysunek 4

Zależność między celami, zadaniami i działaniami

⁽¹⁾ Zgodnie z oficjalną procedurą przewidzianą w art. 45 rozporządzenia EMAS.

Przykład:

Cel środowiskowy	Zmniejszenie wytwarzania odpadów niebezpiecznych
Zadanie	Ograniczenie użycia rozpuszczalników organicznych w procesie o 20 % w ciągu 3 lat
Działanie	Ponowne użycie rozpuszczalników, gdy tylko jest to możliwe Recykling rozpuszczalników organicznych

Cele i zadania powinny być w miarę możliwości wymierne, a także spójne z polityką środowiskową organizacji. Kryteria SMART są użyteczne w tym celu:

- **S** – skonkretyzowane (ang. *specific*) – każde zadanie powinno odnosić się do jednej kwestii,
- **M** – mierzalne (ang. *measurable*) – każde zadanie należy wyrazić ilościowo,
- **A** – osiągalne (ang. *achievable*) – realizacja zadań powinna być możliwa,
- **R** – realistyczne (ang. *realistic*) – zadania powinny być wymagające i stymulować ciągłe doskonalenie, lecz nie powinny być przesadnie ambitne. Po ich wykonaniu zawsze można dokonać ich ponownego przeglądu,
- **T** – terminowe (ang. *time-bound*) – powinien istnieć termin realizacji każdego zadania.

Organizacje powinny wykorzystywać odpowiednie elementy sektorowych dokumentów referencyjnych, o których mowa w art. 46 rozporządzenia EMAS, jeśli są one dostępne dla danego sektora. Powinny one być stosowane przy określaniu i weryfikacji celów i zadań środowiskowych organizacji zgodnie z odpowiednimi aspektami środowiskowymi określonymi w przeglądzie środowiskowym. Spełnienie zidentyfikowanych kryteriów doskonałości nie jest obowiązkowe, ponieważ w systemie EMAS ocenę wykonalności kryteriów doskonałości oraz wdrożenia najlepszych praktyk pod względem kosztów i korzyści pozostawia się samym organizacjom.

2.2.3.2. Program środowiskowy

»Program środowiskowy« oznacza opis działań, obowiązków i środków, podjętych lub zaplanowanych dla osiągnięcia celów i zadań środowiskowych wraz z określeniem terminów ich osiągnięcia.

Program środowiskowy jest narzędziem pomagającym organizacji w codziennym planowaniu i wdrażaniu ulepszeń. Powinien on być aktualny i na tyle szczegółowy, aby przedstawiać przegląd postępów w kierunku realizacji zadań. W programie należy sprecyzować, kto jest odpowiedzialny za osiągnięcie celów i realizację zadań, a także sprecyzować szczegóły dotyczące zaangażowanych zasobów i terminów. Same zasoby (np. środki finansowe, techniczne lub zasoby ludzkie) nie mogą być celami środowiskowymi.

W praktyce program jest często opracowywany jako zestawienie tabelaryczne obejmujące następujące elementy:

- cele środowiskowe, połączone z bezpośrednimi i pośrednimi aspektami,
- szczegółowe zadania służące osiągnięciu celów, oraz
- działania, obowiązki, środki i terminy w odniesieniu do każdego zadania:
 - opis działania lub działań,
 - osoba odpowiedzialna za dane zadanie,
 - stan prac na początku wdrażania,
 - środki konieczne do realizacji zadań,
 - częstotliwość monitorowania postępów w realizacji zadania,
 - wynik końcowy, jaki ma zostać osiągnięty, z uwzględnieniem terminu,
 - konieczne jest utrzymywanie zapisów związanych z powyższym procesem.

Podczas opracowywania programu należy uwzględnić zarówno bezpośrednie, jak i pośrednie aspekty. Organizacja powinna zobowiązać się do ciągłej poprawy efektów jej działalności środowiskowej.

Podejmując decyzję w sprawie działań, które należy podjąć w celu poprawy efektywności środowiskowej, organizacje powinny uwzględnić odpowiednie elementy sektorowych dokumentów referencyjnych, o których mowa w art. 46 rozporządzenia EMAS, o ile są one dostępne dla danego sektora.

W szczególności powinny uwzględnić stosowne najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego oraz kryteria doskonałości (które wskazują poziom efektywności środowiskowej podmiotów osiągających najlepsze wyniki) w celu określenia środków i działań oraz ewentualnie ustalenia priorytetów w celu (dalszej) poprawy efektywności środowiskowej.

Wdrożenie najlepszych praktyk zarządzania środowiskowego lub spełnienie zidentyfikowanych kryteriów doskonałości nie jest jednak obowiązkowe, ponieważ w systemie EMAS ocenę wykonalności kryteriów doskonałości oraz wdrożenia najlepszych praktyk pod względem kosztów i korzyści pozostawia się samym organizacjom.

2.2.4. Wdrażanie i funkcjonowanie

2.2.4.1. Zasoby, funkcje, odpowiedzialność i uprawnienia

Jeżeli EMAS ma odnieść sukces, najwyższe kierownictwo musi być gotowe zapewnić zasoby i struktury organizacyjne konieczne do wsparcia systemu. Obejmują one zasoby ludzkie i szczególne umiejętności pracowników, infrastrukturę organizacyjną, technologię oraz zasoby finansowe.

W ramach przeglądu środowiskowego przeprowadzona zostanie ocena istniejących: infrastruktury organizacyjnej, praktyk i procedur zarządzania. Na tym etapie należy w razie potrzeby dostosować struktury i procedury wewnętrzne.

Najwyższe kierownictwo organizacji musi wyznaczyć przedstawiciela kierownictwa, tj. osobę ostatecznie odpowiedzialną za system zarządzania środowiskowego. Rolą tej osoby jest zagwarantowanie, że wszystkie wymogi dotyczące systemu zarządzania środowiskowego są spełniane, funkcjonują i są aktualne, a także informowanie członków zarządu o sposobie funkcjonowania systemu. Osoba ta powinna zgłaszać mocne i słabe strony systemu, a także konieczne ulepszenia.

Przedstawiciel powinien mieć kwalifikacje i doświadczenie w zakresie kwestii środowiskowych, wymagań prawnych związanych z ochroną środowiska, aspektów zarządzania oraz powinien posiadać umiejętność pracy w zespole oraz zdolności przywódcze i koordynacyjne. Organizacja musi zapewnić dostępność wszystkich wspomnianych kompetencji w jej obrębie.

Kompetencje, szkolenie i świadomość

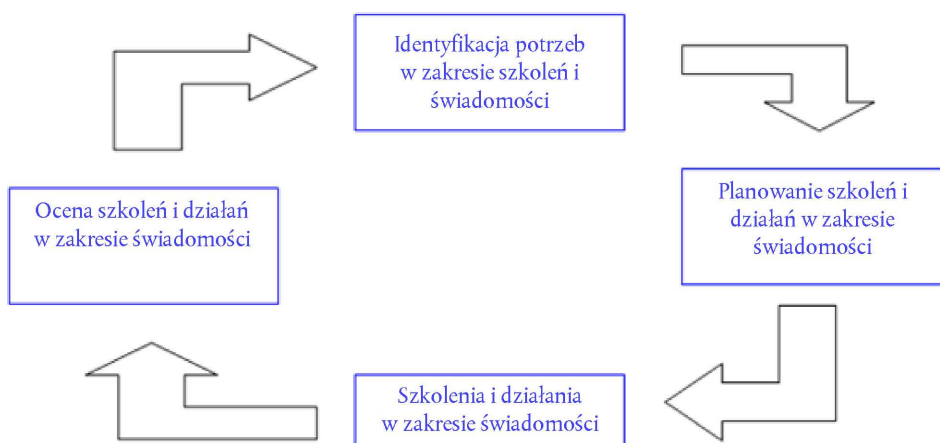
Organizacja musi wskazać doświadczenie i wiedzę wymagane od pracowników w celu uzyskania dobrych wyników zarządzania środowiskowego.

Musi ona opracować, wdrożyć i utrzymywać procedurę identyfikowania potrzeb w zakresie szkoleń i podjąć wszelkie niezbędne kroki, aby zagwarantować, że pracownicy zaangażowani w system zarządzania środowiskowego mają odpowiednią wiedzę na temat:

- polityki środowiskowej organizacji,
- wymagań prawnych lub innych wymogów środowiskowych mających zastosowanie do organizacji,
- celów i zadań określonych w odniesieniu do całej organizacji oraz ich poszczególnych obszarów pracy,
- aspektów środowiskowych i wpływu na środowisko oraz metodyki ich monitorowania,
- ich funkcji i obowiązków w ramach systemu zarządzania środowiskowego.

Wszystkie osoby pracujące dla organizacji lub w jej imieniu powinny być świadome swoich funkcji w ramach EMAS i związanych z systemem korzyści dla środowiska. Powinny one także odbyć szkolenia dotyczące świadomości w zakresie ochrony środowiska oraz dotyczące systemu zarządzania środowiskowego organizacji lub przynajmniej mieć dostęp do takich szkoleń.

Rysunek 5

Diagram dotyczący szkoleń w ramach systemu zarządzania środowiskowego

Świadomość w zakresie ochrony środowiska można osiągnąć poprzez szkolenia lub inne działania, takie jak kampanie komunikacyjne, badania itp.

Pracownicy biorący czynny udział są siłą napędzającą dla ciągłego i skutecznego doskonalenia oraz pomagają umocnić EMAS w ramach organizacji. Mogą brać udział np. poprzez komitet działający w dziedzinie środowiska, grupy robocze, systemy propozycji, programy zachęt lub inne działania.

W ramach rozwoju i wdrażania systemu należy przewidzieć funkcje dla pracowników na różnych poziomach. Mogą oni na przykład brać udział w następujących działaniach:

- identyfikacji aspektów środowiskowych,
- opracowywaniu i przeglądzie procedur lub instrukcji,
- proponowaniu celów i zadań środowiskowych,
- uczestnictwie w wewnętrznych procesach audytowych,
- opracowywaniu projektu deklaracji środowiskowej EMAS.

Kierownictwo musi na bieżąco dostarczać pracownikom informacje zwrotne i dążyć do otrzymywania informacji zwrotnych od pracowników.

2.2.4.2. Komunikacja

Dobra dwustronna komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna jest kluczowym elementem dla skutecznego wdrożenia systemu zarządzania środowiskowego zarejestrowanego w EMAS. Organizacja musi uznać konieczność oraz wartość komunikowania się z zainteresowanymi stronami na temat kwestii środowiskowych. Jest ona zobowiązana udostępnić publicznie deklarację środowiskową i będzie musiała ona określić, co i komu będzie komunikować. Będzie ona musiała monitorować wyniki swojej komunikacji oraz ustalić, czy komunikacja ta była skuteczna.

Wewnętrzna komunikacja powinna odbywać się w obu kierunkach (górze-dół i dół-góra). Można ją prowadzić za pośrednictwem intranetu, broszur, publikacji wewnętrznych, biuletynów informacyjnych, skrzynek wniosków i zapytań, spotkań, tablic informacyjnych itp.

Przykładami komunikacji zewnętrznej są deklaracja środowiskowa EMAS, internet, dni na rzecz określonych działań, komunikaty prasowe, broszury i wykorzystywanie logo EMAS, jeżeli jest to możliwe i dozwolone (!).

2.2.4.3. Dokumentacja i nadzór na dokumentami

Powinna istnieć dokumentacja dotycząca systemu zarządzania środowiskowego obejmująca następujące kwestie:

- politykę środowiskową,
- cele i zadania środowiskowe,

(!) Jak określono w art. 10 i załączniku V do rozporządzenia EMAS oraz w części 3 niniejszego dokumentu.

- opis zakresu systemu zarządzania środowiskowego,
- opis głównych elementów systemu zarządzania środowiskowego,
- funkcje, obowiązki i uprawnienia,
- procedurę zarządzania sterowaniem operacyjnym,
- procedury operacyjne,
- instrukcje dotyczące pracy.

Dokumentacja powinna być przejrzysta i zwięzła, aby uniknąć zamieszania i nieporozumień.

Dokumenty dotyczące EMAS można włączyć do innych systemów zarządzania (jakością, energią, bezpieczeństwem i higieną itp.) lub vice versa w celu ich optymalizacji, w celu uniknięcia powielania oraz w celu ograniczenia biurokracji.

MŚP powinny dążyć do oferowania swoim pracownikom przejrzystej, prostej i łatwej do wykorzystania dokumentacji.

Podręcznik zarządzania środowiskowego

Obejmuje on politykę środowiskową, protokoły o ochronie środowiska i działalność. Należy go włączyć do rocznego planu zarządzania organizacji. Podręcznik nie musi być długi ani złożony. Powinien pomagać pracownikom w zrozumieniu, w jaki sposób organizacja wprowadziła swój system zarządzania środowiskowego i jaka jest jego struktura, w jaki sposób są ze sobą powiązane poszczególne części systemu zarządzania środowiskowego oraz jakie są funkcje poszczególnych osób w programie. Przedmiotowy podręcznik nie jest obowiązkowy, chociaż większość organizacji decyduje się na jego posiadanie.

Procedury

Dokumenty na temat procedur opisują, JAK, GDZIE i przez KOGO podejmowane są poszczególne działania.

Przykładami są procedury w zakresie:

- identyfikacji i oceny znaczących aspektów,
- zarządzania zgodnością z prawem,
- zarządzania zidentyfikowanymi znaczącymi aspektami środowiskowymi,
- zarządzania monitorowaniem i pomiarami,
- zarządzania gotowością na wypadek sytuacji wyjątkowej,
- zarządzania niezgodnościami, działaniami zapobiegawczymi i korygującymi,
- identyfikacji kompetencji, szkoleń i świadomości oraz zarządzania nimi,
- zarządzania komunikacją,
- zarządzania dokumentami,
- zarządzania zapisami,
- zarządzania audytami wewnętrznymi.

Instrukcje dotyczące pracy

Instrukcje dotyczące pracy muszą być wyraźne i łatwe do zrozumienia. Powinny wyjaśniać znaczenie danego działania, związane z nim zagrożenie dla środowiska, szczególne szkolenia dla pracowników odpowiedzialnych za jego wykonanie i sposób, w jaki to działanie ma być nadzorowane. Przydatne może być zilustrowanie go za pomocą zdjęć, piktogramów lub innych sposobów gwarantujących, że wszyscy pracownicy bez trudu zrozumieją dane instrukcje.

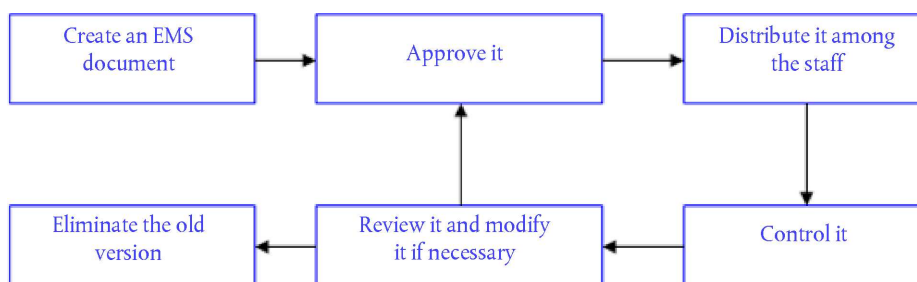
Zarządzanie dokumentami

Organizacja musi opracować, wdrożyć i utrzymywać procedurę zarządzania dokumentami sporządzanymi w odniesieniu do systemu zarządzania środowiskowego. Szczególną uwagę należy zwrócić na zapisy (zob. pkt 2.2.5.4).

Będzie to oznaczać, że w ramach procedury należy:

Rysunek 6

Proces zarządzania dokumentami w systemie zarządzania środowiskowego

System powinien zapewnić stałą dostępność różnych wersji dokumentów, a także czytelność dokumentów i ich łatwą identyfikację.

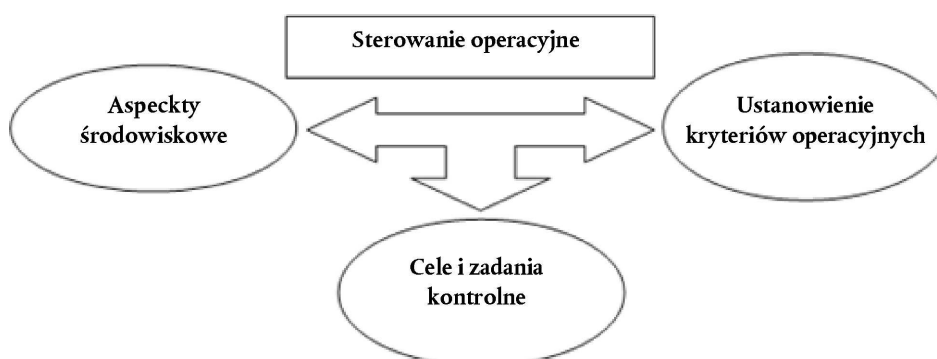
Można uwzględnić dokumenty pochodzące ze źródeł zewnętrznych, ponieważ często są one niezbędne do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania systemu zarządzania środowiskowego. Takie dokumenty mogą obejmować informacje od władz lokalnych i administracji publicznych, instrukcje obsługi urzędzeń, karty bezpieczeństwa i higieny itp.

2.2.4.4. Sterowanie operacyjne

Sterowanie operacyjne obejmuje identyfikację i planowanie operacji, które są związane ze znaczącymi aspektami środowiskowymi w sposób spójny z polityką, celami i zadaniami (zob. rysunek 7). Może ona także obejmować takie działania jak konserwacja urządzeń, rozruch i wyłączenie, zarządzanie wykonawcami na miejscu oraz usługi świadczone przez dostawców lub sprzedawców. Konieczne są procedury w celu zajęcia się zidentyfikowanymi zagrożeniami, wyznaczenia zadań i pomiaru efektów działalności środowiskowej (najlepiej za pośrednictwem jasnych indeksów środowiskowych). W ramach tych procedur konieczne jest zdefiniowanie normalnych warunków. Warunki odbiegające od normy i awarie należy definiować i opisać. Procedury sterowania operacyjnego należy dobrze udokumentować i poddawać audytom wewnętrznym.

Rysunek 7

Sterowanie operacyjne

2.2.4.5. Gotowość i reagowanie na awarie

Organizacja musi opracować, wdrożyć i utrzymywać procedury identyfikowania możliwych awarii i możliwych wypadków, aby:

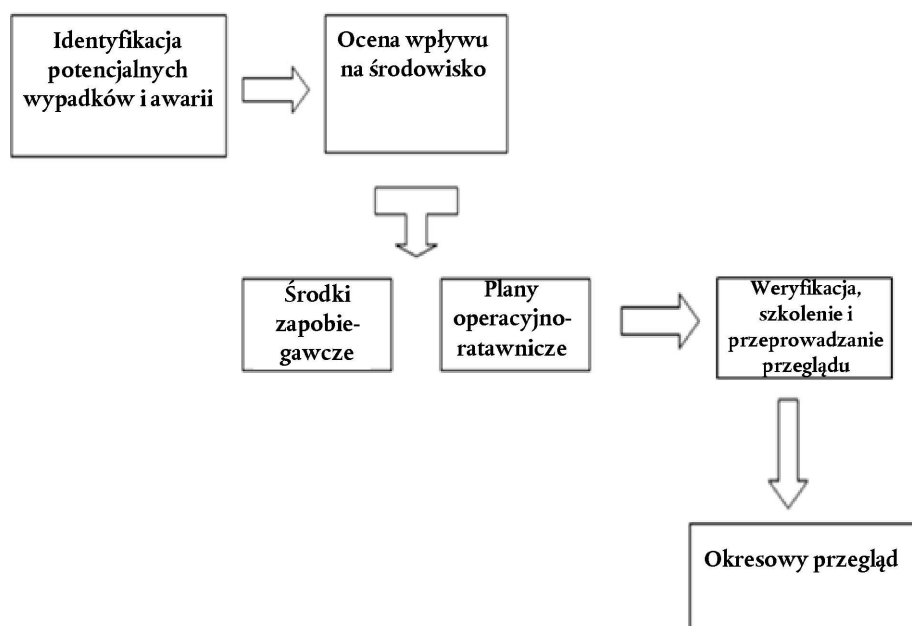
- uniknąć zagrożenia wypadkiem,
- opisać sposób reagowania organizacji na wypadki,
- zapobiec powiązanemu szkodliwemu wpływowi na środowisko lub ograniczyć go.

Plan operacyjno-ratowniczy jest kluczowy dla sektora i organizacji zaangażowanych w potencjalnie ryzykowną działalność.

Organizacja musi okresowo przeprowadzać przegląd swojej gotowości na wypadek sytuacji wyjątkowej (w tym stosownych szkoleń) i swoich procedur reagowania. W razie potrzeby powinna dokonać w nich zmian, szczególnie po wystąpieniu awarii lub wypadków. Procedury powinny być także okresowo weryfikowane.

Rysunek 8

Plany operacyjno-ratownicze

2.2.5. Sprawdzenie

2.2.5.1. Monitorowanie i pomiar

Organizacja musi opracować, wdrożyć i utrzymywać procedurę regularnego monitorowania i pomiaru znaczących parametrów, takich jak emisje do powietrza, odpady, woda i hałas, aby uzyskać wartość dodaną z ustaleń. Sprawozdawczość na temat głównych wskaźników efektywności jest obowiązkiem (zob. pkt 2.3.2).

Należy uwzględnić wymagania prawne dotyczące monitorowania, a kryteria monitorowania, takie jak częstotliwość inspekcji i metodyka, muszą być z nimi zgodne. Informacje w tym zakresie są przydatne w zapewnianiu:

- zgodności z wymaganiami i przepisami prawnymi,
- dokładnej oceny efektów działalności środowiskowej,
- kompletnej i przejrzystej deklaracji EMAS.

W zależności od potrzeb organizacji można także dokonać pomiaru i przeprowadzić monitorowanie innych czynników:

- znaczących aspektów środowiskowych,
- polityki środowiskowej i celów środowiskowych,
- poziomu świadomości wśród pracowników itp.

Przyrządy pomiarowe należy regularnie kalibrować w celu zapewnienia zgodności z prawodawstwem i uzyskania dokładnych wyników.

2.2.5.2. Ocena zgodności z prawem

Zgodność z prawem jest kluczowym wymogiem zawartym w rozporządzeniu EMAS i dana organizacja nie może dokonać rejestracji bez zapewnienia tej zgodności, dlatego organizacja musi posiadać procedurę regularnego przeglądu i oceny zgodności z prawem.

Najlepszym rozwiązaniem jest stworzenie wykazu wszystkich właściwych przepisów i wymogów szczegółowych, a następnie porównanie ich z konkretną sytuacją organizacji (zob. tabela 6). W przypadku większych, bardziej złożonych organizacji konieczne może okazać się wykorzystanie baz danych lub skorzystanie z pomocy zewnętrznej.

Jeżeli weryfikator stwierdzi wystąpienie przypadków niezgodności z przepisami, które nie zostały skorygowane, nie może on walidować deklaracji środowiskowej ani podpisać końcowej deklaracji (załącznik VII).

Tabela 6

Przykład prostej oceny zgodności z prawem

Mające zastosowanie przepisy w dziedzinie środowiska	Wymóg szczegółowy	Status organizacji	Wynik
Prawo dotyczące odpadów	— Zezwolenie na wytwarzanie odpadów — Gospodarka odpadami	— Zezwolenie przeterminowane — Gospodarka odpadami pod kontrolą	Uzyskać aktualne zezwolenie
Prawo dotyczące emisji do powietrza	— Dopuszczalne wartości emisji NOx, SOx, cząstek itp. — Zezwolenie w odniesieniu do kotłów	— Poniżej dopuszczalnych wartości — Uaktualnione zezwolenie	OK
Prawo dotyczące hałasu	— Limit hałasu na danym obszarze	— Poniżej dopuszczalnego poziomu	OK
Prawo dotyczące uzdatniania wody	— Szczególne uzdatnianie (usunięcie P i N) — Limity dotyczące ścieków oczyszczonych — Zezwolenie na emisję do cieku wodnego	— Jeszcze nie wprowadzono — Brak pełnej zgodności — Zezwolenie niezaktualizowane	Skorygować sytuację
Przepisy dotyczące gazów cieplarnianych	— Przyznane dopuszczalne wartości emisji gazów cieplarnianych	— Poniżej dopuszczalnych wartości	OK. Możliwa jest sprzedaż części uprawnień do emisji

2.2.5.3. Niezgodności, działania korygujące i zapobiegawcze

Organizacja musi opracować, wdrożyć i utrzymywać procedurę postępowania w odniesieniu do przypadków i potencjalnych przypadków niezgodności z wymogami EMAS.

Procedura musi uwzględniać sposoby:

- identyfikowania i korygowania danego przypadku,
- badania przyczyn i skutków danego przypadku,

- oceny konieczności podjęcia działań w celu uniknięcia ponownego wystąpienia,
- zapisywania wyników podjętych działań korygujących,
- oceny konieczności zastosowania środków mających na celu zapobieganie przypadkom niezgodności,
- wdrażania odpowiednich działań zapobiegawczych w celu uniknięcia takich przypadków, oraz
- przeglądu skuteczności działań korygujących i zapobiegawczych.

Niezgodność oznacza każdy rodzaj niespełnienia podstawowych wymogów określonych w procedurach i instrukcjach technicznych.

Niezgodności mogą być wynikiem błędu ludzkiego lub błędu we wdrożeniu. Należy jak najszybciej dokonać zmian mających na celu korektę i uniknięcie ponownego wystąpienia.

Niezgodności można wykryć za pośrednictwem:

- sterowania operacyjnego,
- audytu wewnętrznego/zewnętrznego,
- przeglądu zarządzania, lub
- w ramach codziennych działań.

Działania korygujące i zapobiegawcze

Należy poinformować przedstawiciela kierownictwa ds. EMAS o niezgodnościach, aby kierownictwo mogło w stosownych przypadkach wydać decyzje o podjęciu działań korygujących.

W przypadku zidentyfikowania potencjalnych niezgodności należy poinformować przedstawiciela kierownictwa EMAS, aby kierownictwo mogło w stosownych przypadkach wydać decyzje o podjęciu działań zapobiegawczych.

Należy zapisywać zarówno działania korygujące, jak i zapobiegawcze. W rezultacie konieczne może być wprowadzenie zmian w dokumentacji systemu zarządzania środowiskowego.

2.2.5.4. Nadzór nad zapisami

Organizacja musi opracować system utrzymywania zapisów w celu wykazania zgodności z wymogami jej systemu zarządzania środowiskowego.

Organizacja musi opracować, wdrożyć i utrzymywać procedurę zarządzania swoimi zapisami. Powinno to obejmować takie kwestie jak identyfikowanie, przechowywanie, zabezpieczanie, wyszukiwanie i zachowywanie zapisów przez określony czas i ich likwidację.

Zapisy muszą być czytelne, możliwe do zidentyfikowania i prześledzenia.

Przykłady zapisów:

- zużycie energii elektrycznej, wody i surowców,
- wytworzone odpady (odpady niebezpieczne i inne niż niebezpieczne),
- emisje gazów cieplarnianych,
- incydenty, wypadki i skargi,
- wymagania prawne,
- raporty z audytów i przeglądy zarządzania,
- sprawozdania z inspekcji,
- znaczące aspekty środowiskowe,
- niezgodności, działania korygujące i zapobiegawcze,
- komunikacja i szkolenia,

- propozycje od pracowników, oraz
- szkolenia i seminaria.

2.2.6. **Audyt wewnętrzny**

W ramach EMAS audytowi wewnętrznemu poświęcono szczególną uwagę w załączniku III.

»Wewnętrzny audyt środowiskowy« oznacza systematyczną, udokumentowaną, okresową i obiektywną ocenę efektów działalności środowiskowej organizacji, systemu zarządzania i procesów służących ochronie środowiska.

Organizacja musi opracować procedurę audytu wewnętrznego w ramach części systemu zarządzania. Musi ona obejmować obowiązki i wymogi dotyczące planowania i przeprowadzania audytów, zgłaszania wyników i przechowywania zapisów, określania kryteriów audytu, jego zakresu, częstotliwości i metod.

Celem audytu wewnętrznego jest:

- określenie czy system zarządzania środowiskowego spełnia wymogi zawarte w rozporządzeniu EMAS,
- określenie czy został on prawidłowo wdrożony i jest prawidłowo utrzymywany,
- zagwarantowanie, że kierownictwo organizacji otrzymuje informacje niezbędne mu do dokonania przeglądu efektów działalności środowiskowej organizacji,
- określenie skuteczności systemu zarządzania środowiskowego.

Audyt musi być prowadzony w sposób obiektywny przez niezależnych pracowników. Audytor wewnętrzny może być przeszkolonym pracownikiem bądź osobą lub zespołem z zewnątrz.

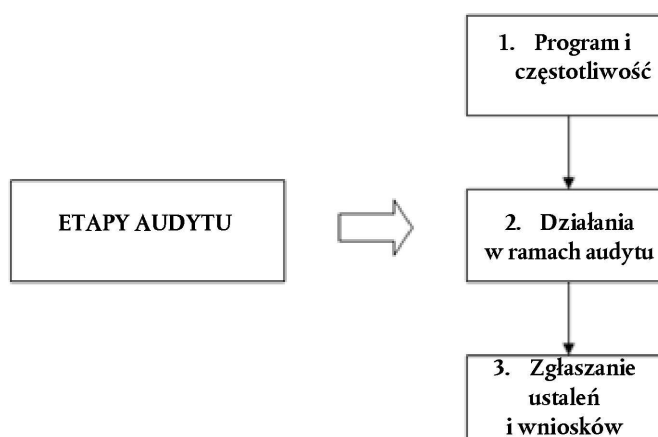
Zasady ogólne

- Ustanowić program audytu,
- kreślić zakres audytu. Będzie to zależało od wielkości i rodzaju organizacji. W ramach zakresu należy określić objęte nim obszary tematyczne, działania, które mają zostać poddane audytowi, kryteria środowiskowe, które należy rozważyć, oraz okres, jaki ma zostać objęty audytem,
- kreślić zasoby konieczne do przeprowadzenia audytu, np. dobrze przeszkoleni pracownicy posiadający dużą wiedzę na temat działania, aspektów technicznych, aspektów środowiskowych, wymagań prawnych,
- pewnić się, że wszystkie działania w organizacji są przeprowadzane zgodnie z uprzednio określonymi procedurami, oraz
- identyfikować potencjalne nowe problemy i wprowadzić środki mające na celu zapobieżenie ich wystąpieniu.

Etapy audytu wewnętrznego

Rysunek 9

Etapy audytu wewnętrznego

2.2.6.1. Program audytu i częstotliwość audytu

Program musi uwzględniać następujące elementy:

- szczególne cele audytu wewnętrznego,
- w jaki sposób sprawdzić, czy system zarządzania środowiskowego jest spójny i zgodny z polityką i programem organizacji oraz czy spełnia wymogi EMAS,
- zgodność z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi dotyczącymi ochrony środowiska.

Organizacja musi przeprowadzać audyty wewnętrzne co roku, aby mieć odpowiedni ogłęd swoich znaczących aspektów środowiskowych. Cykl audytu, który obejmuje wszystkie działania organizacji, należy ukończyć w ciągu trzech lat. Małe organizacje mogą przedłużyć ten okres do czterech lat.

Częstotliwość przeprowadzania audytu poszczególnych działań jest różna w zależności od:

- charakteru, skali i złożoności przedmiotowych działań,
- znaczenia powiązanego z nimi wpływu na środowisko,
- wagi i pilności problemów wykrytych w trakcie wcześniejszych audytów, oraz
- historii problemów związanych ze środowiskiem.

Zasadniczo złożone działania o bardziej znaczącym wpływie na środowisko należy częściej poddawać audytowi.

Aby uzyskać satysfakcjonujące wyniki, wszyscy pracownicy zaangażowani w audyt wewnętrzny muszą mieć jasną wizję celów środowiskowych działalności i konkretnych funkcji pełnionych przez każdą osobę biorącą udział w audycie (dyrektorów, kierowników, pracowników, audytorów itd.).

2.2.6.2. Czynności w ramach audytu wewnętrznego

Istotne jest wcześniejsze przygotowanie się do audytu wewnętrznego. Przede wszystkim należy zidentyfikować audytora/zespół audytorów. Organizacja może wykorzystać własnych pracowników jako audytorów lub zaangażować audytorów zewnętrznych. Muszą oni być obiektywni i bezstronni oraz posiadać odpowiednie umiejętności i przeszkolenie. Audytor/zespół audytorów powinien:

- przygotować dobry plan audytu poprzez zgromadzenie informacji na temat celu, zakresu, miejsca i daty uzgodnionej z organizacją,
- przedłożyć organizacji plan audytu z odpowiednim wyprzedzeniem,
- opracować listy kontrolne,
- rozdzielić zadania w obrębie zespołu audytorów.

Aby audyt miał znaczenie, zespół audytorów musi sprawdzić zgodność z przepisami w dziedzinie środowiska, czy cele zostały spełnione a zadania zrealizowane oraz czy system zarządzania jest skuteczny i odpowiedni.

W procesie audytu należy uwzględnić następujące kroki:

- zrozumienie systemu zarządzania,
- ocenę mocnych i słabych stron systemu,
- gromadzenie stosownych dowodów (np. danych, zapisów, dokumentów),
- ocenę ustaleń audytu,
- przygotowanie wniosków z audytu, oraz
- sporządzenie sprawozdania z ustaleń i wniosków z audytu.

2.2.6.3. Sporządzenie sprawozdania z ustaleń i wniosków z audytu

Celem sprawozdania z audytu jest przedstawienie kierownictwu:

- pisemnych dowodów dotyczących zakresu audytu,
- informacji na temat stopnia osiągnięcia celów,
- informacji na temat tego, czy cele są zgodne z polityką środowiskową danej organizacji,
- informacji na temat rzetelności i skuteczności systemu monitorowania,
- proponowanych działań korygujących, jeżeli są one wymagane.

Sprawozdanie należy przedłożyć przedstawicielowi kierownictwa EMAS, który finalizuje działania korygujące w przypadku zidentyfikowania niezgodności (w tym ewentualnych przypadków nieprzestrzegania przepisów).

2.2.7. Przegląd zarządzania

Najwyższe kierownictwo musi regularnie (co najmniej raz w roku) dokonywać przeglądu systemu zarządzania, aby zagwarantować, że pełni on swoją rolę i jest skuteczny. Przeglądy zarządzania należy zapisać, a sporządzone zapisy należy utrzymywać.

Zawartość przeglądu zarządzania

Dane początkowe:

- wyniki audytów wewnętrznych, w tym oceny zgodności z prawem,
- komunikacja zewnętrzna,
- skargi,
- stopień realizacji celów i zadań,
- status działań korygujących i zapobiegawczych,
- działania podjęte w następstwie wcześniejszych przeglądów zarządzania,
- zmieniające się okoliczności, np. zmiany wymagań prawnych, zmiany środowiskowe,
- zalecenia dotyczące doskonalenia.

Dane wyjściowe obejmują wszystkie decyzje i działania, zmiany polityki środowiskowej, celów i zadań oraz innych aspektów systemu zarządzania środowiskowego.

2.3. DEKLARACJA ŚRODOWISKOWA EMAS

»Deklaracja środowiskowa« oznacza wyczerpującą informację udzielaną społeczeństwu i innym zainteresowanym stronom, dotyczącą następujących elementów funkcjonowania organizacji: struktury i działalności; polityki środowiskowej i systemu zarządzania środowiskowego; aspektów środowiskowych i wpływu na środowisko; programu, celów i zadań środowiskowych; efektów działalności środowiskowej i zgodności z mającymi zastosowanie obowiązkami prawnymi dotyczącymi środowiska [...].

Deklaracja ta stanowi jedną z unikalnych cech charakterystycznych EMAS w porównaniu z innymi systemami zarządzania środowiskowego.

Dla społeczeństwa stanowi ona potwierdzenie zobowiązania organizacji do podejmowania działań związanych z ochroną środowiska.

Dla organizacji stanowi ona dobrą okazję do przedstawienia działań, jakie podejmuje ta organizacja w celu poprawy stanu środowiska.

W EMAS określa się wprawdzie pewne minimalne wymogi w odniesieniu do deklaracji, jednak organizacja może podjąć decyzję o tym, jak szczegółowe są zawarte w niej informacje, oraz o jej strukturze i układzie, jeżeli tylko treść deklaracji jest jasna, rzetelna, wiarygodna i poprawna. To do organizacji należy decyzja, czy chce ona załączyć deklarację środowiskową do sprawozdania rocznego, czy do innych sprawozdań, np. dotyczących społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw.

2.3.1. Minimalna zawartość deklaracji środowiskowej EMAS

- 1) Jasny i jednoznaczny opis organizacji rejestrującej się w EMAS i streszczenie dotyczące jej działalności, produktów i usług oraz jej związków ze wszelkimi organizacjami macierzystymi, w stosownych przypadkach

Aby zilustrować treść, należy załączyć wykresy, mapy, diagramy, zdjęcia lotnicze itp. Należy również zawrzeć kody NACE w celu opisanego działań.

- 2) Polityka środowiskowa i krótki opis systemu zarządzania środowiskowego organizacji

Właściwy opis systemu jest istotny dla przedstawienia jasnych informacji o strukturze roboczej. Należy uwzględnić politykę środowiskową.

- 3) Opis wszystkich znaczących bezpośrednich i pośrednich aspektów środowiskowych, powodujących znaczący wpływ organizacji na środowisko, oraz wyjaśnienia dotyczące charakteru wpływu w odniesieniu do tych aspektów (załącznik I pkt 2 do rozporządzenia EMAS)

Należy oddzielnie wymienić bezpośrednie i pośrednie aspekty środowiskowe. Należy opisać ich wpływ przy zastosowaniu tabel i diagramów.

- 4) Opis celów i zadań środowiskowych, w odniesieniu do znaczących aspektów środowiskowych i wpływu na środowisko

Do oceny postępów w zakresie poprawy efektów działalności należy zastosować listy zadań i celów oraz wskaźniki. Należy uwzględnić program środowiskowy oraz odnieść się do konkretnych środków podjętych lub planowanych w celu poprawy efektów działalności.

- 5) Streszczenie dostępnych danych dotyczących efektów działalności środowiskowej organizacji w porównaniu z jej celami i zadaniami środowiskowymi, w odniesieniu do znaczącego wpływu organizacji na środowisko. Sprawozdawczość obejmuje główne wskaźniki i inne istniejące wskaźniki efektywności środowiskowej określone w sekcji C załącznika IV do rozporządzenia EMAS

Główne wskaźniki koncentrują się na sześciu kluczowych obszarach: energii, materiałach, wodzie, odpadach, różnorodności biologicznej i emisjach (zob. pkt 2.3.2.2).

Organizacja musi również uwzględnić w sprawozdawczości swoją efektywność w oparciu o inne bardziej szczegółowe wskaźniki dotyczące znaczących aspektów środowiskowych, jeżeli zostały one wskazane w przeglądzie środowiskowym. (zob. pkt 2.3.2.3). W przypadku gdy nie są dostępne dane ilościowe pozwalające na złożenie sprawozdania w sprawie znaczących bezpośrednich lub pośrednich aspektów środowiskowych, organizacje podają swoje wyniki na podstawie wskaźników jakościowych.

Jeżeli dla danego sektora dostępne są sektorowe dokumenty referencyjne, o których mowa w art. 46 rozporządzenia EMAS, organizacje powinny uwzględnić odpowiednie sektorowe wskaźniki efektywności środowiskowej określone w sektorowym dokumencie referencyjnym przy wyborze wskaźników⁽¹⁾ służących do sprawozdawczości środowiskowej.

- 6) Inne elementy dotyczące efektów działalności środowiskowej, w tym efektywność w świetle przepisów prawnych w odniesieniu do znaczącego wpływu na środowisko

Należy zastosować tabele lub wykresy przedstawiające porównanie wartości granicznych wynikających z podstawy prawnej z wartościami granicznymi określonymi lub obliczonymi przez organizację.

Nie zawsze możliwe jest zmierzenie efektów działalności środowiskowej na podstawie danych. Istotne są również miękkie wskaźniki, które mogą obejmować zmiany w zachowaniu, doskonalenie procesów oraz inne środki mające na celu poprawę efektywności środowiskowej.

Składając sprawozdania dotyczące tych innych czynników organizacje powinny uwzględnić odpowiednie sektorowe dokumenty referencyjne, o których mowa w art. 46 rozporządzenia EMAS. Powinny zatem podać w swojej deklaracji środowiskowej, w jaki sposób stosowne najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego oraz, jeżeli są dostępne, kryteria doskonałości, zostały zastosowane przy określaniu środków i działań oraz ewentualnie ustalaniu priorytetów w celu (dalszej) poprawy efektywności środowiskowej organizacji.

⁽¹⁾ Zgodnie z sekcją B lit. e) w załączniku IV do rozporządzenia EMAS deklaracja środowiskowa zawiera: »streszczenie dostępnych danych dotyczących efektów działalności środowiskowej organizacji w porównaniu z jej celami i zadaniami środowiskowymi, w odniesieniu do znaczącego wpływu organizacji na środowisko. Sprawozdawczość obejmuje główne wskaźniki i inne istniejące wskaźniki efektywności środowiskowej określone w sekcji C«. Sekcja C w załączniku IV stanowi: »każda organizacja składa co roku raport na temat efektów swojej działalności środowiskowej, odnosząc się do bardziej szczegółowych aspektów środowiskowych określonych w jej deklaracji środowiskowej oraz uwzględnia sektorowe dokumenty referencyjne, o których mowa w art. 46, jeśli są dostępne«.

Adekwatność i możliwość zastosowania najlepszych praktyk zarządzania środowiskowego oraz kryteriów doskonałości powinny zostać ocenione przez organizację zgodnie ze znaczącymi aspektami środowiskowymi określonymi przez organizację w jej przeglądzie środowiskowym, a także z aspektami technicznymi i finansowymi.

Elementy sektorowych dokumentów referencyjnych (wskaźniki, najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego lub kryteria doskonałości) uznane za nieadekwatne w odniesieniu do znaczących aspektów środowiskowych określonych przez organizację w jej przeglądzie środowiskowym nie powinny być ujęte w sprawozdaniu ani opisane w deklaracji środowiskowej.

7) *Odniesienie do mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska*

EMAS wymaga zgodności prawnej. Deklaracja środowiskowa stanowi okazję do wskazania, w jaki sposób organizacja osiąga tę zgodność.

Chociaż organizacje zarejestrowane w EMAS powinny posiadać wewnętrzną listę wszystkich stosownych wymagań prawnych, uwzględnienie ich wszystkich w deklaracji środowiskowej nie jest konieczne. W tym kontekście wystarczy ogólny opis.

8) *Nazwisko i numer akredytacji lub licencji weryfikatora środowiskowego oraz data walidacji*

Jeżeli organizacja publikuje swoją deklarację środowiskową jako część innego sprawozdania, powinna określić deklarację jako taką i wskazać, że została zwalidowana przez weryfikatora środowiskowego. Chociaż załączanie oświadczenia, o którym mowa w art. 25 ust. 9, do deklaracji środowiskowej EMAS nie jest obowiązkowe, uważa się to za najlepszą praktykę.

2.3.2. **Główne wskaźniki i inne istotne istniejące wskaźniki efektywności środowiskowej**

2.3.2.1. **Główne wskaźniki**

Organizacje muszą podać w sprawozdawczości główne wskaźniki efektywności środowiskowej (zwane też kluczowymi wskaźnikami efektywności) właściwe dla bezpośrednich aspektów środowiskowych organizacji. Powinny one również uwzględniać w sprawozdawczości inne wskaźniki efektywności właściwe dla bardziej szczegółowych aspektów środowiskowych. Powinny wziąć pod uwagę sektorowe dokumenty referencyjne, jeżeli są dostępne.

Główne wskaźniki stosuje się do wszystkich rodzajów organizacji. Służą one do pomiaru efektywności w następujących kluczowych obszarach:

- energia,
- materiały,
- woda,
- odpady,
- użytkowanie gruntów w odniesieniu do różnorodności biologicznej,
- emisje.

Każdy główny wskaźnik składa się z liczby A (wkład), liczby B (wynik) oraz liczby R wskazującej stosunek (A/B).

(i) **Liczba A (wkład)**

Wkład (liczba A) jest podawany w następujący sposób:

Energia:

- a) całkowite roczne zużycie energii wyrażone w MWh lub GJ;
- b) odsetek energii a) **wytworzonej** przez organizację z odnawialnych źródeł energii.

Wskaźnik b) ukazuje odsetek rocznego zużycia energii faktycznie wytworzonej przez organizację z odnawialnych źródeł energii. Energia zakupiona od dostawcy energii nie jest uwzględniona w tym wskaźniku i można ją uznać za część środków w ramach »zielonych zamówień«.

Materiały:

Roczny przepływ masy różnych używanych materiałów, wyrażony w tonach, z wyjątkiem nośników energii i wody.

Roczny przepływ masy różnych materiałów można podzielić według zastosowania tych materiałów. Materiały te mogą zawierać np. surowce, takie jak metal, drewno czy chemikalia, lub półprodukty, w zależności od działalności danej organizacji.

Woda:

Całkowite roczne zużycie wody wyrażone w m³.

Wskaźnik ten wymaga uwzględnienia w sprawozdawczości rocznego zużycia wody przez organizację.

Przydatnym rozwiązaniem jest wyszczególnienie różnych rodzajów zużycia wody i uwzględnienie w sprawozdawczości zużycia według źródła wody, np. wody powierzchniowej, wody podziemnej.

Pozostałe użyteczne informacje mogą obejmować ilość ścieków, ścieków oczyszczonych i ponownie wykorzystanych, recyklingu wody deszczowej i szarej wody.

Odpady:

Dotyczy to całkowitej rocznej ilości wytwarzanych

- odpadów (z podziałem na typy), wyrażonej w tonach,
- odpadów niebezpiecznych, wyrażonej w tonach lub kilogramach.

Na mocy rozporządzenia EMAS sprawozdawczość dotycząca odpadów i odpadów niebezpiecznych jest obowiązkowa. Dobrą praktyką jest podział odpadów na typy w odniesieniu do obu strumieni. Jako podstawę należy przyjąć wyniki przeglądu środowiskowego, w tym zobowiązania prawne dotyczące sprawozdań na temat odpadów. Możliwe jest prowadzenie bardziej szczegółowej sprawozdawczości zgodnie z krajowym systemem klasyfikacji odpadów wdrażającym europejski wykaz odpadów.

Podawanie w sprawozdaniach długich wykazów rodzajów odpadów może przynieść efekty odwrotne od zamierzonych i utrudnić komunikację, zatem możliwym rozwiązaniem jest »tworzenie klastrów« informacji według europejskiego wykazu. Odpady można następnie rejestrować według wagi lub objętości w odniesieniu do różnych rodzajów, takich jak metale, plastik, papier, szlam, popiół itp. Przydatne byłoby również dodanie informacji na temat ilości odpadów, które są odzyskiwane, przetwarzane, stosowane w produkcji energii lub składowane.

Użytkowanie gruntów w odniesieniu do różnorodności biologicznej:

Użytkowanie gruntów wyrażone w m² na terenie zabudowanym.

Różnorodność biologiczna jest złożoną, stosunkowo nową kwestią pośród głównych wskaźników. Niektóre z czynników prowadzących do utraty różnorodności biologicznej (zmiana klimatu, emisje/zanieczyszczenie) są już uwzględnione w aspektach środowiskowych i powiązanych wskaźnikach w rozporządzeniu EMAS, obejmujących zużycie energii i wody, emisje, odpady itp.

Nie wszystkie wskaźniki różnorodności biologicznej są istotne dla wszystkich sektorów/organizacji i nie wszystkie można wdrożyć bezpośrednio wraz z rozpoczęciem zarządzania tymi aspektami. W przeglądzie środowiskowym należy wyraźnie wskazać właściwe czynniki. Organizacja powinna rozważyć nie tylko wpływ lokalny, ale także bardziej ogólny bezpośredni i pośredni wpływ na różnorodność biologiczną, np. wydobycie surowców, łańcuch zamówień/dostaw, produkcję i produkty, transport i logistykę, marketing i komunikację. Nie istnieje jeden wskaźnik właściwy dla wszystkich organizacji.

Za wspólny mianownik można uznać wskaźnik różnorodności biologicznej dotyczący użytkowania gruntów przedstawiony w załączniku IV do rozporządzenia EMAS. Obejmuje on jedynie lokale organizacji w znaczeniu terenu zabudowanego. Zaleca się jednak, aby we wskaźniku dotyczącym użytkowania gruntów uwzględnić również powierzchnie nieprzepuszczalne.

Emisje:

- a) całkowite roczne emisje gazów cieplarnianych (CO₂, CH₄, N₂O, HFC, PFC, SF₆) wyrażone w tonach ekwiwalentu CO₂;
- b) całkowite roczne emisje do powietrza (w tym przynajmniej emisje SO₂, NO_x, PM) wyrażone w kilogramach lub tonach.

Uwaga: Ponieważ wpływy tych substancji są różne, nie należy ich sumować.

Należy wyjaśnić podejście do ilościowego określenia emisji, w szczególności gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń powietrza (¹). Na wstępie organizacje muszą uwzględnić obowiązujące wymagania prawne. Ma to wyraźnie miejsce w przypadku organizacji, których instalacje wchodzą w zakres unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji lub rozporządzenia w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń. W innych przypadkach można zastosować europejskie, uznawane globalnie lub narodowe/regionalne wspólne metodyki, jeżeli są one dostępne.

Chociaż uwzględnianie w sprawozdawczości głównych wskaźników jest obowiązkowe tylko w odniesieniu do bezpośrednich aspektów, dana organizacja musi uwzględnić wszystkie znaczące aspekty środowiskowe – bezpośrednie i pośrednie. Najlepszym rozwiązaniem jest zatem uwzględnienie w sprawozdawczości znaczących pośrednich emisji gazów cieplarnianych, najlepiej oddzielnie od emisji bezpośrednich.

(ii) Liczba B (wynik)

Całkowity roczny wynik (liczba B) jest taki sam dla wszystkich obszarów, ale dostosowany do różnych rodzajów organizacji:

- a) sektor produkcji (przemysł): należy podać całkowitą wartość dodaną brutto w milionach EUR lub całkowity roczny wynik fizyczny wyrażony w tonach. Małe organizacje mogą podać całkowity roczny obrót bądź liczbę pracowników;
- b) sektor nieprodukcyjny (usługi, administracja): należy podać liczbę pracowników.

2.3.2.2. Główne wskaźniki i powiązane elementy elastyczności – racje

Ważne jest zrozumienie racji stojących za określeniem wskaźników i elementów elastyczności zawartych w rozporządzeniu EMAS (załącznik IV do rozporządzenia EMAS).

W załączniku IV sekcji C pkt1 stwierdza się, że wskaźniki muszą:

- a) przedstawiać dokładną wycenę efektów działalności środowiskowej organizacji;
- b) być zrozumiałe i jednoznaczne;
- c) umożliwiać porównanie poszczególnych lat w celu dokonania oceny rozwoju efektów działalności środowiskowej organizacji;
- d) umożliwiają porównanie z, odpowiednio, sektorowymi, krajowymi lub regionalnymi punktami odniesienia;
- e) umożliwiać porównanie ze stosownymi wymaganiami prawnymi.

Są to główne funkcje kluczowych wskaźników efektywności środowiskowej.

Istnieje jednak pewna **elastyczność** co do stosowania wskaźników, jeżeli ma to pomóc w spełnieniu ich funkcji.

Są one następujące:

- **warunki dotyczące stosowania klauzuli poufności, o których mowa w załączniku IV sekcji C pkt 1** – »jeżeli ujawnienie miałoby negatywny wpływ na poufność informacji handlowych lub przemysłowych organizacji [...], organizacja ta może indeksować te informacje w swojej sprawozdawczości, np.: poprzez ustanowienie roku bazowego (o indeksie 100), od którego podawałoby zmiany rzeczywistego wkładu/wpływu«. Na klauzulę tę można się powołać, jeżeli zastosowanie wskaźnika może ujawnić dane szczególnie chronione, które umożliwiłyby konkurentowi obliczenie średniej ceny produkcji,

(¹) Rozporządzenie EMAS nie jest jednak właściwym miejscem do ustalania metodyki lub narzędzi do opracowania wykazów emisji lub określenia ilościowego emisji.

- **warunki dotyczące NIEuwzględniania w sprawozdawczości konkretnego głównego wskaźnika zawarte w załączniku IV** – załącznik IV sekcja C pkt 2 lit. a) i b) dotyczą głównych wskaźników stanowi, że »w przypadku gdy organizacja dojdzie do wniosku, że jeden lub większa liczba głównych wskaźników nie ma znaczenia dla jej znaczących bezpośrednich aspektów środowiskowych, organizacja może nie uwzględnić tych wskaźników w swojej sprawozdawczości. Organizacja przedstawia uzasadnienie takiej decyzji, nawiązując do swojego przeglądu środowiskowego«. Do celów przejrzystości uzasadnienie takie powinno być również wspomniane w deklaracji środowiskowej. Ponieważ każdy główny wskaźnik składa się z liczby A jako wkładu, liczby B jako wyniku i liczby R jako stosunku A/B, przedmiotowy element elastyczności ma zastosowanie do **całego głównego wskaźnika jako takiego, w tym konkretnego stosunku A/B**,
- **warunki sprawozdawczości przy zastosowaniu innego wskaźnika (A/B) ZAMIAST szczegółowego głównego wskaźnika, jak określono w załączniku IV** – jeżeli organizacja decyduje się nie składać sprawozdań na podstawie konkretnego wskaźnika lub konkretnych wskaźników, jak stanowi załącznik IV, ale zamiast tego wybiera inny wskaźnik, to wskaźnik ten również powinien przewidywać wkład A i wynik B. Korzystanie z takiej możliwości powinno być zawsze uzasadnione w odniesieniu do przeglądu środowiskowego, ukazując, w jaki sposób wybrany wariant pomaga w lepszym wskazaniu odpowiedniej efektywności. W odniesieniu do tego przepisu szczegółowego należy uwzględnić sektorowy dokument referencyjny EMAS, jeżeli jest on dostępny dla danego sektora. Na przykład w przypadku usługi zakwaterowania turystycznego zamiast »liczby pracowników« można zdecydować się na »osobodobę«, szkoła może wybrać »liczbę uczniów«, organizacja zajmująca się gospodarką odpadami może zastosować »ilość zagospodarowanych odpadów, w tonach«, a szpital może preferować »liczbę pacjentów zostających na noc« itp.,
- **warunki dotyczące stosowania innych elementów do wyrażenia wkładu (A) i wyniku (B) W UZUPEŁNIENIU do szczegółowych głównych wskaźników przedstawionych w załączniku IV** – organizacja może również zastosować inne elementy do wyrażenia całkowitego rocznego wkładu/wpływu w danym obszarze oraz całkowitego rocznego wyniku. Na przykład organizacja świadcząca usługi może zgłosić zastosowanie pomiaru wyniku (B) »liczba pracowników« w odniesieniu do swojego komponentu administracyjnego, a innego pomiaru wyniku w odniesieniu do konkretnych świadczonych usług,
- **jednostki pomiaru** – jeżeli jednostki przytoczone w załączniku IV do rozporządzenia EMAS nie odzwierciedlają wyraźnie efektywności środowiskowej danej organizacji i nie przedstawiają jasnego obrazu do celów komunikacyjnych, można skorzystać z rozwiązań alternatywnych, jeżeli organizacja przedstawi uzasadnienie takiego działania. Musi istnieć możliwość przeliczenia tych jednostek na jednostki wyszczególnione w rozporządzeniu. Najlepszym rozwiązaniem jest dodanie przypisu z przelicznikiem,
- **waluty związane z WDB lub całkowitym rocznym obrotem inne niż euro** – chociaż rozporządzenie EMAS odnosi się do »mln EUR« jako środka pomiaru wyniku dla wartości dodanej brutto, organizacje spoza strefy euro mogą stosować swoją walutę krajową.

2.3.2.3. Inne istotne wskaźniki efektywności środowiskowej

Organizacja musi również uwzględnić w sprawozdawczości swoją efektywność według innych stosownych wskaźników dotyczących znaczących aspektów środowiskowych, jeżeli zostały one wskazane w przeglądzie środowiskowym.

W przypadku gdy dla danego sektora dostępne są sektorowe dokumenty referencyjne, o których mowa w art. 46 rozporządzenia EMAS, ocena efektów działalności środowiskowej organizacji uwzględnia stosowny dokument.

Organizacje powinny zatem uwzględnić odpowiednie sektorowe wskaźniki efektywności środowiskowej określone w sektorowym dokumencie referencyjnym przy wyborze wskaźników⁽¹⁾ służących do sprawozdawczości środowiskowej. Organizacje powinny uwzględnić wskaźniki zaproponowane w odpowiednich sektorowych dokumentach referencyjnych oraz ich stosowność dla znaczących aspektów środowiskowych określonych przez daną organizację w jej przeglądzie środowiskowym. Wskaźniki powinny być uwzględniane jedynie w przypadku, gdy są one istotne dla tych aspektów środowiskowych, które oceniono w przeglądzie środowiskowym jako najbardziej znaczące.

2.3.2.4. Odpowiedzialność na poziomie lokalnym

Odpowiedzialność na poziomie lokalnym jest ważnym elementem w EMAS. Dlatego wszystkie organizacje zarejestrowane w EMAS powinny składać sprawozdania na temat znaczącego wpływu na środowisko każdego obiektu zgodnie z opisem w załączniku IV do rozporządzenia.

⁽¹⁾ Zgodnie z sekcją B lit. e) w załączniku IV do rozporządzenia EMAS deklaracja środowiskowa zawiera: »streszczenie dostępnych danych dotyczących efektów działalności środowiskowej organizacji w porównaniu z jej celami i zadaniami środowiskowymi, w odniesieniu do znaczącego wpływu organizacji na środowisko. Sprawozdawczość obejmuje główne wskaźniki i inne istniejące wskaźniki efektywności środowiskowej określone w sekcji C«. Sekcja C w załączniku IV stanowi: »każda organizacja składa co roku raport na temat efektów swojej działalności środowiskowej, odnosząc się do bardziej szczegółowych aspektów środowiskowych określonych w jej deklaracji środowiskowej oraz uwzględnia sektorowe dokumenty referencyjne, o których mowa w art. 46, jeśli są dostępne«.

W każdym przypadku należy przedstawić tendencje na poziomie obiektu w zakresie emisji do powietrza i wody, zużycia energii i ilości odpadów. W przypadku, gdy zastosowanie ma procedura weryfikacji dla wielu obiektów opisana w pkt 2.4.3 niniejszego przewodnika, takie informacje mogą być przekazywane na poziomie grupy obiektów pod warunkiem że dane liczbowe dokładnie oddają tendencje na poziomie obiektu.

Organizacja może indeksować informacje tylko wtedy, gdy jest to związane z kwestiami poufności (zob. pkt 2.3.2.2).

Należy także uwzględnić fakt, że ciągle doskonalenie można osiągać w obiektach stałych, ale nie w obiektach tymczasowych. W przypadku zaistnienia tej kwestii należy ją przedstawić w przeglądzie środowiskowym. Należy uwzględnić możliwość wdrożenia środków alternatywnych, w tym np. innych wskaźników »miękkich« (jakościowych). W każdym razie informacje dotyczące obiektów tymczasowych można rozważyć w przypadku sektorów objętych sektorowymi dokumentami referencyjnymi EMAS.

Tabela 7

Przykład zastosowania głównych wskaźników efektywności w organizacjach administracji publicznej

Główny wskaźnik	Roczny wkład/wpływ (A)	Całkowity roczny wynik organizacji (B)	Stosunek A/B
Energia	Roczne zużycie w MWh, GJ	Liczba pracowników (sektor nieprodukcyjny)	MWh/osobę lub kWh/osobę
Materiały	Roczne zużycie papieru w tonach	Liczba pracowników (sektor nieprodukcyjny)	Tony/osobę lub liczba kartek papieru/osobę/dzień
Woda	Roczne zużycie w m ³	Liczba pracowników (sektor nieprodukcyjny)	m ³ /osobę lub l/osobę
Odpady	Roczna ilość wytwarzanych odpadów w tonach Roczna ilość wytwarzanych odpadów niebezpiecznych w kilogramach	Liczba pracowników (sektor nieprodukcyjny)	Tony odpadów/osobę lub kg/osobę kg odpadów niebezpiecznych/osobę
Użytkowanie gruntów w odniesieniu do różnorodności biologicznej	Użytkowanie gruntów, m ² terenu zabudowanego (w tym powierzchni nieprzepuszczalne)	Liczba pracowników (sektor nieprodukcyjny)	m ² terenu zabudowanego/osobę lub m ² powierzchni nieprzepuszczalnej/osobę
Emisje gazów cieplarnianych	Roczne emisje gazów cieplarnianych w tonach CO ₂ e (CO ₂ e = ekwiwalent CO ₂)	Liczba pracowników (sektor nieprodukcyjny)	Tony CO ₂ e/osobę lub kg CO ₂ e/osobę

Tabela 8

Przykład zastosowania głównych wskaźników efektywności w sektorze produkcyjnym

Główny wskaźnik	Roczny wkład/wpływ (A)	Całkowity roczny wynik organizacji (B)	Stosunek A/B
Energia	Roczne zużycie w MWh, GJ	Całkowita roczna wartość dodana brutto (mln EUR) (*) lub całkowity roczny wynik (tony)	MWh/mln EUR lub MWh/tony produktu
Materiały	Roczny przepływ masy różnych używanych materiałów, w tonach	Całkowita roczna wartość dodana brutto (mln EUR) (*) lub całkowity roczny wynik (tony)	W odniesieniu do każdego z różnych użytych materiałów: materiał w tonach/mln EUR lub materiał w tonach/tonę produktu

Główny wskaźnik	Roczny wkład/wpływ (A)	Całkowity roczny wynik organizacji (B)	Stosunek A/B
Woda	Roczne zużycie w m ³	Całkowita roczna wartość dodana brutto (mln EUR) (*) lub całkowity roczny wynik (tony)	m ³ /mln EUR lub m ³ /tonę produktu
Odpady	Roczna ilość wytwarzanych odpadów w tonach	Całkowita roczna wartość dodana brutto (mln EUR) (*) lub całkowity roczny wynik (tony)	tony odpadów/mln EUR lub tony odpadów/tonę produktu
	Roczna ilość wytwarzanych odpadów niebezpiecznych w tonach		tony odpadów niebezpiecznych/mln EUR lub tony odpadów niebezpiecznych/tonę produktu
Użytkowanie gruntów w odniesieniu do różnorodności biologicznej	Użytkowanie gruntów, m ² terenu zabudowanego (w tym powierzchni nieprzepuszczalne)	Całkowita roczna wartość dodana brutto (mln EUR) (*) lub całkowity roczny wynik (tony)	m ² terenu zabudowanego lub m ² powierzchni nieprzepuszczalnej/mln EUR lub m ² terenu zabudowanego lub m ² powierzchni nieprzepuszczalnej/tonę produktu
Emisje gazów cieplarnianych	Roczne emisje gazów cieplarnianych w tonach CO ₂ e	Całkowita roczna wartość dodana brutto (mln EUR) (*) lub całkowity roczny wynik (tony)	Tony ekwiwalentu CO ₂ /mln EUR lub tony ekwiwalentu CO ₂ /tonę produktu

(*) Oficjalna definicja wartości dodanej brutto znajduje się w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1503/2006 z dnia 28 września 2006 r. wykonujące i zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1165/98 dotyczące krótkoterminowych statystyk w odniesieniu do definicji zmiennych, wykazu zmiennych oraz częstotliwości zestawiania danych. Wartość dodana w cenach podstawowych może być obliczona na podstawie obrotu (z wyłączeniem podatku VAT i innych podobnych podatków podlegających odliczeniu, bezpośrednio związanych z obrotem), plus produkcja skapitalizowana, plus inne przychody z działalności operacyjnej, plus lub minus zmiany poziomu zapasów, minus zakup towarów i usług, minus inne podatki nałożone na produkty, które związane są z obrotem, ale nie podlegają odliczeniu, plus wszystkie otrzymane subsydia do produktów. Dochody i wydatki zaklasyfikowane jako finansowe lub nadzwyczajne w księgach rachunkowych przedsiębiorstwa nie są ujmowane w wartości dodanej. Subsydia do produktów są zatem zawarte w wartości dodanej w cenach podstawowych, podczas gdy wszystkie podatki nałożone na produkty są wyłączone. Wartość dodana jest obliczana »brutto«, gdyż korekty wartości (takie jak amortyzacja) nie są odejmowane.

Uwaga: Deklaracja środowiskowa EMAS może być wykorzystywana w sprawozdawczości dotyczącej szczególnych głównych wskaźników efektywności, szczególnie w odniesieniu do energii i emisji gazów cieplarnianych.

2.4. PROCEDURA WERYFIKACJI I WALIDACJI

»Weryfikacja« oznacza proces oceny zgodności przeprowadzany przez weryfikatora środowiskowego w celu wykazania, czy przegląd środowiskowy, polityka środowiskowa, system zarządzania środowiskowego i wewnętrzny audyt środowiskowy organizacji oraz ich wdrożenie spełniają wymogi niniejszego rozporządzenia.

»Walidacja« oznacza potwierdzenie przez weryfikatora środowiskowego, który przeprowadził weryfikację, że informacje i dane zawarte w deklaracji środowiskowej i zaktualizowanej deklaracji środowiskowej organizacji są rzetelne, wiarygodne i prawidłowe oraz że spełniają wymogi niniejszego rozporządzenia.

2.4.1. Kto jest upoważniony do weryfikowania i walidowania EMAS?

Przedmiotowe zadania mogą wykonywać jedynie akredytowani i licencjonowani weryfikatorzy środowiskowi.

»Weryfikator środowiskowy« oznacza: jednostkę oceniającą zgodność, określoną w rozporządzeniu [Parlamentu Europejskiego i Rady] ⁽¹⁾ (WE) nr 765/2008 lub dowolny związek lub grupę takich jednostek, które uzyskały akredytację zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia; każdą osobę fizyczną lub prawną albo każdy związek lub grupę takich osób, które otrzymały licencję na dokonywanie weryfikacji i walidacji zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia ⁽²⁾.

- Organizacja może skontaktować się z organem właściwym EMAS w swoim państwie członkowskim bądź z jednostką akredytującą lub jednostką licencjonującą EMAS odpowiedzialną za akredytację weryfikatorów EMAS w celu otrzymania informacji na temat akredytowanych weryfikatorów środowiskowych. Jeżeli organizacja pragnie uzyskać informacje na temat weryfikatorów działających w jej sektorze w państwie członkowskim innym niż jej własne państwo, jest to możliwe za pośrednictwem rejestru UE EMAS ⁽³⁾.
- Zakres działalności akredytowanego lub licencjonowanego weryfikatora środowiskowego ustala się według kodów NACE, klasyfikacji działalności gospodarczej określonej w rozporządzeniu (WE) nr 1893/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁴⁾. Zawierając umowę z weryfikatorem środowiskowym organizacja musi upewnić się, że weryfikator jest akredytowany lub licencjonowany w zakresie określonego kodu NACE odpowiadającego działalności organizacji.
- Po otrzymaniu akredytacji lub licencji w jednym państwie członkowskim weryfikator może prowadzić weryfikację we wszystkich państwach UE ⁽⁵⁾.
- Informacje na temat akredytowanych lub licencjonowanych weryfikatorów są dostępne na stronach internetowych Komisji oraz za pośrednictwem właściwych organów w państwach członkowskich.

Uwaga: Dla organizacji korzystne jest sprawdzenie, czy weryfikator zgłosił informacje, o których mowa w art. 24 rozporządzenia EMAS, do odpowiedniej jednostki akredytującej lub jednostki licencjonującej co najmniej cztery tygodnie przed rozpoczęciem weryfikacji w celu umożliwienia nadzoru ze strony jednostki akredytującej lub jednostki licencjonującej państwa członkowskiego, w którym weryfikator środowiskowy chce prowadzić działalność. W przypadku braku nadzoru właściwy organ może odmówić rejestracji organizacji.

2.4.2. *Jakie są zadania weryfikatorów środowiskowych?*

- 1) Weryfikowanie, czy organizacja spełnia wszystkie wymogi określone w rozporządzeniu EMAS w odniesieniu do wstępnego przeglądu środowiskowego, systemu zarządzania środowiskowego, audytu środowiskowego i jego wyników oraz deklaracji środowiskowej.
- 2) Sprawdzanie, czy organizacja spełnia odpowiednie wspólnotowe, krajowe, regionalne i lokalne wymagania prawne w odniesieniu do środowiska.

Uwaga 1: Weryfikator musi sprawdzić, czy organizacja ustanowiła, wdrożyła i utrzymywała procedurę (procedury) okresowej oceny zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi ⁽⁶⁾. Weryfikator przeprowadza dogłębną kontrolę zgodności organizacji z prawem. W ramach tego zadania sprawdza otrzymane dowody rzeczowe w celu stwierdzenia, czy nie naruszono przepisów w dziedzinie środowiska ⁽⁷⁾. Weryfikatorzy mogą korzystać z ustaleń organów egzekwowania prawa. Jeżeli nie zostaną znalezione dowody na nieprzestrzeganie przepisów, należy to odnotować w deklaracji środowiskowej; deklarację tę musi podpisać weryfikator. Weryfikator ma jednak obowiązek sprawdzić, czy wymogi rozporządzenia są spełnione, za pomocą standardowych technik audytu. Oznacza to, że nie będzie on w stanie sprawdzić przestrzegania wymagań prawnych w taki sam sposób, w jaki czynią to organy egzekwowania prawa.

Uwaga 2: Jeżeli weryfikator wykryje przypadek niezgodności lub nieprzestrzegania przepisów w okresie między dwiema rejestracjami, istnieją następujące możliwości. Weryfikator może zgłosić właściwemu organowi, że daną organizację należy usunąć z rejestru EMAS. Alternatywnie, jeżeli organizacja wykazała, że w odpowiednim czasie we współpracy z organami egzekwowania prawa podjęła środki w celu przywrócenia zgodności z prawem, weryfikator może nadal podpisać oświadczenie w sprawie czynności weryfikacyjnych i walidacyjnych, zgodnie z załącznikiem VII do rozporządzenia.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 30).

⁽²⁾ Odniesienie do »niniejszego rozporządzenia« w rozporządzeniu EMAS dotyczy rozporządzenia EMAS.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_registrations/register_en.htm

⁽⁴⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1893/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2 i zmieniające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3037/90 oraz niektóre rozporządzenia WE w sprawie określonych dziedzin statystycznych (Dz.U. L 393 z 30.12.2006, s. 1).

⁽⁵⁾ Z zastrzeżeniem wymogów dotyczących nadzoru ze strony jednostki akredytującej lub jednostki licencjonującej państwa członkowskiego, w którym weryfikator środowiskowy chce prowadzić weryfikację, zgodnie z art. 24 rozporządzenia EMAS.

⁽⁶⁾ Pkt A.9.1.2 »Ocena zgodności« oraz pkt A.10.2 »Niezdgodności i działania korygujące« załącznika II do rozporządzenia.

⁽⁷⁾ Art. 13 ust. 2 lit. c) oraz weryfikacja, czy zainteresowane strony nie złożyły jakichkolwiek stosownych skarg lub czy skargi zostały rozwiązane w pozytywny sposób (art. 13 ust. 2 lit. d)).

- 3) Sprawdzanie ciągłej poprawy efektów działalności środowiskowej organizacji.
- 4) Sprawdzanie rzetelności, wiarygodności i dokładności danych dołączonych i wykorzystanych w deklaracji środowiskowej EMAS oraz wszelkich informacji dotyczących środowiska, które mają być zwalidowane.
- 5) Wizytowanie organizacji lub obiektu. W przypadku organizacji posiadających jeden obiekt lub wiele obiektów obowiązują różne procedury, dlatego też istotne jest, aby podkreślić różnice w poszczególnych podejściach. W rozporządzeniu EMAS (art. 25 ust. 4) wymaga się, aby weryfikator wizytował organizację za każdym razem, gdy konieczne jest przeprowadzenie czynności walidacyjnych/weryfikacyjnych.
 - a) W przypadku organizacji z jednym obiektem oznacza to, że weryfikator musi wizytować ten obiekt co roku.
 - b) W przypadku małych organizacji z jednym obiektem oraz w sytuacjach, gdy możliwe jest zastosowanie odstępstwa dla małych organizacji (art. 7), czynności walidacyjne/weryfikacyjne należy przeprowadzić po dwóch i czterech latach, w związku z czym weryfikator jest zobowiązany przeprowadzić wizytę w obiekcie po dwóch i czterech latach.
 - c) Jeżeli jednak chodzi o zarejestrowaną organizację posiadającą wiele obiektów, na podstawie art. 25 ust. 4 od weryfikatora w dalszym ciągu wymaga się wizytowania organizacji za każdym razem, gdy przeprowadza się czynności weryfikacyjne/walidacyjne. Z prawnego punktu widzenia obowiązek ten można zatem uznać za spełniony, gdy weryfikator wizytuje organizację (np. jeden obiekt bądź różne obiekty) co roku.

Biorąc jednak pod uwagę zadania weryfikatora i jego deklarację dotyczącą zgodności z prawem, w programie wizyt należy jednak zapewnić przeprowadzenie wizytacji (całościowej weryfikacji) każdego obiektu wymienionego w numerze rejestracyjnym tej organizacji posiadającej wiele obiektów przynajmniej raz w ciągu 36-miesięcznego cyklu. Bez przeprowadzenia całościowej weryfikacji każdego z wymienionych obiektów co najmniej raz w ciągu tego cyklu weryfikator nie wywiąże się ze swoich zadań zgodnie z wymogami rozporządzenia EMAS III. Oznacza to również, że przed dokonaniem pierwszej rejestracji organizacji, weryfikator środowiskowy musi przeprowadzić wizytację we wszystkich obiektach organizacji posiadającej wiele obiektów.

Jako wyjątek od tej ogólnej reguły, do weryfikacji organizacji posiadającej wiele obiektów można zastosować metodykę doboru próby. Jeżeli spełnione zostaną określone warunki, weryfikatorzy mogą przeprowadzić w cyklu 36-miesięcznym wizytację w wybranych obiektach, które są reprezentatywne dla działalności organizacji i zapewniają rzetelną i wiarygodną ocenę ogólnego poziomu efektów działalności środowiskowej organizacji oraz zgodności z wymogami rozporządzenia EMAS.

Tę metodykę doboru próby można wykorzystać jedynie za obopólnym porozumieniem z weryfikatorem środowiskowym i pod warunkiem spełnienia wymagań określonych w pkt 2.4.3 i wytycznych dotyczących stosowania określonych w pkt 2.4.4 niniejszego przewodnika.

W związku z tym, jeżeli organizacja wnosi o zastosowanie metody doboru próby, weryfikator sprawdza następujące elementy, aby stwierdzić, czy wykorzystanie metody doboru próby jest stosowne:

- organizacja spełnia wymogi, o których mowa w pkt 2.4.3 niniejszego przewodnika,
- przestrzega się wytycznych dotyczących stosowania określonych w pkt 2.4.4.

Ponadto weryfikator środowiskowy może podjąć decyzję o ograniczeniu doboru próby w przypadku, gdy dobór próby w obiekcie nie pozwala na uzyskanie wystarczającego zaufania co do skuteczności systemu zarządzania, ze względu na szczególne okoliczności. Weryfikatorzy środowiskowi powinni określić takie ograniczenia w odniesieniu do:

- warunków środowiskowych lub innych istotnych względów związanych z organizacją,
- różnic w realizacji systemu zarządzania na poziomie lokalnym w celu uwzględnienia specyfiki różnych obiektów,
- historii zgodności organizacji (np. opisane przez organy egzekwowania prawa przypadki nieprzestrzegania przepisów, liczba skarg oraz ocena działań korygujących).

W takim przypadku weryfikator powinien udokumentować szczegółowe powody ograniczenia zdolności organizacji do wykorzystania doboru próby.

Weryfikator środowiskowy przeprowadza również ocenę przejrzystości zgrupowania podobnych obiektów zgodnie z pkt 2.4.3.2 oraz skutków takiego zgrupowania dla treści deklaracji środowiskowej oraz w odniesieniu do ogólnych efektów działalności środowiskowej organizacji. Wyniki i wnioski z tej oceny są udokumentowane w sprawozdaniu z weryfikacji.

Weryfikator środowiskowy przechowuje szczegółowe zapisy dotyczące każdego wniosku w sprawie doboru próby w wielu obiektach, uzasadniające metodykę doboru próby oraz zastosowane parametry/kryteria oraz wykazujące, że dobór próby odbywa się zgodnie z niniejszym dokumentem.

- 6) Jeśli podczas procesu weryfikacji w organizacji posiadającej wiele obiektów, w której zastosowano metodę doboru próby, wykryte zostaną przypadki niezgodności lub nieprzestrzegania przepisów, weryfikator:
- bada, w jakim stopniu przypadki niezgodności lub nieprzestrzegania przepisów dotyczą danego obiektu, lub czy mogą one dotyczyć także innych obiektów,
 - wzywa organizację do wskazania wszystkich obiektów, których mogło to dotyczyć, podjęcia niezbędnych działań korygujących w tych obiektach oraz dostosowania systemu zarządzania w przypadku, gdy istnieją wskazania, iż taka niezgodność lub nieprzestrzeganie przepisów mogłyby wskazywać na niedociągnięcia w ogólnym systemie zarządzania, które mogą ewentualnie mieć wpływ na inne obiekty. W przypadku niezgodności lub nieprzestrzegania przepisów, których nie można skorygować poprzez podjęcie w porę działań korygujących, weryfikator powinien zgłosić właściwemu organowi, że dana organizacja musi zostać zawieszona lub usunięta z rejestru EMAS,
 - wymaga dowodów na podjęcie tych działań oraz weryfikuje ich skuteczność zwiększając liczebność próby poprzez dodanie dodatkowych obiektów po wprowadzeniu działań korygujących, oraz
 - waliduje deklarację środowiskową i podpisuje oświadczenie w sprawie czynności weryfikacyjnych i walidacyjnych, zgodnie z załącznikiem VII do rozporządzenia jedynie wtedy, gdy upewnił się na podstawie dowodów, że wszystkie obiekty spełniają wymogi rozporządzenia EMAS oraz wszystkie wymogi prawne odnoszące się do środowiska.
- 7) Podczas pierwszej weryfikacji weryfikator sprawdza co najmniej, czy organizacja spełnia poniższe wymogi:
- a) posiada w pełni funkcjonujący system zarządzania środowiskowego,
 - b) posiada w pełni zaplanowany program audytu,
 - c) zakończyła przegląd zarządzania,
 - d) jeżeli organizacja pragnie stosować metodę doboru próby w celu weryfikacji obiektów, czy spełniono przepisy pkt 2.4.3 i 2.4.4 niniejszego przewodnika, oraz
 - e) czy organizacja przygotowała deklarację środowiskową EMAS oraz uwzględniła sektorowe dokumenty referencyjne, jeżeli były one dostępne.

2.4.3. Wymogi dotyczące wykorzystania metody doboru próby do celów weryfikacji organizacji posiadających wiele obiektów

2.4.3.1. Zasady ogólne

Stosowanie metody doboru próby może być odpowiednie dla organizacji posiadających wiele obiektów w celu dostosowania wysiłku pracy włożonego w weryfikację bez narażania zaufania co do zgodności z prawem i pełnego wdrożenia systemu zarządzania, tak aby osiągnąć ciągłą poprawę efektów działalności środowiskowej w każdym obiekcie objętym zakresem rejestracji w EMAS.

W stosownych przypadkach, zgodnie z kryteriami określonymi w pkt 2.4.3.2 i na wniosek organizacji, weryfikator środowiskowy może zgodzić się na stosowanie metody doboru próby w celu weryfikacji organizacji posiadającej wiele obiektów.

2.4.3.2. Kryteria kwalifikowalności dla organizacji

- a) Procedury doboru próby w organizacji posiadającej wiele obiektów można stosować jedynie do grup podobnych obiektów.
- b) Podobieństwo tych obiektów określa się biorąc pod uwagę lokalizację w tym samym państwie członkowskim, prowadzenie tego samego rodzaju działalności, stosowanie tej samej procedury, podleganie tym samym wymogom prawnym, uwzględnianie podobnych aspektów środowiskowych i wywieranie podobnego wpływu na środowisko, porównywalne znaczenie wpływu na środowisko oraz podobne praktyki w zakresie kontroli i zarządzania środowiskowego.
- c) Grupy podobnych obiektów ustala się jako część systemu zarządzania środowiskowego oraz w porozumieniu z weryfikatorem środowiskowym. Grupy te są uwzględniane w audytach wewnętrznych i przeglądzie zarządzania oraz wymienione w deklaracji środowiskowej.
- d) Wszystkie obiekty nie wchodzące w skład grupy ze względu na brak podobieństwa wyklucza się z zakresu doboru próby i muszą być weryfikowane indywidualnie.
- e) Wszystkie obiekty objęte zakresem rejestracji w EMAS są pod bezpośrednią kontrolą i zwierzchnictwem organizacji.

- f) System zarządzania środowiskowego jest kontrolowany i zarządzany centralnie i podlega przeglądowi centralnego zarządzania. Wszystkie obiekty objęte zakresem rejestracji w EMAS podlegają przeglądowi środowiskowemu organizacji i programowi audytu wewnętrznego oraz zostały poddane wewnętrznemu audytowi (w tym kontroli zgodności z prawem) przed pierwszą rejestracją.

Ponadto organizacja musi wykazać swoje uprawnienia i możliwości zainicjowania zmian organizacyjnych we wszystkich obiektach objętych zakresem rejestracji w EMAS, jeżeli jest to wymagane do osiągnięcia celów środowiskowych. Organizacja musi również wykazać swoją zdolność do gromadzenia i analizowania danych (w tym między innymi elementów wymienionych poniżej) ze wszystkich obiektów, w tym siedziby głównej:

- wszystkie elementy objęte przeglądem środowiskowym zgodnie z definicją zawartą w załączniku I do rozporządzenia EMAS (rozporządzenie (WE) nr 1221/2009), co obejmuje m.in. identyfikację mających zastosowanie wymogów prawnych, aspektów środowiskowych i powiązanych skutków oraz praktyki i procedury zarządzania środowiskowego,
 - dokumentacja systemu zarządzania środowiskowego i zmian systemowych,
 - audyt wewnętrzny i ocena wyników, w tym ocena zgodności z wymogami prawnymi odnoszącymi się do środowiska,
 - przegląd zarządzania,
 - efekty działalności środowiskowej,
 - skargi, oraz
 - ocena działań korygujących.
- g) Doboru próby nie stosuje się w przypadku:
- organizacji, którym przyznano zachęty na podstawie wymogu weryfikacji wszystkich obiektów w cyklu weryfikacji,
 - obiektów znajdujących się w państwach trzecich,
 - obiektów działających w oparciu o zasadniczo różne wymogi prawne w zakresie środowiska,
 - obiektów objętych prawodawstwem regulującym kwestie emisji zanieczyszczeń, odpadów niebezpiecznych lub stosowania lub przechowywania substancji niebezpiecznych (np. dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE ⁽¹⁾ (IED) i dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE ⁽²⁾ (Seveso),
 - obiektów groźących, w ramach ich znaczących aspektów środowiskowych, wypadkami środowiskowymi.

Obiekty te są wyłączone z zakresu stosowania metody doboru próby i są weryfikowane indywidualnie.

- h) Organizacja powinna prowadzić działalność w sektorach gospodarki, w których stosowanie metody doboru próby jest dozwolone na mocy pkt 2.4.3.3.

2.4.3.3. Sektory gospodarki, w których może być dopuszczalne zastosowanie metody doboru próby

- a) Weryfikacja organizacji posiadających wiele obiektów poprzez zastosowanie metody doboru próby jest dozwolona w następujących sektorach:

Tabela 9

Sektory gospodarki, w których dopuszczalne jest zastosowanie metody doboru próby

Sektor gospodarki	Kod NACE
Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	64
Ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalno-rentowe, z wyłączeniem obowiązkowego zabezpieczenia społecznego	65

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniająca, a następnie uchylająca dyrektywę Rady 96/82/WE (Dz.U. L 197 z 24.7.2012, s. 1).

Sektor gospodarki	Kod NACE
Działalność prawnicza, rachunkowo-księgową i doradztwo podatkowe	69
Doradztwo związane z zarządzaniem	70.2
Działalność związana z zatrudnieniem (np. z działalność związana z zasobami ludzkimi, zatrudnienie na czas określony, staż)	78
Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane	79
Działalność związana z administracyjną obsługą biura, włączając działalność wspomagającą	82.1
Wychowanie przedszkolne i szkoły podstawowe	85.1 i 85.2
Biblioteki i archiwa	91

b) Państwa członkowskie mogą realizować projekty pilotażowe w innych sektorach wymienionych w tabeli 10 w celu gromadzenia doświadczeń w zakresie stosowania metody doboru próby. W tym celu przekazują one Komisji Europejskiej następujące informacje:

- jasny i jednoznaczny opis organizacji rejestrującej się w EMAS, obejmujący opis kontekstu organizacyjnego oraz streszczenie działalności, produktów i usług organizacji i jej związków ze wszelkimi organizacjami macierzystymi, w stosownych przypadkach,
- wykaz obiektów, dla których należy zastosować metodę doboru próby,
- grupy obiektów, w tym metodykę podziału na grupy,
- obiekty, w odniesieniu do których ograniczono możliwość doboru próby i uzasadnienie takiego ograniczenia,
- opis wszystkich znaczących bezpośrednich i pośrednich aspektów środowiskowych, powodujących znaczny wpływ organizacji na środowisko, w tym wyjaśnienie, w jaki sposób charakter tego wpływu jest związany ze znaczącymi bezpośrednimi i pośrednimi aspektami oraz określenie znaczących aspektów środowiskowych związanych z obiektami, dla których należy zastosować dobór próby,
- potencjalne ryzyko związane z tymi aspektami środowiskowymi,
- politykę ochrony środowiska i krótki opis systemu zarządzania środowiskowego organizacji, w tym jej cele i zadania w odniesieniu do znaczących aspektów środowiskowych i wpływu na środowisko; jeżeli organizacja nie wprowadziła jeszcze systemu zarządzania środowiskowego, powinna opisać przewidywany system zarządzania środowiskowego i jego główne cele,
- odniesienie do mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska,

po otrzymaniu tych informacji Komisja Europejska informuje komitet EMAS o planowanym projekcie pilotażowym i wydaje opinię na temat jego stosowności. Jeżeli większość członków komitetu EMAS nie wyrazi sprzeciwu w ciągu dwóch miesięcy, można rozpocząć realizację projektów pilotażowych zgodnie z następującymi zasadami:

- organizacja przestrzega wszystkich wymogów rozporządzenia EMAS dotyczących rejestracji lub odnowienia rejestracji,
- metodę doboru próby należy ustanowić zgodnie z wytycznymi dotyczącymi stosowania, opisanymi w pkt 2.4.4 niniejszego przewodnika.

Czas trwania tych projektów pilotażowych nie przekracza trzech lat. Po zakończeniu udanego projektu pilotażowego, w tym pozytywnej weryfikacji potwierdzającej, że organizacja spełnia wszystkie wymogi rozporządzenia EMAS, organizację i jej obiekty można zarejestrować w EMAS na okres trzech lub czterech lat, jeżeli zastosowanie ma odstępstwo przewidziane w art. 7.

Ocenę każdego projektu przedstawia się komitetowi EMAS.

W oparciu o ocenę projektu pilotażowego komitet EMAS może zalecić uwzględnienie sektora w wykazie sektorów, w których stosowanie metody doboru próby jest dopuszczalne (tabela 9).

Tabela 10

**Sektory gospodarki, w których może być dopuszczalne zastosowanie metody doboru próby
w projektach pilotażowych**

Sektor gospodarki	Kod NACE
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	36
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	37
Następujące rodzaje działalności w ramach handlu detalicznego	
Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach (np. supermarkety)	47.1
Sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	47.2
Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	47.51
Sprzedaż detaliczna wyrobów związanych z kulturą i rekreacją prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	47.6
Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	47.71
Sprzedaż detaliczna obuwia i wyrobów skórzanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	47.72
Sprzedaż detaliczna kosmetyków i artykułów toaletowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	47.75
Sprzedaż detaliczna zegarków, zegarów i biżuterii prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	47.77
Następujące rodzaje działalności w ramach zakwaterowania i usług gastronomicznych	
Hotele i podobne obiekty zakwaterowania	55.1
Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania	55.2
Restauracje (poza ruchomymi placówkami gastronomicznymi)	56.1
Podawanie napojów	56.3
Działalność związana z oprogramowaniem, doradztwem w zakresie informatyki i działalności powiązane	62
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości: kupno, sprzedaż i wynajem nieruchomości (z wyłączeniem zarządzania nieruchomościami)	68
Reklama, badanie rynku i opinii publicznej	73
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, pozostała	74
Kierowanie podstawowymi rodzajami działalności publicznej	84.11
Kształcenie średnie, wyższe i pozostałe	85.3, 85.4, 85.5, 85.6
Pomoc społeczna z zakwaterowaniem	87
Pomoc społeczna bez zakwaterowania	88
Działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką	90
Muzea oraz pozostała działalność związana z kulturą	91
Działalność związana ze sportem	93.1
Działalność organizacji członkowskich	94

2.4.4. **Wytyczne dotyczące stosowania metody doboru próby do celów weryfikacji organizacji posiadających wiele obiektów**

2.4.4.1. **Zasady ogólne**

- a) Organizacja przygotowuje jasny opis zakresu stosowania metody doboru próby (liczba obiektów, wykaz wszystkich objętych obiektów oraz krótki opis ich działalności, a także obiekty wyłączone z metody doboru próby).
- b) Obiekty, które organizacja proponuje włączyć do metody doboru próby należy podzielić na jedną lub więcej grup podobnych obiektów, jak określono w pkt 2.4.3.2. lit. c) niniejszego przewodnika. Podobieństwo grup obiektów musi gwarantować, że weryfikacja próby obiektów będzie wysoce reprezentatywna dla całej grupy. Jak stwierdzono w pkt 2.4.3.2 lit. d), wszystkie obiekty nie wchodzące w skład grupy ze względu na brak podobieństwa wyklucza się z zakresu doboru próby i muszą być weryfikowane indywidualnie.
- c) Weryfikator wyraża zgodę na proponowany zakres, określa charakter każdej grupy obiektów oraz sporządza projekt planu weryfikacji, który zawiera opis metodyki i kryteriów stosowanych do zdefiniowania grup obiektów, metodę, która będzie stosowana przy wyborze obiektów (zarówno w odniesieniu do części wyrwywkowych, jak i niewyrwywkowych) oraz termin weryfikacji. W planie weryfikacji uwzględnia się także najważniejsze rodzaje działalności i procesy każdej grupy obiektów, znaczące aspekty środowiskowe w odniesieniu do każdej grupy oraz oszacowanie poziomu ryzyka wypadków środowiskowych związanych z tymi aspektami.

2.4.4.2. **Metoda doboru próby**

Metoda doboru próby w celu wyboru obiektów, w których przeprowadzone będą kontrole na miejscu w ramach różnych grup obiektów musi spełniać wymogi określone poniżej:

- a) pobiera się reprezentatywną próbę z każdej grupy podobnych obiektów;
- b) dobór próby jest częściowo selektywny w oparciu o czynniki określone poniżej, a częściowo nieselektywny (losowe), i ma na celu uzyskanie reprezentatywnego zakresu różnych obiektów;
- c) w każdej grupie co najmniej 50 % próby obiektów (w zaokrągleniu w górę do liczby całkowitej) wybiera się losowo (nieselektywnie). Weryfikator środowiskowy musi udokumentować procedurę wyboru losowego;
- d) metodyka dotycząca pozostałej części selektywnego doboru próby musi uwzględniać przepisy wymienione poniżej. Metodyka musi gwarantować, że różnice między wybranymi obiektami są jak największe i musi obejmować co najmniej następujące aspekty:
 - wyniki przeglądu środowiskowego i wewnętrznych audytów obiektów lub wcześniejszych weryfikacji,
 - zapisy zdarzeń, skarg oraz innych istotnych aspektów działań korygujących i zapobiegawczych,
 - znaczne różnice w rozmiarze obiektów,
 - różnice i złożoność systemu zarządzania i procesów prowadzonych w obiektach,
 - zmiany od czasu ostatniej weryfikacji,
 - dojrzałość systemu zarządzania i znajomość organizacji,
 - różnice kulturowe, językowe i różnice w wymogach regulacyjnych, oraz
 - rozproszenie geograficzne.

Uwzględniając te aspekty weryfikator ma również na celu włączenie do próby w możliwie największym stopniu obiektów, które nie zostały jeszcze zweryfikowane.

- e) Minimalną liczbę obiektów, które powinny zostać włączone do próby z każdej grupy obiektów oblicza się z następującego wzoru:
 - W odniesieniu do pierwotnej rejestracji w EMAS i odnowienia rejestracji, liczba ta stanowi **pierwiastek kwadratowy liczby obiektów wchodzących w skład każdej grupy pomnożony przez 2**, zaokrąglony w górę do najbliższej liczby całkowitej (np. dla grupy 100 obiektów: $\sqrt{100 \times 2} = 20$).

- f) Wielkość próby powinna zostać zwiększona jeżeli z analizy obiektów objętych rejestracją w EMAS przeprowadzonej przez weryfikatorów środowiskowych wynika, że zachodzą szczególne okoliczności w odniesieniu do takich czynników, jak:
- wielkość obiektów i liczba pracowników (np. ponad 50 pracowników w danym obiekcie),
 - złożoność i ryzyko w odniesieniu do grup obiektów, które nie są do siebie podobne,
 - różnice w efektywności środowiskowej,
 - różnice w metodach pracy i sprawozdawczości w zakresie wpływu na środowisko,
 - różnice w prowadzonej działalności,
 - znaczenie i zakres aspektów środowiskowych i związanego z nimi wpływu na środowisko,
 - zapisy skarg oraz innych istotnych aspektów działań korygujących i zapobiegawczych, oraz
 - wyniki audytów wewnętrznych i przeglądu zarządzania.

Przykład weryfikacji organizacji posiadającej wiele obiektów z wykorzystaniem metody doboru próby:

Na przykład spółka działająca w sektorze sprzedaży detalicznej odzieży posiadająca następujące obiekty:

- 100 sklepów > 150 m²
- 400 sklepów < 150 m²
- 3 magazyny o różnej wielkości i zawartości
- 1 siedziba główna

1. Zgrupowanie obiektów w celu zastosowania metody doboru próby:

- grupa 1: 100 sklepów > 150 m²
- grupa 2: 400 sklepów < 150 m²
- Obiekty indywidualne:
 - 3 magazyny
 - 1 siedziba główna

2. Weryfikacja przed pierwszą rejestracją:

- Wszystkie obiekty indywidualne (3 magazyny, 1 siedziba główna)
- grupa 1: co najmniej $\sqrt{100}$ sklepów \times 2 = 20 sklepów
- grupa 2: co najmniej $\sqrt{400}$ sklepów \times 2 = 40 sklepów

3. Weryfikacja przed odnowieniem rejestracji:

- Należy odbyć wizytacje we wszystkich indywidualnych obiektach
- grupa 1: co najmniej $\sqrt{100}$ sklepów \times 2 = 20 sklepów
- grupa 2: co najmniej $\sqrt{400}$ sklepów \times 2 = 40 sklepów

2.4.5. Udokumentowanie uzasadnienia liczebności próby oraz metod pobierania w deklaracji środowiskowej

Organizacje zarejestrowane w EMAS, w stosunku do których weryfikator środowiskowy zastosował plan doboru próby/weryfikacji, o którym mowa w pkt 2.4.3 niniejszego przewodnika, powinny udokumentować ten plan doboru próby w deklaracji środowiskowej. W deklaracji środowiskowej należy (w skrócie) wyjaśnić zastosowaną metodę grupowania obiektów oraz wybraną wielkość próby. Deklaracja środowiskowa musi zawierać wykaz wszystkich obiektów i wyraźnie odróżniać obiekty objęte wizytacją od obiektów nią nieobjętych.

2.5. PROCEDURA REJESTRACJI

W rozporządzeniu EMAS III przedstawiono kilka ogólnych zasad dotyczących rejestracji. Państwa członkowskie mogą dostosować je we własnych przepisach w dziedzinie środowiska.

Po wdrożeniu i zweryfikowaniu systemu oraz zwalidowaniu deklaracji środowiskowej EMAS organizacja zwraca się następnie do właściwego organu w celu rejestracji.

2.5.1. Do którego organu właściwego zwraca się organizacja?

Tabela 11

Właściwe organy ⁽¹⁾ w przypadku różnych rejestracji

Różne sytuacje	Gdzie się zarejestrować
Organizacje składające się z jednego obiektu w UE	Organ właściwy oficjalnie wyznaczony przez państwo członkowskie, w którym znajduje się organizacja.
Organizacja posiadająca wiele obiektów na terenie jednego państwa członkowskiego (państwo federalne lub podobne)	Organ właściwy wyznaczony przez państwo członkowskie do tego celu.
Rejestracja organizacji posiadających wiele obiektów w kilku państwach członkowskich UE (rejestracja zbiorowa w UE)	W przypadku rejestracji zbiorowej w UE lokalizacja siedziby głównej lub centrum zarządzania (w tej kolejności) organizacji jest decydująca przy określaniu prowadzącego właściwego organu.
Rejestracja organizacji posiadających jeden obiekt lub wiele obiektów w państwach trzecich (rejestracja w państwach trzecich)	Jeżeli państwo członkowskie postanawia prowadzić rejestrację organizacji z państw trzecich, zgodnie z art. 3 ust. 3 rozporządzenia EMAS, możliwość uzyskania rejestracji od tego konkretnego państwa członkowskiego w praktyce zależy od dostępności akredytowanych weryfikatorów. Potencjalny weryfikator powinien być akredytowany w danym państwie członkowskim przewidującym rejestrację z państw trzecich, w odniesieniu do konkretnego państwa trzeciego oraz konkretnych sektorów gospodarki (określonych w oparciu o kody NACE).
Rejestracja organizacji posiadającej wiele obiektów w państwach członkowskich i państwach trzecich (rejestracja globalna)	Państwo członkowskie, w którym zlokalizowany będzie właściwy organ zajmujący się tą procedurą, określane jest na podstawie warunków zgodnie z następującym porządkiem ważności: <ol style="list-style-type: none"> 1) jeżeli organizacja ma siedzibę główną w państwie członkowskim, które przewiduje rejestrację z państw trzecich, wniosek należy składać do właściwego organu w tym państwie członkowskim; 2) jeżeli siedziba główna organizacji nie znajduje się w państwie członkowskim, które przewiduje rejestrację z państw trzecich, lecz organizacja ta posiada w tym państwie członkowskim centrum zarządzania, wniosek należy składać do organu właściwego w tym państwie członkowskim; 3) jeżeli organizacja, która ubiega się o rejestrację globalną, nie posiada ani siedziby głównej, ani centrum zarządzania w którymkolwiek państwie członkowskim przewidującym rejestrację z państw trzecich, wówczas organizacja musi utworzyć centrum zarządzania ad hoc w państwie członkowskim, które przewiduje rejestrację z państw trzecich, a wniosek należy składać do właściwego organu w tym państwie członkowskim. <p><i>Uwaga:</i></p> <p>Jeżeli wnioskiem objęte jest więcej niż jedno państwo członkowskie, należy przestrzegać procedury koordynacji między zaangażowanymi właściwymi organami, jak ustanowiono w sekcji 3.2 (przewodnika dotyczącego rejestracji zbiorowej w UE, rejestracji w państwach trzecich oraz rejestracji globalnej zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1221/2009). Następnie wspomniany właściwy organ będzie funkcjonować jako prowadzący właściwy organ na podstawie aspektów procedury rejestracji zbiorowej w UE.</p>

Uwaga: Jeżeli chodzi o rejestrację, odpowiednie struktury mogą być różne w poszczególnych państwach członkowskich. Zazwyczaj na państwo członkowskie przypada jeden właściwy organ; w niektórych państwach członkowskich powszechne jest jednak istnienie różnych właściwych organów na szczeblu regionalnym.

⁽¹⁾ Wykaz danych kontaktowych właściwych organów, jednostek akredytujących lub weryfikatorów środowiskowych w państwach członkowskich UE i w Norwegii można znaleźć pod adresem: http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_contacts/competent_bodies_en.htm

2.5.2. **Dokumenty lub wymogi w zakresie rejestracji**

Wniosek należy przedstawić w języku urzędowym państwa członkowskiego, w którym organizacja chce się zarejestrować. Musi on zawierać:

- 1) zwalidowaną deklarację środowiskową EMAS (w wersji elektronicznej lub w postaci wydrukowanego dokumentu);
- 2) deklarację podpisaną przez weryfikatora środowiskowego potwierdzającą, że weryfikację i walidację przeprowadzono zgodnie z rozporządzeniem (załącznik VII do rozporządzenia);
- 3) wypełniony formularz wniosku (załącznik VI do rozporządzenia) zawierający informacje na temat organizacji, obiektów i weryfikatora środowiskowego;
- 4) w stosownych przypadkach dowód uiszczenia opłat.

2.5.3. **Warunki, które należy spełnić przed procesem rejestracji EMAS lub w jego trakcie**

- 1) Weryfikacja i walidacja przeprowadzone zgodnie z rozporządzeniem.
- 2) Wypełniony w całości formularz wniosku, wszystkie odpowiednie dokumenty potwierdzające.
- 3) Organ właściwy upewnił się na podstawie otrzymanych dowodów rzeczowych, że brak jest dowodów na naruszenie wymagań prawnych dotyczących środowiska. Odpowiednim dowodem rzeczowym byłoby pisemne sprawozdanie od organu egzekwowania prawa potwierdzające, że nic nie wskazuje na wystąpienie takiego naruszenia.
- 4) Brak odpowiednich skarg złożonych przez zainteresowane strony; lub skargi wyjaśnione pozytywnie.
- 5) Właściwy organ upewnił się na podstawie otrzymanych dowodów, że organizacja spełnia wszystkie wymogi rozporządzenia.
- 6) W stosownych przypadkach właściwy organ otrzymał wymaganą opłatę.

Za najlepszą praktykę uznaje się podjęcie przez właściwy organ ostatecznej decyzji w sprawie rejestracji w EMAS ubiegającej się o nią organizacji w ciągu 3 miesięcy po pomyślnym złożeniu wniosku. Dłuższy okres na podjęcie ostatecznej decyzji w sprawie rejestracji jest uzasadniony jedynie w wyjątkowych przypadkach.

2.5.4. **Zawieszenie rejestracji lub usunięcie organizacji z rejestru**

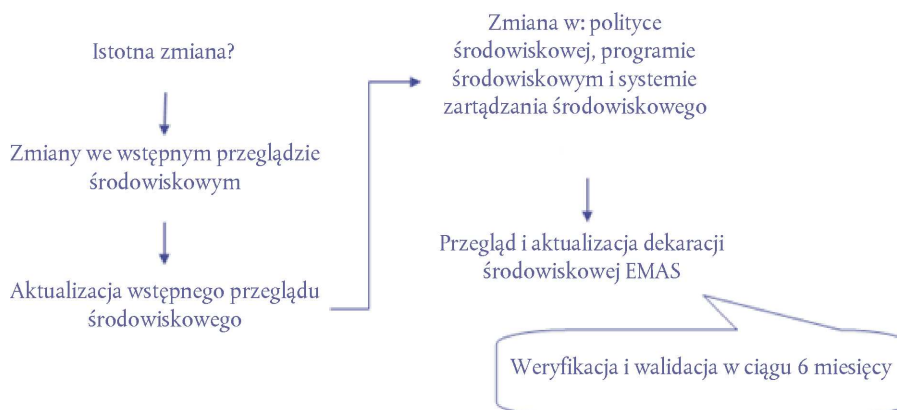
Może to nastąpić, jeżeli:

- właściwy organ ma powody, aby sądzić, że organizacja nie spełnia wymogów rozporządzenia,
- właściwy organ otrzyma od jednostki akredytującej lub jednostki licencjonującej pisemne sprawozdanie z nadzoru, dostarczające dowodów na to, że weryfikator środowiskowy nie wykonał swoich obowiązków zgodnie z przepisami rozporządzenia,
- organizacja nie przedłożyła właściwemu organowi któregośkolwiek z poniższych dokumentów w terminie dwóch miesięcy od chwili, w której zostanie do tego zobowiązana: zwalidowanej deklaracji środowiskowej, zaktualizowanej deklaracji środowiskowej lub oświadczenia w sprawie czynności weryfikacyjnych i walidacyjnych podpisanego przez weryfikatora (załącznik VII), formularza wniosku (załącznik VI),
- organy egzekwowania prawa poinformowały właściwy organ za pośrednictwem pisemnego sprawozdania o naruszeniu wymagań prawnych dotyczących środowiska.

Właściwy organ może cofnąć zawieszenie tylko wówczas, gdy otrzyma zadowalające informacje potwierdzające spełnianie przez organizację wymogów rozporządzenia.

W rozporządzeniu EMAS nie określono czasu trwania zawieszenia, dlatego też decyzja w tej sprawie należy do odpowiednich właściwych organów. Nie powinien on jednak przekraczać okresu 12 miesięcy.

Rysunek 11

Diagram postępowania w przypadku istotnych zmian w ramach EMAS**3. STOSOWANIE LOGO EMAS****Czym jest logo EMAS?**

Logo EMAS jest obrazem graficznym kojarzącym się z:

- właściwym wdrażaniem systemu EMAS,
- zaangażowaniem w ciągłą poprawę ochrony środowiska,
- aktywnym zaangażowaniem pracowników,
- wiarygodnością informacji dotyczących efektywności środowiskowej organizacji,
- udowodnioną zgodnością z prawem.

Stosowanie logo EMAS jest dobrym sposobem na pokazanie, że dana organizacja jest przyjazna środowisku.

3.1. JAK STOSOWAĆ LOGO EMAS?

Logo EMAS mogą stosować tylko organizacje z ważną rejestracją EMAS.

- Logo musi być zawsze opatrzone numerem rejestracyjnym organizacji, z wyjątkiem działalności promocyjnej lub marketingowej systemu EMAS,
- ważne jest tylko oficjalne logo,
- jeżeli organizacja posiada kilka obiektów, z których nie wszystkie są objęte rejestracją, może ona stosować logo wyłącznie w odniesieniu do zarejestrowanych obiektów i nie może sprawiać wrażenia, że zarejestrowana jest cała organizacja,
- najlepiej, jeżeli przedmiotowym logo opatrzona jest deklaracja środowiskowa.

Rysunek 12

Logo EMAS

Zweryfikowany system zarządzania
środowiskowego
Numer rejestracyjny XXXX

Stosowanie logo EMAS w działalności związanej z promocją i marketingiem systemu

Logo EMAS można zastosować bez numeru rejestracyjnego wyłącznie w przedmiotowej sytuacji. Wspomniane logo mogą stosować właściwe organy, jednostki akredytujące i licencjonujące oraz inne zainteresowane strony.

3.2. JAK NIE STOSOWAĆ LOGO EMAS

- Na produktach lub opakowaniach, aby uniknąć pomylenia z oznakowaniem dla produktów,
- z twierdzeniami porównawczymi dotyczącymi innych działań i usług.

Logo nie można stosować w sposób, który mógłby prowadzić do pomylenia z innym oznakowaniem produktów lub usług.

Tabela 12

Stosowanie logo EMAS: Przykłady

Nr	Przykład lub sytuacja	Dozwolone
1	Logo na liście, kopercie, wizytówce, stroju służbowym, komputerze służbowym lub torbie organizacji, fladze EMAS lub inne podobne zastosowanie logo EMAS w celach promocyjnych na szczeblu przedsiębiorstwa.	TAK, wraz z numerem rejestracyjnym, ponieważ jest to promowanie organizacji zarejestrowanej w EMAS.
2	Logo w nagłówku dokumentu przedstawionego władzom, zawierającego zwalidowane dane dotyczące efektywności organizacji.	TAK, wraz z numerem rejestracyjnym.
3	Logo na folderze zawierającym sprawozdanie dotyczące częściowo zarejestrowanej organizacji.	TAK, wraz z numerem rejestracyjnym, ale logo musi wymieniać wyłącznie obiekty zarejestrowane.

Nr	Przykład lub sytuacja	Dozwolone
4	Logo na produkcie z komunikatem »produkt ekologiczny«.	NIE, istnieje możliwość pomylenia go z oznakowaniem ekologicznym dla produktów.
5	Logo w czasopiśmie (pokładowym) zarejestrowanego przewoźnika lotniczego, razem z pewnymi zwalidowanymi informacjami.	TAK, wraz z numerem rejestracyjnym.
6	Logo na samolocie, pociągu, autobusie, samochodzie służbowym lub ciężarówce służbowej bądź na metrze należącym do przedsiębiorstwa zarejestrowanego w EMAS.	TAK, wraz z numerem rejestracyjnym.
7	Logo umieszczone na ciężarówce należącej do zarejestrowanego przedsiębiorstwa dystrybucyjnego razem z nazwą przedsiębiorstwa obok zwalidowanego oświadczenia o treści »W latach 2009–2012 zmniejszyliśmy średnie zużycie oleju napędowego naszej floty pojazdów o 20 % do x litrów na 100 km«.	TAK, wraz z numerem rejestracyjnym.
8	Logo umieszczone na zdjęciu niezarejestrowanego turystycznego obiektu zakwaterowania, zawartym w katalogu zarejestrowanego biura podróży.	NIE, takie zastosowanie logo jest mylące. Można je zastosować wyłącznie w odniesieniu do biura podróży.
9	Logo umieszczone na katalogu zarejestrowanego biura podróży zawierającym zwalidowane informacje dotyczące wdrażanych przez organizację zrównoważonych środków związanych z turystyką.	TAK, wraz z numerem rejestracyjnym.
10	Logo umieszczone w wewnętrznych materiałach dla pracowników, zawierających wyłącznie zwalidowane informacje dotyczące działania systemu zarządzania środowiskowego.	TAK, nie ma potrzeby podawania numeru rejestracyjnego w logo, ponieważ jest to przykład komunikatu wewnętrznego mającego na celu zwiększenie ogólnej świadomości.
11	Logo w biuletynie informacyjnym lub na okładce broszury dla klientów i dostawców, treść zaczerpnięta ze zwalidowanej deklaracji środowiskowej.	TAK, wraz z numerem rejestracyjnym, ponieważ jest to komunikat do ogółu społeczeństwa wykorzystujący konkretne przykłady określonego przedsiębiorstwa zarejestrowanego w EMAS i pochodzący z danej zarejestrowanej organizacji.
12	Logo w rocznym sprawozdaniu środowiskowym spółki holdingowej składającej się z obiektów zarejestrowanych i niezarejestrowanych, stanowiące nagłówek rozdziału dotyczącego zwalidowanej deklaracji środowiskowej, w którym to rozdziale jasno zidentyfikowano obiekty organizacji zarejestrowane w EMAS.	TAK, wraz z numerem lub numerami rejestracyjnymi. Jeżeli rejestracja jest rejestracją zbiorową, w ramach której tym samym numerem jest objętych kilka obiektów, należy zastosować przedmiotowy numer. Jeżeli wszystkie obiekty EMAS są zarejestrowane indywidualnie, numery rejestracyjne poszczególnych obiektów muszą być łatwe do rozpoznania.
13	Logo jako tło graficzne dla zestawienia zwalidowanych danych dotyczących środowiska w sprawozdaniu z działalności.	TAK, wraz z numerem rejestracyjnym.
14	Ogólna broszura organizacji rządowej dotycząca najlepszych sposobów poddawania recyklingowi lub przetwarzania różnych frakcji odpadów przez organizacje zarejestrowane w EMAS.	TAK, bez numeru rejestracyjnego; ponieważ celem tej broszury jest ogólne podnoszenie świadomości, nie jest ona powiązana z numerem rejestracyjnym.
15	Logo obok zwalidowanych informacji dotyczących środowiska na stronach internetowych organizacji.	TAK, wraz z numerem rejestracyjnym.
16	Logo na stoiskach wystawowych zarejestrowanej organizacji promujących zarejestrowaną organizację jako taką.	TAK, wraz z numerem rejestracyjnym.

Nr	Przykład lub sytuacja	Dozwolone
17	Logo na stoiskach wystawowych zarejestrowanej organizacji, ale promujących ogólnie EMAS jako system zarządzania środowiskowego.	TAK, nie ma potrzeby zawierania numeru rejestracyjnego w logo, ponieważ jest ono stosowane w celach promocyjnych.
18	Logo w gazecie jako tło graficzne wspólnego ogłoszenia dwóch przedsiębiorstw ogłaszających swoją współpracę środowiskową w łańcuchu dostaw (jedno jest zarejestrowane, drugie nie).	NIE, jest to mylące, ponieważ jedna z organizacji nie jest zarejestrowana.
19	Logo bez numeru rejestracyjnego zastosowane w celach promocyjnych przez niezarejestrowaną organizację.	TAK, ale tylko do celów działalności promocyjnej związanej z EMAS, a nie promowania samej organizacji.
20	Logo na biletach zarejestrowanej organizacji transportu miejskiego.	TAK, nie ma potrzeby zawierania numeru rejestracyjnego w logo, jeżeli stosuje się je do ogólnego promowania EMAS. Jeżeli logo na biletach promuje określoną organizację zarejestrowaną w EMAS, musi być opatrzone numerem rejestracyjnym tej konkretnej organizacji.

4. W JAKI SPOSÓB PRZEJŚĆ Z INNYCH SYSTEMÓW ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKOWEGO NA EMAS

W całej UE rośnie liczba systemów zarządzania środowiskowego, których celem jest zaspokojenie potrzeb w konkretnych obszarach lub sektorach działalności. Administracje lokalne i regionalne mogą stosować takie systemy, aby poprawić zrównowagę lub efektywność środowiskową. Najistotniejsze z tych systemów udostępniono za pomocą linku w załączniku do niniejszego przewodnika.

W rozporządzeniu EMAS wskazano możliwość oceny poziomu równoważności między nim a innymi systemami. Oficjalne uznanie niektórych lub wszystkich części innych systemów zarządzania środowiskowego może ułatwić proces przejścia organizacji do EMAS. Procedura ta wygląda następująco:

- państwa członkowskie muszą przedstawić Komisji pisemny wniosek o uznanie systemu zarządzania środowiskowego lub jego części;
- w wniosku należy przeanalizować i wskazać istotne części systemu zarządzania środowiskowego oraz elementy nawiązujące do EMAS, przedstawiając dowody na równoważność w stosunku do EMAS;
- Komisja przedstawia wniosek komitetowi EMAS (utworzonemu na podstawie art. 49 rozporządzenia);
- w Dzienniku Urzędowym UE publikuje się informacje szczegółowe na temat uznanego systemu zarządzania środowiskowego lub jego części po zatwierdzeniu ich przez Komisję.

Organizacje, które wdrożyły określony uznany system zarządzania środowiskowego lub jego części, nie muszą powtarzać tych uznanych już części, gdy ubiegają się o EMAS.

Każde państwo członkowskie ma własne procedury postępowania z wnioskami o uznanie. W celu uzyskania dalszych informacji należy zgłosić się do odpowiedniego właściwego organu.

5. EMAS III DLA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW (MŚP)

»Małe organizacje« oznaczają:

- mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa zdefiniowane w zaleceniu Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącym definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw; lub
- władze lokalne zarządzające mniej niż 10 000 mieszkańców lub inne władze publiczne zatrudniające mniej niż 250 osób i dysponujące rocznym budżetem nieprzekraczającym 50 mln EUR lub o rocznym bilansie nieprzekraczającym 43 mln EUR, w tym:
- organy administracji rządowej lub inne organy administracji publicznej lub publiczne organy doradcze na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym;

- d) osoby fizyczne lub prawne, które na mocy prawa krajowego sprawują publiczne funkcje administracyjne, obejmujące obowiązki, działania lub usługi związane ze środowiskiem; oraz
- e) osoby fizyczne lub prawne sprawujące publiczne obowiązki lub funkcje, lub świadczące publiczne usługi związane ze środowiskiem, podlegające kontroli organu lub osoby, o których mowa w lit. b).

Okres weryfikacji i audytu wewnętrznego

MŚP mogą przeprowadzić pełną weryfikację w ciągu czterech zamiast trzech lat. Okres na przeprowadzenie audytu wewnętrznego również można wydłużyć – z jednego roku do dwóch lat. Ta sama zasada ma zastosowanie do deklaracji środowiskowej. Organizacja musi jednak nadal co roku przekazywać właściwemu organowi niezwalidowaną, zaktualizowaną deklarację.

Aby skorzystać z tego wariantu, organizacja musi złożyć wniosek do właściwego organu, który może wydłużyć dozwolony okres, jeżeli weryfikator potwierdzi spełnienie warunków przewidzianych w art. 7:

- nie występują znaczące zagrożenia dla środowiska,
- nie przeprowadzono żadnych istotnych zmian w organizacji,
- organizacja nie przyczynia się do znaczących lokalnych problemów związanych ze środowiskiem.

Weryfikacja i walidacja

Weryfikatorzy środowiskowi powinni uwzględnić cechy charakterystyczne małych przedsiębiorstw, aby uniknąć zbędnego obciążania tych organizacji. MŚP często dysponują skromnymi zasobami i środkami, w związku z czym mają mniejsze możliwości radzenia sobie z obszerną sprawozdawczością i długimi procedurami. Weryfikator powinien również uwzględnić inne cechy charakterystyczne MŚP, takie jak wielofunkcyjny personel, zdobywanie kwalifikacji w trakcie pracy i zdolność do szybkiego dostosowywania się do zmian. Głównym celem jest zdobycie obiektywnego dowodu na to, że system EMAS jest skuteczny i że procedury są dostosowane do rozmiaru i złożoności przedsiębiorstwa, kompetencji jego personelu oraz charakteru wpływu na środowisko.

Opłaty

Ustalenie opłat związanych z procedurami rejestracji w EMAS leży w gestii poszczególnych państw członkowskich. Niektóre nie pobierają opłat. W każdym przypadku rozporządzenie stanowi, że opłaty muszą być rozsądne i proporcjonalne do wielkości organizacji.

Wsparcie techniczne i finansowe

Wsparcia technicznego i finansowego ogółem na rzecz systemu EMAS, a w szczególności na rzecz MŚP, należy udzielać na dwóch poziomach. Państwa członkowskie muszą udostępnić informacje na temat wymagań prawnych i organów egzekwowania prawa, a także informacje techniczne dotyczące akredytowanych lub licencjonowanych weryfikatorów, procedur rejestracji, dotacji i wsparcia finansowego. Komisja zapewnia informacje i toruje drogę organizacjom, które chcą się zarejestrować w EMAS, poprzez uznawanie części innych systemów zarządzania środowiskowego lub poprzez włączanie EMAS do innych polityk UE.

Metoda »EMAS Easy«

Chociaż metody »EMAS Easy«⁽¹⁾ nie wskazano w rozporządzeniu, należy ją uwzględnić jako narzędzie dostępne dla małych organizacji. Pomaga im ona w szybkim, tanim i łatwym wdrożeniu wszystkich wymogów EMAS.

Klastry i podejście stopniowe

Władze lokalne, we współpracy z izbami handlowymi, stowarzyszeniami branżowymi i innymi stronami, mogą świadczyć pomoc MŚP pragnącym wdrożyć EMAS poprzez ułatwianie klastrów i podejścia stopniowego.

(1) Dodatkowe informacje dotyczące metody EMAS Easy można znaleźć pod adresami: http://ec.europa.eu/environment/emas/join_emas/what_if_i_am_an_sme_en.htm

»Klaster« jest metodą wdrażania EMAS w ramach grupy, użyteczną dla organizacji w tym samym sektorze działalności lub znajdujących się na tym samym obszarze geograficznym. Organizacje te mogą wspólnie przeprowadzić proces wdrożenia, a następnie dokonać rejestracji indywidualnie.

Podejście stopniowe można dostosować do potrzeb w każdym państwie członkowskim. Można je na przykład połączyć z ogólnymi projektami lub planami w celu promowania wdrażania EMAS w gminie lub na obszarze, w których różne podmioty planują zachęcić organizacje do wdrożenia dobrej praktyki ochrony środowiska w zróżnicowanych fazach i zróżnicowanymi metodami.

Przykład: Dobry przykład takiego podejścia mogłoby stanowić wybranie grupy MŚP na obszarze przemysłowym lub w regionie należącym do gminy, we współpracy z izbą handlową i stowarzyszeniami branżowymi działającymi na tym obszarze. Zaangażowane organizacje mogą uczestniczyć w planie stopniowego wdrażania EMAS. Pierwszym krokiem byłoby ułatwienie wszystkim przedsiębiorstwom przeprowadzenia oceny środowiskowej EMAS. Drugi krok obejmowałby określenie i wdrożenie dobrych praktyk zarządzania. Trzecim krokiem byłoby wprowadzenie formalnego systemu zarządzania środowiskowego, takiego jak EN ISO 14001. Ponadto przedsiębiorstwa mogłyby ubiegać się o rejestrację EMAS uznanego za system zarządzania wysokiej jakości.

Koncepcja ta może stanowić okazję do opracowania planów promocyjnych w grupach organizacji, w sektorach działalności lub na konkretnych obszarach, na których istnieje zainteresowanie promowaniem wdrażania systemów zarządzania środowiskowego, formalnych lub nieformalnych, przed pełnym przejściem do EMAS.

ZAŁĄCZNIK II

Dalsze informacje związane z EMAS, z których można skorzystać w połączeniu z niniejszym przewodnikiem użytkownika, można znaleźć na stronach Komisji dotyczących EMAS pod adresem <http://ec.europa.eu/environment/emas/>, na których znajdują się:

- Rozporządzenie (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. – <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:342:0001:0045:PL:PDF>
- Komunikat Komisji – Ustanowienie planu prac określającego orientacyjny wykaz sektorów na potrzeby przyjęcia sektorowych i międzysektorowych dokumentów referencyjnych na mocy rozporządzenia EMAS – [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52011XC1208\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52011XC1208(01))
- Sektorowe dokumenty referencyjne EMAS dla określonych sektorów priorytetowych – http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_publications/sectoral_reference_documents_en.htm
- Broszury informacyjne dotyczące 20 podejść do systemów zarządzania środowiskowego (od podejścia stopniowego do EMAS) – http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_publications/publications_studies_en.htm#Step up to EMAS
- Indeks ze wszystkimi właściwymi organami oraz jednostkami akredytującymi lub licencjonującymi zaangażowanymi w EMAS – http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_contacts/competent_bodies_en.htm
- Dokumenty EMAS – http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_publications_en.htm
- Broszury informacyjne EMAS dotyczące konkretnych tematów, w przypadku których stwierdzono zapotrzebowanie na bardziej szczegółowe informacje – http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_publications/publications_studies_en.htm#Fact Sheets
- Globalny EMAS: Decyzja Komisji 2011/832/UE z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie przewodnika dotyczącego rejestracji zbiorowej w UE, rejestracji w państwach trzecich oraz rejestracji globalnej zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ek zarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) – <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1512565870442&uri=CELEX:32011D0832>
- http://ec.europa.eu/environment/emas/join_emas/emas_global_en.htm

DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2017/2286**z dnia 6 grudnia 2017 r.****w sprawie uznania wymogów systemu zarządzania środowiskowego Eco-Lighthouse za spełniające odpowiednie wymogi systemu ekozarządzania i audytu (EMAS) zgodnie z art. 45 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS)***(notyfikowana jako dokument nr C(2017) 8082)***(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylające rozporządzenie (WE) nr 761/2001⁽¹⁾, w szczególności jego art. 45, oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE,

po konsultacji z komitetem ustanowionym na mocy art. 49 rozporządzenia (WE) nr 1221/2009,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Celem systemu ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) jest wspieranie ciągłej poprawy efektów działalności środowiskowej organizacji poprzez stworzenie i wdrożenie systemu zarządzania środowiskowego, ocenę funkcjonowania takiego systemu, dostarczanie informacji o efektach działalności środowiskowej, prowadzenie otwartego dialogu ze społeczeństwem i innymi zainteresowanymi stronami oraz aktywne angażowanie pracowników.
- (2) Organizacje, które stosują inne systemy zarządzania środowiskowego i które chcą przenieść się do systemu EMAS, powinny mieć możliwość dokonania tego w jak najprostszym sposobie. Należy wziąć pod uwagę związki z innymi systemami zarządzania środowiskowego, aby ułatwić wdrażanie EMAS bez powielania istniejących praktyk i procedur.
- (3) Aby ułatwić wdrażanie EMAS i uniknąć powielania istniejących praktyk i procedur opartych na innych systemach zarządzania środowiskowego, certyfikowanych zgodnie ze stosownymi procedurami, należy uznać, że stosowne części innych systemów zarządzania środowiskowego, które Komisja uznaje za zgodne z odpowiednimi wymogami EMAS, są równoważne tym wymogom.
- (4) Takiego uznania należy dokonać w oparciu o analizę wymogów i procedur w ramach tych innych systemów zarządzania środowiskowego oraz z uwzględnieniem możliwości osiągnięcia w ramach tych systemów takich samych celów jak w przypadku odpowiednich wymogów rozporządzenia (WE) nr 1221/2009.
- (5) W dniu 26 stycznia 2016 r. Norwegia przesłała Komisji pisemny wniosek o uznanie systemu zarządzania środowiskowego Eco-Lighthouse. Po złożeniu wniosku przekazano informacje uzupełniające w celu dostarczenia Komisji dowodów niezbędnych do oceny równoważności stosownych części systemu zarządzania środowiskowego z wymogiem EMAS,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Na podstawie dowodów przekazanych przez władze norweskie Komisja uznaje części systemu Eco-Lighthouse, które określono w załączniku do niniejszej decyzji, za spełniające odpowiednie wymogi rozporządzenia (WE) nr 1221/2009.

⁽¹⁾ Dz.U. L 342 z 22.12.2009, s. 1.

Artykuł 2

Zmiany w wymogach systemu Eco-Lighthouse, które wpływają na niniejszą decyzję o uznaniu, są zgłaszane Komisji co najmniej raz w roku. W razie zmiany tych wymogów lub wymogów rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 Komisja może podjąć decyzję o uchyleniu niniejszej decyzji lub o jej zmianie.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 6 grudnia 2017 r.

W imieniu Komisji
Karmenu VELLA
Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK

Wprowadzenie

Rozporządzenie w sprawie EMAS ⁽¹⁾ ustanawia wysokiej jakości instrument zarządzania dla organizacji służący do oceny, zgłaszania i poprawy efektów ich działalności środowiskowej na zasadzie dobrowolności. EMAS jest dostępny dla wszystkich organizacji, które chcą poprawić efekty swojej działalności środowiskowej. Obejmuje on wszystkie sektory gospodarki i usług i jest stosowany na całym świecie.

Celem EMAS jest wspieranie ciągłej poprawy efektów działalności środowiskowej organizacji przez ustanowienie i wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego, systematyczną, obiektywną i okresową ocenę efektywności takich systemów, dostarczanie informacji o efektach działalności środowiskowej, prowadzenie otwartego dialogu ze społeczeństwem oraz aktywne zaangażowanie pracowników organizacji i organizacja odpowiednich szkoleń.

Rozporządzenie w sprawie EMAS zapewnia wiarygodność i przejrzystość efektów działalności środowiskowej organizacji zarejestrowanych w EMAS dzięki systemowi weryfikacji przez stronę trzecią, tj. akredytowanych lub licencjonowanych weryfikatorów.

Aby ułatwić rejestrację organizacji, które wdrożyły inne systemy zarządzania środowiskowego i chcą przejść na EMAS, zgodnie z rozporządzeniem ⁽²⁾ Komisja uznaje inne krajowe lub regionalne systemy zarządzania środowiskowego lub ich części, które spełniają odpowiednie wymogi rozporządzenia, o ile spełniono określone warunki.

Art. 45 rozporządzenia stanowi, że państwa członkowskie mogą przedłożyć Komisji pisemny wniosek o uznanie istniejących systemów zarządzania środowiskowego lub ich części, certyfikowanych zgodnie ze stosownymi procedurami certyfikacji uznanymi na poziomie krajowym lub regionalnym, za spełniające odpowiednie wymogi tego rozporządzenia.

Po zbadaniu wniosku oraz działając zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 49 ust. 2 rozporządzenia, Komisja uznaje stosowne części systemów zarządzania środowiskowego oraz wymogi akredytacji lub licencjonowania dla organów certyfikacji, jeżeli jej zdaniem państwo członkowskie:

- dostatecznie jasno określiło we wniosku stosowne części systemów zarządzania środowiskowego i odpowiadające im wymogi tego rozporządzenia,
- dostarczyło wystarczających dowodów równoważności wszystkich stosownych części danych systemów zarządzania środowiskowego z tym rozporządzeniem.

Konsekwencje uznania: na podstawie art. 4 ust. 3 rozporządzenia organizacje pragnące zarejestrować się w EMAS i posiadające certyfikowany system zarządzania środowiskowego, uznany zgodnie z art. 45, nie są zobowiązane do przeprowadzania tych części, które uznano za równoważne z tym rozporządzeniem.

Należy jednak zauważyć, że w czasie weryfikacji do celów przygotowania rejestracji w EMAS lub jej odnowienia zastosowanie mają przepisy art. 18.

Akredytowany lub licencjonowany weryfikator EMAS ocenia, czy wymagane procedury, takie jak przegląd środowiskowy, polityka środowiskowa, system zarządzania, procedury audytu organizacji, oraz ich wdrażanie spełniają wymogi rozporządzenia. W związku z tym weryfikuje się również części innego systemu zarządzania środowiskowego uznane zgodnie z art. 45 za spełniające odpowiednie wymogi rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 w celu zapewnienia, aby ich wdrożenie było zgodne z wymogami określonymi w niniejszej decyzji o uznaniu jako równoważne.

Na przykład fakt, że procedura udokumentowania innego systemu zarządzania środowiskowego jest uznawana za równoważną, nie wyklucza weryfikacji właściwego wdrażania tej procedury w celu upewnienia się, że zawiera ona wymagane istotne informacje.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1221/2009.

⁽²⁾ Art. 45 rozporządzenia (WE) nr 1221/2009.

Dyrektywa w sprawie zamówień publicznych ⁽¹⁾ również zawiera odniesienie do tego uznania, gdyż jej art. 62 ust. 2 stanowi, że inne systemy zarządzania środowiskowego uznane zgodnie z art. 45 rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 są jednym z trzech rodzajów certyfikatów, do których mogą się odnieść instytucje zamawiające wymagające przedstawienia zaświadczeń o zgodności z określonymi systemami zarządzania środowiskowego lub normami w kontekście postępowania o udzielenie zamówienia.

W dniu 26 stycznia 2016 r. Norwegia wysłała wstępny wniosek o uznanie, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie EMAS, swojego krajowego systemu certyfikacji środowiskowej, Fundacji Eco-Lighthouse (ELH). Po złożeniu wniosku przekazano informacje uzupełniające w celu jasnego określenia wymogów systemu zarządzania Eco-Lighthouse i odpowiednich wymogów rozporządzenia w sprawie EMAS (włącznie z załącznikami) oraz w celu dostarczenia Komisji dowodów niezbędnych do stwierdzenia potencjalnej równoważności stosownych części systemu zarządzania środowiskowego.

Na podstawie tych dowodów Komisja była w stanie określić poziom zgodności między wymogami danego systemu zarządzania środowiskowego a odpowiednim wymogiem rozporządzenia w sprawie EMAS, opisanym szczegółowo w niniejszym dokumencie.

Tabela objaśniająca pojęcia zawarte w ELH

Pojęcie zawarte w ELH (PL)	Pojęcie zawarte w ELH (NO)	Definicja pojęcia według ELH
Fundacja Eco-Lighthouse (Eco-Lighthouse/ELH)	Stiftelsen Miljøfyrtårn (Miljøfyrtårn)	Podmiot prawny zarządzający systemem certyfikacji ELH, monitorujący i rozwijający ten system.
Deklaracja środowiskowa ELH	Miljøkartlegging	Sprawozdanie elektroniczne wygenerowane z wykazu kryteriów sporządzonego przez konsultanta. Przedsiębiorstwo dokumentuje zgodność z kryteriami. Osoba certyfikująca ostatecznie zatwierdza Miljøkartlegging, potwierdzając tym samym zgodność z kryteriami ELH.
Ogólne kryteria przemysłowe	Felles kriterier	Kryteria mające zastosowanie do wszystkich przedsiębiorstw pragnących uzyskać certyfikat ELH. Przedsiębiorstwo wskazuje również, czy jest właścicielem czy dzierżawcą lokalu, w którym mieści się jego siedziba, oraz określa kryteria mające zastosowanie w odniesieniu do np. energii, unieszkodliwiania odpadów itd. Ogólne kryteria przemysłowe odnoszą się do najważniejszych aspektów środowiskowych wspólnych dla wszystkich przedsiębiorstw.
Kryteria dotyczące konkretnej branży	Bransjespesifikke kriterier	Kryteria mające zastosowanie do przedsiębiorstw z konkretnej branży, którzy pragną uzyskać certyfikat ELH. Kryteria dotyczące konkretnej branży odnoszą się do najważniejszych aspektów środowiskowych w danej branży.
Kierownik ds. ochrony środowiska	miljøfyrtårnansvarlig	Osoba w przedsiębiorstwie wyznaczona przez kierownictwo do ponoszenia odpowiedzialności za wdrażanie ELH.
Roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska	årlig Klima- og miljørapport	Co roku do dnia 1 kwietnia przedsiębiorstwo publikuje roczne sprawozdanie na portalu internetowym ELH. Wskaźniki: niektóre są uniwersalne; inne tworzy się na podstawie wybranych kryteriów. Na portalu tym publikuje się również plan działania. Roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska należy udostępnić ogółowi społeczeństwa.
Plan działania/program środowiskowy	handlingsplan	Plan działania przedsiębiorstwa na nadchodzący rok, odnoszący się do każdego tematu środowiskowego i udokumentowany w rocznym sprawozdaniu dotyczącym klimatu i ochrony środowiska. Obowiązki i terminy mogą zostać udokumentowane w deklaracji środowiskowej (Miljøkartlegging) lub w wewnętrznych systemach przedsiębiorstwa.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65).

Pojęcie zawarte w ELH (PL)	Pojęcie zawarte w ELH (NO)	Definicja pojęcia według ELH
Roczny przegląd zarządzania	ledelsens gjennomgang	Kadra zarządzająca ogólnego i średniego szczebla spotyka się co roku w celu dokonania przeglądu i oceny systemu HSE, systemu kontroli jakości, wdrażania ELH i innych kwestii dotyczących przedsiębiorstwa.
Grupa ds. zarządzania środowiskowego	miljøgruppe	Grupa robocza powołana w celu wsparcia kierownika ds. ochrony środowiska we wdrażaniu ELH. W jej skład może wchodzić osoba odpowiedzialna za system HSE i inne właściwe podmioty.
Portal internetowy Eco-Lighthouse	Miljøfyrtårnportalen	Portal internetowy, za pośrednictwem którego prowadzona jest dokumentacja dotycząca przedsiębiorstw, gmin, konsultantów i osób certyfikujących, zawierający wszystkie dokumenty dotyczące zgodności z kryteriami i certyfikacji.
Wskaźniki specyficzne dla danego przedsiębiorstwa	virksomhetsspesifikke sjekkpunkter	Wskaźniki opracowane na wniosek przedsiębiorstwa, włączone do rocznego sprawozdania dotyczącego klimatu i ochrony środowiska. Usługa płatna.
Konsultant wewnętrzny	Internkonsulent	Pracownik przedsiębiorstwa zajmujący się certyfikacją ELH. Pracownik odbywa szkolenie na konsultanta ELH, w wyniku którego zyskuje kwalifikacje do przygotowania przedsiębiorstwa do certyfikacji. Dzięki temu przedsiębiorstwo nie musi zatrudniać zewnętrznego konsultanta ELH podczas pierwszej certyfikacji.
Lista kontrolna dotycząca HSE	HMS sjekklister	Wewnętrzna lista kontrolna przedsiębiorstwa stosowana do celów corocznego przeglądu HSE. Główne punkty obejmują: aktualizację wymogów prawnych, wewnętrzne szkolenia pracowników i kadry kierowniczej, politykę środowiskową, cele i osiągnięcia środowiskowe w rocznym sprawozdaniu dotyczącym klimatu i ochrony środowiska, postępowanie w przypadku niespełniania wymogów.
Polityka środowiskowa	Miljøpolicy	Założenia i kierunki związane z efektami działalności środowiskowej, sformułowane w przedsiębiorstwie przez najwyższe kierownictwo.
Aspekt środowiskowy	miljøaspekt	Elementy działań, produktów lub usług wytworzonych lub świadczonych przez przedsiębiorstwo, które mogą wpływać na środowisko.
Bezpośredni aspekt środowiskowy	Direkte miljøaspekt	Elementy działań, produktów lub usług wytworzonych lub świadczonych przez przedsiębiorstwo, nad którymi przedsiębiorstwo to sprawuje bezpośrednią kontrolę.
Pośredni aspekt środowiskowy	Indirekte miljøaspekt	Elementy działań, produktów lub usług wytworzonych lub świadczonych przez przedsiębiorstwo, nad którymi przedsiębiorstwo to nie sprawuje bezpośredniej kontroli, ale na które może wpływać.
Cel środowiskowy	miljømål	Cele środowiskowe na nadchodzący rok, udokumentowane w rocznym sprawozdaniu dotyczącym klimatu i ochrony środowiska.
System zarządzania środowiskowego	miljøledelsessystem	Zintegrowany system zarządzania, który określa wpływ przedsiębiorstwa na środowisko i korzysta z zestawu kryteriów środowiskowych do celów zarządzania tym wpływem. System zarządzania środowiskowego dostosowuje się do sposobu prowadzenia przedsiębiorstwa, zawiera jasne cele, plany działania z konkretnymi środkami, które mają zostać wdrożone, oraz zapewnia ciągłą poprawę efektów działalności środowiskowej.

Pojęcie zawarte w ELH (PL)	Pojęcie zawarte w ELH (NO)	Definicja pojęcia według ELH
Istotna zmiana	stor endring	Jakakolwiek zmiana działalności przedsiębiorstwa – w tym produktów i usług – dotycząca lokalizacji, organizacji lub administracji, która ma istotny wpływ na system zarządzania środowiskowego lub aspekty środowiskowe związane z danym przedsiębiorstwem.
Niespełnianie wymogów lub kryteriów	Avvik	Odstępstwo od wymogów prawnych lub kryteriów ELH lub obywateli, jeżeli wymóg prawny jest również kryterium ELH. Głównymi wymogami prawnymi dotyczącymi środowiska są również kryteria ELH. W przypadku niespełnienia kryterium ELH przedsiębiorstwo nie może otrzymać certyfikatu.

Metodyka stosowana w przypadku badania odniesień do uznanego systemu zarządzania środowiskowego

Celem niniejszego dokumentu jest opisanie wymogów systemu zarządzania środowiskowego „Eco-Lighthouse” oraz ocena zgodności tych wymogów z odpowiednimi wymogami rozporządzenia w sprawie EMAS. Ocena ta służy dwóm głównym celom:

- 1) ułatwienie przejścia na EMAS organizacji, która wdrożyła inny system zarządzania środowiskowego i chce go zmienić na EMAS;
- 2) ułatwienie porównania wymogów Eco-Lighthouse i EMAS.

Aby przygotować tę ocenę, Komisja przeprowadziła analizę rozbieżności między wymogami obu systemów. W wyniku tej analizy odpowiednie wymogi podzielono na kluczowe wymogi odpowiadające poszczególnym częściom systemu zarządzania środowiskowego. Następnie oceniono zgodność tych części z odpowiednimi wymogami rozporządzenia w sprawie EMAS.

Na kolejnych stronach niniejszego sprawozdania przeanalizowane zostaną **następujące części systemu zarządzania środowiskowego**:

- 1) zaangażowanie i udział najwyższego kierownictwa;
- 2) przeprowadzenie przeglądu środowiskowego – analiza wstępna;
- 3) ustanowienie polityki środowiskowej;
- 4) zapewnienie zgodności z prawem;
- 5) określenie celów i programu środowiskowego w celu zapewnienia ciągłej poprawy;
- 6) struktura organizacyjna, szkolenie i zaangażowanie pracowników;
- 7) wymogi w zakresie dokumentacji;
- 8) sterowanie operacyjne;
- 9) gotowość i reagowanie na sytuacje awaryjne;
- 10) kontrole, audyt wewnętrzny i działania korygujące;
- 11) komunikacja (wewnętrzna i zewnętrzna);
- 12) przegląd systemu zarządzania.

Ponadto sprawozdaniu oceniono również **wymogi akredytacji lub licencjonowania**, które umożliwiają weryfikację systemów przez wykwalifikowanego audytora będącego stroną trzecią.

W odniesieniu do każdej z tych części w poniższej ocenie wyszczególniono, w jakim zakresie wymogi ELH są zgodne z odpowiednimi wymogami EMAS. Aby ocenić tę zgodność, Komisja rozważyła, w jakim stopniu wymogi ELH pozwalają na osiągnięcie celów odpowiadających im wymogów EMAS o takim samym poziomie solidności i wiarygodności ⁽¹⁾.

Przy różnych okolicznościach części ELH odpowiadają w pewnym stopniu wymogom EMAS pomimo braku pełnej zgodności z tymi wymogami. Aby zapewnić szczegółową ocenę, części te opisano jako „częściowo zgodne z wymogami EMAS” oraz przedstawiono wyjaśnienia mające pomóc organizacjom posiadającym certyfikację ELH, które byłyby zainteresowane zniwelowaniem różnicy między ich systemem a EMAS.

Po dokonaniu oceny poszczególne części można podzielić na trzy kategorie:

- niezgodne z wymogami EMAS,
- częściowo zgodne z wymogami EMAS,
- zgodne z wymogami EMAS.

Części uznane za zgodne z odpowiadającymi wymogami EMAS (trzecia kategoria) uważa się za równoważne.

Opis systemu Eco-Lighthouse

System certyfikacji Eco-Lighthouse jest najpowszechniej stosowanym w Norwegii systemem zarządzania środowiskowego – przyznano ponad 5 000 ważnych certyfikatów małym, średnim i dużym organizacjom (ELH nie jest skierowany do przedsiębiorstw stojących przed złożonymi wyzwaniami środowiskowymi ⁽²⁾). Dzięki łatwym do wdrożenia, konkretnym, odpowiednim i opłacalnym (w najszerszym znaczeniu: lokalnym, regionalnym, globalnym) środkom przedsiębiorstwa mogą poprawić efekty swojej działalności środowiskowej, kontrolować wpływ swojej działalności na środowisko i potwierdzić swoje zaangażowanie na rzecz społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw.

System certyfikacji Eco-Lighthouse łączy zarządzanie środowiskowe zarówno wewnętrznymi, jak i zewnętrznymi aspektami środowiskowymi do ram prawnych norweskich rozporządzeń dotyczących systematycznych działań na rzecz zdrowia, środowiska i bezpieczeństwa prowadzonych w przedsiębiorstwach.

Przedsiębiorstwo pragnące uzyskać certyfikat Eco-Lighthouse musi:

przed certyfikacją:

- 1) zatrudnić wykwalifikowanego konsultanta Eco-Lighthouse, przeszkolonego, zatwierdzonego i monitorowanego przez ELH, który:
 - a) przeprowadza przegląd środowiskowy (miljøanalyse) przedsiębiorstwa. W oparciu o tę wstępną analizę oprócz ogólnych kryteriów przemysłowych ⁽³⁾ mających zastosowanie do wszystkich organizacji konsultant wybierze odpowiednie kryteria dotyczące konkretnej branży (bransjespesifikke kriterier), które mają zastosowanie do danego przedsiębiorstwa;
 - b) generuje deklarację środowiskową ⁽⁴⁾ (Miljøkartlegging) i pomaga w jej wypełnieniu na portalu internetowym ELH;
 - c) za pomocą tego narzędzia internetowego (Miljøkartlegging) kieruje procesem spełniania odpowiednich kryteriów i dokumentuje ten proces;
 - d) przeszkala wewnętrznego kierownika ds. ochrony środowiska (miljøfyrtnarnansvarlig) wyznaczonego przez organizację w zakresie korzystania z portalu internetowego ELH, z uwzględnieniem deklaracji środowiskowej;

⁽¹⁾ Ten wymagany wysoki poziom zgodności należy odczytywać w kontekście art. 4 rozporządzenia, w którym określono warunki uzyskania rejestracji w EMAS. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu organizacje mające certyfikowany system zarządzania środowiskowego, uznany zgodnie z art. 45, nie są zobowiązane do przeprowadzania tych części, które uznano za równoważne z tym rozporządzeniem. Części uznane za równoważne powinny zatem być w stanie zapewnić taką samą funkcję jak odpowiadające im części EMAS w odniesieniu do wdrożenia i rejestracji w EMAS.

⁽²⁾ Zob. strona internetowa poświęcona ELH: <http://eco-lighthouse.org/certification-scheme/>

⁽³⁾ Angielskie tłumaczenie kryteriów dostępne jest pod adresem: <http://eco-lighthouse.org/statistikk/> (przetłumaczono ogólne kryteria przemysłowe i kilka wybranych kryteriów dotyczących konkretnej branży). Norweska wersja kryteriów dostępna jest pod adresem: <http://www.miljøfyrtnarn.no/dette-er-miljøfyrtnarn/bransjekriterier/9-miljt/miljt/55-bransjekriterier-gruppert>

⁽⁴⁾ Nie należy mylić tej deklaracji z „deklaracją środowiskową” EMAS, o której mowa w art. 2 i 18 oraz w pkt B załącznika IV do rozporządzenia w sprawie EMAS.

- e) przeskala wewnętrznego kierownika ds. ochrony środowiska w zakresie wypełniania pierwszego wydania rocznego sprawozdania dotyczącego klimatu i ochrony środowiska, które składa się co roku (po certyfikacji) za poprzedni pełny rok kalendarzowy;
 - f) kieruje procesem spełniania kryteriów;
- 2) za pośrednictwem samodzielnie sporządzanego sprawozdania internetowego w deklaracji środowiskowej organizacja potwierdza status zgodności z zestawem ogólnych kryteriów przemysłowych i kryteriów dotyczących konkretnej branży przed zakończeniem procesu certyfikacji. Aby uzyskać certyfikację, należy spełnić wszystkie kryteria ogólne i dotyczące konkretnej branży. Pisemna wzmianka o tym „wstępnym” samodzielnie sporządzonym sprawozdaniu jest przechowywana jako część deklaracji środowiskowej;
 - 3) ogólne kryteria przemysłowe i kryteria dotyczące konkretnej branży są opracowywane przez ELH we współpracy z odpowiednimi organami rządowymi, naukowcami, zainteresowanymi organizacjami, klientami, doświadczonymi konsultantami i osobami certyfikującymi w celu określenia i uwzględnienia istotnych aspektów środowiskowych i skutecznych środków stosowanych w danej branży oraz podlegają one okresowym przeglądom;
 - 4) kryteria te stanowią istotę systemu zarządzania, dzięki której system funkcjonuje prawidłowo. Spełnienie wszystkich kryteriów należy zgłosić w deklaracji środowiskowej na portalu internetowym Eco-Lighthouse;
 - 5) następnie na portalu internetowym ELH należy wypełnić i złożyć sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska (Klima- og miljørapport), które zawiera uniwersalne wskaźniki i parametry mające zastosowanie do wszystkich branż oraz szczegółowe wskaźniki wygenerowane po wybraniu właściwych kryteriów;
 - 6) kiedy przedsiębiorstwo uzna, że spełniło wszystkie kryteria, i kiedy złoży sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska, osoba certyfikująca/weryfikator przeprowadza certyfikację. Uzyskuje dostęp do właściwych informacji w portalu internetowym, a następnie odwiedza przedsiębiorstwo oraz przeprowadza rozmowy i kontrole. Weryfikator/osoba certyfikująca przeprowadza certyfikację w imieniu gminy, w której znajduje się przedsiębiorstwo, ale organem, który odpowiada za przeszkolenie, zatwierdzenie (udzielenie licencji) i monitorowanie tej osoby jest centralna administracja Eco-Lighthouse, która może również przeprowadzać obserwację tej osoby w terenie (od 2017 r.). Odstępstwa od kryteriów oraz usunięcie tych odstępstw dokumentuje się w deklaracji środowiskowej;
 - 7) Fundacja ELH sprawdza udokumentowane wyniki całego procesu, po czym następuje wydanie certyfikatu. Dopiero na tym etapie sporządza się odpowiednie sprawozdanie z certyfikacji i pismo potwierdzające uznanie.

Po certyfikacji

Po certyfikacji do dnia 1 kwietnia każdego roku należy złożyć sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska, w którym określa się warunki szeregu parametrów, stan realizacji wcześniejszych określonych celów środowiskowych oraz szczegółowo opisuje się cele na przyszłość. To roczne sprawozdanie sporządza kierownik ds. ochrony środowiska.

Co trzy lata przeprowadza się ponowną certyfikację.

Proces jest identyczny, jednak w przypadku ponownej certyfikacji nie ma obowiązku zatrudnienia konsultanta. Zamiast tego kierownik ds. ochrony środowiska (Miljøfyrtårnansvarlig) odpowiada za zorganizowanie ponownej certyfikacji, sprawdzenie stałej zgodności z kryteriami, wypełnienie deklaracji środowiskowej i udostępnienie dokumentacji osobie certyfikującej/weryfikatorowi, dając mu dostęp do przedsiębiorstwa za pośrednictwem portalu internetowego ELH. Głównym materiałem dowodowym, jaki należy przekazać przed ponowną certyfikacją, jest nowa deklaracja środowiskowa wraz z odnośną dokumentacją oraz sprawozdania dotyczące klimatu i ochrony środowiska złożone za poprzednie lata; podczas spotkania z przedsiębiorstwem osoba certyfikująca/weryfikator przeprowadza rozmowy, wyrwykowe kontrole oraz inspekcję lokalu, tak jak podczas pierwszej certyfikacji.

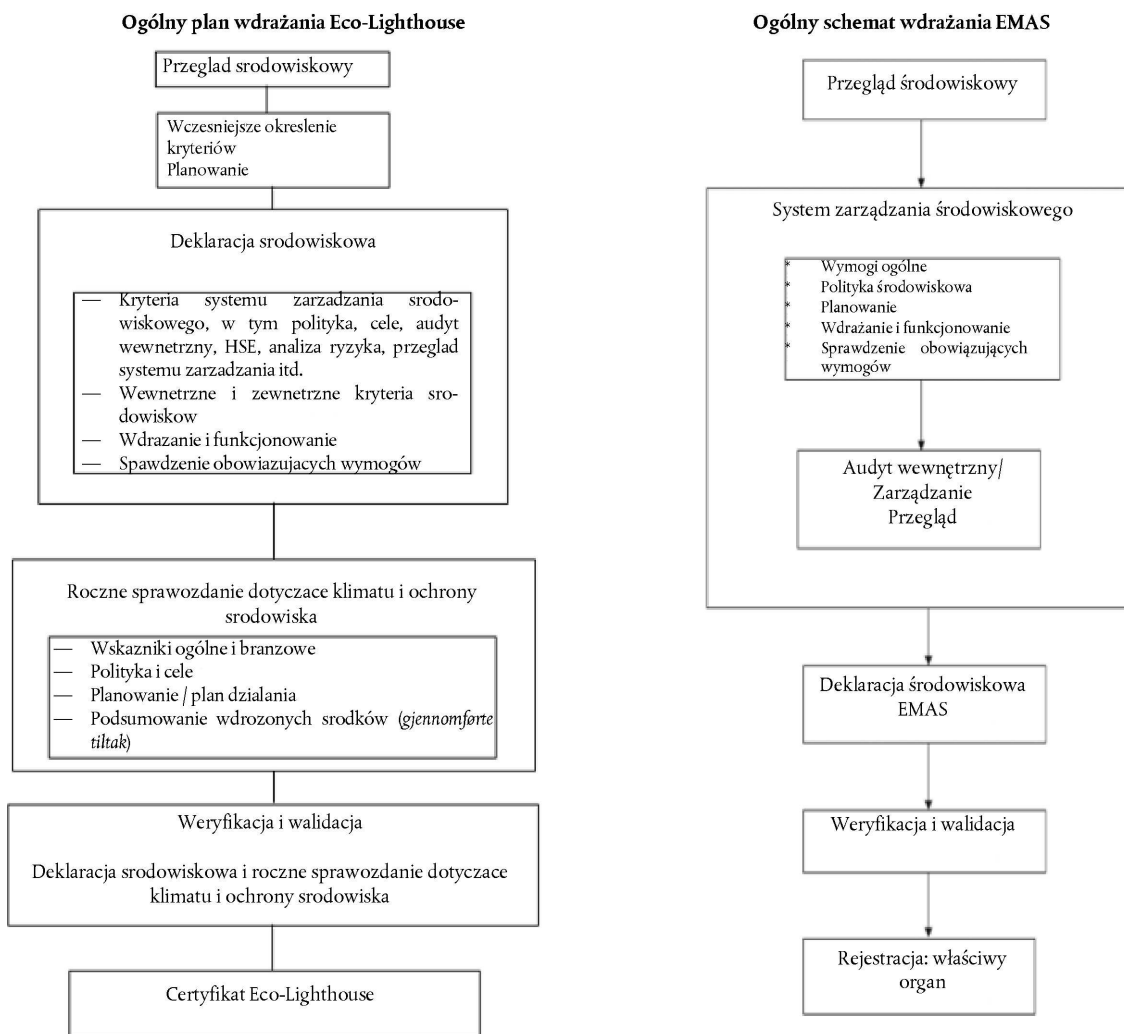
Należy zauważyć, że:

Ponad 300 z 430 norweskich gmin uczestniczy w systemie certyfikacji Eco-Lighthouse jako członkowie opłacający składki. Członkostwo ułatwia certyfikację ELH dla lokalnych przedsiębiorstw, zapewniając przedsiębiorstwom dostęp do osoby certyfikującej/weryfikatora na danym obszarze. Oczekuje się również, że gminy podejmą działania w celu certyfikacji ich własnych przedsiębiorstw.

Weryfikatorów/osoby certyfikujące, którzy uczestniczą w etapie certyfikacji, może zatrudniać administracja gminy/okręgu lub prywatne przedsiębiorstwo, zaś za ich wyszkolenie, zatwierdzenie i monitorowanie odpowiada Fundacja Eco-Lighthouse. Należy zauważyć, że w systemie Eco-Lighthouse to gmina, a nie administracja Eco-Lighthouse, jest organem certyfikującym, w ramach którego osoby certyfikujące (licencjonowane przez ELH) działają w imieniu gminy.

Od maja 2016 r. Fundacja Eco-Lighthouse posiada certyfikat zgodnie z normą ISO-9001:2015.

Realizacja ogólnego planu w ramach ELH i EMAS

CZĘŚĆ 1

Zaangażowanie i udział najwyższego kierownictwa

Odpowiedni wymóg EMAS

1. Zaangażowanie i zobowiązania najwyższego kierownictwa. W EMAS najwyższe kierownictwo określa politykę środowiskową organizacji (1.1) i odpowiada za właściwe wdrożenie systemu zarządzania środowiskowego (1.2), w tym za wyznaczenie przedstawiciela ds. zarządzania środowiskowego (1.3). Podstawa prawna: art. 2 ust. 1 oraz załącznik II pkt A.2 i A.4
2. Kierownictwo powinno regularnie przeprowadzać przegląd poczynionych postępów i rozwiązywać wykryte problemy. Konieczne jest, aby kierownictwo regularnie uczestniczyło w spotkaniach i inicjatywach organizowanych w ramach systemu zarządzania środowiskowego (załącznik II pkt A.6).

Ocena odpowiednich wymogów ELH

1. Zaangażowanie i zobowiązania najwyższego kierownictwa
 - 1.1. Określenie polityki środowiskowej organizacji:

Zgodnie z ogólnym kryterium przemysłowym (GIC) 1945 ⁽¹⁾ organizacje mają obowiązek ustanowienia polityki środowiskowej. Ponadto kierownictwo podpisuje decyzję o przystąpieniu do systemu i podjęciu zobowiązania do spełniania poszczególnych kryteriów.

⁽¹⁾ Według którego: „Przedsiębiorstwo musi ustanowić politykę środowiskową oraz cele w zakresie zdrowia, środowiska i bezpieczeństwa. Muszą one być udokumentowane albo w systemie zarządzania środowiskowego, albo w planie działania odnoszącym się do rocznego sprawozdania Eco-Lighthouse dotyczącego klimatu i ochrony środowiska”.

1.2 Odpowiedzialność za właściwe wdrożenie systemu zarządzania środowiskowego:

Zgodnie z GIC 6 „kierownictwo ma obowiązek dokonywać rocznych przeglądów systemu HSE oraz procedur Eco-Lighthouse, aby ocenić, czy funkcjonują one zgodnie z założeniami”.

Podpisując regulamin ELH i roczny protokół przeglądu systemu zarządzania, najwyższe kierownictwo bierze na siebie odpowiedzialność za właściwe wdrożenie systemu zarządzania oraz poprawność rocznego sprawozdania dotyczącego klimatu i ochrony środowiska (Klima- og miljørapport).

1.3 Wyznaczenie przedstawiciela ds. zarządzania środowiskowego:

Na stanowisko kierownika ds. ochrony środowiska (Miljøfyrårnsvarlig) wybiera się jednego spośród członków personelu. Nie zawsze jest to stanowisko pełnoetatowe w zależności od rozmiaru organizacji. Szkolenie kierownika ds. ochrony środowiska może prowadzić konsultant przy początkowej certyfikacji lub poprzedni kierownik. W większych organizacjach kierownik ds. ochrony środowiska uczestniczy niekiedy w kursie dla konsultantów ELH [uzyskując tym samym kwalifikacje konsultanta wewnętrznego (internkonsulent)]. Jego zadania określono w sekcji poświęconej wymogowi 6 (Struktura organizacyjna, szkolenie i zaangażowanie pracowników).

2. Kierownictwo regularnie przeprowadza przegląd poczynionych postępów i rozwiązuje wykryte problemy

Odbywa się to w ramach rocznego przeglądu systemu zarządzania ⁽¹⁾ (ledelsens gjennomgang), który podpisuje kierownictwo (kierownictwo podpisuje protokół corocznego posiedzenia w sprawie przeglądu systemu zarządzania). Przedstawiane jest sprawozdanie dotyczące niespełniania wymogów lub kryteriów (wymogów prawnych lub wszelkich kryteriów ELH) oraz roczne sprawozdanie (lub sprawozdania) dotyczące klimatu i ochrony środowiska. Sprawozdania te zawierają ocenę efektów działalności środowiskowej oraz opis celów środowiskowych na kolejny rok. Można przedstawić sprawozdania z (ponownej) certyfikacji, zwłaszcza w kontekście przypadków niespełniania wymogów lub kryteriów.

Ta coroczna ocena stanowi zatem kontrolę jakości (w zakresie zadowolenia klientów, organizacji, wykrytego niespełniania wymogów lub kryteriów), ale dotyczy również realizacji celów środowiskowych i planu działania oraz obejmuje przegląd postępów w takich kwestiach jak odpady, wykorzystanie energii oraz indeksy środowiskowe mające znaczenie dla danej branży. Jeżeli wykryto niespełnianie wymogów lub kryteriów dotyczących ELH lub środowiska zewnętrznego, zostanie ono usunięte na tym etapie (poprzez natychmiastowe podjęcie działań lub – jeżeli nie jest to możliwe – uwzględnienie w planie działania na kolejny rok).

Ogólne kryterium przemysłowe 1950 stanowi, że „przedsiębiorstwo musi ustanowić procedury zgłaszania przypadków niespełniania wymogów lub kryteriów i postępowania z takimi przypadkami” ⁽²⁾. W związku z tym kierownictwo ponosi odpowiedzialność za politykę środowiskową, cele i osiągnięcia w ramach ELH, przeprowadzając (co najmniej) raz w roku aktualizację i potwierdzając zobowiązanie.

Ponadto dodatkowy system HSE wymagany norweskim prawem ⁽³⁾ zapewnia, by cele środowiskowe przedstawione w planie działania były realizowane i zgłaszane w sekcji rocznego sprawozdania dotyczącego klimatu i ochrony środowiska, która odnosi się do postępów, a także by stosowano się do zaleceń.

Wniosek Komisji

Kierownik najwyższego szczebla podpisuje warunki i zobowiązania ELH na początkowym etapie procesu certyfikacji (poprzez portal internetowy). Zgodnie z ogólnym kryterium przemysłowym 1945 organizacje mają obowiązek ustanowienia polityki środowiskowej. Kierownictwo regularnie i szczegółowo angażuje się w prace w różnych momentach przez cały rok (prowadząc kontrole) oraz w ramach rocznego przeglądu systemu zarządzania. Organizacja wdrażająca ELH musi również wyznaczyć kierownika ds. ochrony środowiska, który podlega najwyższemu kierownictwu (lub jest jego częścią) oraz kontaktuje się z pracownikami w sprawach związanych z ELH.

⁽¹⁾ Obowiązek utrzymania kontroli wewnętrznej: „obowiązek wprowadzenia i wdrażania kontroli wewnętrznej spoczywa na «osobie odpowiedzialnej» za przedsiębiorstwo”. Termin ten oznacza kierownictwo lub właściciela przedsiębiorstwa. Chociaż kontrolę wewnętrzną należy przeprowadzać na wszystkich szczeblach przedsiębiorstwa, główną odpowiedzialność za uruchomienie systemu i jego utrzymanie ponosi najwyższe kierownictwo przedsiębiorstwa. W tej sekcji wyjaśniono jednak, że kontrolę wewnętrzną należy wprowadzić i wdrażać we współpracy z pracownikami, grupą roboczą ds. środowiska, przedstawicielem ds. bezpieczeństwa lub przedstawicielami pracowników, jeżeli tacy istnieją.

⁽²⁾ Podstawą prawną tego kryterium jest sekcja 5.7 rozporządzeń dotyczących systematycznych działań na rzecz zdrowia, środowiska i bezpieczeństwa prowadzonych w przedsiębiorstwach (rozporządzenia w sprawie kontroli wewnętrznej).

⁽³⁾ Powiązanie prawne: <http://www.arbeidstilsynet.no/binfil/download2.php?tid=92156>; dalsze informacje dostępne pod adresem: <http://www.hse.gov.uk/>.

Na podstawie tych elementów Komisja stwierdza, że część ELH dotycząca „zaangażowania i udziału najwyższego kierownictwa” jest zgodna z odpowiednimi wymogami EMAS, a zatem można ją uznać za równoważną.

CZĘŚĆ 2

Przeprowadzenie przeglądu środowiskowego (analiza wstępna)

Odpowiednie wymogi EMAS:

Przed rejestracją organizacja przeprowadza przegląd środowiskowy na podstawie załącznika I do rozporządzenia – art. 4 ust. 1 lit. a), załącznik I, załącznik II pkt A.3.1.

Analiza wstępna obejmuje następujące obszary:

- 1) identyfikację mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska;
- 2) identyfikację wszystkich bezpośrednich i pośrednich aspektów środowiskowych mających znaczący wpływ na środowisko, określonych, w stosownych przypadkach, w ujęciu jakościowym i ilościowym, oraz opracowanie rejestru aspektów uznanych za znaczące;
- 3) opis kryteriów oceny znaczenia wpływu na środowisko;
- 4) ocenę wszystkich istniejących praktyk i procedur zarządzania środowiskowego;
- 5) ocenę informacji zwrotnej z badania wcześniejszych incydentów.

Przegląd ten weryfikuje weryfikator zewnętrzny.

Ocena odpowiednich wymogów ELH

Ocena ogólna: Wstępną analizę ELH, zwaną „deklaracją środowiskową” (Miljøkartlegging), przeprowadza konsultant (przeszkolony, zatwierdzony i monitorowany przez ELH). Po przeprowadzeniu analizy wybranej przez siebie organizacji konsultant wybiera właściwe kryteria, które powinna spełnić organizacja, aby uzyskać certyfikat ELH. Na podstawie tej analizy generuje się internetową deklarację środowiska (Miljøkartlegging) w formie wykazu kryteriów, które należy spełnić; wykaz ten pomaga organizacji w określeniu obszarów, które wymagają poprawy. Kolejnym krokiem jest procedura interaktywna udostępniona na portalu internetowym ELH (Miljøfyrtårnportalen), która umożliwia organizacji zgłoszenie postępów oraz monitorowanie całego wykazu obowiązujących kryteriów, które należy spełnić.

ELH zapewnia ogólne kryteria przemysłowe mające zastosowanie do wszystkich sektorów oraz szczegółowe kryteria, które określono dla poszczególnych branż należących do 14 różnych sektorów przemysłu ⁽¹⁾.

1) Identyfikacja mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska

Ogólne kryteria przemysłowe obejmują również sprawdzenie zgodności z wymaganiami prawnymi. Kontrola ta odbywa się zgodnie z GIC 1944: „Przedsiębiorstwo musi zapewnić dostęp ⁽²⁾ do zaktualizowanego przeglądu odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących zdrowia, środowiska i bezpieczeństwa”. Dostęp i tworzenie wykazów ułatwia strona internetowa rządu norweskiego Regelhjelp ⁽³⁾, na której przedsiębiorstwo wprowadza swój niepowtarzalny kod organizacji i generuje wykaz wymagań prawnych, które mają zastosowanie w odniesieniu do przedsiębiorstwa, w tym wymogów dotyczących środowiska. Wszystkie wynikające z przepisów ustawowych i wykonawczych kryteria, które figurują w wykazie ogólnych i szczególnych kryteriów, są wyraźnie oznaczone symbolem „§”, aby zaznaczyć, że celem danego kryterium jest spełnienie wymogów prawnych.

2) Identyfikacja wszystkich bezpośrednich i pośrednich aspektów środowiskowych mających znaczący wpływ na środowisko, określonych, w stosownych przypadkach, w ujęciu jakościowym i ilościowym, oraz opracowanie rejestru tych aspektów uznanych za znaczące

Aspekty środowiskowe, które mają istotne znaczenie dla branż objętych poszczególnymi kryteriami ELH, są identyfikowane i ujmowane w wykazach w ramach procesu tworzenia kryteriów przemysłowych. Określone z góry kryteria są opracowywane we współpracy z właściwymi organizacjami branżowymi, grupami interesów, rządem, naukowcami/badaczami i głównymi klientami. Interaktywne narzędzie generowania z góry określonego zestawu kryteriów ma za zadanie pomóc organizacjom i zapewnić im wskazówki, aby w łatwy sposób stworzyć wyraźny punkt odniesienia. Proces ten jest niewątpliwie jedną z głównych różnic między metodami EMAS a ELH. Metoda EMAS koncentruje się na identyfikowaniu aspektów środowiskowych na poziomie organizacji, zaś metoda ELH zakłada ich identyfikację na poziomie branży.

⁽¹⁾ <http://eco-lighthouse.org/statistikk/>

⁽²⁾ Przeznaczona dla osób certyfikujących i ogółu organizacji.

⁽³⁾ www.regelhjelp.no

Spśród 31 ogólnych kryteriów przemysłowych 35 % stanowią kryteria systemowe, 4 % dotyczy środowiska pracy, a 52 % odnosi się, według ELH, do środowiska zewnętrznego⁽¹⁾. Zgodnie z ELH 10 % kryteriów dotyczących konkretnej branży stanowią kryteria systemowe, 20 % dotyczy środowiska pracy, a 70 % odnosi się, według ELH, do środowiska zewnętrznego⁽²⁾. Dokładna analiza kryteriów, na podstawie których przyznaje się najwięcej certyfikatów (które w związku z tym najczęściej podlegają przeglądom i aktualizacjom), np. kryteriów dotyczących hoteli lub sklepów spożywczych⁽³⁾, potwierdza, że kryteria te obejmują szereg najważniejszych aspektów środowiskowych.

Ogólne kryteria przemysłowe (GIC) obejmują również kryterium 1963 dotyczące „innych aspektów środowiskowych”, zgodnie z którym przedsiębiorstwo ma obowiązek ocenić wszystkie istotne aspekty środowiskowe, których nie uwzględniono w ogólnych kryteriach przemysłowych i w kryteriach dotyczących konkretnej branży oraz podjąć działania w ich zakresie: „Przedsiębiorstwo musi zidentyfikować pozostałe znaczące aspekty środowiskowe przedsiębiorstwa oraz rozważyć podjęcie wszelkich niezbędnych działań w ich zakresie, włączenie ich do rocznego sprawozdania dotyczącego klimatu i ochrony środowiska lub monitorowanie ich poprzez plan działania”. ELH nie określa jednak, w jaki sposób należy stosować te kryteria, np. jakie rodzaje aspektów należy rozważyć (bezpośrednie lub pośrednie) i w jaki sposób należy oceniać znaczenie ich skutków⁽⁴⁾. Ponadto nie wiadomo dokładnie, w jaki sposób można ocenić spełnienie tego kryterium, m.in. na jakiej podstawie osoba certyfikująca ELH może zagwarantować identyfikację wszystkich znaczących aspektów środowiskowych⁽⁵⁾.

Wyszczególnione kryteria podlegają kontroli podczas weryfikacji/certyfikacji i muszą zostać całkowicie spełnione⁽⁶⁾ przed przyznaniem certyfikacji. Co trzy lata kryteria są ponownie weryfikowane/certyfikowane do celów ponownej certyfikacji.

3) Opis kryteriów oceny znaczenia wpływu na środowisko

Ocenę wpływu na środowisko przeprowadza się przez proces tworzenia kryteriów przemysłowych. Oceny tej nie dokonuje zatem organizacja, lecz przeprowadzają ją właściwe zainteresowane strony na poziomie sektorowym. W pkt 3 załącznika I do rozporządzenia w sprawie EMAS znajdują się szczegółowe wytyczne i kryteria służące do oceny znaczenia wpływu na środowisko na poziomie organizacji. ELH nie zapewnia takich wytycznych – w ramach tego systemu ocenę przeprowadzają eksperckie grupy doradcze na poziomie branżowym.

4) i 5) Istniejące praktyki i procedury oraz ocena informacji zwrotnej z badania wcześniejszych incydentów

Istniejące praktyki i procedury zarządzania są badane i oceniane za pomocą kryteriów przemysłowych. Przed certyfikacją sporządza się pierwsze sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska oraz dodaje się je do deklaracji środowiskowej. Sprawozdanie to zawiera opis mocnych i słabych stron zarządzania środowiskowego w organizacji. W sprawozdaniu wyraźnie uwzględnia się „podjęte inicjatywy” (Gjennomførte tiltak), aby skorygować sytuacje, które nie były/nie są idealne. Na podstawie tych informacji sporządza się plan działania (Handlingsplan med mål).

Wniosek Komisji

Wstępna analiza ELH opiera się na zestawie kryteriów, które określa się na podstawie aspektów środowiskowych zidentyfikowanych na poziomie sektorowym. W ramach ELH podczas określania kryteriów przemysłowych można należycie uwzględnić istotną część potencjalnych aspektów środowiskowych organizacji. Następnie organizacja może odnieść się do tych aspektów, oceniając swoją zgodność z określonymi kryteriami podczas przygotowań do certyfikacji.

W ramach EMAS wymagana jest zindywidualizowana analiza poszczególnych bezpośrednich i pośrednich aspektów środowiskowych organizacji, a organizacja ma obowiązek ustanowić kryteria, aby określić znaczenie skutków zidentyfikowanych aspektów w specyficznym kontekście danej organizacji. Celem tego podejścia ukierunkowanego na organizację jest zidentyfikowanie aspektów istotnych w szczególnym kontekście danej organizacji, a nie całego sektora. Taka indywidualizacja podejścia jest jedną z kluczowych różnic między tymi dwoma systemami.

⁽¹⁾ <http://www.miljofyrtn.no/dokumenter/bransjekrav/844-general-industry-criteria/file> i <http://www.miljofyrtn.no/dokumenter/bransjekrav/866-guidance-to-the-general-industry-criteria/file>

⁽²⁾ Statystyki przedstawione przez ELH na temat hoteli: <http://miljofyrtn.no/dokumenter/bransjekrav/864-industry-criteria-hotel/file> i na temat sklepów spożywczych: <http://miljofyrtn.no/dokumenter/bransjekrav/863-industry-criteria-retail-grocery-store/file>

⁽³⁾ <http://eco-lighthouse.org/statistikk/>

⁽⁴⁾ Wytyczne Eco-Lighthouse dotyczące ogólnych kryteriów przemysłowych z dnia 4 maja 2017 r. – kryterium 1963: *Jeżeli przedsiębiorstwo uważa, że należy wprowadzić dodatkowe środki, wystarczy przeprowadzić oddzielną ocenę innych aspektów środowiskowych. Przedsiębiorstwo może dowolnie wybrać metodę, którą chce zastosować, aby podjąć działania w zakresie tych aspektów środowiskowych, ale może być związane analizą ryzyka dotyczącą środowiska zewnętrznego.*

⁽⁵⁾ Osoby certyfikujące ELH są przeszkolone pod kątem oceny zgodności z faktycznymi kryteriami, a nie pod kątem szczegółowej oceny poszczególnych aspektów środowiskowych.

⁽⁶⁾ Zob. również wymóg 4: Zgodność z prawem

Istnienie ogólnego kryterium ELH 1963, które wymaga również uwzględnienia odpowiednich „innych aspektów środowiskowych”, można wykorzystać do poszerzenia zakresu analizy i osiągnięcia bardziej szczegółowego przeglądu. W wytycznych dotyczących tego kryterium ELH zaleca stosowanie tego kryterium w połączeniu z analizą ryzyka. Nie określa jednak, w jaki sposób można ocenić znaczenie tych dodatkowych aspektów.

Chociaż oba podejścia są wartościowe i mają swoje zalety i wady, stosowane metody znacznie się różnią. Realizowany jest podobny cel – identyfikacja znaczących aspektów środowiskowych – aczkolwiek z zastosowaniem różnych metod. ELH skupia się na identyfikacji aspektów środowiskowych na poziomie sektorowym, podczas gdy EMAS dąży do identyfikacji istotnych aspektów na poziomie konkretnej organizacji. Z tego powodu nie można uznać obu tych podejść za równoważne ⁽¹⁾.

Na podstawie tych elementów Komisja uznaje, że część ELH dotycząca „**przeprowadzenia przeglądu środowiskowego**” jest częściowo zgodna z odpowiednimi wymogami EMAS.

Potencjalne środki mające na celu zniwelowanie różnicy między systemem ELH a systemem EMAS

Chociaż tej części ELH nie można uznać za równoważną, analiza wykazała dużą zgodność z wieloma odpowiednimi wymogami EMAS. Aby osiągnąć zgodność ze wszystkimi odpowiednimi wymogami, należy wdrożyć następujące elementy dodatkowe:

- przejście z podejścia opartego na analizie ryzyka na podejście i metodę oparte na załączniku I do rozporządzenia w sprawie EMAS także w celu zidentyfikowania znaczących aspektów środowiskowych nieobjętych kryteriami przemysłowymi,
- w tym kontekście GIC 1963 ma zastosowanie, o ile zapewniony jest przegląd środowiskowy EMAS,
- osoba certyfikująca z ELH, stosując odpowiednią metodę, upewnia się, że wszelkie dodatkowe aspekty środowiskowe, wskaźniki i wymagania prawne zostały zidentyfikowane i uwzględnione.

CZĘŚĆ 3

Ustanowienie polityki środowiskowej

Odpowiedni wymóg EMAS

Najwyższe kierownictwo określa politykę środowiskową organizacji. Polityka ta obejmuje poszczególne elementy, o których jest mowa w załączniku II do rozporządzenia w sprawie EMAS (Art. 4 ust. 1 lit. b) i załącznik II pkt A.2).

Ocena odpowiednich wymogów ELH

ELH zawiera formalny wymóg ustalenia celów w oparciu o kryterium 1945 („Przedsiębiorstwo musi ustanowić politykę środowiskową ⁽²⁾ oraz cele w zakresie zdrowia, środowiska i bezpieczeństwa. Muszą one być udokumentowane albo w systemie zarządzania środowiskowego, albo w planie działania odnoszącym się do rocznego sprawozdania Eco-Lighthouse dotyczącego klimatu i ochrony środowiska”). Polityka środowiskowa i konkretne zadania środowiskowe są realizowane w pierwszej kolejności poprzez ustanowienie kryteriów przed certyfikacją, a następnie wykazywane w deklaracji środowiskowej (Miljøkartlegging). W drugim etapie efekty działalności środowiskowej sprawdza się pod kątem zgodności z wybranymi wskaźnikami zawartymi w rocznym sprawozdaniu dotyczącym klimatu i ochrony środowiska, które obejmuje również plan działania na rzecz ciągłej poprawy.

Wniosek Komisji

Zgodnie z nowo zaktualizowanym kryterium 1945 przedsiębiorstwo musi określić politykę środowiskową. Deklaracja środowiskowa, ustanowienie kryteriów, roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska, sprawdzenie wskaźników i ustanowienie celów uzupełniają tę politykę środowiskową i pomagają w jej realizacji.

Chęć uzyskania certyfikacji poprzez Eco-lighthouse i podpisanie warunków i zobowiązań ELH świadczą o zamiarze usprawnienia zarządzania aspektami środowiskowymi i ciągłej poprawy efektów działalności środowiskowej. Dzięki „planowi działania” roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska stanowi impuls do ciągłej poprawy.

⁽¹⁾ Podkreślenie tych różnic metodologicznych jest szczególnie istotne w świetle art. 4 rozporządzenia. Zastąpienie przeglądu środowiskowego EMAS deklaracją środowiskową ELH nie funkcjonowałoby w kontekście wdrożenia EMAS.

⁽²⁾ Zgodnie z pkt A.2 załącznika II do rozporządzenia w sprawie EMAS.

Roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska podlega ratyfikacji w ramach corocznego przeglądu systemu zarządzania.

Na podstawie tych elementów Komisja stwierdza, że część ELH dotycząca „**ustanowienia polityki środowiskowej**” jest zgodna z odpowiednimi wymogami EMAS, a zatem można ją uznać za równoważną.

CZĘŚĆ 4

Zapewnienie zgodności z prawem

Odpowiedni wymóg EMAS

W ramach EMAS wymaga się, aby organizacje:

- 1) określiły swój obowiązek prawny dotyczący środowiska;
- 2) zapewniły zgodność z tymi wymogami;
- 3) ustanowiły odpowiednie procedury w celu ciągłego spełniania tych wymogów;
- 4) dostarczyły dowody rzeczowe i dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów.

(Art. 4 ust. 1 lit. b) i art. 4 ust. 4, załącznik II pkt A3.2, B.2, A5.2)

Ocena odpowiednich wymogów ELH

1. Przed rozpoczęciem certyfikacji ELH konsultant sporządza wykaz kryteriów. Zgodnie z ogólnym kryterium przemysłowym 1944⁽¹⁾ przedsiębiorstwo ma obowiązek zapewnić osobie certyfikującej/weryfikatorowi (i dodatkowo całemu przedsiębiorstwu) dostęp do zaktualizowanego przeglądu odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących danego przedsiębiorstwa.

Przestrzeganie tego obowiązku ułatwia norweska rządowa strona internetowa Regelhjelp⁽²⁾, na której przedsiębiorstwo może znaleźć wykaz odpowiednich przepisów na podstawie niepowtarzalnego numeru organizacji. Zasady i przepisy mające największe znaczenie dla danej branży tworzą część ogólnych kryteriów przemysłowych i kryteriów dotyczących konkretnej branży (oznaczonych znakiem §), których spełnienie jest niezbędne w przypadku certyfikacji i ponownej certyfikacji. Coroczna aktualizacja przeglądu jest zapewniona poprzez roczny przegląd systemu zarządzania (za pośrednictwem rocznego przeglądu HSE).

Wykaz kryteriów zawiera również kryteria dotyczące określonych obowiązków prawnych, z których organizacja musi się wywiązać.

Przykłady:

- ogólne kryterium prawne 42: „odpady niebezpieczne (i ...) muszą być bezpiecznie składowane i przewożone do [...] zakładu zgodnie z »przepisami dotyczącymi recyklingu odpadów«”,
 - ogólne kryterium prawne 311: „pobieranie próbek ścieków, a następnie ich analiza, odbywa się zgodnie z przepisami lokalnymi i przepisami dotyczącymi zanieczyszczeń 15 A-3 i 4”. (tłumaczenie)
2. Poprzez samoocenę dokonaną przed certyfikacją przedsiębiorstwo potwierdza spełnienie tych kryteriów. Następnie niezależny weryfikator/osoba certyfikująca będący(-a) stroną trzecią ponownie sprawdza kryteria podczas certyfikacji. Przed wydaniem certyfikatu ELH Fundacja ELH ponownie sprawdza i zatwierdza czynności podjęte przez konsultanta, przedsiębiorstwo oraz osobę certyfikującą/weryfikatora. Kontrolę powtarza się przy ponownej certyfikacji odbywającej się co trzy lata. Przed przeprowadzeniem certyfikacji należy spełnić wszystkie kryteria, w tym kryteria ogólne i szczegółowe, które przeniesiono bezpośrednio z norweskiego ustawodawstwa do kryteriów ELH (umieszczenie znaku „§”). Niespełnienie wymogu prawnego, który nie jest kryterium ELH, reguluje ogólne kryterium przemysłowe 1950, na mocy którego przedsiębiorstwa są zobowiązane do ustanowienia procedur w zakresie zgłaszania i eliminowania niezgodności. Na podstawie tego kryterium przedsiębiorstwo może uzyskać certyfikat, jeżeli wykaże, że posiada system postępowania w przypadkach niespełniania wymogów lub kryteriów. Osoba certyfikująca/weryfikator sprawdza zgodność z kryteriami ELH i upewnia się, że przedsiębiorstwo ustanowiło procedurę eliminowania niezgodności z ogólnymi przepisami prawnymi.

W przeciwieństwie do EMAS ELH nie wymaga, aby organizacja przedkładała osobie certyfikującej dowody pełnej zgodności z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska⁽³⁾ wykraczającej poza szczegółowe kryteria (prawne).

⁽¹⁾ GIC 1944: „Przedsiębiorstwo musi zapewnić dostęp do zaktualizowanego przeglądu odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących zdrowia, środowiska i bezpieczeństwa”.

⁽²⁾ <http://www.regelhjelp.no/> i <http://www.miljofyrtn.no/dette-er-milj%C3%B8fyrt%C3%A5rn/bransjekriterier>

⁽³⁾ Pkt B.2 ppkt 2 załącznika II do rozporządzenia w sprawie EMAS.

3. Co trzy lata przeprowadza się ponowną certyfikację; w tym czasie ponownie sprawdza się wszystkie kryteria, w tym GIC 1950, które odnoszą się do niespełniania wymogów lub kryteriów. Jeżeli kryteria nie są spełnione, nie udziela się ponownej certyfikacji.

Dowód zgodności z prawem jest oceniany przez osobę certyfikującą podczas oceny (ponownej) certyfikacji, dlatego ogranicza się do kompetencji osoby certyfikującej (zob. wymóg dotyczący akredytacji). Kryteria prawne formułuje się w taki sposób, aby umożliwić przeszkolonej osobie certyfikującej/weryfikatorowi ocenę zgodności i udokumentowanie stanu zgodności. Osoba certyfikująca/weryfikator sprawdza również, czy przedsiębiorstwo dysponuje zaktualizowanym przeglądem przepisów ustawowych i wykonawczych oraz czy istnieje system postępowania w przypadku niespełnienia wymogów lub kryteriów.

Ponadto zgodność z wymogami prawnymi jest zapewniona poprzez roczny audyt wewnętrzny HSE, będący częścią rocznego przeglądu systemu zarządzania. Audyt HSE dotyczy wszelkich form niezgodności z wymogami prawnymi.

Na portalu ELH dostępne są wytyczne i próbki dotyczące postępowania w przypadku niespełniania wymogów lub kryteriów (GIC 1950).

4. Zgodnie z wyjaśnieniem podanym w pkt 2 niniejszej sekcji przedstawiona dokumentacja będzie dotyczyła wyłącznie szczegółowych wymogów prawnych objętych kryteriami ELH i nie będzie obejmowała wszystkich mających zastosowanie wymogów prawnych dotyczących ochrony środowiska. Dokumentacja będzie dostarczana i przechowywana za pomocą interfejsu cyfrowego ELH.

Wniosek Komisji

Podobnie jak w przypadku procesu ustanowionego w odniesieniu do deklaracji środowiskowej (wstępna analiza) ELH wykorzystuje oparty na kryteriach system do oceny, czy organizacje zachowują zgodność z prawem. Uznaje się, że taki system w połączeniu z rządową stroną internetową Regelhjelp ⁽¹⁾ zapewnia dobry przegląd wymogów prawnych, które należy spełnić zgodnie z wymogami EMAS.

Zgodność ze wszystkimi kryteriami ELH, w tym kryteriami prawnymi, w pierwszej kolejności podlega samoocenie przed certyfikacją, a następnie jest sprawdzana podczas certyfikacji przez weryfikatora/osobę certyfikującą. W przypadku wykrycia niespełnienia jednego wymienionego w wykazie kryterium certyfikat nie może zostać wydany.

Dowody zgodności z kryteriami (prawnymi) ELH są udostępniane za pośrednictwem systemu. ELH wymaga również, aby organizacja ustanowiła procedurę zgłaszania pozostałych niezgodności ⁽²⁾ z przepisami prawnymi i postępowania z takimi przypadkami. Przestrzeganie najważniejszych przepisów ustawowych i wykonawczych związanych z działaniami na rzecz zdrowia, środowiska i bezpieczeństwa jest co roku kontrolowane za pośrednictwem listy kontrolnej dotyczącej HSE, potwierdzonej i podpisanej przez dyrektora generalnego oraz podlegającej przeglądowi systemu zarządzania. Z wytycznych dotyczących GIC 1944 wyraźnie wynika, że wymagany jest nie tylko przegląd wymogów prawnych, ale również przestrzeganie tych wymogów.

W przeciwieństwie do EMAS ELH nie obejmuje jednak kryterium wymagającego od organizacji zapewnienia zgodności ze wszystkimi wymogami prawnymi dotyczącymi środowiska. Zamiast tego w ELH kładzie się nacisk na najważniejsze przepisy dotyczące ochrony środowiska poprzez odpowiednie kryteria przemysłowe i przeformułowanie najistotniejszych przepisów w taki sposób, aby były w pełni zrozumiałe dla przedsiębiorstwa i osoby certyfikującej.

Ponadto w przypadku niespełniania wymogów prawnych nieobjętych kryteriami prawnymi ELH certyfikację można przyznać, pod warunkiem że stosowane są procedury zgłaszania przypadków niespełniania wymogów lub kryteriów i postępowania z nimi zgodnie z przepisami w zakresie HSE ⁽³⁾.

Kolejna zauważalna różnica dotyczy kompetencji weryfikatora. Weryfikatorzy EMAS muszą być w stanie stwierdzić, czy pominięto jakikolwiek przepis, a zatem muszą posiadać formalne kwalifikacje w tym zakresie. Natomiast weryfikatorzy ELH przechodzą szkolenie ogólne. ELH bierze to pod uwagę, formułując kryteria (prawne) w sposób jasny i zrozumiały, mimo to można jednak zakwestionować kompetencje osoby certyfikującej do zidentyfikowania niezgodności z prawem wykraczającej poza ustalone wcześniej kryteria prawne.

W porównaniu z EMAS można również znaleźć różnicę w częstotliwości przeprowadzania tej weryfikacji zewnętrznej. Zgodnie z ELH pełna ponowna certyfikacja jest wymagana co trzy lata. W tym czasie wszystkie kryteria, w tym kryteria dotyczące wymogów prawnych, są ponownie sprawdzane w ramach EMAS pod kątem zgodności z przepisami prawnymi, co jest również częścią corocznej walidacji deklaracji środowiskowej przez weryfikatora EMAS. Należy jednak zauważyć, że 98 % przedsiębiorstw ELH, gdyby posiadało certyfikat EMAS, kwalifikowałoby się do odstępstwa dla małych organizacji zgodnie z art. 7, w wyniku czego częstotliwość audytu przeprowadzanego co roku (lub co dwa lata) i ponownej certyfikacji (przeprowadzanej co cztery lata) byłaby bliższa częstotliwości w ramach ELH.

⁽¹⁾ <http://www.regelhjelp.no/>

⁽²⁾ GIC 1950: „przedsiębiorstwo musi ustanowić procedury zgłaszania przypadków niespełniania wymogów lub kryteriów i postępowania z takimi przypadkami”.

⁽³⁾ <http://eco-lighthouse.org/statistik/>; wytyczne dotyczące kryteriów znajdują się na końcu dokumentu.

Na podstawie tych elementów Komisja uznaje, że część ELH dotycząca „**zapewnienia zgodności z prawem**” jest częściowo zgodna z odpowiednimi wymogami EMAS.

Potencjalne środki mające na celu zniwelowanie różnicy między systemem ELH a systemem EMAS

Chociaż tej części ELH nie można uznać za równoważną, analiza wykazała dużą zgodność z wieloma odpowiednimi wymogami EMAS. Aby osiągnąć zgodność ze wszystkimi odpowiednimi wymogami, należy wdrożyć następujące elementy dodatkowe:

- dostosować treść kryterium GIC 1944, tak aby zaznaczyć, że organizacja zapewnia identyfikację wszystkich wymogów prawnych dotyczących ochrony środowiska przed certyfikacją oraz zgodność z tymi wymogami,
- zobowiązać przedsiębiorstwo do przedstawienia – na wniosek – dowodu zgodności z odpowiednimi prawnymi wymogami środowiskowymi,
- zapewnić walidację zgodności z prawem przez akredytowanego lub licencjonowanego audytora będącego stroną trzecią co roku w przypadku dużych organizacji i co dwa lata w przypadku MŚP.

CZĘŚĆ 5

Ustanowienie celów i programu środowiskowego w celu zapewnienia ciągłej poprawy

Odpowiedni wymóg EMAS

1. W ramach organizacji należy zdefiniować cele, aby zapewnić ciągłą poprawę efektów działalności środowiskowej (art. 1, sekcja B.3 i B.4 pkt 3 załącznika II).
 2. Aby osiągnąć te cele, ustanawia się i wdraża program działań na rzecz środowiska (art. 18 ust. 7, załącznik II pkt A.2, pkt A.3 ppkt 3).
-

Ocena odpowiednich wymogów ELH

Zgodnie z procedurami ELH wymaga się, aby przed certyfikacją organizacji sporządzono szczegółową deklarację środowiskową (Miljøkartlegging, listę kontrolną odpowiednich ogólnych kryteriów przemysłowych i kryteriów dotyczących konkretnej branży stosowaną do celów certyfikacji) oraz pierwsze roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska, zawierające cele i działania środowiskowe przewidziane na następny rok oraz bieżące efekty działalności środowiskowej.

Każdego następnego roku (do dnia 1 kwietnia) za pośrednictwem portalu internetowego ELH przesyła się **roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska**. Efekty działalności środowiskowej porównuje się z efektami z poprzedniego roku. W sprawozdaniu podsumowuje się podjęte inicjatywy oraz osiągnięte cele i zadania, a także przedstawia się plan działania na nadchodzący rok. Roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska jest sprawdzane przez osobę certyfikującą/weryfikatora podczas pierwszej certyfikacji oraz podczas każdej ponownej certyfikacji przeprowadzanej co trzy lata. Sprawozdanie jest sprawdzane co roku podczas rocznego przeglądu systemu zarządzania.

Roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska jest generowane na portalu internetowym ELH z zestawu uniwersalnych wskaźników i wskaźników odpowiadających kryteriom dotyczącym konkretnej branży. Za pomocą celów środowiskowych i planu działania zawartego w sprawozdaniu dotyczącym klimatu i ochrony środowiska dokumentuje się ciągłą poprawę. Procedura ta została opisana w wytycznych do GIC 7 ⁽¹⁾, powiązanych wytycznych i na portalu internetowym ELH.

Ponadto GIC 1963 (dodatkowe aspekty środowiskowe) stanowi, że: „Przedsiębiorstwo musi zidentyfikować pozostałe znaczące aspekty środowiskowe przedsiębiorstwa oraz rozważyć podjęcie wszelkich niezbędnych działań w ich zakresie, włączenie ich do rocznego sprawozdania dotyczącego klimatu i ochrony środowiska lub monitorowanie ich poprzez plan działania”. Plan działania może zatem obejmować wszelkie aspekty specyficzne dla danego przedsiębiorstwa, których nie uwzględniono w ogólnych kryteriach przemysłowych i kryteriach dotyczących konkretnej branży.

Przedsiębiorstwom, które chcą rozszerzyć swoje sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska, ELH oferuje usługę zwaną wskaźnikami specyficznymi dla danego przedsiębiorstwa (virksomhetsspesifikke sjekkpunkter), w ramach której do sprawozdania dodaje się specjalne pytania i wskaźniki sformułowane przez przedsiębiorstwo.

⁽¹⁾ <http://eco-lighthouse.org/statistikk/>; wytyczne dotyczące kryteriów znajdują się na końcu dokumentu.

Wniosek Komisji

W trakcie certyfikacji tworzony jest wstępny program zarządzania środowiskowego zawierający kryteria i cele oceny. Co roku w ramach rocznego sprawozdania dotyczącego klimatu i ochrony środowiska wygenerowanego na portalu internetowym ELH dokonuje się oceny efektów działalności środowiskowej organizacji oraz oceny postępów i realizacji celów środowiskowych.

Co trzy lata, w trakcie ponownej certyfikacji, dokonuje się aktualizacji i ponownej oceny programu środowiskowego poprzez odnowioną deklarację środowiskową.

Chociaż procesy te koncentrują się na aspektach objętych zestawem kryteriów przy ustanawianiu systemu zarządzania środowiskowego (w tym na dodatkowych aspektach objętych GIC 1963 ⁽¹⁾), są one w stanie zapewnić ciągłą poprawę efektów działalności środowiskowej związanej z tymi aspektami.

Na podstawie tych elementów Komisja stwierdza, że część ELH dotycząca „**ustanowienia celów i programu środowiskowego w celu zapewnienia ciągłej poprawy**” jest zgodna z odpowiednimi wymogami EMAS, a zatem można ją uznać za równoważną.

CZĘŚĆ 6

Struktura organizacyjna (role i zakres odpowiedzialności), szkolenia i zaangażowanie pracowników:

Ódpowiedni wymóg EMAS:

1. Kierownictwo zapewnia dostępność zasobów (w tym zasobów ludzkich) w celu zagwarantowania prawidłowego funkcjonowania systemu. Role i obowiązki należy określić, udokumentować i zakomunikować (załącznik II pkt A.4.1).
 2. Najwyższe kierownictwo powinno wyznaczyć specjalnego(-ych) przedstawiciela(-li) kierownictwa, który(-rzy) ma(-ją) określone zadania, zakres odpowiedzialności i uprawnienia, aby zapewnić prawidłowe wdrożenie i utrzymanie systemu zarządzania środowiskowego oraz aby przedstawiać najwyższemu kierownictwu sprawozdania z wyników funkcjonowania tego systemu (załącznik II pkt A.4.1).
 3. Pracowników należy przeszkolić w celu spełnienia potrzeb systemu zarządzania środowiskowego (art. 1, załącznik II pkt A.4.2).
 4. Pracownicy powinni brać czynny udział w poprawianiu efektów działalności środowiskowej organizacji (art. 1, załącznik II pkt A.4.2 i B4).
-

1. Zaangażowanie kierownictwa związane z prawidłowym wdrożeniem systemu i zapewnieniem niezbędnych zasobów:

Zgodnie z GIC 1946: „Przedsiębiorstwo musi przygotować schemat organizacyjny lub zbliżony przegląd kluczowych ról w organizacji, takich jak osoba wyznaczona w Eco-Lighthouse do kontraktów, przedstawiciel ds. bezpieczeństwa, przewodniczący grupy roboczej ds. środowiska, kierownik ds. HSE, kierownik działu zamówień oraz funkcjonariusz ds. bezpieczeństwa przeciwpożarowego”.

Zgodnie z norweskim ustawodawstwem najwyższe kierownictwo jest odpowiedzialne za zarządzanie przedsiębiorstwem, w tym za zarządzanie HSE i tym samym pośrednio za wdrożenie systemu zarządzania środowiskowego. W przypadku niezapewnienia niezbędnych zasobów niedociągnięcia automatycznie pojawią się przy następnym przeglądzie HSE oraz w sprawozdaniach dotyczących klimatu i ochrony środowiska. Niedociągnięcia te zostaną następnie uwzględnione w trakcie rocznego przeglądu systemu zarządzania. Ponadto sytuacja ta może stanowić utrudnienie przy kolejnej ponownej certyfikacji.

2. Specjalni przedstawiciele odpowiedzialni za system zarządzania środowiskowego:

Na stanowisko kierownika ds. ochrony środowiska (Miljøfyrtårnansvarlig) wybiera się jednego spośród członków personelu. Nie zawsze jest to stanowisko pełnoetatowe w zależności od rozmiaru organizacji. Szkolenie kierownika ds. ochrony środowiska może prowadzić konsultant przy początkowej certyfikacji lub poprzedni kierownik. Do zadań kierownika ds. ochrony środowiska należy:

- występowanie w roli rzecznika w kontaktach z konsultantem (na początku procesu);
- występowanie w roli rzecznika w kontaktach z osobą certyfikującą/weryfikatorem przy początkowej certyfikacji i ponownej certyfikacji,
- zapewnienie zgodności z kryteriami przemysłowymi,

⁽¹⁾ GIC 1933: „Przedsiębiorstwo musi zidentyfikować pozostałe znaczące aspekty środowiskowe przedsiębiorstwa oraz rozważyć podjęcie wszelkich niezbędnych działań w ich zakresie, włączenie ich do rocznego sprawozdania dotyczącego klimatu i ochrony środowiska lub monitorowanie ich poprzez plan działania”.

- szkolenie i motywowanie współpracowników,
- opracowywanie rocznego sprawozdania dotyczącego klimatu i ochrony środowiska i zamieszczanie go na portalu internetowym ELH,
- omawianie tego sprawozdania z kierownictwem w ramach „rocznego przeglądu systemu zarządzania” (ledelsens gjennomgang), a także z personelem na spotkaniach pracowniczych, rozpowszechnianie rocznego sprawozdania wewnątrz organizacji przez intranet lub za pomocą innych wewnętrznych kanałów komunikacyjnych,
- informowanie współpracowników szczególnie o globalnej polityce środowiskowej organizacji oraz o zadaniach i celach na nadchodzący rok zgodnie z treścią rocznego sprawozdania dotyczącego klimatu i ochrony środowiska,
- przyczynianie się do osiągnięcia stałych postępów.

W ramach ELH wdrożono elektroniczne szkolenia ukierunkowane na szkolenie kierowników ds. ochrony środowiska (Miljøfyrtårnansvarlig) w zakresie sposobu sporządzania rocznego sprawozdania dotyczącego klimatu i ochrony środowiska oraz szczególnie w zakresie sposobu uzyskiwania ponownej certyfikacji.

W ramach ELH określono instrukcję dla kierownika ds. ochrony środowiska zgodnie z wymogami zawartymi w ogólnym kryterium przemysłowym 1947: „Przedsiębiorstwo musi przygotować pisemne instrukcje dla pracownika odpowiedzialnego za wdrożenie Eco-Lighthouse. Kierownik ds. ochrony środowiska powinien angażować i motywować pracowników oraz zachęcać ich do czynnego udziału. ELH twierdzi, że czynny udział pracowników stanowi podstawę systemu ELH”.

W większych organizacjach dodatkowy personel można zaangażować za pośrednictwem grupy ds. zarządzania środowiskowego ⁽¹⁾ (Miljøgruppe – EMG). Grupę ds. zarządzania środowiskowego można włączyć do grupy ds. zdrowia, środowiska i bezpieczeństwa (HSE), której istnienie jest z mocy prawa obowiązkowe w przypadku organizacji zatrudniających więcej niż 50 pracowników.

3. Szkolenie:

Przedsiębiorstwa i organizacje są związane ogólnym kryterium przemysłowym (GIC) 1951: „Przedsiębiorstwo musi wdrożyć procedury szkolenia pracowników z podstawowej wiedzy w zakresie HSE oraz informowania ich o zmianach. Szkolenie musi obejmować rzetelne procedury odnoszące się do środowiska zewnętrznego”.

Celem jest zapewnienie, aby pracownicy posiadali wiedzę i umiejętności wystarczające do wykonywania swojej pracy w prawidłowy sposób oraz zgodnie z regulacjami dotyczącymi HSE. Zakres szkolenia pracowników będzie uzależniony od ryzyka wiążącego się z działalnością danego przedsiębiorstwa. Zgodnie z główną filozofią ELH organizacja posiada największą wiedzę na własny temat oraz na temat umiejętności/potrzeb swojego własnego personelu, a zatem sama jest w stanie najlepiej ocenić, jakich szkoleń potrzebuje. Spełnienie tego kryterium weryfikowane jest ustnie (przez osobę certyfikującą/weryfikatora) w formie pytania o procedury wdrożone przez przedsiębiorstwo do celów szkolenia swoich pracowników i nowych członków personelu w zakresie kwestii związanych z HSE.

Kluczową kwestią jest to, czy szkolenia te są ukierunkowane na poprawianie efektów działalności środowiskowej czy koncentrują się jedynie na elementach proceduralnych związanych z ELH oraz zarządzaniu ryzykiem związanym z HSE. Dzięki liście kontrolnej dotyczącej HSE wykorzystywanej przez ELH do oceny, czy procedury działania ELH są znane pracownikom, potwierdzono, że zakres szkolenia wykracza poza procedury i obejmuje kluczowe obszary środowiskowe, takie jak gospodarowanie odpadami, efektywność energetyczna lub zarządzanie substancjami niebezpiecznymi.

4. Zaangażowanie pracowników

W celu spełnienia wymogów EMAS pracownicy angażują się w proces ukierunkowany na ciągłe poprawianie efektów działalności środowiskowej organizacji.

Wymaga się wyznaczenia grupy środowiskowej w ramach organizacji oraz czynnego uczestnictwa pracowników w działaniach środowiskowych ⁽²⁾. Pracowników informuje się o treści sprawozdania dotyczącego klimatu i ochrony środowiska, a ponadto wyraźnie angażuje się ich w procesy przyczyniające się do poprawy efektów działalności środowiskowej takie jak segregacja odpadów. Różne kryteria (1953, 1962, 36) przyczyniają się do ciągłej poprawy dzięki zastosowaniu „banku pomysłów”. Wspomniane banki pomysłów, zapewnione przez Fundację Eco-lighthouse, zawierają różne środki służące do poprawy efektów działalności w różnych obszarach środowiskowych, takich jak transport, odpady lub energia, we współpracy z pracownikami organizacji.

⁽¹⁾ Należy zauważyć, że grupa ds. zdrowia, środowiska i bezpieczeństwa (HSE) (Arbeidsmiljøutvalg) i grupa ds. zarządzania środowiskowego (ELH) (Miljøgruppe) to dwa różne podmioty. Istnienie grupy ds. zdrowia, środowiska i bezpieczeństwa stanowi wymóg prawny w przedsiębiorstwach zatrudniających powyżej 50 pracowników. Nie ma obowiązku tworzenia grupy ds. zarządzania środowiskowego (ELH), lecz jest to zalecane przez ELH w przypadku organizacji zatrudniających więcej niż określona liczba pracowników. Może być to jedna i ta sama grupa, aby zapewnić efektywną organizację i włączenie grupy ELH do istniejących struktur zarządzania.

⁽²⁾ Podręcznik dotyczący certyfikacji w ramach Eco-Lighthouse z 2016 r. (ang. Eco-Lighthouse certification handbook 2016) – 3.2.4 Powołanie i wyznaczenie grupy środowiskowej/grupy projektowej.

Wniosek Komisji

Kierownictwo jest prawnie zobowiązane do zapewnienia zasobów ludzkich potrzebnych do prawidłowego funkcjonowania procedur dotyczących HSE, a ponadto musi – zgodnie z przepisami regulującymi ELH – wyznaczyć przedstawiciela ds. ELH, podobnie jak w przypadku EMAS. Zasoby potrzebne do prawidłowego działania muszą być zatem udostępniane odpowiednim osobom.

Ponadto od organizacji wymaga się przeszkolenia pracowników w zakresie umiejętności dotyczących HSE, które obejmują umiejętności w zakresie poprawy efektów działalności środowiskowej, oraz zaangażowania pracowników we wdrażanie systemu zarządzania środowiskowego i w działalność środowiskową.

Na podstawie tych elementów Komisja stwierdza, że część ELH dotycząca „**struktury organizacyjnej, szkolenia i zaangażowania pracowników**” jest zgodna z odpowiednimi wymogami EMAS, a zatem można ją uznać za równoważną.

CZĘŚĆ 7

Wymogi w zakresie dokumentacji

Odpowiedni wymóg EMAS

W ramach EMAS wymagana jest dokumentacja związana z polityką środowiskową, celami, planami działania, zakresem systemu zarządzania oraz jego głównymi elementami, taka jak zapisy niezbędne do efektywnego planowania i kontroli procesów, które odnoszą się do wywieranego przez system znaczącego wpływu na środowisko.

Załącznik II pkt A.4.4

Ocena odpowiednich wymogów ELH

Dokumentacja związana z organizacją i wdrożeniem procedur i celów EMS musi być dostępna.

Na swojej stronie internetowej ELH zamieszcza obszerny wykaz wymaganych do certyfikacji dokumentów, których przedłożenie jest obowiązkowe, wraz z pozostałymi formularzami i przydatnymi narzędziami (*verktøy*) oraz z informacjami ⁽¹⁾ dotyczącymi certyfikacji w zależności od sektora. Wiele istotnych dokumentów znajduje się na portalu internetowym ELH ⁽²⁾ (Miljøfyrtårnportal). Ponadto ELH doradza w sprawie struktury przechowywania dokumentacji.

W wytycznych do ogólnego kryterium przemysłowego (GIC) 1944 skierowanych do osób certyfikujących/weryfikatorów zwrócono się do osób certyfikujących/weryfikatorów o sprawdzenie, czy dokumentacja i system HSE są w łatwy sposób i systematycznie przechowywane oraz czy przedsiębiorstwo wie, w jaki sposób uzyskać dostęp do informacji. Dokumentację powiązaną z kryteriami przemysłowymi przechowuje się za pośrednictwem deklaracji środowiskowej (Miljøkartlegging) oraz na portalu internetowym ELH. Przedsiębiorstwo może zdecydować o przedstawieniu dokumentacji osobie certyfikującej/weryfikatorowi na spotkaniu, przy czym nie ma obowiązku zamieszczania jej na portalu. Osoba certyfikująca/weryfikator uzyska ogląd stopnia znajomości systemu przez pracowników na spotkaniu w sprawie certyfikacji lub ponownej certyfikacji.

Wniosek Komisji

W niniejszej części skoncentrowano się na dostępności odpowiedniej dokumentacji. Chociaż zakresy obu systemów nie są identyczne, strukturę informacji zaproponowaną przez ELH oraz strukturę archiwizowania można uznać za zadowalające.

Na podstawie tych elementów Komisja stwierdza, że część ELH dotycząca „**wymogów w zakresie dokumentacji**” jest zgodna z odpowiednimi wymogami EMAS, a zatem można ją uznać za równoważną.

Uwaga: z założenia zakres procedury dokumentacji ELH służy zaspokajaniu potrzeb w zakresie dokumentacji systemu zarządzania ELH. Jeżeli organizacja zamierza złożyć wniosek o rejestrację w EMAS, musi dostosować zakres procedury dokumentacji w celu spełnienia wszystkich wymogów EMAS, w tym tych obecnie niespełnianych przez ELH.

⁽¹⁾ <http://miljofyrtarn.no/nyeverktoy> oraz (przykład) <http://www.miljofyrtarn.no/2015-11-18-23-56-21/avfall>

⁽²⁾ <https://rapportering.miljofyrtarn.no/Account/Login?ReturnUrl=%2F> W celu uzyskania dostępu należy skontaktować się z ELH.

CZĘŚĆ 8

Sterowanie operacyjne**Odpowiedni wymóg EMAS**

Operacje, które są związane z zidentyfikowanymi znaczącymi aspektami środowiskowymi, są prowadzone w ustalonych warunkach. Aby to zapewnić, organizacja:

- 1) ustanawia, wdraża i utrzymuje udokumentowaną procedurę (udokumentowane procedury) w celu kontrolowania sytuacji, gdy jej (ich) brak mógłby doprowadzić do odchylenia od polityki, celów i zadań środowiskowych;
- 2) określa w procedurze (procedurach) kryteria operacyjne;
- 3) ustanawia, wdraża i utrzymuje procedury dotyczące zidentyfikowanych znaczących aspektów środowiskowych związanych z wyrobami i usługami wykorzystywanymi przez organizację, a także informuje dostawców, w tym wykonawców, o procedurach i wymaganiach, które mają zastosowanie.

Ocena odpowiednich wymogów ELH

1. i 2. ELH wymaga, aby organizacja sformułowała założenia polityki środowiskowej oraz określiła konkretne cele w odniesieniu do efektów działalności środowiskowej. Ponadto przedsiębiorstwa norweskie mają obowiązek określenia ogólnych celów w zakresie HSE na mocy rozporządzenia w sprawie kontroli wewnętrznej. W ogólnych kryteriach przemysłowych 1945 i 1947 ELH określono, że system zarządzania musi obejmować udokumentowane procedury służące do osiągnięcia tych celów odnoszących się do zdrowia, środowiska i bezpieczeństwa, przy zachowaniu ciągłej zgodności z kryteriami branżowymi. Muszą zostać wdrożone procedury postępowania w przypadku niespełniania wymogów lub kryteriów (GIC 1950). W kolejnym kryterium ELH (1949) zobowiązano przedsiębiorstwa do dokonywania (zaktualizowanej) oceny ryzyka oraz sporządzenia projektu odpowiednich planów działania.

W poszczególnych branżach muszą zostać wprowadzone specjalne procedury obchodzenia się z produktami niebezpiecznymi, zazwyczaj wykorzystywanymi w danej branży (m.in. SIC 983, 984 w przypadku branży środków czyszczących, SIC 1931, 1932, 1933 w przypadku zakładów blacharstwa i lakiernictwa samochodowego, SIC 14 w przypadku warsztatów samochodowych).

3. Po certyfikacji przedsiębiorstwo musi poinformować swoich klientów i dostawców o prowadzonej działalności środowiskowej (GIC 5). Muszą zostać określone odpowiednie kryteria środowiskowe dla wszystkich znaczących zamówień (GIC 1954), zaś przedsiębiorstwo musi wpłynąć na swoich głównych dostawców, aby przeszli proces certyfikacji środowiskowej. Przedsiębiorstwo musi również nakłonić swoich dostawców do przekazania informacji na temat oznakowanych ekologicznie produktów stron trzecich, które znajdują się w ich katalogu produktów, oraz na temat statystyki dotyczącej oznakowanych ekologicznie produktów, które zamawiają (GIC 1956).

Wniosek Komisji

W niniejszej części skoncentrowano się na wdrożonych procedurach służących do prawidłowego sterowania operacyjnego. Strukturę procedur zaproponowanych przez ELH w połączeniu z procedurami przewidzianymi w norweskim rozporządzeniu w sprawie kontroli wewnętrznej oraz powiązanych przekazanych informacjami można uznać za zadowalającą.

Na podstawie tych elementów Komisja stwierdza, że część ELH dotycząca „sterowania operacyjnego” jest zgodna z odpowiednimi wymogami EMAS, a zatem można ją uznać za równoważną.

CZĘŚĆ 9

Gotowość i reagowanie na sytuacje awaryjne**Odpowiedni wymóg EMAS**

1. Organizacja ustanawia, wdraża i utrzymuje procedurę(-y) identyfikowania możliwych sytuacji niebezpiecznych i awarii, które mogą mieć wpływ na środowisko, oraz reagowania na nie.
2. Organizacja reaguje na występujące sytuacje niebezpieczne i awarie oraz zapobiega związanym z nimi niekorzystnym skutkom dla środowiska lub je ogranicza.
3. Organizacja okresowo dokonuje przeglądu i, jeżeli to niezbędne, aktualizuje swoje procedury gotowości i reagowania na awarie.
4. Organizacja również okresowo sprawdza takie procedury, jeżeli jest to wykonalne.

(Załącznik II pkt A.4.7)

Ocena odpowiednich wymogów ELH

Kwestię tę reguluje ogólne kryterium przemysłowe 1949: „Przedsiębiorstwo musi sporządzać zaktualizowaną ocenę ryzyka, która obejmuje środowisko pracy i środowisko zewnętrzne, a także odpowiedni plan działania”.

W określonych branżach, w których przepis ten ma wyjątkowo duże znaczenie, obowiązują specjalne przepisy i regulacje. Norweskie przedsiębiorstwa mogą z łatwością ustalić, jakie ustawodawstwo ma do nich zastosowanie, sprawdzając to na rządowej stronie internetowej zawierającej informacje na temat przepisów i regulacji *Regelhjelp* ⁽¹⁾, na której po wpisaniu niepowtarzalnego numeru organizacji ukazuje się wykaz właściwego ustawodawstwa. Przykłady właściwych przepisów i regulacji dotyczących gotowości i reagowania na sytuacje awaryjne dla poszczególnych branż można znaleźć w internecie na stronie poświęconej ochronie ludności (DSB) ⁽²⁾. Należy jednak zauważyć, że co do zasady przedsiębiorstwa przemysłu ciężkiego lub przedsiębiorstwa stojące przed złożonymi wyzwaniami środowiskowymi nie uzyskują certyfikacji w ramach ELH.

Specjalne kryteria przemysłowe ELH zawierają również przepisy regulujące gotowość i reagowanie, chociaż w niektórych przypadkach, takich jak przemysł stoczniowy, wydają się one ograniczać do podania wykazu substancji niebezpiecznych oraz przepisów dotyczących kursów udzielania pierwszej pomocy. W przypadku przedsiębiorstw, w których korzysta się z substancji chemicznych lub innych substancji (takich jak pralnie), kwestie te regulują kryteria dotyczące konkretnej branży.

Wniosek Komisji

Prawo norweskie wszechstronnie reguluje ⁽³⁾ kwestię gotowości i reagowania na sytuacje awaryjne. ELH uzupełnia je ogólnymi kryteriami przemysłowymi oraz kryteriami branżowymi w stosownych przypadkach.

Przy certyfikacji, ponownej certyfikacji oraz w trakcie procesu, którego kulminacją jest roczny przegląd systemu zarządzania, sprawdza się przepisy dotyczące świadomości ryzyka, gotowości i reagowania oraz skuteczność ich stosowania, a także przegląd procedur.

Na podstawie tych elementów Komisja stwierdza, że część ELH dotycząca „**gotowości i reagowania na sytuacje awaryjne**” jest zgodna z odpowiednimi wymogami EMAS, a zatem można ją uznać za równoważną.

CZĘŚĆ 10

Kontrole, audyt wewnętrzny i działania korygujące

Odpowiedni wymóg EMAS

1. Jako część systemu zarządzania środowiskowego oraz zgodnie ze swoimi celami organizacja ustanawia, wdraża i utrzymuje procedurę (procedury) w celu regularnego sprawdzania kluczowych cech swoich operacji, które mogą mieć znaczący wpływ na środowisko, oraz w celu podejmowania, w razie potrzeby, działań korygujących. (Załącznik II pkt A.5.1)

Organizacja przeprowadza audyt wewnętrzny w celu dokonania oceny istniejących systemów zarządzania oraz oceny zgodności z polityką i programem organizacji (w tym zgodności z prawem) zgodnie z wymogami określonymi w art. 4 ust. 1 lit. c), art. 9 i w załączniku III. Audyt przeprowadzają właściwi audytorzy co najmniej raz do roku, zaś cykl audytu, który obejmuje wszystkie działania organizacji, zostaje zakończony w odstępach czasu nie dłuższych niż trzy lata (lub cztery w przypadku MŚP).

2. Organizacja ustanawia, wdraża i utrzymuje procedurę (procedury) identyfikowania, korygowania i badania zaistniałych i potencjalnych przypadków niespełniania wymogów lub kryteriów oraz podejmowania działań korygujących i zapobiegawczych. Rezultaty działań naprawczych i zapobiegawczych zostają udokumentowane, a ich skuteczność poddaje się przeglądowi. (Załącznik II pkt A.5.3)
3. Wynik audytu wewnętrznego należy przedstawiać kierownictwu w formie sprawozdania zawierającego wnioski i ustalenia audytu.

Podstawa prawna (art. 4 ust. 1 lit. b) i c), art. 6 ust. 2 lit. a), art. 9, załącznik II pkt A.5 i załącznik III)

⁽¹⁾ <http://www.regelhjelp.no/>

⁽²⁾ <https://www.dsb.no/> Link do lovdata (pożary, eksplozje, substancje niebezpieczne itp.): https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-14-20#KAPITTEL_2

⁽³⁾ <https://www.dsb.no/>

Ocena odpowiednich wymogów ELH

1. Sprawdzenie kluczowych cech operacji oraz dokonanie oceny zgodności systemu zarządzania środowiskowego z polityką i programem organizacji za pomocą audytu wewnętrznego

Na podstawie ogólnego kryterium przemysłowego (GIC) 6 „kierownictwo ma obowiązek dokonywać rocznych przeglądów systemu HSE oraz procedur Eco-Lighthouse, aby ocenić, czy funkcjonują one zgodnie z założeniami”. Należy zauważyć, że kryterium to wyróżniono znakiem „§”, który oznacza podstawę prawną.

W wytycznych do GIC 6 przewidziano ponadto, że „Podstawą prawną tego kryterium jest sekcja 5.8 rozporządzeń dotyczących systematycznych działań na rzecz zdrowia, środowiska i bezpieczeństwa prowadzonych w przedsiębiorstwach (rozporządzenia w sprawie kontroli wewnętrznej). Przedsiębiorstwo musi monitorować system HSE oraz co roku przeprowadzać audyt systemu i audyt wewnętrzny, aby upewnić się, że system HSE działa zgodnie z założeniami. Procedury Eco-Lighthouse odnoszące się do środowisk zewnętrznych muszą zostać włączone do systemu HSE oraz muszą stać się nieodłącznym elementem audytu wewnętrznego. Na kierownictwie spoczywa główna odpowiedzialność za system HSE oraz za włączone do niego procedury Eco-Lighthouse i ma ono obowiązek raz do roku dokonywać ich przeglądu, aby upewnić się, że działają one zgodnie z założeniami. W praktyce sposób przeprowadzania przeglądu przez kierownictwo będzie różny w zależności od przedsiębiorstwa. Najważniejsze jest znalezienie praktycznych rozwiązań. [...]

Uwaga: Ważne jest, aby oprócz badania kryteriów odnoszących się do HSE konsultant lub przedsiębiorstwo badali również system HSE przedsiębiorstwa jako całość. Konsultant/przedsiębiorstwo musi zbadać, czy system HSE funkcjonuje dobrze w praktyce oraz czy ma prawidłową strukturę”.

W związku z tym roczny przegląd systemu zarządzania oraz dodatkowa dokumentacja i procedury wymagane do celów certyfikacji ELH funkcjonują wspólnie z przewidzianym w prawie obowiązkiem przeprowadzania corocznego audytu działalności organizacji w zakresie HSE zgodnie z norweskimi rozporządzeniami w sprawie kontroli wewnętrznej⁽¹⁾. Poprzez ten zintegrowany proces przeglądu przedsiębiorstwo musi zbadać, czy system HSE funkcjonuje dobrze w praktyce i czy jest dobrze zorganizowany.

Prowadzi to do włączenia procedur środowiskowych ELH do istniejącego już systemu HSE oraz do ulepszenia systemu zarządzania jako całości zarówno w odniesieniu do środowiska pracy, jak i środowiska zewnętrznego.

Audyt/kontrole przeprowadzane są na podstawie szczegółowych sektorowych list kontrolnych, wzorów i przykładów zapewnionych przez Fundację ELH, które odzwierciedlają poziom ryzyka środowiskowego w poszczególnych sektorach. Kontrola obejmuje również przegląd procedur Eco-Lighthouse oraz samodzielnie określonych celów środowiskowych, zadań i osiągnięć wskazanych w rocznym sprawozdaniu dotyczącym klimatu i ochrony środowiska.

W zależności od rozmiaru przedsiębiorstwa system może zostać poddany kontroli przed rocznym przeglądem systemu zarządzania przez audytora wewnętrznego lub – w przypadku małych przedsiębiorstw – w trakcie samego spotkania. W ramach rocznego przeglądu systemu zarządzania ocenia się odstępstwa, osiągnięcia, cele i zadania oraz ustanawia się nowe.

Uzupełnieniem przeglądu systemu zarządzania jest roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska, które stanowi dodatkową dokumentację celów środowiskowych i osiągnięć. W sprawozdaniu ocenia się elementy przedstawione powyżej, kontroluje poczynione postępy oraz osiągnięcie celów, a także wyznacza nowe cele w zakresie poprawy na kolejny rok. Sprawozdanie jest oceniane co roku przez kierownictwo podczas rocznego przeglądu systemu zarządzania.

2. Eliminowanie niezgodności

Celem przeglądu HSE jest wskazanie słabości i niedociągnięć oraz opracowanie planu ich naprawy. W razie odnotowania niedociągnięć należy opracować plan działania w celu ich wyeliminowania (w określonym terminie).

⁽¹⁾ Fragment wytycznych dotyczących rozporządzeń w sprawie kontroli wewnętrznej: „Okresowy przegląd działań na rzecz zdrowia, środowiska i bezpieczeństwa (HSE). Poza regularnymi działaniami następczymi (np. inspekcjami bezpieczeństwa, spotkaniami personelu itd.) przedsiębiorstwo musi – co najmniej raz w roku – przeprowadzać bardziej kompleksowy przegląd działań w zakresie HSE i oceniać, czy są one dobrze realizowane w praktyce. Przedsiębiorstwo musi posiadać spisane procedury przeglądu. Wyniki przeglądu muszą być łatwo dostępne. Celem jest wskazanie słabości i niedociągnięć oraz ich naprawa. Należy znaleźć przyczynę i zapewnić, by nie pojawiały się ponownie. Po zakończeniu przeglądu poza ogólnym celem należy wyznaczyć konkretne cele w zakresie poprawy”. Źródło: www.arbeidstilsynet.no/binfil/download2.php?tid=77839 (wersja PDF wytycznych oraz rozporządzenia w sprawie systematycznych działań na rzecz zdrowia, środowiska i bezpieczeństwa). Pełny tekst znajduje się pod adresem <http://www.arbeidstilsynet.no/fakta.html?tid=78950>, a jego wersja w języku angielskim dostępna jest na stronie internetowej: <http://www.arbeidstilsynet.no/artikkel.html?tid=78622>

Przed przeprowadzeniem certyfikacji lub ponownej certyfikacji należy spełnić wszystkie kryteria, w szczególności kryteria ogólne i szczegółowe, które zaczerpnięto bezpośrednio z norweskiego ustawodawstwa. Przypadki niespełniania wymogów lub kryteriów (w tym również przepisów prawa nieuwzględnionych w ELH) reguluje ogólne kryterium przemysłowe 1950, na mocy którego przedsiębiorstwa są zobowiązane do ustanowienia procedur w zakresie zgłaszania i eliminowania takich przypadków.

Każdy przypadek niespełnienia dowolnego kryterium wykryty w procesie certyfikacji lub ponownej certyfikacji spowoduje zawieszenie certyfikacji ELH.

3. Przekazywanie kierownictwu wniosków i ustaleń audytu

Podczas rocznego przeglądu systemu zarządzania przedstawia się kierownictwu roczne sprawozdanie dotyczące HSE wraz z wynikającym z niego planem działania i rocznym sprawozdaniem dotyczącym klimatu i ochrony środowiska.

Wniosek Komisji

Etap kontroli łączy procedury ELH, spełnianie wymogów prawnych oraz wymogi określone w norweskich rozporządzeniach w sprawie kontroli wewnętrznej⁽¹⁾. Wyniki kontroli są następnie przedmiotem przeglądu w ramach przeglądu systemu zarządzania. Aby ułatwić ten proces, określa się zakres wykonywanych kontroli za pomocą sektorowej listy kontrolnej, którą zapewnia Fundacja ELH.

Połączenie tych procedur – audytu dotyczącego HSE, analizy ryzyka oraz kontroli i niwelowania niezgodności – stanowi audyt wewnętrzny, w wyniku którego dokonuje się kontroli aspektów HSE i systemu ELH. Wynik audytu jest przedmiotem przeglądu systemu zarządzania. Podczas certyfikacji i ponownej certyfikacji osoba certyfikująca zajmująca się ochroną środowiska potwierdza również, że audyt przeprowadzono prawidłowo oraz że skontrolowano i zgłoszono wszystkie istotne elementy.

W związku z różnicą między oboma systemami zakres objęty audytem może się różnić, chociaż stosowane są podobne procedury, aby osiągnąć podobne cele. Wdrożone procedury umożliwiają jednak zmianę tego zakresu (np. uwzględnienie poszczególnych dodatkowych aspektów środowiskowych), na wypadek gdyby organizacja chciała zacząć korzystać z EMAS.

Kierownik ds. ochrony środowiska odpowiada za sporządzenie sprawozdania na podstawie poszczególnych elementów audytu wewnętrznego oraz przedłożenie go do celów przeglądu systemu zarządzania, a tym samym wspiera system zarządzania środowiskowego i usprawnia ocenę efektów działalności środowiskowej w świetle polityki środowiskowej i programu środowiskowego.

Na podstawie tych elementów Komisja stwierdza, że część ELH dotycząca „**kontroli, audytu wewnętrznego i działań korygujących**” jest zgodna z odpowiednimi wymogami EMAS, a zatem można ją uznać za równoważną.

Uwaga: obowiązujące obecnie procedury audytowe ELH mają z założenia zapewniać następczą kontrolę systemu zarządzania ELH. Jeżeli organizacja zamierza złożyć wniosek o rejestrację w EMAS, musi dostosować zakres audytu wewnętrznego w celu spełnienia wszystkich wymogów EMAS, w tym tych obecnie niespełnianych przez ELH.

CZĘŚĆ 11

Komunikacja (wewnętrzna i zewnętrzna)

Odpowiedni wymóg EMAS

1. W ramach systemu zarządzania środowiskowego organizacje ustanawiają procedury komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej. Dzięki procedurze komunikacji zewnętrznej organizacja jest w stanie nawiązać otwarty dialog z zainteresowanymi stronami z sektora publicznego i z innych sektorów, w tym z lokalnymi społecznościami i klientami, na temat wpływu ich działań, produktów i usług na środowisko.
2. Organizacje zapewniają przejrzystość oraz okresowo udostępniają informacje dotyczące środowiska zewnętrznym zainteresowanym stronom zgodnie z wymogami określonymi w załączniku IV (sprawozdawczość w zakresie środowiska).

Informacje te obejmują m.in. następujące elementy: politykę środowiskową organizacji, opis wszystkich znaczących aspektów środowiskowych, opis celów i zadań środowiskowych, zgłaszane dane dotyczące wskaźników określonych w załączniku, efektywność w świetle przepisów prawnych oraz odniesienie do mających zastosowanie wymagań prawnych.

⁽¹⁾ <http://www.arbeidstilsynet.no/artikkel.html?tid=78622>

Informacje te waliduje raz do roku (lub co dwa lata w przypadku MŚP) akredytowany lub licencjonowany weryfikator środowiskowy.

Art. 4 ust. 1 lit. d), art. 5 ust. 2 lit. a), art. 6 ust. 2 lit. b), załącznik II pkt B.5, załącznik IV.

Ocena odpowiednich wymogów ELH

1. Komunikacja odbywa się w oparciu o roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska.

Wstępny przegląd środowiskowy ELH (Miljøkartlegging), który zawiera wykaz zgodności kryteriów, zamieszcza się na portalu internetowym ELH, ale nie jest on udostępniany publicznie. Nie jest to narzędzie komunikacji, ale narzędzie służące organizacji do celów oceny. Zgodnie z GIC 7 udostępniane publicznie mają być jedynie roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska oraz polityka środowiskowa.

Sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska jest narzędziem zarządzania działaniami na rzecz ochrony środowiska i ma być sporządzane do dnia 1 kwietnia każdego roku. Celem przedsiębiorstwa jest coroczne dokumentowanie postępów w wynikach w formie sprawozdania dotyczącego środowiska.

Sprawozdanie składa się z dwóch części: sprawozdania z efektów działalności środowiskowej odnotowanych w poprzednim roku oraz planu działania na kolejny rok.

Sprawozdanie sporządza się na podstawie szeregu wskaźników, takich jak:

liczba pracowników, nieobecności (zwolnienia chorobowe), obrót finansowy, zielone zamówienia i liczba produktów z oznakowaniem ekologicznym zamówionych na potrzeby własne, certyfikowani dostawcy, zużycie papieru, całkowite zużycie energii, ogrzewana powierzchnia, efektywność energetyczna, efektywność cieplna (rodzaj stosowanego ogrzewania), zużycie paliwa, przejechane kilometry, rodzaj i liczba pojazdów, podróże lotnicze, objętość segregowanych i niesegregowanych odpadów oraz inne aspekty środowiskowe związane z wybranym kryterium przemysłowym. Część z tych wskaźników określa się równoległe z ustalaniem kryteriów przemysłowych, w związku z czym różnią się one w zależności od sektora działalności.

Chociaż ELH nie jest przeznaczone dla organizacji przemysłowych, sprawozdawczość obejmuje szereg głównych wskaźników EMAS. Przykładowo w rocznym sprawozdaniu dotyczącym klimatu i ochrony środowiska sporządzonym przez hurtownika żywności Arne Sjulę przedstawiono informacje na temat wskaźników efektywności energetycznej, efektywności materiałowej w ramach zamówień, odpadów i emisji CO₂ określonych w drodze oceny zużycia paliwa i odbytych podróży lotniczych.

Nie przedstawiono jednak informacji na temat wszystkich głównych wskaźników wyszczególnionych w załączniku IV, a sprawozdawczość nie ma tak ilościowego charakteru jak sprawozdawczość przewidziana w EMAS. Jest to niewątpliwie związane z systemem z góry określonych kryteriów zakorzenionych w strategii ELH i obejmujących z góry określone wskaźniki, które zaprojektowano tak, aby pasowały do specyfiki sektorów. Przykładowo w sprawozdaniu dotyczącym klimatu i ochrony środowiska sporządzonym przez tego samego dystrybutora żywności nie przedstawiono wskaźników dotyczących chemicznych emisji do powietrza (np. NO_x, PM), emisji do wody i różnorodności biologicznej. Należy jednak zauważyć, że chociaż zestaw wskaźników wymaganych przez EMAS jest obszerniejszy, organizacja zarejestrowana w EMAS może również postanowić, że nie będzie przedstawiała informacji na temat niektórych wskaźników, jeżeli może wykazać, że wskaźniki te nie mają znaczenia w kontekście jej znaczących bezpośrednich aspektów środowiskowych.

Dodatkowe znaczące aspekty środowiskowe w ramach ELH obejmuje GIC 1963 („przedsiębiorstwo ma obowiązek zidentyfikować inne aspekty środowiskowe i podjąć działania w odniesieniu do nich”), a sprawozdawczość w ich zakresie odbywa się w ramach rocznego sprawozdania dotyczącego klimatu i ochrony środowiska. Przedsiębiorstwa mogą rozbudowywać sprawozdawczość i dodawać do sprawozdania dotyczącego klimatu i ochrony środowiska dobrowolnie określone wskaźniki specyficzne dla danego przedsiębiorstwa (Virksomhetsspesifikke sjekkpunkter).

W sprawozdaniu umieszcza się plan działania, który generuje się za pomocą portalu internetowego. Portal wymusza uzupełnienie wszystkich wymaganych pól; pozostałe pola są oznaczone jako opcjonalne. Jeżeli niektóre pola nie mają znaczenia dla danego przedsiębiorstwa lub jeżeli nie można ich uzupełnić, należy podać wyjaśnienie w polu uwag.

Sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska formalnie nie obejmuje efektywności w świetle przepisów prawnych i odniesień do mających zastosowanie wymagań prawnych. W sprawozdaniu można odnieść się do działań korygujących podjętych w związku z wykrytymi przypadkami niespełnienia wymogów lub kryteriów.

2. Sprawozdanie sporządza pracownik organizacji (kierownik ds. ochrony środowiska) (podobnie jak w EMAS). Sprawozdanie jest sprawdzane przez osobę certyfikującą/weryfikatora podczas certyfikacji oraz podczas przeprowadzanej co trzy lata ponownej certyfikacji.

Sprawozdanie jest przekazywane do wiadomości pracownikom (GIC 1952) (podczas spotkań i przez intranet) oraz kierownictwu (poprzez roczny przegląd systemu zarządzania). Przegląd GIC 7 ⁽¹⁾ (przeprowadzony w maju 2017 r.) zwiększył przejrzystość systemu, ponieważ w jego wyniku zobowiązano przedsiębiorstwa do udostępniania sprawozdania ogółowi społeczeństwa, klientom, dostawcom i współpracującym partnerom. Sprawozdanie musi zostać opublikowane przy pierwszej certyfikacji, a następnie co roku.

Publikacja musi spełniać wymogi przewidziane w przepisach norweskich w zakresie ochrony danych i prywatności, co może oznaczać nieujawnianie takich wskaźników jak zwolnienia chorobowe i roczny obrót.

Wniosek Komisji

Roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska jest podstawą sprawozdawczości ELH (sprawozdawczości wewnętrznej oraz skierowanej do ogółu społeczeństwa). Zapewnia przejrzysty przegląd wyników organizacji pod kątem określonych wskaźników. Podobnie jak cały system ELH sprawozdanie to przygotowuje się w oparciu o metodę, która zakłada wstępne określenie wykazów kryteriów/wskaźników na szczeblu sektorowym. Metoda ta różni się od systemu EMAS, w ramach którego wszystkie aspekty określa się i przedstawia **na podstawie zindywidualizowanej analizy**.

Istnieją również różnice pod względem treści sprawozdań. Podobnie jak EMAS roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska ELH zawiera opis organizacji i jej systemu zarządzania środowiskowego, polityki środowiskowej organizacji, kryteriów, które zastosowano, oraz statusu certyfikacji. Istnieją jednak różnice w zakresie głównych wskaźników, które mają zastosowanie do wszystkich organizacji, wymogów w zakresie sprawozdawczości w świetle wymagań prawnych oraz efektywności organizacji w ich spełnianiu.

Roczne sprawozdanie udostępnia się pracownikom i zainteresowanym stronom zgodnie z GIC 1952. Roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska musi zostać udostępnione wszystkim pracownikom na spotkaniach lub przez intranet. Przedsiębiorstwo ma również obowiązek udostępnić sprawozdanie ogółowi społeczeństwa, klientom, dostawcom i współpracującym partnerom. Sprawozdanie musi zostać opublikowane przy pierwszej certyfikacji, a następnie co roku. Dzięki publicznemu udostępnieniu sprawozdania będzie ono dostępne nie tylko dla pracowników, lecz również dla podmiotów zewnętrznych.

Sprawozdanie ELH musi zostać zwalidowane przez osobę certyfikującą przy pierwszej certyfikacji, a następnie co trzy lata (ponowna certyfikacja). W przypadku EMAS walidacja „deklaracji środowiskowej EMAS” przez niezależnego weryfikatora jest wymagana co roku lub co dwa lata w przypadku MŚP. Należy zauważyć, że z tego odstępstwa mogłoby skorzystać 98 % przedsiębiorstw posiadających certyfikat ELH, jeżeli zarejestrowałyby się w EMAS.

Oba systemy sprawozdawczości mają na celu zapewnienie przejrzystego przeglądu wyników organizacji pod kątem wskaźników, które mają związek z określonymi aspektami środowiskowymi. Oba systemy są dostosowane do metodyki, którą stosuje się w ich odpowiednich systemach zarządzania środowiskowego. Różnice metodyczne między tymi systemami odnoszą się jednak również do części sprawozdawczych. Ponadto deklaracja środowiskowa EMAS zawiera również wymóg potwierdzenia zgodności z prawem i musi być walidowana przez niezależnego weryfikatora co roku lub co dwa lata w przypadku MŚP. Z powodu tych różnic nie można uznać, że ta część spełnia wszystkie wymogi EMAS.

Na podstawie tych elementów Komisja stwierdza, że część ELH dotycząca „**komunikacji (wewnętrznej i zewnętrznej)**” jest częściowo zgodna z odpowiednimi wymogami EMAS.

Potencjalne środki mające na celu zniwelowanie różnicy między wymogami ELH a wymogami EMAS

Chociaż tej części ELH nie można uznać za równoważną, analiza wykazała dużą zgodność z wieloma odpowiednimi wymogami EMAS. Aby osiągnąć zgodność ze wszystkimi odpowiednimi wymogami, należy wdrożyć następujące elementy dodatkowe:

- sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska publikowane przez organizację zarejestrowaną w ELH powinno zawierać wszystkie elementy wymagane zgodnie z załącznikiem IV do rozporządzenia w sprawie EMAS, w szczególności:
 - opis znaczących aspektów środowiskowych organizacji określonych na podstawie procedury, którą ustalono w załączniku I do rozporządzenia w sprawie EMAS,

⁽¹⁾ GIC 7: „W czasie pierwszej certyfikacji przedsiębiorstwo musi sporządzić sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska. Po pierwszej certyfikacji należy sporządzić roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska w odniesieniu do całego poprzedniego roku kalendarzowego oraz umieścić je w portalu Eco-Lighthouse do dnia 1 kwietnia. Roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska należy udostępnić ogółowi społeczeństwa, klientom, dostawcom i współpracującym partnerom”.

- właściwe przedstawienie informacji na temat głównych i szczegółowych wskaźników,
- odniesienie do mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska oraz do efektywności w świetle tych wymagań,
- sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska jest walidowane raz do roku – lub co dwa lata w przypadku MŚP – przez akredytowaną lub licencjonowaną osobę certyfikującą. Osoba certyfikująca, stosując odpowiednią metodę, upewnia się, że wszelkie istotne aspekty środowiskowe, wskaźniki i wymagania prawne zostały zidentyfikowane i uwzględnione.

CZĘŚĆ 12

Przegląd systemu zarządzania

Odpowiedni wymóg EMAS:

Aby zapewnić stałą przydatność, adekwatność i skuteczność systemu zarządzania środowiskowego organizacji, najwyższe kierownictwo powinno przeprowadzać przegląd tego systemu na podstawie audytów wewnętrznych, ocen zgodności, dialogu z zainteresowanymi stronami (w tym skarg), efektów działalności środowiskowej organizacji w świetle celów, działań korygujących i zapobiegawczych oraz poprzedniego przeglądu systemu zarządzania. Przeglądem tym należy objąć ocenianie możliwości doskonalenia i potrzebę zmian w systemie zarządzania środowiskowego, łącznie z polityką środowiskową oraz celami i zadaniami środowiskowymi. (Załącznik II pkt A.6)

Ocena odpowiednich wymogów ELH

Przegląd systemu zarządzania został formalnie uwzględniony w GIC 6, zgodnie z którym: „Kierownictwo ma obowiązek dokonywać rocznych przeglądów systemu HSE oraz procedur Eco-Lighthouse, aby ocenić, czy funkcjonują one zgodnie z założeniami”.

Informacje przekazane przez ELH ⁽¹⁾ wskazują, że ta część jest w dużej mierze zależna od rocznego przeglądu systemu zarządzania ELH, którego najważniejszym elementem jest przegląd systemu HSE i procedur ELH oraz który obejmuje ocenę efektów działalności środowiskowej wskazanych w sprawozdaniu dotyczącym klimatu i ochrony środowiska.

Co roku w celu przeprowadzenia przeglądu i oceny systemu odbywają się spotkania dyrektora generalnego, pracownika odpowiedzialnego za wdrażanie Eco-Lighthouse, przedstawiciela ds. bezpieczeństwa oraz przedstawiciela ds. ochrony zdrowia pracowników.

Jak wynika z podanego przykładu, roczny przegląd systemu zarządzania organizacji zarejestrowanej w ELH obejmuje następujące elementy:

- możliwości ulepszenia systemu. Ustanawia się plany działania i dokonuje ich przeglądu,
- ocenę wszelkich naruszeń prawa lub regulacji wykrytych w okresie sprawozdawczym,
- ocenę efektów działalności środowiskowej wskazanych w rocznym sprawozdaniu dotyczącym klimatu i ochrony środowiska,
- określenie nowych celów i zadań środowiskowych w planie działania odnoszącym się do rocznego sprawozdania dotyczącego klimatu i ochrony środowiska.

Wnioski Komisji

Główny zamysł przeglądu systemu zarządzania w ramach ELH jest bardzo podobny jak w przypadku systemu ekozarządzania i audytu, ponieważ w dużej mierze odzwierciedla on przepisy rozporządzenia w sprawie przeglądu systemu zarządzania.

Na podstawie tych elementów Komisja stwierdza, że część ELH dotycząca „**przeglądu systemu zarządzania**” jest zgodna z odpowiednimi wymogami EMAS, a zatem można ją uznać za równoważną.

Wymogi akredytacji lub licencjonowania dla jednostek certyfikujących

W poniższej analizie oceniono wymogi dotyczące akredytacji lub licencjonowania, które umożliwiają weryfikację systemów przez wykwalifikowanego audytora będącego stroną trzecią.

⁽¹⁾ 42 M.in. <http://miljofyrtn.no/nyeverktoy>

Odpowiedni wymóg EMAS

1. W ramach EMAS wymaga się, aby niezależny akredytowany lub licencjonowany weryfikator dokonywał weryfikacji kluczowych elementów systemu zarządzania. Elementy, które podlegają weryfikacji, wyszczególniono w art. 18 rozporządzenia w sprawie EMAS.
2. Przed rejestracją – zgodnie z art. 4 ust. 5 – wstępny przegląd środowiskowy, system zarządzania środowiskowego, procedura audytu i jej wdrożenie poddawane są weryfikacji przez akredytowanego lub licencjonowanego weryfikatora środowiskowego, a deklaracja środowiskowa zostaje przez tego weryfikatora zwalidowana.
3. W celu odnowienia rejestracji – zgodnie z art. 6 – zarejestrowana organizacja przynajmniej co trzy lata:
 - a) poddaje weryfikacji cały system zarządzania środowiskowego i program audytu oraz jego wdrożenie;
 - b) przygotowuje deklarację środowiskową zgodnie z wymogami określonymi w załączniku IV i uzyskuje jej walidację przez weryfikatora środowiskowego;oraz nie naruszając przepisów powyższych liter, w latach pośrednich zarejestrowana organizacja przygotowuje zaktualizowaną deklarację środowiskową zgodnie z wymogami określonymi w załączniku IV i uzyskuje jej walidację przez weryfikatora środowiskowego.

W art. 7 rozporządzenia przyznano następujące odstępstwo dla małych organizacji: okresy, o których mowa powyżej, przedłuża się – okres trzyletni na nie więcej niż cztery lata i roczny okres na nie więcej niż dwa lata, o ile spełniono określone warunki.
4. Weryfikację i walidację przeprowadza akredytowany lub licencjonowany weryfikator w warunkach określonych w art. 25 i 26.
5. Weryfikatorzy środowiskowi uzyskują akredytację lub licencję na podstawie wymogów określonych w art. 20 rozporządzenia w sprawie EMAS. Weryfikator środowiskowy w szczególności przedstawia odpowiednie dowody swoich kompetencji, w tym wiedzy, stosownego doświadczenia oraz umiejętności technicznych stosownych dla zakresu akredytacji lub licencji, o którą się ubiega.

Ocena odpowiednich wymogów ELH

1. *Niezależny weryfikator*: ELH wymaga, aby weryfikację wdrożenia systemu przeprowadzał(-a) osoba certyfikująca/weryfikator będący(-a) stroną trzecią. Fundacja ELH zapewnia szkolenie osób certyfikujących/weryfikatorów oraz zatwierdza ich, zaś gmina formalnie ich powołuje. Osoba certyfikująca/weryfikator skupia się w swojej ocenie na zachowaniu przez organizację zgodności z ogólnymi kryteriami przemysłowymi oraz kryteriami dotyczącymi konkretnej branży, które wybiera konsultant w systemie ELH. Pracę osoby certyfikującej/weryfikatora kontroluje ELH przy każdej certyfikacji (co 3 lata).
2. *Ocena zewnętrzna przed certyfikacją*: po sporządzeniu przez przedsiębiorstwo samodzielnego sprawozdania certyfikacji ELH dokonuje osoba certyfikująca/weryfikator. Certyfikacja ELH implikuje sprawdzenie zgodności z uprzednio określonymi kryteriami (ogólnymi kryteriami przemysłowymi i kryteriami dotyczącymi konkretnej branży), które obejmuje ponadto sprawdzenie, czy organizacja posiada zaktualizowany przegląd wymogów prawnych, którym podlega, oraz czy istnieje system postępowania w przypadku niespełnienia wymogów lub kryteriów. Najistotniejsze wymogi prawne przedstawiono w formie kryteriów ELH, które podlegają szczególnej kontroli. W związku z tym proces weryfikacji sprowadza się do weryfikacji pozycji z listy kontrolnej z wykorzystaniem deklaracji środowiskowej za pomocą standardowych narzędzi internetowych oraz z zastosowaniem szczegółowych wytycznych opracowanych dla każdego kryterium⁽¹⁾. Po dokonaniu oceny przez osobę certyfikującą Fundacja ELH sprawdza każdą certyfikację z osobna, zatwierdzając ją przed wydaniem lub odnowieniem certyfikatu.
3. *Odnowienie rejestracji*: co trzy lata licencja ELH musi zostać odnowiona.

Przed ponowną certyfikacją organizacja musi dokonać przeglądu kryteriów i sprawdzić, czy organizacja nadal spełnia istotne kryteria. Należy udostępnić dokumentację z tego procesu na portalu internetowym.

Przy ponownej certyfikacji weryfikator sprawdza, czy zgodnie z wymogami przedkładano co roku roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska. Jeśli nie, brakujące roczne sprawozdania należy odtworzyć, przy czym można to zrobić z mocą wsteczną.

Proces ponownej certyfikacji nie różni się niczym od procesu certyfikacji. Osoby certyfikujące/weryfikatorzy zwracają uwagę na dokonywanie stałych postępów (w dziedzinie ochrony środowiska).

W latach między certyfikacją a ponowną certyfikacją nie dokonuje się żadnej weryfikacji zewnętrznej. Sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska z tych lat sporządza się do celów wewnętrznych. Zważywszy, że 98 % przedsiębiorstw certyfikowanych w ramach ELH to małe organizacje, a także w świetle art. 7, częstotliwość tę należy porównać z częstotliwością dokonywania weryfikacji co dwa lata w ramach EMAS.

⁽¹⁾ Zob. część 7.

4. *Wymogi dotyczące weryfikacji i walidacji:* Weryfikację przeprowadza się po zakończeniu procesu szczegółowo opisanego w pkt 2 powyżej.

Osoby certyfikujące mają kwalifikacje ogólne i działają w ramach licencji o szerokim zakresie (brak licencji branżowych). Podobnie jak weryfikatorzy EMAS osoby certyfikujące ELH wyraźnie określają i uzgadniają z organizacją zakres certyfikacji (części organizacji podlegające certyfikacji), badają dokumentację, wizytują organizacje, przeprowadzają wywiady i kontrole wrywkowe. Zgodnie z podręcznikiem dla osób certyfikujących ELH osoba certyfikująca może częściowo opierać się na zapewnieniu udzielonym przez konsultanta, który przygotował certyfikację⁽¹⁾. Ponadto osoba certyfikująca musi być w stanie udokumentować swoją ocenę za pomocą notatek i wszelkich list kontrolnych, które mogły zostać sporządzone.

Gdy osoba certyfikująca zatwierdzi przedsiębiorstwo, sporządza ona ostateczne pismo akceptujące, w którym zatwierdza Miljøkartlegging, a także sprawozdanie dotyczące wszelkich zidentyfikowanych przypadków niespełniania wymogów lub kryteriów i podjętych działań korygujących. Oba dokumenty zamieszcza się na portalu internetowym. Eco-Lighthouse sprawdza następnie dokumentację i upewnia się, że procedura jest zgodna z przepisami i wytycznymi. Po zakończeniu tych czynności ELH wydaje certyfikat.

Zatwierdzanie i szkolenie osób certyfikujących oraz nadzór nad ich pracą zapewnia Fundacja Eco-Lighthouse za pomocą swojego portalu internetowego, zaś instrukcje przeprowadzania certyfikacji przedstawiono w podręczniku dla osób certyfikujących ELH. Zapewnia to niezależność i profesjonalizm weryfikatorów w oparciu o wymogi licencjonowania ELH.

Jak wspomniano w pkt 2 powyżej, w ramach ELH nie przewiduje się szczególnego procesu corocznej walidacji.

5. *Wymogi akredytacji lub licencjonowania:*

W ramach ELH ustanowiono niezależny system „licencjonowania” audytorów oraz osób certyfikujących/weryfikatorów. Za zatwierdzanie, szkolenie i monitorowanie osób certyfikujących/weryfikatorów odpowiada ELH, zaś podejmują oni działania w imieniu gminy, w której organizacja ma swoją siedzibę. ELH uważnie monitoruje ich pracę, lecz osoby certyfikujące/weryfikatorzy nie są akredytowani w ramach żadnego znormalizowanego i uznanego systemu akredytacji. Fundacja ELH posiada certyfikat ISO 9001, lecz nie spełnia normy koniecznej do wydawania certyfikacji (ISO 17021). Wymogi ELH należy zatem porównać z wymogami licencjonowania ustanowionymi na mocy art. 20 rozporządzenia w sprawie EMAS.

Licencjonowaną osobę certyfikującą powołuje gmina. Utrzymano zatem certyfikację przez stronę trzecią, jak również związek z gminami, które odgrywają aktywną rolę. System ten pozwala na zachowanie prostej procedury, zapewniając utrzymanie kosztów na niskim poziomie. Dostęp do lokalnie dostępnych weryfikatorów stanowi główny czynnik decydujący o powodzeniu systemu ELH, ponieważ dzięki niemu przedsiębiorstwa (głównie małe i średnie), których działalność cechuje się niewieloma poważnymi aspektami środowiskowymi, mają możliwość uzyskania certyfikacji po rozsądnych kosztach.

Wymogi określone przez ELH w odniesieniu do kwalifikacji weryfikatorów/osób certyfikujących koncentrują się na następujących elementach:

- weryfikatorów/osoby certyfikujące ELH szkoli się tak, aby zdobyli oni rozległą wiedzę na temat systemu zarządzania środowiskowego, który certyfikują (ELH), oraz odnośnego systemu kryteriów,
- weryfikatorzy/osoby certyfikujące ELH nie uzyskują akredytacji sektorowych, lecz zostają zatwierdzeni w związku z odbyciem szkolenia w zakresie ogólnych kompetencji w dziedzinie ochrony środowiska, HSE, kontroli jakości lub przeglądu. W ramach ELH przykładą się dużą wagę do precyzyjnego sformułowania kryteriów, które należy sprawdzać. Podejście to ma na celu utrzymanie na niskim poziomie kosztów ponoszonych przez przedsiębiorstwa przez zwiększenie liczby osób certyfikujących i ograniczenie konieczności przemieszczania się,
- podobnie wiedzę prawną zastępuje się odniesieniem do kryteriów dotyczących konkretnej branży, dodatkowo zapewniając weryfikatorom szczegółowe wytyczne,
- znajomość aspektów technicznych dotyczy przede wszystkim najważniejszych kwestii środowiskowych (transport, energia, odpady itd.). Eco-Lighthouse certyfikuje przedsiębiorstwa wywierające podstawowy wpływ na środowisko.

⁽¹⁾ Podręcznik certyfikacji ELH – proces certyfikacji: „Nie wszystkie kryteria można sprawdzić równie wnikliwie, lecz kryteria oznaczone literą »D« (dokumentacja) muszą zostać udokumentowane. Przeglądy środowiskowe powinny wzbudzać zaufanie i powinny być postrzegane jako kompleksowe, dlatego głównie na ich podstawie podejmuje się decyzję, co należy sprawdzić. Osoba certyfikująca decyduje, które warunki należy zbadać wnikliwie oraz które kryteria można zweryfikować za pomocą kontroli wrywkowych. Jeżeli konsultant, który dokonuje przeglądu środowiskowego, zapewnia, że kryteria przemysłowe są spełnione, osoba certyfikująca może co do zasady polegać na tym zapewnieniu, o ile nie ma przesłanek wskazujących na przeciwne wnioski (przeгляд środowiskowy przeprowadzony w sposób niedostateczny, nierzetelne wnioski, inne okoliczności).”

Aby możliwe było wykonanie tych zadań, ELH gwarantuje, że osoby certyfikujące/weryfikatorzy uzyskali poniższe kwalifikacje (A) oraz odbyli poniższe szkolenie (B).

A. Kwalifikacje wymagane od weryfikatorów/osób certyfikujących:

- znajomość zagadnień środowiskowych (energia, transport, odpady, zamówienia publiczne, emisje),
- kwalifikacje do przeprowadzania audytów lub stosowne doświadczenie zawodowe,
- odpowiednie doświadczenie zawodowe (związane z ochroną środowiska, HSE, ISO 14001, EMAS itd.),
- odpowiednie przygotowanie zawodowe (nauki przyrodnicze oraz dyscypliny związane z ochroną środowiska, HSE, ISO 14001, EMAS itd.),
- inne odpowiednie przygotowanie lub doświadczenie zawodowe.

B. Szkolenie osoby certyfikującej/weryfikatora:

Po przyjęciu na szkolenie osoba certyfikująca/weryfikator jest szkolona(-y) indywidualnie przez ELH. Szkolenie obejmuje:

- wprowadzenie do Eco-Lighthouse. Rys historyczny, sieć i struktura organizacji,
- poszczególne stanowiska i zakresy obowiązków: konsultant, weryfikator, koordynator z ramienia gminy, osoba odpowiedzialna w przedsiębiorstwie za administrację i Eco-Lighthouse,
- jeżeli dostępny jest konsultant zewnętrzny: krótkie wprowadzenie przez konsultanta w celu wyjaśnienia praktycznych aspektów procesu certyfikacji, aby przybliżyć to zagadnienie,
- portal internetowy Eco-Lighthouse, w tym przegląd środowiskowy i sprawozdanie z certyfikacji,
- roczne sprawozdanie dotyczące klimatu i ochrony środowiska,
- proces certyfikacji i ponownej certyfikacji Eco-Lighthouse,
- techniki audytu.

Dodatkowe elementy, które mają zostać wdrożone w 2017 r.:

- egzamin,
- czasowe zezwolenie na prowadzenie działalności,
- obserwacja osób certyfikujących/weryfikatorów przez organ zewnętrzny.

ELH zamierza zintensyfikować dialog prowadzony z jednostkami akredytującymi w Norwegii, a także spełnić ich normy oraz wymogi, chociaż doprowadzi to do chwilowego wstrzymania wydawania bieżących akredytacji osobom certyfikującym/weryfikatorom ze względu na gwałtowny wzrost kosztów, jaki pociągnie to za sobą dla przedsiębiorstw zainteresowanych uzyskaniem certyfikacji ELH.

Wniosek Komisji

Ocena systemu zarządzania ELH potwierdziła, że można zaobserwować różnice między EMAS a ELH, jeżeli chodzi o metodę (oparta na kryteriach), zakres (sektory bez złożonych aspektów środowiskowych) oraz grupę docelową (głównie MŚP). Wymogi dotyczące akredytacji lub licencjonowania również odzwierciedlają te różnice, a także niektóre cechy charakterystyczne systemu ELH, takie jak współpraca z gminami czy chęć utrzymania niskiego poziomu kosztów certyfikacji.

Podejście ELH przewiduje certyfikację przeprowadzaną przez osoby certyfikujące będące stroną trzecią, co znacznie przyczynia się do osiągnięcia celów systemu. Najważniejsze różnice w porównaniu z weryfikacją w ramach EMAS są następujące:

- w procesach certyfikacji ELH nacisk kładzie się na ocenę zgodności z zestawem kryteriów, który stanowi podstawę systemu ELH, w tym spełnienie najistotniejszych wymogów prawnych. Takie ustrukturyzowane podejście nie występuje w ramach EMAS, w przypadku którego weryfikator musi ocenić prawidłowe wdrożenie wymogów zawartych w rozporządzeniu w przypadku każdej organizacji z osobna, w tym identyfikację istotnych aspektów środowiskowych oraz zgodność z wymogami prawnymi,
- do kompetencji osoby certyfikującej ELH należy przede wszystkim ocena kryteriów. Kompetencje w zakresie systemu EMAS opierają się na rozleglejszej wiedzy na temat aspektów środowiskowych oraz na szczegółowej wiedzy na temat danego sektora przemysłu,

- Fundacja ELH szkoli i zatwierdza weryfikatorów ELH, a także nadzoruje pracę poszczególnych weryfikatorów. Weryfikatorzy EMAS są akredytowani lub licencjonowani oraz nadzorowani przez organy administracyjne wyznaczone przez rządy na podstawie wymogu zawartego w rozporządzeniu w sprawie EMAS lub ISO 17021,
- w ramach EMAS przewidziano coroczną zewnętrzną kontrolę, aby zapewnić walidację deklaracji środowiskowych (w przypadku MŚP, które stanowią zdecydowaną większość organizacji ELH, odbywa się ona co dwa lata). Certyfikacja ELH odbywa się co 3 lata, a w międzyczasie nie przeprowadza się weryfikacji.

System ELH – ze względu na z góry określony zestaw kryteriów, ukierunkowanie na małe organizacje (niewiele przedsiębiorstw zatrudniających więcej niż 250 pracowników, brak przedsiębiorstw przemysłu ciężkiego), nadzorowanie systemu certyfikacji przez Fundację ELH i jego prowadzenie przez gminy – zapewnia efektywne i pragmatyczne podejście do MŚP, które pragną dokonać oceny stosowanych praktyk w odniesieniu do zdrowia, środowiska i bezpieczeństwa oraz je usprawnić.

Z uwagi na istotę systemu ustrukturyzowanego wokół zestawu kryteriów od weryfikatora/osoby certyfikującej ELH nie wymaga się jednak kompetencji w zakresie wykrywania pozostałych problemów środowiskowych czy przypadków niespełniania wymogów lub kryteriów, które nie stanowią części określonych z góry kryteriów. Ponadto brak wiedzy na temat poszczególnych sektorów lub wiedzy prawnej może uniemożliwić weryfikatorowi/osobie certyfikującej przeprowadzenie szczegółowej kontroli na miejscu lub zweryfikowanie wiarygodności szczegółowych danych technicznych odnoszących się do statusu prawnego. Takie szczegółowe analizy mogą okazać się niezbędne do dokonania oceny aspektów wykraczających poza kryteria przemysłowe, w szczególności dodatkowych aspektów zidentyfikowanych zgodnie z GIC 1963 ⁽¹⁾, oraz do weryfikacji zgodności z prawem.

Z analizy tej można wywnioskować, że w ramach ELH przewidziano spójny system certyfikacji dokonywanej przez osobę certyfikującą będącą stroną trzecią, który dobrze wpisuje się w strukturę i specyfikę systemu. Wymogi dotyczące kompetencji weryfikatora ELH nie są w pełni zgodne z odpowiednimi wymogami rozporządzenia w sprawie EMAS.

Na podstawie tych elementów Komisja stwierdza, że część ELH dotycząca „wymogów akredytacji lub licencjonowania” jest częściowo zgodna z odpowiednimi wymogami EMAS.

Wniosek

ELH stanowi dobrze ustrukturyzowany, nowoczesny i sprawiedliwy system, w ramach którego wielu organizacjom o zróżnicowanej wielkości i prowadzącym działalność w różnych sektorach zapewnia się certyfikację środowiskową w oparciu o audyt przeprowadzony przez stronę trzecią. Bazuje on na zestawie kryteriów ogólnych i szczegółowych, które musi spełnić organizacja występująca o certyfikację. Struktura ta różni się od podejścia EMAS, w ramach którego wymaga się wstępnej identyfikacji znaczących aspektów środowiskowych specyficznych dla danej organizacji, co stanowi podstawę wspomagającą wdrażanie systemu zarządzania.

Ponadto oba systemy skierowane są do różnych grup docelowych. ELH wyraźnie koncentruje się na MŚP, natomiast EMAS mogą wdrażać wszystkie organizacje bez względu na wielkość, w tym duże organizacje przemysłowe. Jeżeli chodzi o zarządzanie, Fundacja ELH obsługuje system i określa wymogi. Ponadto Fundacja ELH pełni funkcję jednostki licencjonującej, która jest odpowiedzialna za szkolenie i zatwierdzanie osób certyfikujących prowadzących działalność w różnych gminach. Zarządzanie EMAS opiera się na akcie ustawodawczym (rozporządzeniu UE), uczestniczą w nim organy wyznaczone przez władze oraz wymagana jest weryfikacja przez akredytowanego lub licencjonowanego weryfikatora.

Jak podkreślano w całym niniejszym dokumencie, obu systemom przyświeca podobny cel ogólny (poprawa efektów działalności środowiskowej organizacji), który osiąga się różnymi metodami. Wymogi nie są identyczne. Niektóre części ELH są częściowo zgodne z odpowiednimi wymogami EMAS, natomiast pozostałe uznano za zgodne z tymi wymogami. Części ELH, które nie są w pełni zgodne z wymogami EMAS, nie można uznać za równoważne. Organizacje, które zamierzają zacząć korzystać z EMAS, mogą jednak wykorzystać niniejszy dokument, aby dostosować te części, zanim zaczną ubiegać się o rejestrację w EMAS.

Na podstawie tej oceny Komisja uznaje:

- następujące części Eco-Lighthouse za zgodne z odpowiednimi wymogami EMAS. Następujące części można zatem uznać za równoważne z odpowiednimi wymogami EMAS:
 - zaangażowanie i udział najwyższego kierownictwa,

⁽¹⁾ GIC 1963: „Przedsiębiorstwo musi zidentyfikować pozostałe znaczące aspekty środowiskowe przedsiębiorstwa oraz rozważyć podjęcie wszelkich niezbędnych działań w ich zakresie, włączenie ich do rocznego sprawozdania dotyczącego klimatu i ochrony środowiska lub monitorowanie ich poprzez plan działania”.

-
- ustanowienie polityki środowiskowej,
 - określenie celów i programu środowiskowego w celu zapewnienia ciągłej poprawy,
 - struktura organizacyjna, szkolenie i zaangażowanie pracowników,
 - wymogi w zakresie dokumentacji,
 - sterowanie operacyjne,
 - gotowość i reagowanie na sytuacje awaryjne,
 - kontrole, audyt wewnętrzny i działania korygujące,
 - przegląd systemu zarządzania,
- następujące części Eco-Lighthouse za częściowo zgodne z odpowiednimi wymogami EMAS:
- przeprowadzenie przeglądu środowiskowego – analizę wstępną,
 - zapewnienie zgodności z prawem,
 - komunikację (wewnętrzną i zewnętrzną),
- wymogi Eco-Lighthouse w zakresie akredytacji lub licencjonowania dla jednostek certyfikujących za częściowo zgodne z odpowiednimi wymogami EMAS.
-

DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2017/2287**z dnia 8 grudnia 2017 r.****określająca formularze, które mają być stosowane w odniesieniu do przywozu rtęci i niektórych mieszanin rtęci na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/852 w sprawie rtęci***(notyfikowana jako dokument nr C(2017) 8190)***(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/852 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie rtęci oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1102/2008 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 6,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 3 Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci („konwencja z Minamaty”) ⁽²⁾ art. 4 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2017/852 stanowi, że rtęć i niektóre mieszaniny rtęci mogą być przywożone na obszar celny Unii, do celów innych niż unieszkodliwianie odpadów, jedynie wówczas gdy przywożące państwo członkowskie wydało pisemną zgodę na przywóz. W przypadku gdy państwo wywozu nie jest Stroną konwencji z Minamaty, zgoda może być przyznana tylko w przypadku, gdy państwo wywozu dostarczyło również zaświadczenie potwierdzające, że rtęć nie pochodzi z wydobycia podstawowego rtęci.
- (2) Formularze służące do udzielenia lub odmowy takiej zgody oraz potwierdzające, że rtęć nie pochodzi z wydobycia podstawowego rtęci, powinny być zgodne z formularzami określonymi w decyzji UNEP/MC/COP.1/5 ⁽³⁾, przyjętej przez Konferencję Stron konwencji z Minamaty na pierwszym posiedzeniu, i w razie konieczności zmienionymi, tak aby uwzględnić wymogi rozporządzenia (UE) 2017/852.
- (3) W celu zachowania spójności z datą rozpoczęcia stosowania rozporządzenia (UE) 2017/852 stosowanie niniejszej decyzji należy odroczyć do dnia 1 stycznia 2018 r.
- (4) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią komitetu ustanowionego na mocy art. 22 rozporządzenia (UE) 2017/852,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Formularz, który ma być stosowany przez państwa członkowskie przy udzielaniu lub odmawianiu pisemnej zgody na podstawie art. 4 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (UE) 2017/852, określono w załączniku I do niniejszej decyzji. Niniejszy artykuł nie ma jednak zastosowania w przypadku przywozu rtęci lub mieszaniny rtęci, które kwalifikuje się lub uznaje za odpad w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE ⁽⁴⁾.

Artykuł 2

Państwa członkowskie mogą udzielić pisemnej zgody na podstawie art. 4 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (UE) 2017/852 w okolicznościach określonych w lit. b) tego akapitu jedynie w przypadku, gdy zaświadczenie wymagane na mocy tej litery ma postać formularza określonego w załączniku II do niniejszej decyzji. Niniejszy artykuł nie ma jednak zastosowania w przypadku przywozu rtęci lub mieszaniny rtęci, które kwalifikuje się lub uznaje za odpad w rozumieniu dyrektywy 2008/98/WE.

⁽¹⁾ Dz.U. L 137 z 24.5.2017, s. 1.

⁽²⁾ Unia ratyfikowała konwencję z Minamaty w drodze decyzji Rady (UE) 2017/939 z dnia 11 maja 2017 r. w sprawie zawarcia w imieniu Unii Europejskiej Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci (Dz.U. L 142 z 2.6.2017, s. 4).

⁽³⁾ Decyzja nr UNEP/MC/COP.1/5 zatytułowana „Wytyczne w zakresie źródeł dostaw rtęci i handlu (art. 3), zwłaszcza w odniesieniu do rozpoznawania zasobów i źródeł dostaw (ust. 5 lit. a)) oraz formularzy i wytycznych dotyczących uzyskania zgody na przywóz rtęci (ust. 6 i 8)”, przyjęta w dniu 24 września 2017 r.

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3).

Artykuł 3

Niniejszą decyzję stosuje się od dnia 1 stycznia 2018 r.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 8 grudnia 2017 r.

W imieniu Komisji
Karmenu VELLA
Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK I

FORMULARZ SŁUŻĄCY DO UDZIELENIA LUB ODMOWY PISEMNEJ ZGODY NA PODSTAWIE ART. 4 UST. 1 ROZPORZĄDZENIA (UE) 2017/852 NA PRZYWÓZ RTĘCI LUB MIESZANIN RTĘCI WYMIENIONYCH W ZAŁĄCZNIKU I DO TEGO ROZPORZĄDZENIA

FORMULARZ SŁUŻĄCY DO UDZIELENIA LUB ODMOWY PISEMNEJ ZGODY NA PODSTAWIE ART. 4 UST. 1 ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2017/852 W SPRAWIE RTĘCI NA PRZYWÓZ RTĘCI LUB MIESZANIN RTĘCI WYMIENIONYCH W ZAŁĄCZNIKU I DO TEGO ROZPORZĄDZENIA

Uwaga: Niniejszy formularz ma zastosowanie w odniesieniu do przywozu do Unii Europejskiej rtęci i mieszanin rtęci z innymi substancjami, w tym stopów rtęci, przy wagowym stężeniu rtęci co najmniej 95 %, zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia (UE) 2017/852 w sprawie rtęci („mieszaniny rtęci”). Niniejszy formularz nie ma zastosowania do przywozu rtęci lub mieszaniny rtęci, którą zakwalifikowano jako odpad lub uznano za odpad w rozumieniu dyrektywy 2008/98/WE w sprawie odpadów (1).

Sekcja A: Dane kontaktowe dostarczane przez państwo członkowskie przywozu

Nazwa wyznaczonego krajowego punktu kontaktowego (2):

Adres:

Tel.

Faks:

E-mail:

Sekcja B: Dane kontaktowe dostarczane przez państwo wywozu

Nazwa wyznaczonego krajowego punktu kontaktowego lub odpowiedzialnego urzędnika rządowego:

Adres:

Tel.

Faks:

E-mail:

Sekcja C: Dane dotyczące wysyłki dostarczane przez państwo wywozu

(i) Proszę podać zakładaną całkowitą ilość rtęci – czy to w postaci czystej, czy też mieszanin – przeznaczoną do wysyłki (kg).

(ii) Proszę podać zakładaną datę (daty) wysyłki (wysyłek).

(iii) Proszę wskazać, czy rtęć – czy to w postaci czystej, czy też mieszanin – pochodzi z wydobycia podstawowego rtęci:

Jeżeli TAK: Państwo wywozu jest Stroną konwencji z Minamaty: Proszę wskazać, czy rtęć pochodzi z nowego czy z istniejącego wydobycia podstawowego w rozumieniu art. 3 ust. 3 i 4 konwencji z Minamaty.

Jeśli państwo wywozu nie jest Stroną konwencji, przedstawiło ono zaświadczenie potwierdzające, że rtęć nie pochodzi z wydobycia podstawowego rtęci.

(iv) Proszę potwierdzić, że rtęć, czy to w postaci czystej, czy też mieszanin, nie pochodzi z żadnego z trzech następujących źródeł (3):

- przemysł chloro-alkaliczny (np. likwidacja ogniw chloro-alkalicznych),
- oczyszczanie gazu ziemnego,
- górnictwo metali nieżelaznych i operacje wytapiania.

Sekcja D: Informacje dostarczane przez państwo członkowskie przywozu

Jaki jest cel przywozu rtęci – czy to w postaci czystej, czy też mieszanin? Proszę zakreślić:

(i) Bezpieczne dla środowiska tymczasowe składowanie zgodnie z art. 7 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2017/852

TAK

NIE

Jeśli tak, proszę określić zamierzone zastosowanie, jeżeli jest znane.

.....
.....
.....

- (ii) Zastosowanie dozwolone na mocy prawodawstwa unijnego i krajowego ⁽⁴⁾: TAK NIE

Jeśli tak, proszę podać dodatkowe informacje na temat planowanego zastosowania rtęci – czy to w postaci czystej, czy też mieszanin.

.....
.....
.....

Sekcja E: Dane dotyczące wysyłki

Importer

Nazwa przedsiębiorstwa:

Adres:

Tel.

Faks:

E-mail:

Eksporter

Nazwa przedsiębiorstwa:

Adres:

Tel.

Faks:

E-mail:

Sekcja F: Wskazanie dotyczące przyznania zgody przez państwo członkowskie przywozu

Charakter zgody, proszę zakreślić:

UDZIELONO

NIE UDZIELONO

Proszę użyć poniższego pola na określenie wszelkich warunków, dodatkowych danych lub istotnych informacji.

.....
.....

Podpis wyznaczonego przez państwo członkowskie przywozu właściwego organu i data

— Imię i nazwisko:

— Tytuł:

— Podpis:

— Data:

⁽¹⁾ Zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2017/852 zakazuje się przywozu do Unii mieszanin rtęci nieobjętych zakresem niniejszego formularza oraz związków rtęci, do celów odzysku rtęci.

⁽²⁾ „Wyznaczony krajowy punkt kontaktowy” oznacza krajowy punkt kontaktowy wyznaczony na mocy art. 17 ust. 4 konwencji z Minamaty w celu wymiany informacji zgodnie z konwencją. Oczekuje się, że będzie on pokrywał się z „właściwym organem” wyznaczonym przez państwo członkowskie przywozu na mocy art. 17 rozporządzenia (UE) 2017/852 jako organ administracji, do którego należy kierować wnioski o przywóz na mocy art. 4.

⁽³⁾ Zgodnie z art. 11 rozporządzenia (UE) 2017/852 rtęci i związki rtęci – czy to w postaci czystej, czy też mieszanin – pochodzące z któregośkolwiek z trzech wymienionych w formularzu źródeł uznaje się za odpady w rozumieniu dyrektywy 2008/98/WE oraz unieszkodliwia bez zagrażania zdrowiu ludzi lub szkody dla środowiska zgodnie z tą dyrektywą.

⁽⁴⁾ Zgodnie z art. 4 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2017/852 zakazuje się przywozu rtęci do Unii do zastosowania w tradycyjnym wydobyciu złota na małą skalę.

ZAŁĄCZNIK II

FORMULARZ, KTÓRY MA BYĆ STOSOWANY DO ZAŚWIADCZENIA O POCHODZENIU RTĘCI PRZEZ PAŃSTWA, KTÓRE NIE SĄ STRONAMI KONWENCJI Z MINAMATY W SPRAWIE RTĘCI, ZAMIERZAJĄCE DOKONAĆ WYWOZU RTĘCI – CZY TO W POSTACI CZYSTEJ, CZY TEŻ MIESZANIN

FORMULARZ ZAŚWIADCZAJĄCY O POCHODZENIU RTĘCI – CZY TO W POSTACI CZYSTEJ, CZY TEŻ MIESZANIN – KTÓRA MA BYĆ WYWIEZIONA

Sekcja A: Dane dotyczące wysyłki dostarczane przez państwo wywozu

- (i) Proszę podać zakładaną całkowitą ilość rtęci – czy to w postaci czystej, czy też mieszanin – przeznaczoną do wysyłki.
- (ii) Proszę podać zakładaną datę (daty) wysyłki (wysyłek).

Sekcja B: Dane dotyczące wysyłki

Importer

Nazwa przedsiębiorstwa:

Adres:

Tel.

Faks:

E-mail:

Eksporter

Nazwa przedsiębiorstwa:

Adres:

Tel.

Faks:

E-mail:

Sekcja C: Zaświadczenie

Zgodnie z art. 3 ust. 8 konwencji z Minamaty w sprawie rtęci mój rząd potwierdza, że rtęć zawarta w wysyłce opisanej w niniejszym formularzu nie pochodzi z wydobycia podstawowego rtęci.

Proszę podać dodatkowe informacje na temat pochodzenia rtęci przeznaczonej do wywozu.

Podpis odpowiedzialnego urzędnika rządowego i data:

- Imię i nazwisko:
 - Tytuł:
 - Podpis:
 - Data:
-

DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2017/2288**z dnia 11 grudnia 2017 r.****w sprawie wskazania specyfikacji technicznych ICT na potrzeby dokonywania odniesień w zamówieniach publicznych****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniające dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylające decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 13 ust. 1,

po konsultacji z ekspertami z europejskiej wielostronnej platformy ds. normalizacji ICT i z ekspertami branżowymi,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Kwestie normalizacji odgrywają istotną rolę we wspieraniu realizacji strategii „Europa 2020” ⁽²⁾. W kilku inicjatywach przewodnich strategii „Europa 2020” podkreślono znaczenie dobrowolnej normalizacji na rynkach produktowych lub usługowych, przeprowadzanej w celu zapewnienia zgodności i interoperacyjności między produktami i usługami, pobudzania rozwoju technologicznego i wspierania innowacji.
- (2) Normy są niezbędne dla konkurencyjności Europy i mają kluczowe znaczenie dla innowacyjności i postępu. W komunikacie Komisji w sprawie jednolitego rynku ⁽³⁾ i jednolitego rynku cyfrowego ⁽⁴⁾ potwierdzają znaczenie wspólnych norm niezbędnych do zapewnienia interoperacyjności sieci i systemów w europejskiej gospodarce cyfrowej. Przekaz ten został wzmocniony wraz z przyjęciem komunikatu dotyczącego priorytetów w normalizacji ICT ⁽⁵⁾, w którym Komisja określa najważniejsze technologie ICT, w przypadku których normalizacja jest uznawana za element o kluczowym znaczeniu dla ukończenia tworzenia jednolitego rynku.
- (3) W komunikacie Komisji zatytułowanym „Strategiczna wizja w zakresie norm europejskich – Postęp w celu poprawy i przyspieszenia zrównoważonego wzrostu gospodarki europejskiej do roku 2020” ⁽⁶⁾ uznano specyfikę normalizacji w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT), w przypadku których rozwiązania, aplikacje i usługi są często opracowywane przez światowe fora i konsorcja ICT, które są obecnie czołowymi organizacjami w zakresie opracowywania norm w dziedzinie ICT.
- (4) Rozporządzeniem (UE) nr 1025/2012 w sprawie normalizacji europejskiej ustanowiono system, zgodnie z którym Komisja może podjąć decyzję o wskazaniu najbardziej odpowiednich i najszerzej akceptowanych specyfikacji technicznych ICT wydanych przez organizacje, które nie są europejskimi, międzynarodowymi ani krajowymi organizacjami normalizacyjnymi, do których to norm można stosować odniesienia, głównie w celu zapewnienia interoperacyjności w zamówieniach publicznych. Możliwość korzystania z pełnego zakresu specyfikacji technicznych ICT przy zamawianiu sprzętu, oprogramowania i usług informatycznych ułatwi zapewnienie interoperacyjności urządzeń, usług i aplikacji oraz pomoże organom administracji publicznej uniknąć sytuacji, w których jednostka udzielająca zamówienia nie może zmienić dostawcy po upływie umowy dotyczącej tego zamówienia ze względu na wykorzystanie prawnie zastrzeżonych rozwiązań ICT; możliwość ta przyczyni się także do rozwoju konkurencji w zakresie dostarczania interoperacyjnych rozwiązań ICT.
- (5) Aby specyfikacje techniczne ICT kwalifikowały się do celów dokonywania odniesień w zamówieniach publicznych, muszą one spełniać wymagania określone w załączniku II do rozporządzenia (UE) nr 1025/2012. Zgodność z tymi wymaganiami stanowi dla organów publicznych gwarancję, że specyfikacje techniczne ICT są ustalane zgodnie z zasadami przejrzystości, otwartości, przejrzystości, bezstronności i konsensusu uznawanymi przez Światową Organizację Handlu w dziedzinie normalizacji.

⁽¹⁾ Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 12.

⁽²⁾ Komunikat Komisji „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”. COM(2010) 2020 final z dnia 3 marca 2010 r.

⁽³⁾ Komunikat Komisji „Usprawnianie jednolitego rynku: więcej możliwości dla obywateli i przedsiębiorstw”. COM(2015) 550 final z dnia 28 października 2015 r.

⁽⁴⁾ Komunikat „Strategia jednolitego rynku cyfrowego dla Europy”. COM(2015) 192 final z dnia 6 maja 2015 r.

⁽⁵⁾ COM(2016) 176 final z dnia 19 kwietnia 2016 r.

⁽⁶⁾ COM(2011) 311 final z dnia 1 czerwca 2011 r.

- (6) Decyzję o wskazaniu specyfikacji ICT przyjmuje się po konsultacji z ekspertami z europejskiej wielostronnej platformy ds. normalizacji ICT, ustanowionej decyzją Komisji 2011/C 349/04 ⁽¹⁾, oraz po dodatkowych konsultacjach z ekspertami branżowymi.
- (7) Europejska wielostronna platforma ds. normalizacji ICT dokonała oceny i wydała pozytywną opinię odnośnie do wskazania następujących specyfikacji technicznych na potrzeby dokonywania odniesień w zamówieniach publicznych: „SPF-Sender Policy Framework for Authorizing Use of Domains in Email” („SPF”), „STARTTLS-SMTP Service Extension for Secure SMTP over Transport Layer Security (»STARTTLS-SMTP«)” oraz „DANE- SMTP Security via Opportunistic DNS-Based Authentication of Named Entities Transport Layer Security (»DANE-SMTP«)” opracowanych przez grupę zadaniową ds. inżynierii internetowej (IETF); „Structured Threat Information Expression (»STIX 1.2«)” oraz „Trusted Automated Exchange of Indicator Information (»TAXII 1.1«)” opracowanych przez Organizację na rzecz Promowania Standaryzacji Norm Transmisji Danych (OASIS). Ocenę i porady platformy przekazano następnie do konsultacji ekspertom branżowym, którzy również wydali pozytywną opinię w sprawie jej wskazań.
- (8) Specyfikacja techniczna „SPF” opracowana przez IETF to otwarta specyfikacja techniczna, która określa techniczny sposób wykrywania fałszowania adresu nadawcy. SPF oferuje możliwość sprawdzenia, czy wiadomość została wysłana z upoważnionego do tego serwera. To prosty system weryfikacji wiadomości e-mail zaprojektowany w celu wykrywania spoofingu dzięki dostarczeniu mechanizmu umożliwiającego otrzymywanie rekordów wymiany poczty, aby sprawdzić, czy poczta przychodząca z danej domeny została wysłana przez hosta upoważnionego przez administratora tej domeny. Celem SPF jest przeciwdziałanie wysyłaniu niechcianej korespondencji przez spamerów ze sfalszowanych adresów w ramach danej domeny. Odbiorcy mogą odwołać się do zapisu SPF, aby sprawdzić, czy wiadomość pochodząca jakoby z określonej domeny została wysłana z upoważnionego serwera pocztowego.
- (9) „STARTTLS-SMTP” opracowana przez IETF jest sposobem przyjęcia obecnego niepewnego połączenia i zmiany jego statusu na połączenie bezpieczne. STARTTLS jest rozszerzeniem usługi protokołu SMTP, który pozwala serwerowi i klientowi SMTP wykorzystywać TLS do przekazywania prywatnych, uwierzytelnionych komunikatów za pośrednictwem internetu. Zwłaszcza niezabezpieczona komunikacja elektroniczna stanowi poważny kanał umożliwiający włamanie do sieci rządowych. Gdy nadawca wysyła wiadomość pocztą elektroniczną, serwer pocztowy dostawcy usług poczty elektronicznej przesyła tę wiadomość do serwera pocztowego odbiorcy. Połączenie między tymi serwerami pocztowymi mogą być w wyprzedzeniu zabezpieczone za pomocą TLS. STARTTLS zapewnia sposób podniesienia statusu niezasyfrowanych (plain-text) połączeń do zasyfrowanych połączeń TLS.
- (10) „DANE-SMTP” opracowane przez IETF to zbiór protokołów, mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa internetu dzięki możliwości umiejscowienia kluczy w systemie nazw domen („DNS”) oraz zabezpieczenia ich za pomocą DNSSEC („DNS Security”). Przy ustanawianiu bezpiecznego połączenia z nieznanym korespondentem pożądane jest sprawdzenie *online* autentyczności strony wysyłającej i jej miejsca działania. Można tego dokonać za pomocą zaświadczeń wydawanych przez organy certyfikujące („CA”) w ramach systemu PKI lub za pomocą autonomicznych zaświadczeń. DANE umożliwia właścicielowi domeny („rejestrujący”) dostarczanie dodatkowych informacji oprócz internetowych certyfikatów za pośrednictwem rekordów DNZ zabezpieczonych za pomocą DNSSEC. DANE ma zatem szczególne znaczenie dla zwalczania aktywnie działających internetowych agresorów.
- (11) „STIX 1.2” opracowany przez OASIS jest językiem do opisu informacji o zagrożeniu cybernetycznym w sposób znormalizowany i usystematyzowany. Ujęto w nim główne kwestie w zakresie danych stanowiących zagrożenie cybernetyczne, co ułatwia analizę danych i wymianę informacji na temat ataków. Dostarcza on charakterystyki szerokiego zestawu danych stanowiących zagrożenie cybernetyczne, w tym wskaźników dotyczących wrogiej działalności, takich jak adresy IP i hasze plików oraz informacji kontekstowych dotyczących zagrożeń takich jak szkodliwe taktyki, techniki i procedury („TTP”); cele eksploatacyjne; kampanie i sposoby działania („COA”). Informacje te łącznie całkowicie charakteryzują motywacje cybernetycznego przeciwnika, jego potencjał i działania i w ten sposób pomagają obronić się przed atakami.
- (12) Specyfikacja techniczna „TAXII v1.1”, również opracowana przez OASIS normalizuje zaufaną, automatyczną wymianę informacji o zagrożeniu cybernetycznym. TAXII określa wymianę usług i wiadomości do celów wymiany użytecznych informacji o zagrożeniu cybernetycznym w obrębie organizacji, produktu lub usługi w celu wykrycia zagrożeń cybernetycznych, zapobieżenia im i złagodzenia ich skutków. TAXII zapewnia organizacjom możliwość uzyskania lepszej orientacji sytuacyjnej w zakresie pojawiających się zagrożeń i umożliwia organizacjom łatwą wymianę informacji z partnerami przy jednoczesnym wykorzystaniu istniejących powiązań i systemów,

⁽¹⁾ Decyzja Komisji 2011/C 349/04 z dnia 28 listopada 2011 r. ustanawiająca europejską wielostronną platformę ds. normalizacji ICT (Dz.U. C 349 z 30.11.2011, s. 4).

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Specyfikacje techniczne wymienione w załączniku kwalifikują się na potrzeby dokonywania odniesień w zamówieniach publicznych.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 grudnia 2017 r.

W imieniu Komisji
Jean-Claude JUNCKER
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

Grupa zadaniowa ds. inżynierii internetowej (IETF)

Nr	Tytuł specyfikacji technicznej ICT
1	SPF – Sender Policy Framework
2	STARTTLS-SMTP Service Extension for Secure SMTP over Transport Layer Security
3	DANE-SMTP Security via Opportunistic DNS-Based Authentication of Named Entities Transport Layer Security (TLS)

Organizacja na rzecz Promowania Standaryzacji Norm Transmisji Danych (OASIS)

Nr	Tytuł specyfikacji technicznej ICT
1	STIX 1.2 Structured Threat Information Expression
2	TAXII 1.1 Trusted Automated Exchange of Indicator Information

DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2017/2289**z dnia 11 grudnia 2017 r.****zmieniająca załącznik do decyzji wykonawczej (UE) 2017/247 w sprawie środków ochronnych w odniesieniu do ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków w niektórych państwach członkowskich***(notyfikowana jako dokument nr C(2017) 8631)***(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając dyrektywę Rady 89/662/EWG z dnia 11 grudnia 1989 r. dotyczącą kontroli weterynaryjnych w handlu wewnątrzwspólnotowym w perspektywie wprowadzenia rynku wewnętrznego ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 9 ust. 4,uwzględniając dyrektywę Rady 90/425/EWG z dnia 26 czerwca 1990 r. dotyczącą kontroli weterynaryjnych i zootechnicznych mających zastosowanie w handlu wewnątrzwspólnotowym niektórymi żywymi zwierzętami i produktami w perspektywie wprowadzenia rynku wewnętrznego ⁽²⁾, w szczególności jej art. 10 ust. 4,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/247 ⁽³⁾ została przyjęta w związku z wystąpieniem ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków podtypu H5 w kilku państwach członkowskich („zainteresowane państwa członkowskie”) oraz ustanowieniem obszarów zapowietrzonych i zagrożonych przez właściwe organy zainteresowanych państw członkowskich zgodnie z art. 16 ust. 1 dyrektywy Rady 2005/94/WE ⁽⁴⁾.
- (2) W decyzji wykonawczej (UE) 2017/247 przewiduje się, że obszary zapowietrzone i zagrożone ustanowione przez właściwe organy zainteresowanych państw członkowskich zgodnie z dyrektywą 2005/94/WE powinny obejmować co najmniej obszary wymienione jako obszary zapowietrzone i zagrożone w załączniku do wspomnianej decyzji wykonawczej. Decyzja wykonawcza (UE) 2017/247 stanowi również, że środki, które mają być stosowane na obszarach zapowietrzonych i zagrożonych, przewidziane w art. 29 ust. 1 i art. 31 dyrektywy 2005/94/WE, muszą być utrzymane przynajmniej do dat określonych w odniesieniu do tych obszarów w załączniku do wspomnianej decyzji wykonawczej.
- (3) Od daty jej przyjęcia decyzja wykonawcza (UE) 2017/247 była kilkakrotnie zmieniana w celu uwzględnienia zmian sytuacji epidemiologicznej w Unii w odniesieniu do grypy ptaków. W szczególności decyzja wykonawcza (UE) 2017/247 została zmieniona decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2017/696 ⁽⁵⁾ w celu ustanowienia zasad wysyłania przesyłek zawierających jednodniowe pisklęta z obszarów wymienionych w załączniku do decyzji wykonawczej (UE) 2017/247. Wprowadzając tę zmianę, uwzględniono fakt, że w porównaniu do innych produktów drobiowych jednodniowe pisklęta stwarzają bardzo niskie ryzyko rozprzestrzeniania się wysoce zjadliwej grypy ptaków.
- (4) Decyzja wykonawcza (UE) 2017/247 została następnie zmieniona decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2017/1841 ⁽⁶⁾ w celu wzmocnienia środków zwalczania choroby mających zastosowanie tam, gdzie istnieje podwyższone ryzyko rozprzestrzeniania się wysoce zjadliwej grypy ptaków. W związku z tym decyzja wykonawcza (UE) 2017/247 przewiduje obecnie ustanowienie na poziomie unijnym obszarów buforowych (dalszych stref zamkniętych) w zainteresowanych państwach członkowskich, o których mowa w art. 16 ust. 4 dyrektywy 2005/94/WE, w związku z wystąpieniem ogniska lub ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków oraz okres obowiązywania środków, które mają być stosowane na tych obszarach. Decyzja wykonawcza (UE) 2017/247 określa obecnie również zasady dotyczące wysyłania żywego drobiu, piskląt jednodniowych i jaj wylęgowych z obszarów buforowych do innych państw członkowskich, z zastrzeżeniem spełnienia pewnych warunków.

⁽¹⁾ Dz.U. L 395 z 30.12.1989, s. 13.

⁽²⁾ Dz.U. L 224 z 18.8.1990, s. 29.

⁽³⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/247 z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie środków ochronnych w odniesieniu do ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków w niektórych państwach członkowskich (Dz.U. L 36 z 11.2.2017, s. 62).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Rady 2005/94/WE z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie wspólnotowych środków zwalczania grypy ptaków i uchylająca dyrektywę 92/40/EWG (Dz.U. L 10 z 14.1.2006, s. 16).

⁽⁵⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/696 z dnia 11 kwietnia 2017 r. zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2017/247 w sprawie środków ochronnych w odniesieniu do ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków w niektórych państwach członkowskich (Dz.U. L 101 z 13.4.2017, s. 80).

⁽⁶⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/1841 z dnia 10 października 2017 r. zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2017/247 w sprawie środków ochronnych w odniesieniu do ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków w niektórych państwach członkowskich (Dz.U. L 261 z 11.10.2017, s. 26).

- (5) Ponadto załącznik do decyzji wykonawczej (UE) 2017/247 był wielokrotnie zmieniany głównie w celu uwzględnienia zmian granic obszarów zapowietrzonych i zagrożonych ustanowionych przez zainteresowane państwa członkowskie zgodnie z dyrektywą 2005/94/WE. Załącznik do decyzji wykonawczej (UE) 2017/247 został ostatnio zmieniony decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2017/2175 ⁽¹⁾ po powiadomieniu przez Bułgarię i Włochy o wystąpieniu nowych ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków w tych państwach członkowskich. Bułgaria powiadomiła Komisję o wystąpieniu dwóch ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków podtypu H5N8 w gospodarstwach drobiarskich w obwodach Sliwen i Jamboł tego państwa członkowskiego. Włochy powiadomiły Komisję o wystąpieniu ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków podtypu H5N8 w gospodarstwach drobiarskich w regionach Lombardia, Piemont i Lacjum tego państwa członkowskiego. Te państwa członkowskie powiadomiły także Komisję o tym, że w następstwie wystąpienia ognisk tej choroby wprowadziły niezbędne środki wymagane zgodnie z dyrektywą 2005/94/WE, w tym ustanowiły obszary zapowietrzone i zagrożone wokół zakażonych gospodarstw drobiarskich oraz – w przypadku Włoch – rozszerzyły obszary buforowe.
- (6) Od czasu ostatniej zmiany decyzji wykonawczej (UE) 2017/247 wprowadzonej decyzją wykonawczą (UE) 2017/2175 Bułgaria powiadomiła Komisję o niedawnym wystąpieniu ogniska wysoce zjadliwej grypy ptaków podtypu H5N8 w gospodarstwie drobiarskim w obwodzie Stara Zagora tego państwa członkowskiego. Bułgaria powiadomiła także Komisję o tym, że w następstwie niedawnego wystąpienia tego ogniska wprowadziła niezbędne środki wymagane zgodnie z dyrektywą 2005/94/WE, w tym ustanowiła obszary zapowietrzone i zagrożone wokół zakażonego gospodarstwa drobiarskiego.
- (7) Ponadto Włochy powiadomiły Komisję o wystąpieniu kolejnych ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków podtypu H5N8 w gospodarstwach drobiarskich położonych w regionach Lombardia i Wenecja Euganejska tego państwa członkowskiego. Włochy powiadomiły także Komisję o tym, że w następstwie niedawnego wystąpienia tych ognisk wprowadziły niezbędne środki wymagane zgodnie z dyrektywą 2005/94/WE, w tym ustanowiły obszary zapowietrzone i zagrożone wokół zakażonych gospodarstw drobiarskich.
- (8) Komisja zbadała środki wprowadzone przez Bułgarię i Włochy zgodnie z dyrektywą 2005/94/WE w następstwie niedawnych wystąpień ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków w tych państwach członkowskich i uznaje, że granice obszarów zapowietrzonych i zagrożonych ustanowionych przez właściwe organy tych dwóch państw członkowskich znajdują się w wystarczającej odległości od gospodarstw drobiarskich, w których potwierdzono ognisko wysoce zjadliwej grypy ptaków podtypu H5N8.
- (9) W celu zapobieżenia niepotrzebnym zakłóceniom w handlu wewnątrz Unii, a także aby uniknąć wprowadzenia przez państwa trzecie nieuzasadnionych barier w handlu, konieczne jest niezwłoczne określenie na poziomie Unii, we współpracy z Bułgarią i Włochami, obszarów zapowietrzonych i zagrożonych ustanowionych w tych dwóch państwach członkowskich, zgodnie z dyrektywą 2005/94/WE, w następstwie niedawnego wystąpienia ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków w tych państwach członkowskich. Należy zatem zaktualizować wpisy dotyczące Bułgarii i Włoch w załączniku do decyzji wykonawczej (UE) 2017/247, aby uwzględnić uaktualnioną sytuację epidemiologiczną w tych państwach członkowskich w odniesieniu do tej choroby. W szczególności do wykazów znajdujących się w załączniku do decyzji wykonawczej (UE) 2017/247 należy dodać nowe wpisy dotyczące obszarów zapowietrzonych i zagrożonych w Bułgarii i we Włoszech, obecnie podlegających ograniczeniom zgodnie z dyrektywą 2005/94/WE.
- (10) Należy zatem zmienić załącznik do decyzji wykonawczej (UE) 2017/247, aby zaktualizować podział na obszary na poziomie Unii w celu uwzględnienia obszarów zapowietrzonych i zagrożonych ustanowionych w Bułgarii i we Włoszech zgodnie z dyrektywą 2005/94/WE w następstwie niedawnego wystąpienia ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków w tych państwach członkowskich oraz czasu trwania ograniczeń mających na nich zastosowanie.
- (11) Należy zatem odpowiednio zmienić decyzję wykonawczą (UE) 2017/247.
- (12) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W załączniku do decyzji wykonawczej (UE) 2017/247 wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem do niniejszej decyzji.

⁽¹⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/2175 z dnia 21 listopada 2017 r. zmieniająca załącznik do decyzji wykonawczej (UE) 2017/247 w sprawie środków ochronnych w odniesieniu do ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków w niektórych państwach członkowskich (Dz.U. L 306 z 22.11.2017, s. 31).

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 grudnia 2017 r.

W imieniu Komisji
Vytenis ANDRIUKAITIS
Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK

W załączniku do decyzji wykonawczej (UE) 2017/247 wprowadza się następujące zmiany:

1) w części A wprowadza się następujące zmiany:

a) wpis dotyczący Bułgarii otrzymuje brzmienie:

„Państwo członkowskie: Bułgaria

Obszar obejmujący:	Data, do której środki mają zastosowanie zgodnie z art. 29 ust. 1 dyrektywy 2005/94/WE
Stara Zagora region, Municipality of Chirpan	
Gita Darjava Svoboda Oslarka	15.12.2017”

b) wpis dotyczący Włoch otrzymuje brzmienie:

„Państwo członkowskie: Włochy

Obszar obejmujący:	Data, do której środki mają zastosowanie zgodnie z art. 29 ust. 1 dyrektywy 2005/94/WE
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0075) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,297588 E10,221751	7.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0076) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,280826 E10,219352	6.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0077) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,264774 E10,205204	5.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0078) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,267177 E10,233081	5.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0079) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,291849 E10,220940	6.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0080) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45.259133 E10.317484	16.12.2017
— The area of the parts of Veneto Region (ADNS 17/0082) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45.707605 E11.947517	29.12.2017”

2) w części B wprowadza się następujące zmiany:

a) wpis dotyczący Bułgarii otrzymuje brzmienie:

„Państwo członkowskie: Bułgaria

Obszar obejmujący:	Data, do której środki mają zastosowanie zgodnie z art. 31 dyrektywy 2005/94/WE
Sliven region, Municipality of Sliven	
<ul style="list-style-type: none"> — Glushnik — Kaloyanovo 	Od 25.11.2017 do 3.12.2017
<ul style="list-style-type: none"> — Sliven — Trapoklovo — Dragodanovo — Kamen — Topolchane — Sotirya — Sedlarevo 	3.12.2017
<ul style="list-style-type: none"> — Zhelyu voyvoda — Blatets — Gorno Aleksandorvo 	7.12.2017
Yambol region	
<ul style="list-style-type: none"> — Municipality of Straldzha — Zimnitsa — Charđa 	Od 30.11.2017 do 7.12.2017
<ul style="list-style-type: none"> — Municipality of Straldzha — Straldzha — Atolovo — Vodenichene — Dzinot — Lozentets — Municipality of Tundzha — Mogila — Veselinovo — Kabile — Chargan — Municipality of Yambol — Yambol city 	7.12.2017

Obszar obejmujący:	Data, do której środki mają zastosowanie zgodnie z art. 31 dyrektywy 2005/94/WE
Stara Zagora region	
<ul style="list-style-type: none"> — Municipality of Chirpan — Gita — Darjava — Svoboda — Oslarka 	Od 16.12.2017 do 24.12.2017
<ul style="list-style-type: none"> — Municipality of Chirpan — Chirpan — Dimitriewo — Malko Tranovo — Rupkite — Svoboda — Tselina — Tsenovo — Volovarovo — Yazdach — Zetiovo — Zlatna Livada — Municipality of Stara Zagora — Vodenicharovo — Samuilovo — Kozarevec 	24.12.2017
Haskovo region, Municipality of Dimitrovgrad	
<ul style="list-style-type: none"> — Merichleri — Velikan 	24.12.2017”

b) wpis dotyczący Włoch otrzymuje brzmienie:

„Państwo członkowskie: Włochy

Obszar obejmujący:	Data, do której środki mają zastosowanie zgodnie z art. 31 dyrektywy 2005/94/WE
<ul style="list-style-type: none"> — The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0060) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,275251 E10,160212 	Od 29.11.2017 do 7.12.2017
<ul style="list-style-type: none"> — The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0060) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,275251 E10,160212 	7.12.2017

Obszar obejmujący:	Data, do której środki mają zastosowanie zgodnie z art. 31 dyrektywy 2005/94/WE
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0061) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,273215 E10,15843	Od 29.11.2017 do 7.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0061) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,273215 E10,15843	7.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0062) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,279373 E 10,243124	Od 29.11.2017 do 7.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0062) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,279373 E 10,243124	7.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0063) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,244372 E10,19965	Od 29.11.2017 do 7.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0063) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N 45,244372 E 10,19965	7.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0064) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,551421 E9,742449	Od 27.11.2017 do 5.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0064) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,551421 E9,742449	5.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0065) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,247829 E10,173639	Od 28.11.2017 do 6.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0065) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,247829 E10,173639	6.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0066) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,314835 E10,183902	Od 29.11.2017 do 7.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0066) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,314835 E10,183902	7.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0067) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,268601 E10,198274	Od 30.11.2017 do 8.12.2017

Obszar obejmujący:	Data, do której środki mają zastosowanie zgodnie z art. 31 dyrektywy 2005/94/WE
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0067) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,268601 E10,198274	8.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0068) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,287212 E10,211417	Od 30.11.2017 do 8.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0068) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,287212 E10,211417	8.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0069) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,257394 E10,236272	Od 1.12.2017 do 9.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0069) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,257394 E10,236272	9.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0070) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,294615 E10,262587	Od 5.12.2017 do 13.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0070) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,294615 E10,262587	13.12.2017
— The area of the parts of Piemonte Region (ADNS 17/0071) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,028312 E8,129643	Od 2.12.2017 do 10.12.2017
— The area of the parts of Piemonte Region (ADNS 17/0071) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,028312 E8,129643	10.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0072) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,279698 E10,2546060	Od 3.12.2017 do 11.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0072) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,279698 E10,2546060	11.12.2017
— The area of the parts of Lazio Region (ADNS 17/0073) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N41,933396 E12,82672	Od 27.11.2017 do 5.12.2017
— The area of the parts of Lazio Region (ADNS 17/0073) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N41,933396 E12,82672	5.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0074) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,221999 E10,142106	Od 3.12.2017 do 11.12.2017

Obszar obejmujący:	Data, do której środki mają zastosowanie zgodnie z art. 31 dyrektywy 2005/94/WE
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0074) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,221999 E10,142106	11.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0075) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,297588 E10,221751	Od 8.12.2017 do 16.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0075) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,297588 E10,221751	16.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0076) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,280826 E10,219352	Od 7.12.2017 do 15.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0076) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,280826 E10,219352	15.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0077) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,264774 E10,205204	Od 6.12.2017 do 14.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0077) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,264774 E10,205204	14.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0078) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,267177 E10,233081	Od 6.12.2017 do 14.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0078) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,267177 E10,233081	14.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0079) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,291849 E10,220940	Od 7.12.2017 do 15.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0079) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,291849 E10,220940	15.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0080) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45.259133 E10.317484	Od 17.12.2017 do 25.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0080) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45.259133 E10.317484	25.12.2017

Obszar obejmujący:	Data, do której środki mają zastosowanie zgodnie z art. 31 dyrektywy 2005/94/WE
— The area of the parts of Veneto Region (ADNS 17/0082) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45.707605 E11.947517	Od 30.12.2017 do 7.1.2018
— The area of the parts of Veneto Region (ADNS 17/0082) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45.707605 E11.947517	7.1.2018”

AKTY PRZYJĘTE PRZEZ ORGANY UTWORZONE NA MOCY UMÓW MIĘDZYNARODOWYCH

DECYZJA NR 52/2017 WSPÓLNEGO KOMITETU USTANOWIONEGO NA MOCY UMOWY O WZAJEMNYM UZNAWANIU MIĘDZY WSPÓLNOTĄ EUROPEJSKĄ A STANAMI ZJEDNO- CZONYMI AMERYKI

z dnia 24 listopada 2017 r.

**odnosząca się do wpisania organu oceny zgodności do wykazu zawartego w załączniku
sektorowym dotyczącym kompatybilności elektromagnetycznej [2017/2290]**

WSPÓLNY KOMITET,

uwzględniając Umowę o wzajemnym uznawaniu między Wspólnotą Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki,
w szczególności jej art. 7 i 14,

a także mając na uwadze fakt, że Wspólny Komitet ma podjąć decyzję o wpisaniu organu oceny zgodności do
załącznika sektorowego,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

1. Organ oceny zgodności wymieniony w załączniku A zostaje dodany do wykazu organów oceny zgodności
w kolumnie „Dostęp WE do rynku USA” w sekcji V załącznika sektorowego dotyczącego kompatybilności elektro-
magnetycznej.
2. Szczegółowy zakres wpisu organu oceny zgodności wymienionego w załączniku A, w odniesieniu do produktów
i procedur oceny zgodności, został ustalony przez Strony i będzie przez nie utrzymany.

Niniejszą decyzję sporządzoną w dwóch egzemplarzach podpisują przedstawiciele Wspólnego Komitetu, którzy są
upoważnieni do działania w imieniu Stron w zakresie wprowadzania zmian Umowy. Niniejsza decyzja staje się
skuteczna od daty złożenia ostatniego z wymienionych podpisów.

W imieniu Stanów Zjednoczonych Ameryki

James C. SANFORD

Podpisano w Waszyngtonie w dniu 15 listopada
2017 r.

W imieniu Unii Europejskiej

Ignacio IRUARRIZAGA

Podpisano w Brukseli w dniu 24 listopada
2017 r.

ZAŁĄCZNIK A

Organ oceny zgodności WE dodany do wykazu organów oceny zgodności w kolumnie „Dostęp WE do rynku USA” w sekcji V załącznika sektorowego dotyczącego kompatybilności elektromagnetycznej

EMITECH Chassieu
7, rue Georges Méliès
69680 Chassieu
FRANCJA

**DECYZJA NR 53/2017 WSPÓLNEGO KOMITETU USTANOWIONEGO NA MOCY UMOWY
O WZAJEMNYM UZNAWANIU MIĘDZY WSPÓLNOTĄ EUROPEJSKĄ A STANAMI
ZJEDNOCZONYMI AMERYKI**

z dnia 24 listopada 2017 r.

**odnosząca się do wpisania organu oceny zgodności do wykazu zawartego w załączniku
sektorowym dotyczącym kompatybilności elektromagnetycznej [2017/2291]**

WSPÓLNY KOMITET,

uwzględniając Umowę o wzajemnym uznawaniu między Wspólnotą Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, w szczególności jej art. 7 i 14,

a także mając na uwadze fakt, że Wspólny Komitet ma podjąć decyzję o wpisaniu organu oceny zgodności do załącznika sektorowego,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

1. Organ oceny zgodności wymieniony w załączniku A zostaje dodany do wykazu organów oceny zgodności w kolumnie „Dostęp WE do rynku USA” w sekcji V załącznika sektorowego dotyczącego kompatybilności elektromagnetycznej.
2. Szczegółowy zakres wpisu organu oceny zgodności wymienionego w załączniku A, w odniesieniu do produktów i procedur oceny zgodności, został ustalony przez Strony i będzie przez nie utrzymany.

Niniejszą decyzję sporządzoną w dwóch egzemplarzach podpisują przedstawiciele Wspólnego Komitetu, którzy są upoważnieni do działania w imieniu Stron w zakresie wprowadzania zmian Umowy. Niniejsza decyzja staje się skuteczna od daty złożenia ostatniego z wymienionych podpisów.

W imieniu Stanów Zjednoczonych Ameryki

James C. SANFORD

Podpisano w Waszyngtonie w dniu 15 listopada
2017 r.

W imieniu Unii Europejskiej

Ignacio IRUARRIZAGA

Podpisano w Brukseli w dniu 24 listopada
2017 r.

ZAŁĄCZNIK A

Organ oceny zgodności WE dodany do wykazu organów oceny zgodności w kolumnie „Dostęp WE do rynku USA” w sekcji V załącznika sektorowego dotyczącego kompatybilności elektromagnetycznej

CMC Centro Misure Compatibilità Srl
Via della Fisica, 20
36016 Thiene (VI)
WŁOCHY

**DECYZJA NR 54/2017 WSPÓLNEGO KOMITETU USTANOWIONEGO NA MOCY UMOWY
O WZAJEMNYM UZNAWANIU MIĘDZY WSPÓLNOTĄ EUROPEJSKĄ A STANAMI ZJED-
NOCZONYMI AMERYKI**

z dnia 24 listopada 2017 r.

**odnosząca się do wpisania instytucji oceny zgodności do wykazu tych instytucji zawartego
w załączniku sektorowym dotyczącym kompatybilności elektromagnetycznej [2017/2292]**

WSPÓLNY KOMITET,

uwzględniając Umowę o wzajemnym uznawaniu między Wspólnotą Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, w szczególności jej art. 7 i 14,

a także mając na uwadze fakt, że Wspólny Komitet ma podjąć decyzję o wpisaniu instytucji oceny zgodności do załącznika sektorowego,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

1. Instytucja oceny zgodności wymieniona w załączniku A zostaje dodana do wykazu instytucji oceny zgodności w kolumnie „Dostęp WE do rynku USA” w sekcji V załącznika sektorowego dotyczącego kompatybilności elektromagnetycznej.
2. Szczegółowy zakres wpisu instytucji oceny zgodności wymienionej w załączniku A, w odniesieniu do produktów i procedur oceny zgodności, został ustalony przez Strony i będzie przez nie utrzymany.

Niniejszą decyzję sporządzoną w dwóch egzemplarzach podpisują przedstawiciele Wspólnego Komitetu, którzy są upoważnieni do działania w imieniu Stron w zakresie wprowadzania zmian Umowy. Niniejsza decyzja staje się skuteczna od daty złożenia ostatniego z wymienionych podpisów.

W imieniu Stanów Zjednoczonych Ameryki

James C. SANFORD

Podpisano w Waszyngtonie w dniu 15 listopada
2017 r.

W imieniu Unii Europejskiej

Ignacio IRUARRIZAGA

Podpisano w Brukseli w dniu 24 listopada
2017 r.

ZAŁĄCZNIK A

Institucja oceny zgodności WE dodana do wykazu instytucji oceny zgodności w kolumnie „Dostęp WE do rynku USA” w sekcji V załącznika sektorowego dotyczącego kompatybilności elektromagnetycznej

Emilab Srl
Via F.lli Solari 5/A
I-33020 Amaro (UD)
WŁOCHY

ISSN 1977-0766 (wydanie elektroniczne)
ISSN 1725-5139 (wydanie papierowe)

Urząd Publikacji Unii Europejskiej
2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL